

Clarissimi iurisperiti dñi Antonij de Butrio cō
filia feliciter incipiunt.

De constitutionibus.

Consilium primum.

Asus talis est Bertoldus don
dorij de pistorio honorabilis et
prudens ciuis fecit testamētū suū
iurisdice et bene in quo testamēto
inter alia istituī Eolfinū filiū suū
heredem vniuersalem cū hac con
ditione q̄ non posset de bonis im
mobilibus alienare vsq; ad ips

decem annoz ex eo q̄ voluit q̄ bona sua predicta pue
niant ad posteros successores suos vñ voluit q̄ dictus
Eolfinus moriendo suis filiis testari vsq; ad quātitatē
mille. Mōdo ptingit q̄ dictus Eolfinus mortuus
est adita dicti sui patris hereditate et reliquit Lazarū suū
filium legitimū et naturalem et reliquit Agnolinam et
Margaritham filias ex dñā Magdalena filia legitima
et naturali dicti Eolfini et vxor olim Joānis Simonis de
fortegueris que Magdalena fuit dotata a dicto Eolfi
no in quantitate quadringentoz florenoz sine aliq̄ sti
pulatione dotis restitutionis predictę fiende dco Eolfi
no siue dicte dñe Magdalene et hoc tpe pmissiois do
tis ante dicte tpe aut traditiōis Eolfinus stipulat⁹ fuit
sibi restitui talem dotem et inter ips pmissiois dotis et
traditionis fuit intervallū tps octo mensū sed etiā post
alio tpe per plures annos Eolfinus fecit talem stipula
tionem q̄ volens meliorare conditionē dotis dicte dñe
Magdalene absente dicta Magdalena pmissit nota
rio publico recipienti noie dicte Magdalene q̄ restitu
tio dicte dotis volebat q̄ fieret sibi in casu in quo pde
cederet dicte Magdalene et ipse Eolfinus viueret in ce
teris casibus voluit peruenire dictam dotem ad dictam
Magdalena et ad heredes suos. et sic ptingit q̄ Joā
nes predictus morit⁹ relicto Eolfino et dicta Magda
lena et alio die morit⁹ dicta Magdalena relictis quq; fi
liis videlicet quatuor masculis et vna femina et pdictis
Agnolina et Margaritha et relicto Eolfino patre suo et
supermortuus Eolfinus relicto dicto Lazaro et dictis
Agnolina et Margaritha. Mōdo querit⁹ de duob⁹
infra scriptis quid iuris sit tā ex forma iuris cōis q̄ etiā
ex forma statutoz pistorijs vñ statuto pistorijs sub rubri
ca de muliere succedente ab intestato quoz statutorum
verba sunt specificē infra scripta videlicet.

Itē q̄ mulier nulla seu natus ex linea feminea pos
sit succedere ab intestato patri auo vel proauo suo exite
aliquo filio masculo nato ex defuncta psona de cui⁹ he
reditate agit vel aliquibus nepotibus vel p nepotib⁹ ex
filio vel filiis masculis natis siue constet tales filios ne
potes vel pronepotes adiuisse hereditatem talis patris
aut vel proauī siue non sed possint et debeant tales mu
lieres si non fuerint dotate cōuenienter dotari de bonis
dictoz patris aut vel proauī et alioz descendentiū et in
terim donec nuptui tradent⁹ debent habere alimenta de
bonis patris pro quibus alimentis et dote cōstituenda
vel danda bona defuncti de quibus alimentari et dotari
intelligant⁹ et sint obligata tali mulieri. Sed tñ tales mu
lieres inueniant⁹ fuisse dotate vel a matre auo vel pauo
vel alteri vñ quocūq; et qualitercūq; nihil ab intestato
occasione dotiū suaz vel quacūq; alia de cā possint par
ticipare vel habere de bonis patris matris aut auie vel
proauī vel proauie exite aliquo filio vel nepote ex filio
vel aliquo ex predictis de cuius hereditate ageretur.

Mōdo querit⁹ de dubijs infra scriptis. Prīo
an vigore testamenti Bertoldi predictę Agnolina et
Margaritha possent succedere in hereditate dicti Ber

toldi cū dicto Lazaro cū representent de iure psonā ma
tris ipsaz que erat soror carnalis dicti Lazari et habeat
loco posteroz et successoz et p hoc facit qd̄ habetur. l.
imunitatis de iure imuni. l. iubemus. C. de sacrosanc.
ecclē. statutū non excludit feminā nisi ab intestato et do
tatam. Scdm̄ dubiū est nungd dñā Magdalena
predicta et dotata a Eolfino in quadringentis florenis
in dubio presumat⁹ dotata de bonis dicti Bertoldi vel
de bonis dicti Eolfini filij dicti Bertoldi. Et dicitur q̄
presumit⁹ de bonis Bertoldi. q̄ qd̄ filius habet pre
sumit⁹ fuisse patris nisi aliud ex industria filij appareret
iuxta glo. et Bar. l. ex. in. l. cū oportet. C. de bo. q̄ liber.

Tertiū dubiū est nungd vigore statuti pdicti dos
Magdalene cū predeceserit Eolfino patri suo ipedi
at p̄solidationē in psonā dicti Eolfini ita q̄ transeat ad
heredes dicte dñe Magdalene dūtaxat. Ad hoc dicit⁹
q̄ dicta dos efficit⁹ propriū patrimonium filie cū ipsa non
solū p̄inet legitima ppter istam dotem sed p̄uat omī
alio peculio aduenticio iuxta formā statuti predicti i oī
tpe sue vite. Et q̄ statutū disponit etiā formā in casu vi
ditatis que seruanda est et lz inter patrē et filiā non ca
dat obligatio ciuilis naturalis sic vt. l. frater a fratre. ff.
de condi. inde. que obligatio impedit repetitionē. mul
to magis obligatio statuti. Quartū dubiū est nungd
vigore vltime stipulationis inualide factę respectu pso
ne Eolfini et valide respectu Magdalene et suoz here
dum. videlz qñ dixit in certis vo casibus sit data dos di
cte Magdalene et eius heredi impediāt p̄solidatio i p
sona dicti Eolfini et transeat dicta dos ad heredes dicte
Magdalene. Et videt⁹ q̄ sic q̄ in dote est sp̄ale q̄ non
relinquat⁹ casus inualidus iuri cōi sed videat⁹ pater do
nare dicit⁹ Bar. in. l. si cū dotē. ff. sol. ma. et maxime q̄
dictus Eolfinus puidit de ipso viuere et Magdalena
et p̄solidatio non hz locū hic nisi p̄morie Magda
lena Eolfino et etiam q̄ dicta p̄uentio est p̄sonalis in p
sonā Eolfini iuxta formā thematis nō trāsit ad heredes

Quintū dubiū p̄supposito q̄ in dubio Eolfinus
videat⁹ dotare de bonis Bertoldi que bona subiacent
restitutioni nūqd talia bona impediāt p̄solidationē in
p̄sonam Eolfini p̄supposito q̄ si esset dicta dos de p
sona Eolfini non impediēt p̄solidationem videt⁹ q̄ sic
iuxta theorica dñi l. y. et Bar. i. l. si. cū aut. sua. C. cōia
dele. Sextū dubiū est nungd p̄supposito q̄ heredes
dicte dñe Magdalene non possent dictā dotē habere
q̄ sunt filie legitime et naturales possint legitimaz h̄re in
bonis Eolfini patris dicte dñe Magdalene et aut dca
rum filiaz non obstante p̄dco statuto. Ad hoc dicit⁹
q̄ sic rō q̄ in dubio lex non debet intelligi capiose vt. l.
penult. ff. ad exhibē. sed capiosum esset. q̄ mater que i
effectū remaneret indotata esset cā q̄ filie et filij sui pua
rent⁹ legitima ab auo et auia materna p̄tra. l. maximū vi
tū igit⁹ et alia suppleat excellentia et p̄sultoris prudētia

In noie dñi nostri Jesu christi saluatoris ac
redēptoris eiusq; matris virginis gloriosis
sime. Aiso puncto et q̄stis supdictis quāq;
q̄ ad breuioza p̄cta reduci valeret et questia nihilomi
nus vt querēt satisfaciā succincte cuilibet rñdebo. tota
aut q̄ reducit⁹ ad partes hereditatis Bertoldi ex viri
b⁹ substitutiōis facit Eolfino et ad dotē datā Magda
lene an in aliq̄ parte an tota dote aliquo iure filie Mag
dalene succedant. primū aut questū respicit hereditatē
et vltimū. cetera aut dotē. Procedā decidendo fm̄ or
dinē questioz. Circa primū notandū est q̄ qd̄ ex
vi vocabuli posteritatis verbū sexuū reiecta differentia
permissue oēs cōprehēdat descendentes. ff. de le. iij. l.
q̄ his verbis ad fi. iuncta. l. cognoscere. §. j. ff. de vbo.
fig. de pe. c. in quibusdā iuncta glo. et qd̄ glo. scribit de
heredi. c. statutū el. ij. li. vj. i vbo manē. ex mēte tñ iuris
fm̄ alteram et alterā nām materie ad solos restringit⁹ ex

masculis descendentes vt de pe. vbiqz lib. vi. nisi alit
a iure decernat de heredi. c. statutu. eo. lib. In imunitati
bus munez. ff. de iure iuu. l. j. §. j. et de mune. et bono. l.
vacatio in priuilegijs vt scribit Dy. super regula priui
legij de regu. iur. lib. vi. et Bar. in dca. l. j. §. j. Ex qd
concludit qd qd sonat vocabuli pprietas verbu de
scendens coprehendit et ex maribus et feminis fm qd me
te impellit et declarat natura subiecte materie ar. ff. loca.
si vno. et de vsur. si stipulatus cu similibus. In pposito
aut si testatoris verba regulant a iure qd esse debet. ff. de
lega. j. nemo pot de mi. testa. l. si ita fuerit. §. si ancilla
Posteritatis verbu ex maribus et femellis descenden
tes permiscue extenderent cu bodie a iure sexuu subla
ta sit differentia in aut. de here. ab intesta. §. j. si vo. et
§. is igit coll. ix. i aut. de suc. et aut. post fratres. et i aut.
defunctio. In pparatu est et hoc credo verius primo
pstitutu dnam faciens sexuu ppositu vstatu etiam loci
fm loca Italie que preferunt ex masculis descendentes
exclusis ex femellis descendentes vt nome eoz in be
reditatibus pseruet et ne ptingat hereditates ad extra
neos stipites euagari. verba aut plus ex coi vlu loquen
di exaudiunt qd a vocabuli ppriate aut iuris intellectu
ff. de emp. si fundus. de fundo instru. l. cu olanionis. §.
asnam de lega. j. si seruus pluriu cum fini. et l. labeo de
sup. lega. l. qd si nolit. §. sed si assidua. ff. de edic. edicto.
Ex quibus decidit primu quesitu vt i verbis illis quia
volo ad posteros et successores etc. ex Magdalene filie
aut filij nullatenus coprehendant que absqz scrupulo p
cedunt si verba illa posteros et successores coiunctim in
telligerent et non diuisim si simul exigeret vt substituit
valeret admitti et has duas qualitates in eo concurrere
vt simul de posteris esset et successor cu descendentes
et Magdalene ex statuto excludant qd an sic debeat in
telligi ad pns omitto velut non oportuni. Deciso aut
patet ex scriptis butri. in illa qone de legato mercatoru
bus et artificibus artis lane. Et hec sufficiant ad pnu. 3.

Secom aut recte decidit allegans. presumunt enim
oia que habet filius in potestate alio non apparente ha
buisse ex paternis bonis et profectijs vt i iuris supra
allegatis i qfiro. per hoc tm no vniat dotis pstitutio quo
ad obligatione cu filijssa. valeat obligari. ff. qd cu eo per
totu. Ad tertiu dotis pditione ex statuto feminas
excludere non puto alteratam pro tpe vite patris do
tantis filia precedente. pater enim non dici pot dore in
uite appropriata filie ex eo qd post morte patris pnta
dote ab hereditate paterna excludat. tm qd iura de legiti
ma loquentia illam attribuunt ad casum precedentem mo
tis paterne de cuius agif hereditate et ad illd tps tm me
surat cuz moderet instar successionis intestati vt in aut.
nouissima. C. de inoffi. testa. vñ i vita filie vt est legitime
aut altero iure ppiu sibi vendicat hereditate paternaz
qua qz quasi dña dicat. ff. de liber. et posthu. in suis. etia
si hec dos loco legitime est surrogata filie appropriabit
pro tpe vite patris nec in eu psolidationis ius impedit.
tum etiam qd qua qz a iure dos in legitimā coputet. C.
de inoffi. testa. qm nouella in fi. et per hoc nullus dixerit
dotis conditione alterasse pro tpe vite patris filia prece
dente et sic casu non eu. niente quo legitima debeat. tum
etiam qd statutu simplr femellas excludit successioe sola
dote reseruata et sub noie dotis et dore solu pseruat in
casu successionis intestati ergo pro nullo casu et p nullo
tpe tm alterat dotis pditione que dore assignat et non p
alia. qualitas enim iuncta verbo intelligit fm tps verbi
ff. de noxa. in delictis. §. si extraneus. pseruat etia sibi
sub noie dotis ergo cu qualitatibus et pditionibus dotis
saltem pro tpe vite patris quo cessat necessitas dore al
terandi. Statutu enim loques in materia iuris et p vba
iuris oes recipit iuris pditiones in materia illa a iure da
tas. l. j. §. in. l. falcidia. ff. ad. l. falcid. de cle. no refi. cuz di
lectus. et c. ad audientiam. Item statutu expresse no cor

rigit iura que hanc materia imprimunt doti. igit et c. de
appel. precipimus de testa. l. sanctimus de dec. cu expe
diat lib. vi. non eni alterat natura suam dicta dos vt ap
propriet pro tpe vite patris et non remanet coitas et ius
psolidandi ex eo qd a statutis aduenticijs alijs heredita
tibus pntet a quocuqz et qualitercuqz dotata reperiat
non enim fuit intentio statuti ob hoc qd quo ad alterz pri
uer hereditate aduenticia inferre puidiciu patri dotan
ti ergo dotis pditiones cu a statutis semp tertij puidiciu
intelligat exceptu extra de p sue. c. cu dilectus. l. ij. C. de
noxa. et qd no. ff. de iusti. et iur. oes populi. sicut et in pri
uilegijs. l. j. §. si quis a pncipe. ff. ne qd in lo. pub. extra
de dona. pastoralis. de offi. dele. c. sup eo. Item statutu
mens ordinat inquantu est possibile salua honestate vi
uendi ad restringenda deriuatione bonoz paternoz in
femellas et descendentes ex eis et hoc ne hereditates ad
diuersos stipites euagent vt est dictu et ne exeant nome
parentele. Inquantu ergo pro vita parentuz habilitet
pnt esse dotate cu pditionibus dotis coibus no est dice
dum statutu voluisse ad incomodu parentu dotantiu re
stringere et viam aperire vt dotes ad alios euagent cor
rumpere eni statutu seu traheret ad oppositu finis ei
qd non est sentiendu. ff. si cer. pe. l. non oes. ff. de leg. j.
legata inutiliter et de adi. lega. l. legata. Nec sunt q tertio
senfi. Ad quartu pma facie videt psolidatione in p
sonam Magdalene locuz habere casus etia expresse
ad comodum patris est casus mortis Joannis et olino
stipulante et Magdalene viuentis et hoc qua qz inutilis
vt de se patet. In casu omisso tacitam inducit renuncia
tione. ar. l. si cu dorem. et qd ibi Bar. scribit. ff. sol. ma.
hic enim qua qz inutilis in casum omisum supponit va
lidaz voluntate. ff. de le. j. l. plane in pn. bec eni volutas
est eque principalis de le. j. si fideiusor. oriente ergo ca
su mortis filie. f. Magdalene ex quo sibi hoc casu no p
uidit remanebit psolidata dos filie. l. rem in pnti. §. vi
deamus. C. de rei vro. ac. Nec obuiat si dicat eo qd ab
sens fuit filia tpe pacti cu ptingat hec renuntiatio p soli
dationis tacite numerus futuri hanc renunciatione no va
lere. ff. de acq. here. l. in pluriu no. C. de pac. l. j. qd de
cidit Bar. in. l. si pstante so. ma. In scda pncipali q
stione que icipit qnto quero quid si mulier ex cuius de
terminatione hec qd sopita videt qd hic multu aduerto
stipulatione facta fuisse a notario vt publica psona reci
piente noie Magdalene vñ oia expresse et tacita pacta
et renunciationes ex pactis consecutue tacite vel expresse
transfert in pactu ppter pntiam pro alio recipiens et re
cipere volentis vt. l. gaus. ff. de vsur. et rem pu. sal. fo. l.
non quasi no insti. de inuti. stip. §. si quis alteri. et l. stipu
latio. §. si insula de verbo. ob. ex quibz ergo pactu pre
iudicabit in iure futuro vt dca. l. j. cu materia sua. Nec
aduertendu qd factu mibi non pponit certu. si tpe pme
stipulationis patris post dotem promissam matrimoniu
nodu fuisset ptractu qua qz ex intervallo facta fuisset. p
uifio valeret stipulatio in patrem vt. l. adoptiuu. ff. de iur
dotiu. et no in. l. quotiens. ff. so. ma. cu a patre depedat
resoluere sponsalia qd sine dubio non foret de iure ca
nonico p. c. ptererea requisit. et c. ex litteris de spon.
sed modo transeundo cu legistis esset dubiu qd sequens
inutilis ex toto. puiho qua qz in casu omisso tolleretur di
spostione iuris forte non tolleretur hois dispositione sed
quicqd fit imo forte tolleretur cu i sequenti casu omisso sur
gat tacita donatio et renunciatio que concludit ad iuris et
hois. puihone fortius remanet dubiu quo. puiho pma
foret inutilis vt qd facta post dore pmissam et matrimo
nium inde secutu et ex iteruallo et hoc casu qd allega
do dixerim puto patrem habere dore sibi pncipua cau
currente vt pponit qd filia patre supstue predecesserit.
Aduertendu enim est qd in hac materia concurrunt casus
locu dantes actioni de dore concurrunt etia casus p soli
dantes. casus locu dantes actoi de dore erant olim tres

verba plus

casus inopie vt. l. si pstante. ff. sol. ma. 7. l. vbi. C. de iur. doti. casus mortis alterius coniugis aut diuortij vt. l. si cu dorem. 7. l. ij. sol. ma. bodie pcedit duo pmi casus d iure etia canonico de dona. iter vi. 7. vro. 7. de dote post diuor. resti. per vestras. Item diuortij 7. in casu religionis ingressus aut in casu adulterij de adulte. p totuz 7. extra de diuor. significasti. de iureiur. queadmodu vt lite non cōtesta. c. j. Sunt 7. casus p solidantes cōitatem actionis de dote 7. p solidatio occurrit a iure vt solidet si lie aut morte patris aut emancipatiōe vel si aliter sit sui iuris effecta vt. l. rem in pnti. §. videam⁹ de rei vro. ac. 7. an tunc stipulatiōe p solidante impediatur disceptat ple ne. ff. sol. ma. l. post dorem. Casus patri p solidantis est mors filie ad euz cui libere de iure dos reuertit absqz necessitate dotandi etiam liberis exclusis 7. de iure 7. cōsuetudine hoc casu tñ cū pponat filiam post viri mortez decessisse. l. dos a patre pfecta 7. qd ibi nō. 7. plene in dicta. l. post dorem. quo aut ad appropriatiōe actiōis de dote occurrunt casus dantes locū actioni de dote et non casus cōsolidantes cōcurrere in dando locū actiōi de dote. sufficit ergo partibus puidere in casibus dantis actionē de dote vt actio sit. ppa 7. in illū casum q euenit sibi puidisse quāqz omittat casus p solidantes vbi cōsolidantes non cōcurrunt in danda actiōe de dote quia eo q sibi puidit in casum qui dat locū actioni de dote actio ppria est effecta 7. eueniente casu cōsolidatiōis remanet vt propria 7. sic debet intelligi. l. si pstante. ^{Do}ne enim patrem stipulatū in casu diuortij 7. in casu mortis mariti dorem effectam iam ppriam cū casus extiterit dans locū actioni de dote illaz patris remanere pcpuā inuita filia 7. ea ante scōm matrimoniuz mortua liberam absqz onere apud patrem remanere hoc non negat. l. si cū dorem. Si aut casus sic occurrissent vt qz morte vro ris 7. filie solutū esset matrimoniū patre sibi puidente i casum diuortij 7. in casum mortis tunc bene foret fatendum cū casus omissus nō sit tñ p solidans sed dans locū actioni de dote illo casu dorem ad liberos transire vt in puncto mortis ppa effecta mulieris. Inspicimus enim casus dantes locū actioni de dote. qz eo tpe puidenduz quo dat locus actioni vt si ex toto cesset pmissio cōmunitas detur actionis si detur pmissio in omnibus propria est in omnibus si in altero in illo appropriatur prouident in omisso illi pro quo datur qcqd de casibz cōsolidantibus occurrat. Nec ob. mibi q in casum expressum qui euenit inutile puidere qz inutilis pmissio non tollit ordinariam pmissionē iuris imo illam magis roborat. C. de rei vro. ac. l. rem in pnti circa pn. 7. quod no. in. l. ij. C. de iure empbi. 7. Bar. met tenet in. l. si cuz dorem. ff. sol. ma. Ad qntū aut dubiū satis puto cōsolidationez non impediri in psonā Colini si aliud non obuiet. imo dos ad eū reuertit cū onere dotandi 7. cum onere fideicōmissi cessante necessitate vt hic fuit morte Magdalene vt sentiunt doc. in dicta aut. res que. Et an in filiam p solidatiōe impedire si casus dedisset locū p solidatiōis pendente fideicōmissio. non psequor qz casus non dedit lz qōnem reputem sopitam p. l. si mulier §. cū pponeret. ff. ad trebel. Ad vltimū dico nepres predictas etiā si dotate nō sint ex dispōne statuti habere ius dotandi legitime loco ex quo supuixit pater Magdalene premortua. qz cū surrogat in iure rumpendi vt insti. de exhereda. libe. §. mater. 7. nō. in. l. posthumus i prin. ff. de inoffi. testa. ita 7. surrogat in iure dotadi q loco legitime surrogat a statuto. Ex quibus pcluditur liberos Magdalene preter qz ad ius dotandi non hñe recursuz nec ad dotē nec ad bona materna nec ad bona Bertoldi vel Colini reditū. Die. xvij. mēsis februarij M. cccc. ij.

De rescriptis. Conclū. ij.
In noie Jesu Christi. Vñs litteris legitimatiōis predictis 7. vñs forma supplicatiōis 7. lar

giori responsione pape que in litteris comprehenditur. Dubitat an ex illis verbis in supplicatiōe pntis ibi habere dignemini pro expresso sufficienter cūcta responsione simplici fiat vt petit dato qz in concessione legati quā pfirmat sit gratia pcessa non obstantibus venientibus ab intestato etiam si fuerint in pari gradu cum eis cū quibus dispensat dicat facta mērio eoz vt gratia firmet in p iudiciū venientū ab intestato. 7. videt q nō vt in aut. qui. mo. na. effi. sui. §. illd. Et qz si papa sciuit set eum habere liberos legitimos non sic de facili pcessisset in p iudiciū legitimoz tale g tacitū 7. c. de rescrip. sup litteris. de preben. si motu pprio lib. vj. 7. qa tales legitimatiōes impetrari psueuerūt 7. cōcedi in solatium deficientū legitimoz. ad hoc qd nō. Specu. de suc. ab intesta. §. j. v. ex facto querit. 7. ibi per Jo. an. in addi. ad hoc in rōne sui. l. mulierem. C. de adop. insti. eo. §. se mine. Item vt ibi notat psueuerūt clausule apponi per quas fit mentio de legitimis liberis ergo legitimos liberos subesse obuiat legitimatiōi qz absurdum foret tollere vt obuiat qd nō obuiat. ad hoc de rescrip. mā datū. 7. qd ibi nō. ^{Ab} qd aut attenda antiqua supplicatiōe cū responsione legati tollat vñs taciturnitatis legitimoz liberorū cū de eis in illa sufficiens sit facta mentio liberorū videt qz non qz vel hec est noua pcessio 7. nō sufficit expressio facta legato. qz cū noua nouiter regrit mentio vt excludat surreptio 7. vt firmet gratia in p iudiciū tertij. ar. ff. de dam. infec. l. de pupillo. §. si i pluribus. C. de prescrip. xxx. an. cū notissimū. §. in his. ff. d fideius. l. beres. §. qz si hic seruus. iij. q. iij. engeltrudā. de sen. excō. officij. 7. c. cū p causa de iude. ita quorū dā cum si. vel est antiqua pfirmatio. qz vtrqz esse nō pōt. de si. instru. iter dilectos. v. ceter. 7. qd ibi nō. 7. adhuc cū pape non sit facta mentio expressa legitimoz aliquid principij est tacitū quo expresso non obtinisset in p iudiciū liberorū nec tñ tali tenore verisimiliter expsio obtinisset. vñs ergo pfirmatio de pfirm. vñs vel inuti. c. j. 7. c. porrecta. de capel. mo. c. j. Item qz ad pcludendā mentē pape in p iudicando tertio specialis exigit mentio p iudiciū tertij 7. notabilis vt in. c. sup eo de offi. dele. nō. de dolo ex litteris de resti. spol. ex cōquestione. vbi de particularibus clausulis mentio fieri debet qd qz de toto pcessu de re iudi. inter monasteriuz igit nō sufficit mentio generalis. ad hoc de iureiurā. c. pñ. qd nō. glo. de pcur. c. pñ. lib. vj. in clemen. de pcur. qui ad agēdū 7. in. c. pcurator de elec. lib. vj. Sic in snia vt nulla cōcludat requirit spālis expressio vñs in snia 7. nō vñs per relationē ad aliud vt nō. de proba. qm d. qmimo generalibus verbis dolo videt hic papa circūuētus. dicit enim supplicans ex certis causis pcessionem legati dici ab aliquibus nullā 7. hanc vt notabile non exprimit. f. p iudiciū liberorū. An vt generalibus verbis inuolutus inducit ad cōcedendū non pcedendo qd pprie dicit superior eripere vt dicit Inno. in. c. cū dilecta de rescrip. vbi ponit differentiam inter obrepere 7. surripere. His non obstantibus puto pñm de iure. Supposito enim qz fiat fides de supplicatiōe ex responsione pape. 7. supposito in facto qz ex stilo curie gratie pape possint ex registro sumi 7. aliter pbari qz p litteras bullatas de quo in iure sunt opi. de quibus i proemio sexti apparet euidenter qz aliter sumpta est minuta per vicecancellariuz magis stricte qz fuerat a papa cōcessa. Et in talibus recurrendū ad originale de proba. qm ptra nō. de fide instr. cū. p. tabellio. 7. c. fi. Nō enim est in ptate vicecancellarij litteras sumendo restringere grām a papa pcessam in reseruatis pape 7. non cōcessibilibus p vicecancellariū nisi aliud babeat stilius curie de quo nō sum informatus. Nam in gratia papa signat fiat vt petit. 7. supra iter cetera petitū est vt babeat pcessio legati 7. tenor pro sufficienti expresso. ergo oia pro expressis hñtur. 7. perinde ac si specificata fuissent. ^{Dot} cñi papa ad vali

ditatē a se gesti fingere expressum qđ expressum nō est
7 habet pro expresso de preben. si motu pprio lib. vi.
de elec. illa quonidiana. de transac. c. j. de re iudi. clemē.
pastoralis. ad hoc stilus curie qui habet in pfirmatōib⁹
appondere clausulas istas vel filēs cuius tenorē volum⁹
haberi p expresso. Nā alibi scriptū ad qđ sit relatio p.
inde censet ac si expressus fuisset specificē in scriptura q
ad aliam refer. ff. de re iudi. l. ait pctor. §. si iudex. vbi
sic accipiendū est quasi quāritatē numerauerat. ff. de be
redi. insti. asse. ff. de pdi. 7 demō. si ita scripsero. 7 de
condi. insti. l. j. insti. §. ij. de testa. de excep. cū venerabil
v. q. vo. de relig. do. pstitutus cū si. Item ex quo papa
vult haberi pro expresso hic fingit expressum nō ergo
admittit probatio in pium qđ expressum non fuerat vt
in clemē. j. de proba. 7 qđ ibi nō. Hoc pfirmet stilus cu
rie in fili in appositōe clausule non obstan. qñ dicit non
obstan. priuile. etiā si de verbo ad verbū deberet fieri
mentio. Nec generalia verba equipollent expressiōi de
verbo ad verbū ex quo hanc illius loco subrogat. Ob
iecta aut ab intelligentibus de facili tollunt ideo nō insi
sto. Concludo ergo dictā concessiōē firmare legitimā
tiōē p defectū taciturnitatis legitimor. An. de bu.

De preben.

Cōsiliū. iij.

Anōie Iesu Christi i facto sancte Marie ma
ioris. Supposita formalitate appellatiōis d q
non disputo qđ non vidi eam. Et posito qđ ca
pellani non sunt intitlati non est dubiū appellatiōe pē
dēte potuisse do. Georgiū reuocari 7 hoc neuter ex cō
sulentibus negat vt ex allegationibus pz. Restat ergo
dubitatio an capellanie sonent in titulum beneficij ita q
ibi postea dicant intitlati an simplr stipendiati dicātur
absqz titulo. Et quāqz multa hincinde allegent magis
proprie ter. qui valeat adduci. est ter. de offi. vica. ad
hoc cū glo. sua. quāqz ad litteraz videt reducere p pre
dñi Ser Georgij. assignari eni pfit redditus certu ser
uienti ecclesie qui non est intitlatus ad ecclesiā vel ad
habitu curie vel prelacionē ecclesie 7 tñ assignatio bene
ficij 7 reddituū ē ppetua a qua ibi assignat nō ē absqz
cā remouibilis non vt habeat titulu sed quasi titulu. pz
ibi in glo. cām exempli nō pōt ac si hñt cām intitlatāz.
erit ergo sensus pñi. in. v. volentes ibi hoc hñt p institu
tis 7 intitlatis ad eādē ecclesiā. s. quo ad habitum cure
ecclesie que residet in priore 7 canonicis sed quasi titu
lum hñt ob quē remoueri non pñt quo ad exercitiū cu
re 7 vt ita loquar directū titulu hñt prior 7 canonici qñ
titulu hñt bi capellani 7 quilibet perpetuū censet hñt et
hoc corroborat. c. pen. de cleri. non resi. qđ tales vocat
asinos vel asinos qui ad residentiā tenent vt veri intit
tulati. Pro decisione aduertendum qđ in ecclesijs
redditus 7 beneficia determinant aliqñ ad ibi recipiē
dos proprio 7 pncipali noie 7 talia sic determinata di
stinctim vel indistinctim beneficia appellant 7 hñt i se i
tuluz anexū 7 ppterea dicunt esse 7 tales ad illa assūpti
filij censentur ecclesie quos temporales esse non decet.
lxx. di. sanctor. vij. q. j. qñuis 7. c. pastoralis. quidāz as
sumunt in ecclesia nō pncipaliter sed alterius loco 7 sic
vt subrogati 7 cū ipossibile sit eandē ecclesiā aut titulu
duoz esse nec sicut vxor carnalis de preben. cū nō igno
res hoc nō pmitit nisi ex cā 7 tunc subrogati hñt quasi
titulu. i. vñlem titulu habitum directe remanente penes
principalem. Ideo si cā est ppetua impediens prelatur
in exercitiū vel pncipalr intitlantis subrogatus hñt vñ
liter titulu ppetuum 7 vocantur tales vicarij ppetui de
rescrip. postulasti. de fide instr. g. ppetuus de si. pres.
c. proposuit 7. c. pstitutus. 7 ad hoc de offi. vica. c. pro
uideas. ad hoc 7. c. clericos que oia intelligūt de vicarijs
ppetuis 7 hoc non est casus noster. Quāqz in pncipali
datur temporaneū impedimentū 7 legitimū 7 pcedit a
iure vt deseruiat per vicariū de cle. egro. per totū d vo.

c. si. de elec. cum ex eo lib. vi. de appel. puenit. de regn.
beneficiū lib. vi. in pñi. execrabilis cū si. que de vicarijs
temporalibus loquit. ad hoc pñt reduci oēs casus vt i
pluribus qui enumerant de preben. extirpande. §. ga
vo. inter quos aliqui sunt ppetui aliqui temporales. ta
les aut non sunt ppetue intitlati nec filij ecclesie de si. in
stru. g. ppetuus. nō. glo. in si. In istis pcedit regula qđ
deseruire p aliū regule est pñbitū. xvj. q. ij. precipim⁹
temporaneē cū cure hñt exercitiū s. delegatāz hñt pore
statē vt dicit glo. j. i. c. qñ enormis ne prela. vices suas.
Item 7 temporales 7 solis prelatis vel rectoribus sub
sistent. impedimento possent ad modicu tempus substitu
tore vt nō. glo. dñsti. 7 Jo. an. de offi. vicarij clericos
sup glo. j. vbi in si. dicit qđ hñt delegatā ad hoc glo. i. cle.
j. de regu. in. v. locutenen. Perpetui aut vñt curaz
hñt vt ordinarie potestatis vt nō. glo. de preben. sup eo
lib. vi. 7 nō. glo. in cle. dudū de sepul. v. sacerdotib⁹. ad
hoc quod nō. in dicto. c. si qui vero. 7 de preben. super
inordinata. quidam sunt in ecclesijs stipendiati non vt
subrogati loco aliorum nec pncipales sed vt coadiu
uantes vt quando non sufficiunt pncipaliter curati vt in
titulati alij sub eis ponunt ad exercitiū cure iuuanda et
tales sñt pñt esse temporales 7 ppetui 7 cū titulo 7 sine
titulo 7 iam non est hoc iuri repugnans quē habere sti
pendiū in ecclesia 7 ibi non esse intitlatū pz ter. nō. de
rescrip. postulasti. nō. Inno. de preben. cū iam dudum
7 nō. lxx. di. sanctor. pñt enim quis in ecclesia esse pben
datus absqz titulo sumendo prebendam large pro sti
pendio 7 tales ad tempus etiam modicu pñt assumi et
ab ipsis prelatis 7 rectoribus inferiorib⁹ absqz epī cō
sensu. Item 7 de epī pñsensu vel licentia cōmittendo eis
vt delegatis partim exercitiū cure vel illis participātes
vt nō. de elec. ex eo qđ li. vi. 7 nō. d pe. 7 re. ois vñt usqz
serus sup glo. exempt. 7 nō. de offi. Archi. in. v. cū oi
bus in nouella in. c. ad bec. ne prela. vi. suas. c. qñ pñt.
ad ter. de offi. or. qñ. vij. q. j. illō 7. c. nihil. Hoc firmat
Inno. de offi. vica. clericos pro regula residētes posse
sibi assumere coadiutorē in cura imo debet vbi nō suf
ficiat. residet ita qđ non assumant ex toto loco sui. Hoc
firmat Lapus de cast. in sua alleg. v. ergo probatum est
portionarios i ecclesia assumi posse vt delegatos i exer
citiū cure 7 non vt intitlatos. ad hoc etiā cle. j. de regu.
in. v. ad prioratus cum glo. in verbo si locum. Ex quo
concludit tales sic assumi non fore exorbitans a iure
vt non ob. Hic cogamur verba restringere. 7 iura que
prohibent assumptionē vicarior procedunt 7 restringi
debent ad volentes assumere ex toto loco sui. non residē
do vt ibi videt. pñt etiaz ex hac cā assumi vt ppetui 7 vt
intitlati 7 tales non pñt nisi de cōsensu epī assumi imo
exigit pñsensu capituli vt notat An. in. c. ad hoc. d of.
vica. Et ponit etiam Jo. an. sup glo. j. de quibus loqui
tur. c. ad hoc de offi. vica. de cleri. non resi. c. pñt. Ad cō
stitutionē ergo redeundo ponderandū pmo qđ in ea p
ponit ecclesiā spālter fore de mensa vnde 7 ibi liberius
pōt ponere nō intitlatos qui habeant delegatā vt nō. i
cle. frequens de excels. prela. 7 notat scribentes in cle. j.
de rescrip. Item aduertendū qđ iste partes 7 stipē
dia assignant absqz pñsensu capituli quo casu vt ppetuo
sic creari non pñt vt dixi. ad qđ faciunt nō. de consti. cū
accessissent. bec aut creata proponunt a solo episcopo.
Item vñt pñstitutio eos non hñt pro institutis aut i
titulatis ad eandē ecclesiā. Et simplr verba pñti. loquū
tur nec dicit qđ excludat institutio 7 intitulatio respectu
cōiū tractatū 7 respectu sue cure 7 cōis iuris ecclesie
qđ a talibus etiam si forent intitlati de iure excludunt
vt nō. de elec. c. j. Item ex verbis precedentibus sa
tis a talib⁹ sunt exclusi vbi eos excludit ab aggravatiōe
capituli 7 cōibus tractatib⁹ 7 generaliter ab oi iure ca
pituli excludat dū vñuersaliter dicit eos in talibus nul
lum ius posse vendicare supfluerent ergo verba sequē

ita. Item hoc declarat cā que sumit que dcm̄ decla-
rat ampliāt et restringit. ff. de admi. tu. Ita aut̄ nō. glo. i
cle. j. de elec. et c. j. de tempo. or. lib. vj. Causa enī ē ne
per hanc viam attribuat̄ alteri potestas pferendi bene-
ficia aut instituendi aut in aliquo ledat̄ aut minuat̄ ius
epi qd sequeret̄ si isti dicerent̄ intulati etiam respectu
particulariū portionū. si enim vt perpetui a canonicis
assumerent̄ et confirmarent̄ postea et vt ppetui hac via
in ecclesia darent̄ intulati aliter q̄ epi collatide. puih
qd evitare voluit statuens in illis verbis in qua benefi-
cioz collatio et c. Ex qbus pcludo hos non fore perpe-
tuos alios nec intulatos ad ecclesia nec in ecclesia sz
remouibiles non ad nutū prioz et canonicoz sz ad nu-
tum epi qd resonant illa verba licentari seu expelli que
ad factum referunt̄ et non reuocant dissolut. ex qd? ra-
tiones in oppositū allegat̄ de facili tollunt̄. Non enim
obuiat qd non fuerint absqz cā remoti. qd hoc ex bone-
state factū est et tale in simplici velle p̄sistens nō est p̄er-
scriptibile. qd volendo iure vti nō. de priuile. vt priuile-
gia de p̄sue. c. fi. in. vj. et in materia p̄sue in. l. j. C. q̄ sit
lon. p̄sue. et per Guil. in. l. de qbus. ff. de legi. Itē etiā
hoc in multis ecclesiis de facto seruāt vt non intulent̄
et curam exerceāt et hoc vt magis sint prompti ad obe-
diendū priori et canonicis et curam melius exerceāt dū
viderint se de facili remouendos. Non ob. qd possent
dici beneficiati. qd fateor largo mō vt dicant̄ aliqd spiri-
tualitatis hīe sed tñ hoc stat cū ibi temporaliter et ad nu-
tum pferant̄ vt in temporalibus vicariis qd absqz titu-
lo stipendiū assignaret̄ vt nō. in. d. c. postulasti. et p̄ in
temporalibus vicariis. Item rō que pcludit secularia
beneficia non fore ad nutū remouibilia nec hoc esse pos-
sibile est q̄ glo. in cle. frequēs. et p̄ in oibus vicariis tē-
poralibus qui p̄nt et vt nō intulati remoueri. Rō que
concludit absurdū aliquos assidue deseruire debēt p̄
stipendiū et redditū p̄cipere et delegatos esse etiam non
habet in se veritatē qd seruare debent assidue. p̄pter sti-
pendiū in quo labores remunerant̄ et qd fructū p̄cipiāt
et deseruiant. Hoc non repugnat illi qd ibi et nō intula-
ti sint sed vt aduenticij seruāt. nec casuale est qd p̄ tales
iuuent̄ residentes in cura imo regulare vt est p̄batū in
S. qd vo. locū habet in non residentibus qui per alios
ex toto deseruire intendūt vt probam̄ supra. Et notat
Lap. in loco p̄allega. Non ob. allegandōes in p̄trariū
qd p̄sudent sed non restringunt ex quibus p̄ p̄clusio
supra posita vera et c. An. de butrio.

De prebendis. Consiliū. iij.

Esu Christi et matris eius gloriose virginis
Marie noībus inuocatis. Inuocato etiam
suffragio intercessionis beati Blasij Jacobi
Christophori et Laurentij quoz patronoz cā agit. Vi-
so testō de quo fit mentio visa institutio altaris et vica-
rij p̄stituti testm̄ tale excludit lapsū. xv. diez ibidē insti-
tuta missaz non celebrant̄ et loquit̄ per verba p̄teriti
i quo nulla snia expectat̄ vt nō. glo. de so. cōpe. si dilige-
ti in. v. perdant de pe. et re. cū infirmitas in. v. arceat de
iuramē. calū. c. fi. in glo. sed de elec. cupientes in. v. p̄-
uent in. vj. de elec. si cui in. vj. in. v. non valere cū fi. Si
igit̄ verba institutiois verbis testamēti accōmodent̄ ne-
cessaria non est alia snia si mens testatoris seruata nō est
talit̄ enī pacta in fundatione apposita ac per supiorē ap-
probata valent et tenent et ad vngū seruāda sunt. xvij.
q. ij. eleuterius. x. q. iij. c. fi. eadem cā. q. iij. questūz de
p̄sue. cū dilectis de iurepa. p̄terea cūz fi. Videnda q̄
sunt duo vtrū sententia ex institutiois forma testatoris
fuerit approbata. Scō an fuerit obseruata. Ad p̄mū
dubij faciūt verba institutiois in petiōe dñi peti vt in
forma dicte institutiois et c. et tñ nulla p̄cesserat institu-
tio sed sola testantis dispositio que nō pōt dici institutio
de insti. per totū. de p̄se. di. iij. per totū. de p̄se. eccle. vel

alta. per totū. Contrariū verius est qd institutionis ap-
pellatide cōprehendit̄ primaria dispositio priua et de al-
tari et nondū superioris auctoritate approbata de p̄bē.
significatū. qui optim⁹ est rex. ad hoc. Unde cū postea
simpliciter instituit̄ iuxta interrogata in dubio intelligit̄
instituisse vt petiū est cū verba simplr̄ responsione pro-
lata fm̄ qualitatē interrogatiois p̄cedentis intelligitur
de spon. ex parte. Itē cū talis dispositio iusta sit et ab i-
stituente non sit mutata seruanda est et ipsam approbat̄
se censet̄ imo ipsam absqz cā mutare non posset vt nō.
Inno. et alij in dicto. c. significatū. Non ob. institutio
vicarij facta auctoritate officialis epi qd non tenuit cum
certi tñ non sint casus in quibus dare pōt vicarius vt
nō. de preben. extirpande. S. qui vo. inter quos non est
casus positus ex quo concludit̄ in hoc officiales epi nō
habuisse p̄atem. qd in dubio in eius mandato nō venit
aliqd agendū p̄tra iura et p̄tra institutionē a p̄stituente
officialē approbatā de ma. et obe. qd sup̄ bis de rescrip.
cām qz. Item in hoc casu data tali institutioe si vicarius
institui debuisset vt nullam celebrare potuisset fm̄ for-
mam testamēti. vicarius aut̄ in talibus disp̄sare nō po-
tuisset mutando formā institutiois vt voluntatē testatis
alterando imo nec forte epus qd vlt̄ius non decido.
Ad qd facit cle. qd p̄tingit de reli. do. Itē nec apparet
q̄ ex certa scientia p̄tra tenorē institutionis dederit vi-
carium et sic dispensare non videt̄. Et qd cā non exp̄ssa
nec cū cause cognitiōe sed ex corrupto de tali vicario p̄-
uidit̄ vñ dispensare non videt̄ cum clerico illo. de quo.
lxxij. di. qd cū vo. de scisma. c. fraternitatis d̄ fi. p̄sby.
veniens. per Inno. de cle. cōm. c. diuersis fallacijs. Ex
quibus concludo p̄sbyter ex predictū ex forma institu-
tionis ipso iure altari priuatū ex quo non seruauit p̄ se
vel alium formā institutiois. An. de bu.

De confessis. Consiliū. v.

Esu Christi ac matris eius gloriose noīb⁹ inu-
ocatis. Vñ puncto et questis videt̄ p̄fessio.
nē p̄iudicare legatarijs. vbi enim p̄ncipaliter
agit cū vno et respectu p̄iudicij deriuat̄ in aliū p̄fessio
p̄ncipalis p̄iudicat illi vt est rex. cū glo. in. l. j. ff. si ex
nox. cā agat. l. quero. S. fi. ff. d̄ edil. edic. ad hoc quod
scribit Bar. ff. de ver. ob. l. cū filius. Item iudiciū cūz
herede p̄iudicat legatarijs vt. l. pa. S. fi. ff. de inoffi. te-
stamen. nō. in. l. j. ff. de excep. rei. iudi. ergo et confessio.
Procedunt enī hec aperte extra de iudi. c. at si clerici.
extra de fi. instru. inter. nō. de testi. c. cām. C. de eden. l.
is apud quē. et nō. in. l. j. ff. iudi. sol. Item sp̄ale ē i ficta
p̄fessione ne effectū deriuat̄ in tertium. ff. de iure sis. l. eius
qui delatore in. vera ergo extendat̄. Contrariū puto
ad hoc equitas qd prompta et parata esset materia et fa-
cultas p̄cludendi ad p̄iudiciū tertij qd est absurdum.
Item qd non simplr̄ p̄iudiciū deriuat̄ in tertium sed de-
mum si tertius sciat et non p̄tradicat non p̄ponit̄ hic le-
gatarios scuisse. non sufficit ergo sola scientia snie sed
scientia. p̄cessus agitati exigit̄. ff. de re iudi. sepe. et eo. ti.
c. q̄uis. Item l3 scientia p̄iudicat in casibus tertio nō
p̄iudicat p̄fessio sicut nec actus capiens p̄ncipiū ab
actu voluntario. l. si dcm̄. S. cōpromissor. ff. de iur. sic
nec alij actus voluntarij etiā in casibus. l. sepe p̄iudi-
cant tertio vt notabiliter scribit Inno. d̄ ap. audita. Itē
si snia fert̄ in cōtumacē non p̄iudicat tertio ad quē al ex-
tenderet̄ p̄iudiciū qd ex defectu suo lata censet̄. C. de
inge. l. p̄ns cū fi. si sic fert̄ in p̄fessum voluntarie. Itē ex
quo p̄iudiciū p̄ncipalr̄ deriuat̄ in tertium qd non p̄iudi-
cat heredi ex quo confecit̄ inuentariū non p̄iudicat illi
tertio vt. l. si partē in. fi. ff. quēad. ser. amir. sicut nec con-
fessio venditoris non nocet emptori nec p̄fessio cedētis
cessionario qm̄ cessio non est ad cedētis cōmodū vt. l.
p̄alle. si partē. et nō. per Dy. in. l. seruū filij. S. j. de le.
i. l. fi. ff. de transac. et in. l. bis qui. ff. ad treb. per Bar.

Nec ob. iura primo alle. qz loquunt in sermo pñtenti in
cā norali 7 filio qui vt magis cōiuncti patet in talib⁹ ac-
ribus voluntarijs iure cōcessum eos patri ei dño posse
preiudicare. 7 maxime pcedit hoc qz cuiusqz iudicij de
tanta quāritate suspecta videri debet pñssio 7 partibus
collidentibus facta quā non fecissent si ad eos pñtentijs
preiudiciū redundaret. Probatio autē testiū absqz ali-
quo dubio non includit. non enī sequit quē interpellat
re vt soluat 7 non soluisse. potuit enim postea soluisse. et
etiā testes attestant eū paratū fuisse 7 se obtulisse ad sol-
uendū. In hoc enim non cōtrafecit voluntati defuncti.
non enī debuit venire euz sacco paratus. ff. rem ra. ba.
quo enī sic 7 l. 3. pñtenti interpellatio per diei lapsum non
ex hoc pcludit non solutio vt notanter dicit Innoc. de
accu. c. sup. his. 7 de cle. excō. mi. c. illud. legitime enim
agens fundat intentū suū sup verba absoluti qz quo ad
preiudiciū legatarij qui non sunt obligati pbare d3
vt nō. Inno. de accu. sup. his glo. 7 l. 3. in. l. iij. C. de iur
empbi. per Bar. in. l. hoc iure. ff. de verbo. ob. Ex qui-
bus cōcludo si illud non pñtenti in cā hereditaria pñun-
tiandū fore pro legatarijs al subuerteret quo ad alios
legatarios. Intentio testatoris ex hereditate aperte col-
lusa. Itē legatarij tractant de principalibus laqueatis
consequēdis. legatarius autē agens de pena psequendo
in talibus difficilis debet esse licentia. de pe. c. suā nō. de
arbi. cum dilecti. An. de bu.

De sententiā 7 re iudicata.

Consilium .vj.

Sententia lata sup examinatioē rei in qua decla-
ratū est vex precij fore tale precij p examina-
tores relatus 7 rem haberi emptam pro illo vt
iusto precio diffinitiva vel interlocutoria vel habeat vim
diffinitive vt potius debeant seruari tempore appella-
tionis diffinitive qz interlocutorie cū ex forma statutoz
diuersa sint tempora.

Esu Christi eiusqz matris virginis gloriose
noibus inuocatis. An snia dationis in solutū
sit diffinitiva vel interlocutoria. Aetus est qd
tacta per Dy. in. l. si finita. §. si forte. ff. de dam. infec.
Spec. in ti. de sen. prola. §. iuxta propositionis in pn. 7
Jo. an. nō. in addi. qui cōcludit illam fore interlocuto-
riam tum qz fert absqz ordine cōtestatiois vt. l. pñti. §.
sed hoc. C. de his qui ad eccle. pñt. tū qz p minorē inde-
sensū tener vt dcō. §. forte 7 d. bo. auc. iu. pos. l. si minor

Ad ppositū nostrū pñponendo in facto qd post
dationē in solutū ex forma statuti nō sit remediū nisi ap-
pellatiois vel nullitatis dico aduertēdū qd triplex ē spēs
sententiar. quedā interlocutorie stricte 7 iste appellatē
proprie que inter media cause pferunt 7 pñcipalē non
diffinitū qdē vt dicit glo. in de. ad cōpescendas de se-
questra. pos. 7 fruc. ad hoc de rescrip. ex parte decani. d.
offi. dele. significantibus. de testi. significauerūt. de offi.
dele. c. si. C. cō. eplaz. l. interlocutorias. Nam tales sen-
tentie certis finibus excludunt 7 sic diffinitive non sunt
C. de sen. l. ex stipulatōe. 7 l. post sniam. Sunt 7 diffini-
tue que stricte triplici respectu dicūt 7 rōne solēnitatis
requisite plenarie a iure de qua p totū d sen. expi. re. C.
de sen. l. plarā. ij. q. vj. §. diffinitiva. v. plarā. ij. q. j. per
totū de re iudi. c. licet li. vj. 7 hoc respectu solius solēni-
tatis detractio non cōcluderet sniam non diffinitivam.
Nam in sententiarijs causis quāqz non ex toto solēni-
tates non seruent nō minus diffinitiva d3 d sequet. pos.
7 fruc. in de. j. de ver. fig. de. sepe 7 c. dispendiosam de
iudi. Scōo diffinitive dicūt que totā sopiūt qdēz in-
ter partes 7 finiūt vt dcā. l. ex stipulatōe 7 l. post sniam
7 l. pñtes. 7 hoc respectu pprie dicunt diffinitive vt di-
cit glo. in dcā de. ad cōpescendas. 7 in Spe. in loco pre-
allega. de sen. prola. §. j. in pn. nā dempro hoc qd qdē
non sopiat ex toto pprie diffinitiva nō est vt nō. dic glo.

in. c. pñtationibus de offi. dele. 7 ad hoc extra de insti.
cū venissent ibi accumulato possessorio cū pñtorio. ga-
questio tota ex snia possessorij nō sopit inter partes sen-
tentia dicūt iterlocutoria vt ibi est casus sic nō. p Inno.
intellectus quāqz solo accumulato possessorio diffinitiva
dicūt eo qd quasi ex toto sopit extra de iudi. c. si. sic i-
telligi debet qd nō. in. l. j. C. qui. mo. i. pos. Ex qd etiā
concludit qd pri. dixi qd detractio solēnitatis pcedēdi
non tollit ex toto sniam nō dici diffinitivā in possessorio
non ex toto pcedit iuris ordine vt nō. in. l. j. C. quo. bo.
7 in dcō. c. consultationibus extra de offi. deleg. dicūt. Et
diffinitiva qz parit ius agendi qd non faciūt interlocuto-
rie. C. de re. cre. actori. extra de elec. cū dilecti. nō glo. in
de. cū a repulsione de app. nō. in. l. j. C. de iudi. 7 l. xij.
C. de arbi. Itē ex scōo oris aliō qz interlocutoria aliqd
expectat post se. f. aliam sniam diffinitivā nō. C. de sen.
l. post sniam. C. qñ. puo. non est ne. l. j. Itē dicūt diffini-
tiva qz partibus infert preiudiciū irrevocabiliter eo qd
non transit in rem iudicatā oī respectu 7 quo ad indices
7 quo ad partē qd non pñgit in interlocutorijs. ff. de re
iudi. qd iussit. extra de appel. cū cessante. 7 hoc respectu
snie ex cōicationis interlocutoria d3 qz pot qñqz re-
uocari vt nō. in Spe. de sen. pla. in pn. §. j. dicūt 7 diffi-
nitiva qz ad cām facit sententiantē officio pñgi 7 finit
officio iudicis quo ad cause cognitionem ex toto posita
validitate sententie. ff. de arbi. l. qd m. 7 dcā. l. post sen-
tentia extra de offi. dele. i. litteris. Quedā est mixta que
dicūt interlocutoria hñs vim diffinitive que mixte natu-
re est. participat enī de natura iterlocutorie 7 de natura
diffinitive 7 hoc pprie dicūt illa que negociū inter pres
ex toto determinat 7 finit vt nō. dicūt glo. in dicta de. c.
a repulsione de ap. l. 3. in ea solēnter non pcedat. Adē-
dum ergo in snia de qua pñtenti ad cuius nām magis
adaptes. nam hic nō pñtenti inter media cause sed finalis
est actus ergo non interlocutoria pprie ergo magis at-
trahit ad diffinitivā. hec finit negociū inter partes post
hanc adiudicationē non audīt reuocans in dubiū de liq-
datis debiti. vnde eodem instanti operat duo liquidat
debitū 7 exponit debitū liquidatū. vnde rōe incluse liq-
dati debiti vel pñtentiōis salte tacite sup ipsa liquida-
tione hec diffinitiva pot dici. qz post eam cessat oīs que-
rela. Itē hoc finit iudicis officiū 7 illū facit officio pñgi.
Itē hoc infert preiudiciū irrevocabiliter. qz omni re-
spectu transit in rem iudicatā 7 quo ad iudicē 7 quo ad
partes pñtenti nām interlocutorie. Item hic nō expectat
aliam sniam post se. Itē ex hac imprimis ius agēdi non
excipiendis tantū qz firmiter pñtenti 7 qd plus atri-
git succubentē ad ius euictionis. ad hoc. ff. de iureiurā.
l. si duo. §. idē marcellus solū in vno pportionat inter-
locutoria que non oī respectu solēnitatis sequit naturā
diffinitive l. 3. vt dicit solēnitatis defectus nō detrabit na-
ture diffinitive quo minus alijs qbus pñcipaliter diffi-
nitiva dicūt assistentibus diffinitiva dicūt vt nō. Bar. in
l. ticia. ff. de accu. vnde relinquit aliter duoz vel qd hec
est diffinitiva 7 sic debent in appellatioē seruari tēpora
de diffinitiva loquentia. Aut est mixta que interlocuto-
ria appellat hñs vim diffinitive que pprie nō est inter-
locutoria imo magis incalecit ad nām diffinitive ergo
ad illius naturam potius trabendā. ff. de sta. ho. querit
hermosfrodita. 7 l. si sint. §. pñtenti. ff. de au. 7 arg.
lega. ad hoc qd dicimus de snia precepti que vt spēs se-
parata ponit ab interlocutoria 7 diffinitiva. quia mixte
nature est. ff. de iudi. si debitori. nō. glo. ij. q. j. in summa
de elec. dudū. el. ij. extra de ver. fig. c. ex parte. 7 tangit
in. l. non solū. §. necessitate. C. de bo. qz liber. ff. de pñ.
l. nō fatef. seruāda qz fñt aut tpa diffinitive aut dicēdo qz
fit qdā mixta snia 7 i mā stricte casus mixt sub simplici
nō cōpñdat. l. vim passam. §. pñtenti. ff. d. adul. 7 l. ij.
7 qd ibi nō. ff. d. v. ob. Sybec vt a statuto nō cōpñda 7
appellatio ab ea hñt tpa iuris cōis. statuta enī in quātū

alijs iherūt pūdicū restrigūt ad strictissimū significatū
vbi. l. qdā astrigēde d. v. ob. z. l. p. l. t. i. n. o. i. b. ff. ad mu
nicipales extra de p. l. u. c. cū dilectus de offi. dele. c. sup
eo. z. marie cū egrate moueat iudex qz in datione insolu
tum deceptus est debitor vt audio vltra dimidiā iusti p.
cij Antonij de butrio. datū pro fratre prior sante Ma
rie maioris de bos. cōtra quādā meretricē que dolo ex
timatorum decepta erat in traditōe insolutum vltra dimi
diam iusti p. cij. al. in simili causa allegatū z. fuit obtentum
contrarium.

**De dote post diuortij.
Et de societate bonorum.**

vij.

Esu Christi z. matris eius noib⁹ inuocatis du
bium primū reducitur ad istud an socij si dotēt fi
liā alterius cēseant dotare tñ de bonis pater
nis vel ad onus tñ paternū an de bonis cōib⁹. z. si cēne
socij negociatōis certe res est absqz dubio. sed pponit
qz oia lucra vnde qz cōicabāt. Ex quo pcludo eos oī
um bonoz socios qz cū cōi possēsiōe hereditatis so
cietas pcta nō dicat. l. ex parte. §. si filius. ff. fam. herē.
nisi aliud agāt. ff. pro socio. l. plane. z. l. vt sit. ff. pro socio
cū. l. se. z. ex cōicatioe alicui⁹ lucri nō concludit societas
oīum bonoz sed illius tñ negociatōis vel actus i quo
datur lucri hic inde cōicatio. ar. ff. de in. act. qz priua. l.
i. §. iulianus ait. ad hoc. ff. pro socio. l. si vn⁹. §. i. z. l. si fra
tres parentū. sic nō. Bar. in. l. si pupillus. §. altero. ff. d.
admi. tu. l. si patron⁹. C. cōmu. vtri. iudi. vbi aut sunt so
cij oīum bonoz vt hic psumo ex psumptōe qz oia lucra
cōicabāt iā puto qz ipensa filiaz erat de cōi faciēda sicut
z pmoda cōicabāt. ad hoc. l. si socius p filia vlu. vey. ff.
pro soc. ad hoc. l. societatis vniuersaz in fi. ff. e. nec ob. di
cta. l. si socius pro filia in fi. z. qd ibi in glo. dī qd intelli
gi dī quādo societas iā erat finita. Ex qb⁹ quo ad pmi
cōcludo de cōi pecunia in dubio dotē traditā fuisse z. sic
in diuidenda hereditate rōnem dotis dare filie nō habe
ri sed reputari de bonis vtriuzqz fore solutā. Si aut ap
parere possit eos fore z. fuisse tñ socios negociatōis vt
aliquaz negociationū dos filie alteri data ante oia dīra
bi debuisset qz nō reputaret facta de cōib⁹ bonis cū ta
les socij talia cōicare nō debeāt que extra negociationez
gerunt. Ad scōm dubiū in quo querit an debeat ha
beri rō exercitij petri q fuit fili⁹ angeli dico qz sic qz qui
in societate plus opis aut industrie cōtulit maiorē partē
viri boni arbitrio cōseq dī. ff. pro socio. l. si societate me
cum nō peccarent tñ arbitri si pro rata fratris alterius i
alimentis aliqua leuē admitteret cōpensationē. in quā
aut nō possit bene dīterminari hoc arbitradū est ex qua
litate industrie ipsius petri ex mō operadi. Ad tertij
dubiū an fructus dotis dñe margarite vxoris angeli zc.
z dico qz nō. Nam p rata qua onus mīmonij sustinetur ē
planū est. nihil. n. ex hoc in societate puenit z oia dotalia
sunt vt patet ex instro. Itēz nec p rata vltra onera qz ex
quo oīum bonoz tacita societas psumit. lucra oia cōicā
da sunt vt dicta. l. si societate vniuersaz. Ad qrtū du
bium an mater dictoz fratru que in cōione bona tenuit
possit fructus repetere videtur qz nō ex quo nō pponit
ipsam interpellasse. In p. rariū qz a tpe dissoluti mīmo
nij fructus debentur vt. l. vnica. §. ex actio. C. de rei vx.
a. dico qz si fructus nō. excedūt alimēta mīris nihil dedu
cere debet. ad hoc. gl. ff. so. ma. l. diuortio. Si aut excedāt
z extāt fructus restituendi sunt si sunt consumpti ex quo
mater pmissit si sunt male fidei possessores. Si tñ ex fru
ctib⁹ apperet euident. locupletatio filioz z de illa cōstāt
posset z esset nō modice quātitatis puto illoz rōnem ha
bendā per nō. p. Bar. in. l. fructus z in. l. ex diuerso. ff.
de rei ven. Ad qntum dubiū an pro captura angeli
duz esset officialis debeat aliqd detrabi de eo qd solutū
est. p redēptiōe dico qz nō immō tendit ad dānuz socie

tatis. ff. pro socio. l. cū duobus. §. quidā. co. n. si inter fra
tres. §. p. rium. Ad sextū patet respōsio ex predictis
qz nō dīz deduci impensum. p emendo ad factuz Jacobū
cum oia lucra z dāna quecunqz cōtingentia dolo cessan
te cōicāda sunt ex quo oīuz bonoz socij sūt. ff. pro socio. l.
si igitur in fi. z dicta. l. si societate vniuersaz. z ita dico z
cōsulo ego Antonius d. bu. datum fuit istud consilium.
M. cccc. i. d. mense decembris in die sancte Lucie in ci
uitate bonon. z missum in mōte policiano.

vij

Esu Christi z. matris eius glorioissime virgis
i noib⁹ inuocatis z adiutorio. Tā copiose z ele
gāter supra allegatū est vt sola pfirmatione sub
scriptiōis egeret. sed vt aliqd vidisse circa hoc ostendar
rogatus vt adderem vbi nō oīz nutu parebo cōsultantis
dubiūz nāqz ad qd bec questio reducitur in breuib⁹ est
in quo z qis fuerit missio facta. p iure Joānis piperate
in domo que pponit tunc tps fuisse domine Alise filie
Antonij. Scōo an resolūtōe voluntaria renūciationis
actu tacito saltem ex p. sensu adhibito dōatiōi causa mor
tis p filia facte in aliquo p. iudicet iuri hipotece genera
lis z cōsequenter facte missiōi ad cōmodū Joānis pipe
rate creditoris dicti Antonij. Pro cōstati enim habeo
cōsensum in donatiōe adhibitu cum verbis pleno iure
ex voluntate se extendere ad v. usufructū p. i. omissis cano
nibus qz in puncto ciuili sum ne legib⁹ iniuriā inferā ad
duco tex. i. l. generaliter. ff. q. z a q. l. heres pecuniā. z. l.
si dari. §. i. ff. de sta. lib. ff. de nego. gest. l. diuortio z me
lior tex. cum gl. ff. de usufruc. accrescen. l. si p. p. i. etas. i. i.
cta. l. inde neracius. §. nō solū. e. ti. Et p certo ēt haben
dum scōm Azo. qz in possēsiōe est z possidet legitimū
fore p. dictorem. C. vbi in rem actio. l. ij. C. si p vi vel alio
modo. l. si. potuisset qz a tenētib⁹ vt dñm in iudicio no
tarij. Et igitur est qōnis huius p. i. uctus ad ius hipotece
z missiōe factā p Antonij tñ modo reduci. Antonio
aut qz si ius competeat in domo erat ius usufruct⁹ vt i
bonis aduenticijs filie p totū titulū de bo. qz li. iure er
go pignoris cuz a p. sona sit inabdicabile sola acq. sita est
vtēdi cōmoditas. que nō est ius p se sed ius fundat tñ
modo sup usufructu substantia. ab illoqz dependens z in
sepabile vltra allegata est tex. ff. de iure dociū. l. si usufru
ctus. z usufructu quomodocūqz exticto cōmoditas bec
vtēdi vt accedēs illi extinguit usufructus substantia euane
scēte. Missio at fieri potuit z sic factā interpretor respe
ctu cōmoditatis vtēdi. z qz p cōmoditate vtēdi indu
ctiōes psonales habebat actiōes ex p. cepto p. ductorib⁹
facto satis potuit fieri missiōe in noib⁹ debitor. C. d.
pro. pig. l. i. p hac vtēdi cōmoditate p. sūtēte in nominuz
p. p. sūtētib⁹ ex actiōe. nunc aut tota reducitur exactio ad
vini renūciatōis p. dicti antonij. Sigdem voluntas non
de est renūciadi z sic filie p. sūtēndi vt donet cā mortis.
vt notum est ac plenissime allegatum. nec est p. rās vbi al
teri nō p. iudicet totū dubiū vigeret nō videri posse
renūciatōem p. iudicari iuri questio p. dicto creditori sus
ficiat regula res iter alios acta zc. cū talis resolūtio iuris
nō trahat originē ab aliqua cā antiqua vt. l. vectigalis d.
pig. z insti. de actiōib⁹. in. §. rursum. c. l. qbus mo. feu.
amit. ne antiquo dñio p. iudicet in iure libertatis renūciā
di z p vasalli renūciatōem querendā. qd ius sic p. iudicet
tum trāsiuit in vasallū ex pristino z antiquo dñio cōcedē
tis. ppter cōditionem iuris vasalli qd ius nō habet fili⁹
in p. rem ad quem extenditur usufructus vel libere quic
quid renūciando filio consolidetur. Innouatio igitur
hec z ex causa noua renūciatio iuris iam alteri questio
p. iudicet non debet asserre cum ius penes ipsum iā
liberum existat. Quid enīz si facta in nominibus missio
ne vel nominis obligatione debitum acceptilatione tol
latur debitor cernitāto iam pignus remaneret. vt. l.
nomē. C. q. res pig. ob. pos. z in ius vt extictū ex toto re
vera oppositū ē d iure pign⁹. n. respicit solū vtēdi facul

ratem nec ex eo facultas tollit circa proprietatez usufructu
disponendi. ff. de pig. l. i. §. cū p̄diz. quo. n. pignoris cā
ab intētiōe domini usufructus est separata nō ipedit cor-
ruptionē usufructu ex renūciatōe marie cū nec respiciat
substantiā ipam usufructus pignoris cā sed comoditatez
quādā extrinsecā vtendi. sicut. n. pignoris cā non ipedit
alienationē proprietatis sic nec alienationē ex qua sequitur
corruptio rei in pignus. nō. n. principaliter tollit pignus
sed corruptis res in cōsequentiā si pign⁹ euāescit bec aut
clarius. pcederēt si teneremus p̄i usufructū nō queri an
tequā apprehenderet ut sic repudiatio potius foret non
agnitio sed bec ausus dicere nō sum qz iura 7 rōnes ser-
uant in opposituz p hoc cessant iura que allegari possūt
In noie. n. pignozato utilis actio iprimis creditor q nō
corruptur ad corruptionez directe nisi scdm. l. iij. C. de
noua. 7 regulariter corrupta substantia nois actu volūta-
rio corruptis rei pignoris ē si tale pign⁹ extingueret qd
et facit p bec aut comoditas vtēdi nō est ius separatz ab
usufructu sed comoditas iū vtēdi 7 facultas oīo iherēs
substantie usufructus q corrupta. 7 ipsa nō subsistit. Est
enī ius in corpe quo sublato necesse est ipm tolli. l. iij. ff.
de usufruc. iuncta. l. si usufructus. ff. de iure do. Maior
aut posset esse dubitatio de noibus illis cōductoris in q
bus facta videt imissio vez qz illa respicit tēpus futuruz
debitores obligātū inquātū daret locatio antonij 7 nō
in plus. recipit. n. cōditionē missio in noibus ex debito
futuro vel p̄o tpe futuro inquātū remaneāt debitores.
extincto aut iure usufructus cuius p̄textu facta est loca-
tio. si cōductores ut ab eo nō tenēt nō obligātū p tēpo-
re futuro 7 sic cessat missionis effectus. Ex qbus scdm
Azo. potiora hē iura. Et ita dico 7 cōsulo ego Antoni-
us de butrio Datū. AD. cccc. xij.

De sepulturis. Cōsiliuz. ix.

Ichnus qdā subriga de parrochia sancte agne-
tis Ciuitatis Ferrarie existēs in castro Salsoli
Comitatus Martine cōdidit testamētū in quo
elegit sepulturā apud mōasteriū sancti Pauli ordinis
carmelitaz ciuitatis Ferrarie. 7 dicto mōasterio reliquit
trēcētas libras. p emēdo vsum q redderet oī anno. xxx.
libras. Et si ad presens nō posset emere daretur oī ano
xxx. Prior ecclēsie sancte agnetis petit quartā. Fratres
sancti Pauli dicūt illū ibi nō sepultū sed in castro Sal-
soli. Prior dicit q elegit sepulturā apud sanctū Pau-
lum 7 iussit se ibi trāsseri ideo d3 habere quartā qz licet
ibi non fuerit sepultus fuit ex negligētia heredū Querit
tur quid iuris.

In noie Iesu Christi p̄ma facie videt qrtā non
deberi q debet rōne sepulture qz hic nō ē sepul-
tus. Itē qz debet. ppter iniuriā illatā parrochia
li ideo qz alibi sepultus ex quo in sancto Paulo non est
sepultus nulla iniuria illata est q. Item absurdūz seque-
ret qz cū in funeralib⁹ debeat hēre qrtam hēret duas qrtas
prochialis funeraliū vnā vbi sepultus est aliā vbi se-
peliri elegit. Itē qz l3 qrtā debeat qm cum effectu electa
est sepultura vt in. l. iij. §. i. ff. q quisqz iuris. de cle. non
refi. relatiū. Hoc dicit Federicus de senis suo cōsilio. iij.

His nō obstantibus puro p̄riū. Et si teneat opio q
ante electionē factā qrtā debeat quā sequitur Hostiē. de
sepul. c. i. qd nō h3 dubiū qz ante electionē fuit. ppter so-
lum actū eligēdi. Itē ē tenēdo opiones q nō debeatur
ante electiōis actum sed debeat soluz post ad huc puro
deberi qz p̄mo tex. pōderat solum actū electionis 7 non
pōderat sepulturā vt patet de sepul. c. i. ibi eligat sepul-
turam 7 c. 7. c. in n̄sa ibi elegerūt sepeliri. 7. e. ti. c. ij. lib.
vj. 7 in clemen. i. v. viij. In qbus oibus solus actus ele-
ctiōis pōderatur. Item causa quare debet est. ppter re-
cōpensationem oneris sacramētoz que ad aīam dirigū-
tur ergo relicta p anima defalcatur a parrochiali vbi est
relictiū cum iniuria parrochialis vel vbi relictiū est cōtē-

platione eius qd erat debitū parrochiali. In parrochia
li autē debet sepeliri inquātū alibi eligi inquātū est
in se iniuriā intulit prochiali ibi eligendo 7 qd ibi reli-
quit ex quo ibi elegit sepeliri reliquit cēsetur rōne sepul-
ture. Subest ergo cā defalcādi l3 facto ibi nō sit sepul-
7 sic quarta debet. Debetur. n. d. relictis bec quarta cō-
templatiōe sepulture quā verisimiliter habuisset parro-
chialis si alibi nō fuisset electa sepultura. sufficit ergo enī
ibi elegisse 7 legasse qz qz ibi sepultus nō existat hoc enī
facto 7 nō iure cōtingens qz ibi nō sit sepultus nō alterat
dispositiōem iuris nec alterat tacitā volūtatē defuncti i
defalcādo cum post mortē eius 7 p̄tra votū 7 facto tantū
p̄tingat ad qd. l. ij. ff. de cōdi. 7 demō. Ad hoc qz inspe-
cta iuris dispositiōe corpus est destinātū i sancto Pau-
lo l3 alibi de facto sepulsi Locus ergo destinatus d3 at-
tendi 7 nō vbi corpus est. l. ex facto. §. rex italicaz. ff. d
bere. insti. 7 in clemē. ne romani vsu. tñ de electiōe. Itē
cum illi de sancto Paulo habeat actionē ex quo possūt
cōsequi corpus ibi sepultū peride videt ac si corpus ibi
sepultū foret nam in bonis videt id ad qd actio cōpetit.
l. bonoz in fi. ff. de v. sig. 7 dicit. l. id apud se qz habere
videtur ad qd actiōem habet. habetur enim qz peti pōt.
l. id apud se. ff. de v. sig. maxime si p eos quominus re-
petant vel quo minus heredes cōpellant stetit eoz cum
negligentia vel heredū nō debet nocere parrochiali ec-
clēsie. Ex quibus cōcludo ecclēsiā sancte agnetis de-
bere habere qrtam p̄dictoz relictōz. Et dicta Federici
de Senis nō sunt vera nec cōsulendo dicit sepul. q nō
contingat in pposito ita dico 7 cōsulo ego Antonius de
butrio vtriusqz iuris doctor.

Alus talis est quedaz generosa domus seu pa-
remela qz qz sit subiecta ecclēsie matrici seu ca-
thedrali arimē. ciuitatis quātuz ad diuinas pce-
ptionē sacramētoz 7 ad alia iura parrochialis. est tamen
de sepultura fratru minoz dicte ciuitatis cōtingit qz qui
dam venerabilis vir dicte domus 7 parentele p̄motus
est ad dignitatem ep̄alem ciuitatis pensauit. 7 post ali-
quos ānos trāslatus est ad dignitatem ep̄alem dicte ari-
men. ciuitatis ipso aut residente in dicta dignitate ac per-
manēte i dicta sua dioc. arimēsi ex singulari suo p̄uilegio
obrento a sede apostolica in infirmitate de q decessit cō-
didit testamētū suū in quo testamento sic disponit. In
p̄mis. n. disposuit 7 mādauit corpus suū sepeliri in ecclē-
sia sancti Francis de arimino in loco ordiato p eū ad ca-
pellā edificādā seu fabricādā eius noie disposuitqz 7 re-
liquit qz oēs expense p dicta sepultura 7 funerē deberēt
fieri p fratres cōuentus fratru minoz dicte ciuitatis p
quibus expensis fiendis reliquit dicto cōuentui ducatos.
E. auri q fratres teneatur deferre corpus suū a loco in
quo decesserit ad locū predictū sue sepulture 7 voluit 7
mādauit qz ad dictā sūma debeāt 7 teneatur dicti fratres
indui facere de pāno nigro omnes de familia dicti testa-
toris Preterea dicit testator fecit alia legata dicis fra-
tribus. petunt canonici ep̄atus dicte ciuitatis arimēsis
rōne ecclēsie cathedralis que est prochialis ecclēia dicte
domus 7 dicti testatoris habentis palaciū sue residētie
ep̄alis penes dictā ecclēiam cathedrālē qrtam portionez
tam de p̄dicto legato cētum ducatoz qz ē d funeralib⁹
ip̄is sepulture 7 de alijs legatis dictis fr̄ib⁹ factis. refi-
stunt fratres dicētes se nō debet quartā talem soluer ex
eo qz ep̄s nullo modo pōt cēseri prochianus sue ecclē-
sie cathedralis cuz sit p̄ncipalis platus ip̄is ecclēie 7 ipa
ecclēia in eo. l. ep̄o p obediētiā 7 subiectionē 7 ei ē subest
tanqz mēbruz capiti Replicat cāndici p̄dicti qz rōne in-
iurie eis 7 sue ecclēie facit ex eo qz dicit testator eligi suā
sepulturā alibi quā i ecclēia sua prochiali debet eis qrtā
p̄dicta 7 dato qz viuēte dicto ep̄o ip̄s sit caput ecclēie sue
prochialis tñ ip̄o moriēte nō tollit ius ecclēie sue prochialis
dicta qrtā de iure eis i dictis legatis debita. mō qrtā qd
iuris 7 vtrū clemen. dudū d sepul. habeat locū hoc casu.

Esu Christi et matris eius gloriosissime virginis
noibus inuocatis. **A**lso pñcio et quesitis. exclu-
dendo nō dubia inquāntū expenderit fratres d
legatis centū tā in sumptibus funeris fratrib⁹ nō appli-
cabilibus q̄ pro indumentis nigris familie. Certū est q̄r-
tam nō deberi que nūmodo debet d obuenientibus fra-
tribus que obuenire nō cēsentur inquāntū expenduntur
ad comodū defuncti tñ vt in clemen. dudū. v. v. x. d. se-
pul. Inquāntū vltimus aliqd comodi fratres cōsequerē-
tur idē qd statim dicit de alijs legatis et pñcis nō est ta-
cū p antiquos scribētes nec est absqz dubio. Qd autē
cathedralis ecclesia detrabere nō possit d talib⁹ relictis
quarta paret primo qz verba oīum iurū ad tale nō ada-
prabilia sunt. Dicit enī ab ecclesia parochiali detrabē-
dam vbi parochian⁹ alibi eligit sepulturā. Epus autē
non est parochianus cathedralis ecclesie. Immo caput et
platus. Nō pōt ergo parochianus dici. talia. n. correlati-
ua sunt rector et parochianus que eodē respectu non pos-
sunt esse in eodē. xxv. q. v. c. i. xliij. q. i. didicim⁹ d con-
cel. pben. postulat. d insti. ad nām. ff. d offi. pro. et d
offi. pben. in legibus vltimis ergo. Scdo qz neduz vba
sed nec de. ratio adaptat cū facta sit ad sedandas discor-
dias inter rectores ecclesiarū parochiales et fratres de ca-
thedralibus aut detrabere volētib⁹ nihil loquitur. suum
ergo casum velut exorbitans nō egredit. Itē iura d ma-
teria loquētia in quarta detrabēda simpliciter loquūtur
et nihil de epis expmūt nō extendūt ergo ad epm qz
que spālī notata sunt digna nō transeūt sub genere. ff. d
iniur. apud labeonē. §. si qz vginem d sen. ex. qz piculo-
sum li. vi. nō enī supior simplici appellatiōe cōprehēdi-
tur de pben. c. fi. xij. di. nos p̄suetudinem. l. xij. di. §. ex
his de ver. sig. cū clericali. di. apostolica de testa. requisiti
non. n. appellatiōe mēbroz capita cōtinent d p̄scrip-
cū non liceat. xij. di. nō l3. Item talis q̄rte detractio cau-
satur a retributione oneris curie. Itē aut epus totius
dyoc. curatus principalis est d offi. ordi. c. quonā i ple-
risqz et p̄ordinator in cūctis. xxv. di. p̄lectis. ip̄s ergo
curā nō habet alius. alias supior foret et subiect⁹ eodez
respectu. nō subest ergo q curaz in eo exercet q sua non
exerceat auctoritate et in cuius exercitio ip̄s sicut ali⁹ nō
grauet cū non subest ergo quartā nemo pōt detrabere.
qz causet a retributione oneris cure patet. xij. q. ij. §. sed
et aliud v. et scdm leonē de sepul. c. i. et si quē habent curā
tem epus archiep̄m bz a quo cessantib⁹ p̄uilegijs sacra-
menta p̄cipere d3 de pe. et re. ne pro dilatione. Si qz er-
go detrabere deberet foret archiep̄s q cū celesti reficit
pabulo de sepul. c. i. et c. de bis. Item p magnificandis
sepulcris iura p̄mittūt simpliciter aliqd per ep̄m cōtri-
bui absqz diminutiōe. xij. q. ij. bone rei de bis que fi. a p̄-
la. c. pe. de dona. apostolice. Et si hoc p̄mittūt in rebus
ecclesiasticis fortius in patrimonialib⁹ hoc poterūt. Itē
p̄missio hoc vt possit epus restari vt aliqd cōtribuat refer-
tur ad bona ecclesiastica vel dubia saltē et que ecclesiastica p̄-
sumunt alio si apparēte nō d pecu. de. inq̄rēdū iuestigā-
dum et quā d testa. c. offi. surrogat ergo hec loco p̄cessio-
nis pro magnificandis sepulcris sicut ergo in illo nihil
detrabitur ita nec in ista aliqd minuit. ff. si qz cau. eum.
q. §. iniuriarū et vt lre pen. ecclesia. cū similibus. quāto ta-
les cōcessiōes subintelligūt absqz diminutiōe vt est ca-
sus. x. q. i. qz Joānes Itē qz tales indulgētie sunt laicis
simi iuris. C. de cōsti. p̄n. li. ij. d dona. c. cū dilecti cū simi-
libus. Ad declarationē huius aduertēdū iura diuer-
simode loq de ecclesia detrabere debente et de p̄sona cu-
ius relicta defalcāt. Quandoqz dicit detrabiā rector
parochiano vel ecclesia parochiali nominatim a par-
rochiano vt de sepul. in nostra in pluribus locis et c. cū
super et dicta demē. duduz. v. veruz Aliquādo dicunt
detrabere ab ecclesia in qua celesti reficit pabulo de se-
pul. c. i. et c. de bis. Alia dicunt inde detrabiā illa vbi
decime solvuntur quia ibi sepelienduz erat. xij. q. ij. vbi.

cumqz ad fi. Aliqua qz solui debet ecclesijs a qbus cor-
pora assumuntur vt dicto. c. de bis. et c. certificari. Ali-
qua que debent ecclesijs ad que p̄tinet de sepul. relati
Aliqua vbi audit diuina et percipit ecclesiastica sacramē-
ta de sepul. cum qz lib. vi. Nulli dubiuz autē est verba
horū iurū posse verificari in ep̄o quo ad verba nulli
dubii quo ad cathedralem ecclesiā ep̄m pertinere quia
in ea est et ipsa in eo. viij. q. i. scire. nec cōsequēter dubiū
ep̄m assumi de ecclesia cathedrali i qua domiciliū habet
et in qua residere tenetur vt eius sp̄s et curator d cle-
non refi. conquerēte ex gestis et c. qualiter. Item et illi
soluit decimas inno. et alij de deci. nouum genus. Item
vbi celesti pabulo reficitur saltem in auditu diuinorū cū
cotidie non celebret de conse. di. ij. cotidie. xij. di. illa. et
non decet transire diem qn dicat vel audiat missam d pri-
uile. c. fi. li. vi. et qz ex p̄uilegio vbi libet possit perci-
pere sacramēta verisimilius est eum ab ecclesia propria
recepisse. Item et inquāntū ibi celebrat etiam ecclesia ip̄a
sustinet onera sacramētorū a quo nutritus et i cuius for-
tem est assumptus de pben. cum secūdū. xxi. di. clerof
et sine ea diu esse non posset. i. q. ij. si qz obiecerit. Itē
et in ecclesia cathedrali sepeliendus est. Inde ergo assu-
mitur quo vnicū coniunxit coniugium. coniungit et vni-
cum sepulcrū. xij. q. ij. ebron in fi. et quoz vna mens
in domo eoz corpora sepultura non seperēt. e. q. so-
ror benedicti. Absurdum enī foret i sepultura parentū
sepelienda forte enī contingere posset sepulturam fore ex-
tra ecclesiam maiorū et episcopū non decet extra ecclesi-
am sepeliri. xij. q. ij. nullus. Item si coniunctio i tali-
bus operatur qbus magis cōiunctus episcopus qz ec-
clesie que ipsum domo sociant quozū cor vnum et ani-
ma vna. viij. dist. in p̄i. de testa. requisiti. Ex qbus con-
cludo cum plurima iura in verbis aptentur ad casum et
mentes qz qz aliqua iura exemplariter loquātur de par-
rochia et parochiano non per hoc alia excludunt et plu-
ra ad casum adaptabilia Indubitabile enim est ius vni-
ab alio suppleri. ff. de le. non ē nouuz et exempla exp̄s-
sa ratione frequentie casus non restringunt dispositionē
ff. de dam. infec. l. damni. §. fabini. qz qz enim fateor ra-
tione solus iniurie quartam non detrabi als deberetur
ecclesie maiori vbi alibi recepisset sacramenta de sepul.
c. cum qz lib. vi. negari non potest debere ex quadam i
gratitudine non remunerati laboris in sacramentis a di-
uinis vt consolationū sint participes q et passionū in vi-
ta fuerunt de sepul. c. i. que aut parochia plus grauata
et que maior i gratitudo an prelatus et ep̄i alibi eligentis se-
pulturam si quartā nō habent sua p̄pria ecclesia que cū
nutrit et sustentat ultra pabulū celeste an parochia
ni alibi eligentis sepulturā parochiali de relicta. Ex his
autē multa i contrariū allegata tollūt et ne desit aucto-
ritas ad salutē. Ista questio est decisa p Bertrā. anti-
quum curie aduocatū et doctorē sacri palaci auditorem
bertrandū vt scribit Paulus super cle. ne romani. de
elec. in cle. in verbo certo loco. et qz qz de. dudū que lo-
quitur in p̄pria materia non loquitur nisi de parochia-
no et rectore sua intētio non est restringere ius antiquū
aut corrigere inquāntū ad episcopū possit adaptari. po-
tius enim egit ampliare contra eos ius quarte detrabē-
de qz restringere vt euidenter patet. Et ratio de sedanda
discordia fuit i pulsua q nō facit ea cessante cessat dispo-
sitionē. l. i. §. sexum. ff. de postu. nō. de renun. post tran-
slationem. et de parochiano et rectore loquitur. quia ca-
sus in talibus frequentius contingit. Item illa de. que
venit ad interpretationē et limitationē iurium antiquo-
rum debet intelligi scdm iura interpretata vt in autē. de
fi. instrumē. ante do. na. §. i. et videtur glo. in clemen. sta-
tutum de elec. Non obstat q simplici appellatiōe non
comprehendatur episcopus quia hoc in via periculosa
et multum exorbitanti vbi materia est differens i episco-
po. alias cōprehēditur vt nō. glo. i dicto. c. qz piculosus

nō obſtā. xij. q. ij. bone rei cū filiis. qz loquitur in datis inter viuos in quib⁹ nō eſt locus detractiōi quare de ſepul. de his. 7. c. relatum 7. d. clemen. dudum. ex natu- ra enim materie 7. ex titulo intelligitur. ff. de in diem adie- cti. imperator. Ite iura alia loquuntur in datis eccleſie in qua ſuilegiata ſup quarta nō detrahēda retinet pui- legiū de qb⁹ de teſta. de his de v. ſig. ex parte Nos aut i minorib⁹ talib⁹ ſuilegijs nō viciēb⁹. pro hoc tex. xij. q. ij. qz Joānes vbi talia idumēta vult eē in quātū iter vi uos debeant ſecus aut i morte vt ibi dicit lra i fi. que mi- rabiliter facit pro hac parte qz qz facit de bonis eccle- cōcedit tā in vita qz in morte vt nō. de offi. or. pſenti lib. vi. Et forte pro magnificādis ſepulchris dare nō liceret in morte de bonis eccle qz qz ſit in vita. p hoc rñdē ad id qd dī de puiilegio hoc ſurrogato loco quinquageſime qz tūc cū illa dat in vita hoc i morte ſufficit at ſi cautū re- piri illā in morte nā dari cū regula dandi. pbiſitua ſit p lato de dona. ceter. Ite dato qz puiilegiū teſtādī cōce- dat nō ē latiffime itēptādū ad pūdicū tertij qz tūc exo- ſum eſt de v. ſig. cū oliz. 7. qd ibi nō. de tranſla. pla. l3. de reſcrip. cām. 7. qd ibi nō. inno. de cōſue. cū dilect⁹. de of- fi. dele. ſup eo. l. ij. §. ſigs a pziſce. ne qd in loco pu. ſuf- ficit. n. q. habilitat ad teſtādū de bonis eccle vbi alias ſi poterat 7. vltra nō opabit ſed reducit eū ad limites teſtā- tiū de pūmonio ſuo iure cōi. C. de inoffi. teſta. ſi quādo. nō. gl. de reſcrip. c. i. Ite plus nō d3 opari puiilegiū qz ius cōe oparet eodē caſu de iure iurā. veniētes de pui- uile. c. i. li. vi. ſacultas at teſtādī itelligeret d iure cōi dſal- cata qra ſic 7. puiilegiū quimo puiilegiū diſponēs in materiā iuris limitatiōes 7. detractiōes recipit numerus l. i. §. in. l. ſalcidia. ff. ad. l. ſal. l. ij. de noxa. c. cū dilect⁹. 7. c. ad audiētiā de de. nō reſi. Poterit tū teſtari de bo- nis eccle dum tū ſcōm iura cū deſalcatiōe eccle debita. Sin. deſalcat pūmonialia fortius 7. ppria ad hūc actus loco pūmonialū ex puiilegio ſurrogata. Ex qb⁹ oib⁹ pcludo quartā detrahēdā. hoc aut marie iuuat 7. cōfir- mat originalis 7. antiq cā cū originalia fuerit parrochia- nus antieque eccle cathedrat. 7. ex quo accidētalis cōcur- rit cū nālī nō ex toto naturalis pſundit nec eius viti⁹. ff. de libe. 7. poſtu. l. filio qz pater. C. de adop. l. cū in ado- ptuiis. ff. de iure ſi. q. b3 7. qz duo vīcula fortiora qz vñū C. de le. bere. poſt. d vſu pa. ex max de pbe. ſi pōt li. vi. xi.

Exu xpi nomie inuocato ac mſis eius glorioſiſſi- me virginis. Eſt aduerſedū qz pthocollū eſt ali- quādo impſecte ſcriptū erga itētiōē ſubſtātie pūmon. qz apparet ex eis plus fuiſſe de itētiōē pūmonum apponi 7. pthocollū nihil pbat nec in publicā formā eſt redigēdū tanqz impſectū. ff. de teſta. ſi is q teſtamētū. 7. qd ibi Bar. ſcribit niſi ibi eſſet dictio 7. c. 7. ſimilis q oſtē- dit plus dictū 7. minus ſcriptū quo caſu extēdi pōt 7. qli- ter 7. p quē recurrēdū ad nō. p dy. 7. p alios in. l. gallus. §. idem credēdū. ff. d libe. 7. poſtu. 7. que ſcribit Moſtē. extra d fide inſtru. cūz. p. tabellio. 7. Spe. in ti. d inſtru. edi. §. oſtēſo. v. qd ſi abbreviatura. Nec ſūt que uoluit dicere Oſtien. in pzealle. c. cum. p. qz deſiſio pūbentium vix aut nunqz detrahi pōt. quādoqz pthocollū notarij nō deſicit i recitatōe ſubſtātie volūtatīs pūbentū ſed i ali- qbus volūtarib⁹ que erigūtur in publico inſtrō vt i die 7. conſule nōie notarij aut ſigno glo. plene tetigit hoc du- biū in. l. i. C. d nouo codice cōpo. in. §. adiciētes in glo. que icipit cōſueqit que ſuit additiō 7. reſider qd dato qz notari⁹ recorder ex poſt facto nihil poſſet ſupaddi qz ta- le ex poſt facto pſumit machinatū vt i autē. d equa. do. §. demū. facit qd d teſte dī de teſti. cogē. c. pte rea. 7. nō. de teſti. cū clamor 7. c. p tuas. Hoc dubiū diſſuſe pſeq- tur Spe. 7. Jo. an. in addi. ſpe. in ti. de inſtru. edi. §. in- ſtrumētū v. ſed nunqz cōfecto. Ex quoz dictis pcludo qz ſi in pthocollo omiſſum eſt aliqd d ſubſtātib⁹ vt numero teſtiū nec in cōmēti nec ex intervallo l3 addere

pthocollo vt ibi firmat Jo. an. Si aut aliquid addit qd omiſſum eſt de comitātib⁹ inſtrumētū vt locus 7. dies qz ſi factū fuit inſtrumētūz neceſſario fuit aliquo die vel aliquo loco 7. talia pōt ſupaddere notarius ſi recordat 7. de hoc an fuerit cōfectum inter partes in dubiū nō re- uocaretur alias talis additiō etiā fieri nō pōt niſi iudicis auctoritate q in hoc habet examinare qualitatem pſone an omiſerit ex certa ſcia vel ex errore 7. an pthocollo di- catur factū de primo vel lōginquo. Et ſi d hoc nō eſſet dubiū inter partes ſm ni. ma. poſſet ſibi notarius pui- dere nouū faciēdo pthocollū vel inſtrumētūz qd meli- us ē qz corrigere ex quo poſſet aliq haberi ſuſpicio. C. de teſta. l. fi. Ex qbus hucqz cōcludo qz cum additiō ad pthocollū fuerit circa nomē notarij appoſita d nouo 7. qz ſuit rogatus 7. nō eſt de pſecutiōis ſed ſubſtātib⁹ inſtrumētū. Illa nō pōtuit apponi tū qz ex certa ſcia omi- ſi tum qz circa ſubſtātia ad inſtrū tum qz ex intervallo tum qz pter iudicis auctoritatez vt patet ex ſupradictis nec vbo ſuo hoc attēſtāti credi videt vt ibi tenet ſpe. alle- gat in auten. de heredi. 7. ſal. §. ſi vero de arbi. l. ne in ar- bitris de pba. c. qm cōtra d teſti. c. a. nobis. l3 cōtra ſen- tiat Jo. an. in addi. ſpe. §. ſup is aut cōſideratis recitat Adof. hoc tenuiſſe qd dictū itelligo quādo apparet d ſcriptū i inſtrō 7. negat iter fuiſſe tūc eniz quo ad adiūuā- dam ſcripturā bene admittit in teſte q caſus nō ē noſter Ex qbus ad primū viciū allegatū cōcludit illud impe- dire publicationem. Nec ob. qd idem nō. in addi. ſpe. 7. in ſpe. de inſtru. edi. §. ſi e. v. 7. nō. q. tabellio qz id nō pu- to. 7. l. fi. qz. C. de ſal. cū gl. nō repugnat attēſtari. n. pōt que ſunt volūtatīs cōtrabētū ſed nō ſolēnitatis vt ibi di- cit glo. Ad ſcōm aut ex dictis concludit qz ſi rogatio teſtiūz nouiter fuit appoſita qd ſatis patet ex diuerſitate aſtramenti de fide inſtru. inter de ſal. licet. De tertio au- tem abſqz dubio raſura reddit ſuſpectum vt. l. fi. alle. p prius conſulentes. 7. nō. glo. ff. de eden. l. i. cū eniz ptho- collum aliter nō publicatū publica ſcriptura non cenſet nec pber vt pleniffime per Sy. de fide inſtru. l. ptractus Jo. an. in addi. ſpe. in ſpe. de inſtru. edi. §. videndum in prim. tamē oportet illud eſſe nō abolitū vel vituperatum tum qz ad eius fidē recurritur pro confirmanda aut de- trabenda fide exēplari vt de pba. quoniā cōtra. ix. di. vt vetet. Item 7. ad illā recurſus habetur vt in dicta autē. exemplatur partibus ergo patefacto pthocollo nec ab vno nec ab alio eſt autenticū ex illo ſumēdum cū non ſit omni ſua parte integrū quimo ſuſpectum 7. in loco val- de ſuſpecto de fide inſtru. c. fi. 7. e. ti. cū. p. tabellio. Ex quibus vna cū doctoribus predictis de iure videtur ni- ſi aliud teſtes accreſcerent dictum teſtamētū 7. pthocol- lum ad dictam formā non fore redigendum.

xij.

Alii quedam habuit ducenta in dotez veniēs ad maritum iūz condidit teſtamentum in quo heredem inſtituit matrē in decez 7. maritum ſuū vniuerſaliter deinde deceſſit non extantibus filiis nunc mater vult agere ad ſupplementū legitime. Dubitatur primo an poſſit. Secūdo dato qz poſſit quia vigeat ſtatu- tum in ciuitate qz vxore pdecedēte ſine liberis vir lucre- tur dimidiā dotis 7. contra dotis an legitima debeat de- duci de tota dote an vero de eo quod ſuperest deductis lucro dociuz 7. contra docium.

Exu xpi 7. matris eius glorioſiſſime virginis no- i mibus inuocatis. Abſqz allegationibus ſup- fluis ſicut debita eſt filiis parentum hereditas ſublata differentia ſexus 7. cognatiōis vt in auten. in ſuc- ceſſione. C. de legi. heredi. ita econuerſo contingēte mor- te ordine turbato nature. ff. de inoffi. teſta. l. nam 7. ſi pa- rentibus. 7. ita etiam mater admittitur per ius rumpen- di per viam inofficioſi vt. C. de inoffi. teſta. l. liberis. §. ſi aut matri 7. ad ius debitū conſequendi iure nature vt ibi cōſequenter ergo admittit ad ius agendi ad ſupple-

metu cu oib' cu qbus ius quereladi ppetat ius ad sup
plenitū agēdi. C. de inoffi. testa. l. si quādo 2. l. que nū
per 2. l. oīno in prin. cū similibus. 7 de hoc nulla est du
bitatio Ad scdm dubiū excitationē ingerit quia ad istar
portiois quā mī erat habitura ab itestato mensurat ius
legitime detrahēde. C. de ioffi. testa. aut. nouissima. 7 p3
in spe. i. l. que nūp allegata ibi qz te pris ab itestato suc
cel. 7c. mī ai ex statuti virib' nō hēt nisi dimidiā succes
sionis intestati cū statutoria lex viz cōiungit in successio
ne pro dimidia ergo illa idēz illegitīe supplemētū videt
esse sola tertia dimidiē 7 nō dimidia loci? Breuiter pu
to bene aduertēdū q̄liter veniat petēs si venit per viā cō
diuōis ex legibus dānibus ius agēdi ad supplemētū suc
cūberet. quia p hāc viā cōseq nō posset nisi tertiā eius q
habitura ēēt ab itestato si veniat itetando remediū inof
ficiose dotis in dāte dotē iuxta dispōez statuti legitia mi
nuatur. pōt eē dubitatio cū remediū inofficiose dotis re
periat a iure pcessū demū filie 7 filijs mīe dotāte in filia
dotāte cōcessūz non reperit. Itē qz remediū illud cōpe
tit quando dātur oīa bona in dotē 7 sic abforbetur tota
legitima nō aut ibi minuit maxime cū licitūz sit a statuto
diminuere legitimā sz in oēs vt nō. dy. in regula indultū
de re. iuris li. vi. p. io. an. de testa. rainūci? 7 p. ci. in. l. san
cimus. C. de ioffi. testa. 7 bar. in. l. ticio. §. ticio. v. sz cū
ante. ff. de p. di. 7 demo. Hoc nō obstatē puto qz pro ra
ta cōtra docin3 q̄s itelligo. i. donationē ppter nuptias
nō debet mī aliq porcio si sūt date a viro qz vel mulier
nō lucrabat ex pacto vīa lege 7 si dos ad mulierē ita do
natio pp nuptias reuertit ad virūz. vt p. p. ia. C. de pac.
puen. ex morte 7 aut. eq̄litas. extra de do. iter vi. 7 vx. c.
fi. vel lucrabat ex pacto vel lege 7 qz vno pseruato rema
net ei primū 7 sic nō defalcādō. p rata aut docū 7 hēt re
mediū agēdi ad supplemētū ad tūū dimidiē Itē p alia
dimidia bēt respēu tertiē remediū. l. i. C. de ioffi. dote nō
ē. n. dubiū aucta legitima parētū sicut 7 liberorū in aut.
de triē. 7 semis. §. i. coll. iij. vbi. glo. Et tenent doc. in au
ten. nouissima. 7 Ja. de bel. in. d. §. i. Nō ob. qz remedi
um ppetat pro tota dote 7 nō p parte qz ēt illud remedi
ūz ppetit p diminuta tertia vt ex donatiōe dotis vt dicta
l. i. nō maxime p bar. nō obstante qz posset diminui per
statutū qz est veruz qñ exp̄sse diminuit 7 diminuere agit
hic nō agit diminuere. cū statuta de lucrādo debeāt reci
pere interpretationes de inoffi. do. ar. l. ij. C. de noxa. et
qđ nō. in. l. omnes populi. ff. de iusti. 7 iure
De ecclesijs edificādis.

xij.

Esu xpi ac matris eius gloriosissime vginis ma
rie nōibus inuocatis Requistus ego arbom
infra scriptus a venerabilibus viris defensori
bus oneris pro magnifico dño io. de ben. dño bononie
super q̄stioe vgentē iter vicinos comodū hñtes cuiusdā
clauice vel cloace q̄ p̄cipiū trahit a pte supioris ciuitatis
bononie discurrez p̄tā nosadelle 7 in fine trahit cursū
per ortū xpofozi de zūtinis 7 trāsit sup fundū riuī i pun
cta morandi siue flaccacoli pluries hñc de p̄tibus au
ditis. l. xpofozo ex vna pte ac magistris p sua pte p̄du
ctis 7 alijs m̄grīs p pte vicine q̄s pferre obeat ad repa
tionē muri edificati 7 ripa manu tenēda ne fossatū cloa
ce ad p̄indiciū publicū abforbeat aquā nauigij eni 7 dis
fluere faciat sub? cānale ad flaccacollū vt p̄sulā qđ sētiā
plures rē oculis subieci 7 qz in facto nec ex dōis nec ex
scriptis certificare potui certū oīno nō potero dare res
ponsum Casus tamen recidam circumferentes. Ex qui
bus decidere habens sacro digesto 7 palpatō decidere
poterit quid iuris p̄supponaz aliq in facto certa p̄di
mo qz ante qz xpofozus dominus foret orti vbi est fossa
tū et ibi edificasset filatorū quod postea edificauit nunc
diruptum dictum fossatum ibi erat ad seruiciū dicte cla
uige. an autem propriū vel vicinale vel publicū foret ni
hil in facto certum habere potuisset alterum de duob?

esse potuit qz fossatum prout in terreno xpofozi p̄ten
ditur erat propriū sicut terrenū quo ad proprietatem
ius autē fastidij 7 aque ducende 7 sic seruitus cōpetens
vicinie aque ducende 7 fastidij per locū illū tunc vltus ef
set vicinie proprius 7 seruitus 7 de iure resectio specta
ret ad viciniā qz cānale est ad vltum priuate vicinie debet
enim seruitutē nihil agere debet nisi pacti. ff. cōi p̄di. l.
resectionis de in. actu qz p̄iua. l. iij. §. p̄t. in fi. de serui.
l. seruitudes al quociens. §. seruitutū. ff. de riuīs per to
tū 7 decloa. per totū. imo 7 vbi reficere uelit vicinia ipe
diri non potest a xpofozo vt iuribus palle. Item scdm
esse pōt qz cloaca secundum terrenū cristofozi sic vt vici
nalis comunis et publica respectu totius vicinie sicut 7
via dicitur priuata 7 quedam publica 7 vicinalis. l. ij. §.
viarū ne qđ in lo. pub. 7 in tali ad edificiū 7 repationē te
netur quilibet de vicinia q̄tenus p̄tenditur in suo 7 qui
de illa comodū reportaret vt est casus in dicto. §. viaru3
in. fi. 7 inquantū p̄tenditur in locū publicū. l. subms
terrenū remi vel fundū oēs ad illā cōtribuere teneantur.
Et hoc est qđ declarat statutū qđ vidi 7 sic debet intelli
gi in quantū loquit de exp̄sa in publico oēs p̄tribuere
debent pro rata inquantū transit per loca priuata cōmo
dū hñtes illi reficiāt suis sumptibus iquantū p̄transit eo
rū territorium. Nec omnia vera sunt vbi agit de exp̄sa
clauige 7 circa solūz corpus clauige de q̄ hic nō agit vbi
aut agit de iminēte aduersus aliud clauigā dāpnificaret
vel de munimēto aliquo vel d clauiga dāpnū alteri infe
rat. Dico qz si leui exp̄sa potuit cloacā munire d3 7 te
net solus ille in cuius territorio aqua defluit in cuius fa
cie dāpnū inferitur si magna exigitur exp̄sa in alijs cō
uicinis tali nō subsistente piculo qz scdm naturāz est vt
sicut percipit comodū ita 7 incōmodū de regulis iuris.
Qui sentit li. vi. sz nām ad hāc ipensaz inquantū ē excel
siua vicini cōferre tenent omnes. C. de mūi. vr. conce. l.
qui liberā li. xi. C. de op. pub. l. oēs Ad hoc dicta gui.
C. de sacrosancti. ecclesi. l. neminē 7 bar. in. d. l. puer
tāqz iuncta. l. ciues de operi. pub. Si autē leui ipensa a
principio poterat p̄videri 7 ex nō p̄uisione ad magnā
deductū si causa visibilis erat 7 sic negligētia aliq potuit
imputari nō reficienti solus in cuius fundo casus euenit
ad exp̄sam teneretur. ff. de via pub. refi. l. fi in agz. §.
qui viā. si negligētia non poterat iputari oēs de vicinia
cōtribuere tenerentur. Nec vera nisi ex aliqua cōcauita
te vel operatione cā dāpni fuisset is in cui? fundo deflu
it qz adhuc solus teneret vt dicto. §. qui viā. 7 idē si vici
ni cā fuissent huius Nūc aut p̄positū flumē remi qđ pu
blicū est destruxisse ripā trāsitū faciēs sup terreno xpo
fozi 7 ductū cloace in tñi qz alueo derelicto magna pars
aque aliū locū q̄rit in dāpnū publicū molēdinoz 7 alio
rū edificioz ad aquā 7 per dñm nostrū io. de bē. ripa si
modico sumptu resecta extitit ad quos spectat bec oīs 7
cui attribui debeat illatio dāpni periti in arte disceptant
aliqui reno aliqui clauige 7 certe mixta causa est clauige
in trahēdo 7 ne du3 insequēdo cū trahens sit principiu3
manens hoc subtilius clauige puto attribuendū. l. fi ex
plagis. §. intricliniū. ff. ad. l. aquill. l. dāpnū. §. sabini. de
damno. infec. maxie cū sic potuerit a principio mūiri et
hoc cōtingeret in futurū mediū aut iter clauigā 7 ripā fu
it imediata cā dāpni si fulcita fuisset hoc dāpnū nō cōri
gisset Nūc aut occurrūt intermedia ripa 7 flumīs cui?
vltus ē public? de iur cōi. ff. de re. diui. l. ripaz 7 de flu.
l. flumia An cū extremū ripe fluminib? fuerit imedia
tū vī exp̄sa fieri debuisset d publico. sz qz vī? ripe d s̄co
nō est publicus nō placet hoc 7 si in s̄co esset public? ad
cōe spectaret exp̄sa nisi aliud cōcauitatis factū fuisset vt
nisi sic cloaca in spondis mūiri potuerit 7 i tritorio xpo
fozi qz potuit de h dāpnū dicere ne clauiga aquā abfor
beret qđ clare spectat ad m̄grōs posito qz ripa ēēt puata
si tenet qz clauiga inq̄tū p̄tēdit p locūz xpofozi ēēt pu
ta nauige qz hic p̄sumunt due opiniones. qz hoc faciūz

fuit exstatuto absqz volūtatē et a principio nullus appa-
ret cōmodū de mundo fore. imo pōt⁹ i cōmodū illiter-
ritorio ex edificio clauige aqz xpofoz⁹ aliqd edificasset
nō apparere actu aliquo cōmodo psumo cloacā fuisse p-
uaram vicinie et ibi habuisse ius aque ducende ar. l. ij. §.
viarum in fi. ff. ne quid in lo. pub. vnde ante edificium
xpofozi si casus ptingisset presumendū fuisse eque priua-
tam et solū viciniaz teneri ad hanc refectionem. sed facto
edificio proponitur in facto xpofozū comoduz habu-
isse dicte cloace quia aqua quā ex reno deferebat ex cla-
uige cōductu non habuisset decasuz absqz illo edificio
cloace et maxime vltra alios de vicinia ex hoc comoduz
habebat Et qz qz hodie nō vtaf remanserunt reliquie
aque ducte et de facili potest tales vsus restituui. ff. de ser-
ui. ur. pre. l. et atilinus. Vnde hāc vtilitatē hēt potēcio
naliter et ex quo duranti relique in dubio psumere vsuz co-
munē et cloacā etiā eius et vicinalē hoc etiā arguit quia et
coactus fuit eā cōcanare vt patet ex pceptis pductis et
hoc tenēdo si probari pōt xpofozū fecisse vel tenuisse ali-
quā concavitatem ex qua bec facilius aqua cloace absor-
beretur. totū dānū et expensa est xpofozi si hoc non pōt
et apparet qz propter nouā cōcavitatē cloace impellentū
bus vicinis hoc dānū dederit cloaca que si steterit in p-
mo statu non dedisset tunc tota expensa erit vicinie si bec
non apparēt si ex modica expensa potuit occurrere xpo-
forus huic dāno. ponēdo solidū terrenū ante facies ripe
et res fuerint sic pares qz ascribi possit ad culpā xpofozi
xpofozū tenet. si nō potuit sine magna expensa pvide-
re vel latēs fuit casus ita qz et diligēssime occurrisset. qz
casus nō prouidisset aliter omnes de vicinia cōtribuere
tenentur. vt patet ex supra dictis declaratio autem in fa-
ctu spectat ad magistros

xiij.

esu xpi ac matris eius glorioissime virginis ma-
rie nobis inuocatis Prima facie videt legā-
ta nō tenere ex defectu testamēti qd nullus vide-
tur In quo institutus est spurius et incapax. C. de na. li-
be. aut. licet in fi. Itē nec donationes effectualiter et cōse-
quenter legata valere videntur quasi datū ex turpi cā. ff. de
cōdi. obtur. ca. idē est. §. sed qz datū saltem enī exceptōe
repellitur petens. Itē videtur et de vēditionibus qua-
si similitate et in fraudē psumat ita eo qz in personā probi-
bitā sit alienatio ar. C. de dona. inter vi. et vx. si nō veraz
ff. e. si sponsus. §. circa de cōtrabē. emp. si quis donatio-
nis. in fi. Itē hodie per canones dāpnatus est coitus cō-
cubine filij ergo nati omnino sunt incapaces sic concubi-
na velut turpis persona et ex turpi causa quesita repellat
qz dāpnatus sit patet. xxxij. q. i. c. i. non obuiantib⁹ his
puto legatū tenere. cōcubine enī donare pōt. ff. de do-
na. l. affectionis et l. donationes in p̄cubina et est expres-
sum in legato. ff. de le. iij. l. si concubinā ad hoc. ff. de bis
q. vt indig. l. cum tabulis. §. i. l. ij. C. de dona. inter vi. et
vx. per locū a spāl. ff. eo. ti. l. bec orō. §. i. In bis ergo le-
gatis in quibus est implet a conditio nō est dubiū locū ha-
bere predicta et donationes et legata et venditiones etiā
valere non obstante qz coitus sit dampnatus qz si p coi-
tu extorquēdo donasset vel legasset pcederet obiectio
sz potuit alia pietate moueri forte vt illa nubat. qd et app-
et ex vno legato et ne malaz vitam sequent ad hoc qz nō
ff. de re iudi. l. miles Non ob. primus defect⁹ institutio-
nis qz proponit hunc legitimatum et clausula in fi. testa-
menti Si non valet et. illud tollit

xv.

esu xpi ac matris eius virginis gloriose nobis
inuocatis Vltis themate prolato et dubijs elici-
tis absqz longa discussione ad primū videt ma-
trē ne rumpat testamentū sufficere hēe aliquid quoquo
relicti titulo sicut sufficiebat iure codic⁹ et autēcorū aliq⁹
tēpore vt in auten. de trien. et semi. §. bec vos. C. de ioffi.
testa. l. que nuper et l. quoniaz ad hoc qz patrono suffi-

cit habere quoquo relicti titulo. vt nō glo. de bo. lib. l. et
§. toniēs et ad instar patroni regulat debimz parētib⁹
vt. l. i. in prin. et qd ibi nō. ff. si quis a parē. fu. ma. Itē qz
nō reperitur in parentibus mutāt igit et. de app. preci-
pimus. C. de testa. sancimtis. C. de inoffi. do. l. i. i. autē.
qui. mo. na. effi. sui. §. trib⁹ Itē non sic parentib⁹ sicut
liberis debetur hereditas propter votū et naturalē er-
ga filios caritatē. ff. de inoffi. testa. l. nā et si licet ergo fili⁹
debeat iure institutionis hodie. vt in aut. vt cū de app.
co. §. aliud quoqz capitulū coll. viij. sufficiet parētib⁹
habere quoquo relicti titulo Ad hoc qz gl. Jo. et Azō.
prout dicūt debere iure institutionis nō faciūt mentionē
de parentibus vt nō. C. de inoffi. testa. auten. nouissima
et nō in dicto. §. aliud quoqz Et hāc partē sequi videtur
Bar. in dēa autē. nouissima Contrariū videt veritas
qz nō sufficit hodie parētes habere quoquo relicti titulo
Primo qz liberi debēt habere iure instituc. ergo et pa-
rentes propter regulā correlatiuorū vt. l. ij. C. de indic.
uidu. Itē maiori ratiōe debet parētib⁹ qz ex pauciori-
bus causis possunt quē filij exheredari vt. d. §. aliud q⁹
qz. Itē qz idē bonoz parētib⁹ debet a filiis imo maior
qz e contrario sed propter bonorū filijs debetur iure in-
stitutionis. l. si. filiū. §. si legata. ff. de lega. prestā. ergo et
parentibus. Itē equalitas in liberis et parentibus quo
ad successionē seruāda est. in auten. de trien. et semi. §.
i. coll. iij. ad hoc tex. expressus in autē. vt cū de app. co.
§. et hoc quidē vbi omnia dicta in testamēto parentum
quo ad liberos extendunt ad testamēta liberoz quo ad
parētes capitulū dūtaxat exceptis in quibus specificē ali-
ud disponit. vt patet ibi et econuerso p̄sperim⁹ de libe-
rorū testamētis bec eadē cū aliqua diffinitione disponere
et ibi omnibus in hmoi testamētoz p̄hibitione seruādif
que in p̄ntū persona distingimus. ad hoc. d. autē. vt cū
§. ceterū Et pro hac pte decidit. Ja. de bel. ibi ad hanc
partē elegi postea cōsulē dominū mutū. et per hoc deci-
dit Bar. in. l. i. si quis a pa. fu. ma. disputādo vt nō i di-
cto. §. aliud quoqz capi pro hoc cōis opi. qz vt in pluri-
bus talia regulāt a parē debito parentib⁹ et liberis. C.
de inoffi. testa. quonā et patet in augmēto legitime quia
sic parētib⁹ est aucta in triēte sicut liberis vt nō. i. autē.
de trien. et semi. §. i. et nō. in. dicta autē. nouissima et vbi re-
periuntur extrema cōiter parificata de vno ad reliquū fit
extēso. vt nō. gl. de elec. qz sit li. vj. ad hoc qd nō. C. de
sur. l. si quis seruo. ff. de le. j. qz vero. et in regula que cō-
tra de regl. iuris. li. vi. Si quis tamē vellet cōtrariū tene-
re facilius responderet ad tex. i. autē. vt cū de app. cogno.
quia nihil disponit in specifica materia de mō dandi. sed
de causis exheredadi et de p̄seruatione legatorū et cū p
testetur se velle disponere cū diffinitione in quātū nō dis-
ponit disponere videtur distince voluisse vt protestat
inquātū obmittit talia relinquēdo antique dispositioni
et prout dicit de prohibitione testamentorū in omnibus
huiusmōi loquitur specificē de prohibitione actus testā-
di ab hoīe. ita qz punctus non est absqz dubio licet bec
pars mihi. p̄babilis videat. Sed posito qz habere de-
beat iure institutionis an in proposito habere censetur
Et videt qz sic qz verbū relinquo iunctū vniuersitati bo-
norū trahitur ad heredis institutionē vt. l. his verbis. et
quod ibi nō. ff. de heredi. insti. et nō. gl. in corpore de he-
re. et sal. §. si vero in verbo relictiis puto qz non sufficiat
verbū relinquo adiunctū vsufructui omniū bonorū qz
per hoc nō hēt totā hereditatē sed partē bonorū et conse-
quenter absqz oneribus. l. subsignatum. §. bona. ff. de
ver. sig. ad hoc. l. si seruū. §. si. cū. l. se. ff. de le. ij. et qd ibi
nō. et ad trabel. l. cogi. §. generaliter. Ex quibus relinq-
tur tenēdo opi. qz nō sufficiat parētes hodie habere quo-
quo relicti titulo testamentū est nullū quo ad heredis in-
stitutionē. Que autē ex opi. vior sit de iure non discuto
pro p̄nti sz posita pro vera vltima opi. reuocat in dubiū
an fideicomissum factū de agnere et honesta conseruetur

p aut. ex cā 7 in autē. vt cū de appe. cog. §. aliud quoqz capitulū. 7 veritas ē qz substitutio fidei commissaria cōfir-
mat vt in corpore vnde sumit aut. ex cā ibi legata 7 fidei
commissa 7c. 7 qz talis fideicommissaria nō impedit successio
nē ab intestato ad hoc. ff. sigl. omni. cā testa. l. si seruū. §.
pmo ad hoc gl. i. l. ira m. §. quonies. ff. ad trebel. Et ibi
hoc 7 bar. 7 i autē. ex cā. C. de libe. pte. Relingitur er-
go breuiter cōclusio qz dato qz testamētū sit nullū valet
fideicommissum. Datū agniti 7 honeste.

Consi. xvi.

Islo presenti statuto querit nūqd predicta Tba-
dea mater predicti Nardi succedat in q̄rta pte
7 i legitima seu i aliq pte p̄dicto Nardo eiusdē
filio q testamētū fecit 7 p̄didit nec ipsam i aliquo iustit
nec exheredauit vt p̄dictū est i p̄rio folio p̄fētis q̄terni 7
in casu quo succederet i aliqua pte nūqd cōputari debēt
duo legata eidē relicta p̄ dictū cōmissariū eiusdē filium.

Ider statutu stāte patruo mater excludit a successiōe
cū sit patru⁹ iura quartū gradū 7 sic cessat iniuria matris
iustitio patruo sub qua fūdat ius dicendi nullū 7 q̄relā
di 7 iō nō pōt dicere nullū nec q̄relare vt nō. i. l. gallus.
§. qd si tū de lib. 7 posthu. 7 ex quo mī a successiōe ex-
cludit etiā a legitima q̄ mēsurat ad mēsurā successiōis
intestati vt. C. de inoffi. te. l. que nup 7 in aut. nouissima
7 sic al. pluries p̄sulu nō ob. statutu ibi si at decesserit ali-
qs nō extātib⁹ 7c. qz illa ps dz itelligi s̄z p̄cedētiā 7 sup-
pleri qñ etiā nō extāt agnati vsqz ad quartū gradū qz nō
ē verisimile statutu statim velle corrigere vt. ff. de cōd.
7 de. l. naz ad ea.

De vsuris. Cōsi. xvij.

Currentib⁹ necessitatibus ciuitas ciues cōm-
pellit ad p̄stādā pecuniā scdm extimatiōem bo-
nox cuiusqz ciuis q̄ solutōes vulgariter ip̄stira
pocāt sub spe restitutōis eoz que exoluunt qz nisi ciui-
tas repararet remittētes. p̄ minori quāitate anxietate rep̄-
sentāde pecunie vel necessitatis cā aut aliter lucrāt i pl⁹
vel timētes casu n̄ respōsiōis d̄ vtilitate pecunie pp̄ guer-
ras quātitatis restituēde 7 aliquādo cōpensat i p̄denatō-
nib⁹ creditoz declinātiū annati aut ciuitas pro ciuib⁹
p̄dictis sub noie doni seu remuneratōis respōdet ad ra-
tiōnē q̄tuor. p̄ cētenario 7 p̄ solutōe istoz q̄tuor grauāt
ciuitas i introitib⁹ suis 7 gabellis nouiter ip̄onēdis. Et
nūc q̄rif an cū bona p̄sciētia sit licitū dicta q̄tuor recipe.

Scio multos magistros 7 doctores p̄ria scripsisse 7
m̄tociēs regit⁹ vt scriberē desisti ne forte laborādo mī-
rozū p̄sciētiās offenderē tāta aut istātia a tali 7 p̄ tali req̄-
situs salua p̄sciētia medenagare n̄ potui qñ calamū assu-
merē ad scribēdū q̄ senseri vidi sermonib⁹ absqz iuriuz
p̄batōib⁹ 7 i quātū assumētes vtilitatē illā assumerēt so-
lū ad ratā debiti p̄sequēdi 7 hac itētiōe 7 n̄ vltra hoc pac-
tū nō agnosco vbi autē aliqd vltra debitū hic dubitatio
exilit p̄mitiua regula quēlibz ciuē naturali iure 7 diuio
obligatū ex p̄cepto diliges. primū ad subueniēdū. pri-
mo 7 ciuitati i qua. pp̄ia caritas 7 multoz. primoz ex-
ercef. dū tū iusta sit guerra vel necessitas ciuitatis. Se-
cūdo qz q̄cqd modicū ipectare ē sub rōne dōi q̄z remu-
neratōe exercicij caritatis ex pacto vel statuto i pacum
trāseūt vt oppositū d̄bite caritati ē pacū qz p̄ id diliges
primū. Tercio qz omisso quolibet lucro vel lucri spe a
fratre regit⁹ i necessitate posito qz pecuniā ociosa n̄ ha-
beat s̄z ex ea lucrari p̄sueuerit qs quocūqz lucro ficto
7 p̄ habito dz illi p̄ferre lucrū retēdōis. primū a necessi-
tatib⁹ suis alias peccat p̄ dei p̄ceptū pl⁹ se aut tēporalē
lucrū diligere q̄z. primū. Quarto qz q̄z q̄z qs iuit⁹ p̄pel-
lat ad mutuū 7 ad subuētiōnē fratris necessitatis vt ali-
qd sēp iſerre vt volūtas iura aliqd subleuet nō ē licituz
imodupliciter peccat p̄mo i quātū iuit⁹ subuenit neces-
sitati. Secūdo i quātū ei⁹ volūtas i le actionē bz ānerā

lucri spē ad p̄solidā volūtatē cōpulsū nulli. n. dubiū tales
fore 7 militare p̄ caritatis exuberātiā. Quinto p̄mitto
dicta p̄stata ex quo aliq̄ subest spes restitutōis aut cōpen-
satōis stare loco mutui nec loco dōi nec irreuocabil⁹ trāf-
latōis i fisciū. Sexto qz licitū ē mutuū si ex mutuo ali-
qd mai⁹ vel equaliter sentit dānū i p̄dēdode suo qz 7 p̄-
rim⁹ sentiret si nō mutualet ē licitū ex p̄cō. p̄rio mutuū
do suscipere 7 pacisci de illo dāno. putē i p̄dēdo nō i d̄-
fectū lucri artat enī ad. p̄rimi dilectōez equalē sibi vt ibi
diligas primū sicut te ipsuz iō si. prim⁹ absqz mutuo
meo ē p̄ditur⁹ ego cētū vel ducēta mutuādo possū licite
aliqd pacisci de illo dāno absqz p̄cō. Si aut. primus
ē fame p̄iurus ego pecuniā p̄ditur⁹ p̄diligere debeo. p̄-
rimi subuētiōnē 7 de dāno pacisci i casu potētie p̄ximi
cōpētabiliter cū dāno nō reputo vsurā. Septimo qz q̄c-
qd iura p̄sumit si mēs. p̄rimi cui i necessitate subuenio
ē aliqd dare loco doni vel remuneratōis vel q̄cūqz cau-
sa hoc casu spe a mēte deficite mutuātis si i r̄muneratio
nē recipit donū hoc nō ē vsura nec peccatū. P̄dūto tamē
qz forte remunerat⁹ eterno qz tpālē. p̄ eterno recipit r̄mu-
neratōnē cū i sua sit facultate nō recipe. Si aut. def volū-
tas mutuantis annexa spei doni 7 mera 7 libera volun-
tas i accipiēte mutuo donādi hoc ē peccatū ex pte mutu-
antis qz volūtas ei⁹ ānerā bz mixtā 7 volūtatē oppositā
caritati sed n̄ ē vsura l̄z multi teneāt qz sit vsura. vñ hoc
peccatū p̄ritiōe delet nec ad restitutionē tenet ex quo li-
bera ē 7 ponit donātis volūtas q̄z q̄z. n. h̄ fuerit cū pec-
cato q̄ritū 7 illicito q̄redo sit ānera mala volūtas cā ime-
diata q̄redi iusta ē liberalitas. f. donātis. Nec ob. qz
dici pōt de meretrice recipiēte sub dono a meretricatib⁹
qz i ea foret dicēdū. Idē si dōi donās respectū nō habet
ad remuneratōnē turpitudinis q̄d difficile ē aliter esse.
Idē plulif qz expēdat i paupes 7 fili mō est difficile sepe
rare volūtatē donātis a remuneratōis actu ex quo mutu-
um p̄cessit 7 solus ipse donās 7 deus noscere pōt 7 ideo
nō ē tūti se hūic opponere icertitudini. Ex his decidē-
tur q̄rita si ciuitas restituere pōt qz cessat necessitas 7 nō
restituīt 7 sic est in mora licet recipe aliqd sub loco itercē-
se qz ex hoc bz dānuz culpa ciuitatis 7 finita ē necessitas
subueniēdo si ciuitas nō bz facultatē restituēdi si p̄ricula-
res ciues habēt dānū euident qz tū expēderūt de suo q̄z
tū recipiūt i sustētāda familia p̄decēter sub vsuris hoc ē
esset licitū. Rōne aut lucri qz facere posset durāte neces-
sitate cōis nō esset licitū recipe 7 qd recipef ēēt vsura al-
vsurarij oēs ad modicū mutuātes excusarēt ab vsura qz
pauci sunt q tū nō lucrēt. Nec vera nisi p̄staret mutuū
tib⁹ de oimoda liberalitate ciuitatis donat volētis quo
casu si nō bz animū recipiēs aliqd habēdi gratis tūc da-
tū recipe posset absqz peccato. Si haberet vel habuissz
animū aliqd suscipiēdiā sub nomie doni a cōitate libe-
re donātis hoc peccatū delibale p̄ritiōe s̄z questū licite
tenet. S̄z qz i veritate ciuitas libere hoc nō facit vel sal-
tē difficulter cōstare pōt de liberalitate qz hoc fit ad con-
solidādā volūtatē ciuiū q ad hoc libere v̄cire deberēt n̄
video qñ hoc lucrū sit illicitū 7 cōitati restituēdū dico si
tū daref hoc certū qz libere ciuitas donaret illicitū n̄ ē lu-
crū l̄z aliqd def peccatū i suscipiēte habēte animū aliqd
recipe sub noie doni tpe mutui vel p̄dēte mutuo. Idē
isti p̄sulerē vt meretrici qz hoc i aliqd op⁹ p̄iū expēdet i
dubio i p̄sonā mutuātis p̄sumer pot⁹ qz anio remune-
ratōis mutualet qz declarat volūtaria susceptio post se-
cuta q̄z qz non.

Consi. xvij.

Esu xpi 7 matris eius virginis gloriose noib⁹
inocatis i qōne p̄dicta absqz longo verbox di-
scursu dubiū faciūt qz si qd poterat i iudicio al-
legari 7 qz i p̄ctu iudiciali a curatore noie adulte agitato
illud sublatū ē tū ex raribabitōe patris appellatis. ff. rē-
ra. ba. l. iij. §. fili⁹ tū ex trāitu i rē indicatā snie p̄ pupillū
late q̄ snia trāsiuit i rē indicatā ex dispōne statuti 7 iudici
b

um validū fingit nec admittit ad dicendum de nullitate ut
ad pbādū 7 sic aliqd fingit ab initio ex desertōe appella
tionis que retrahit. ff. de his q nō. infra. l. furri cū si. tū
cū ex tacita pronuntiatione super legitimatiōe psonaz
q quo ad iudiciū validitatem fingit psonas fore legitimas
q i iudicio egerūt p oēm defectū 7 quo ad oēs effectū ex
q bō pcludit tenuisse ē quo ad adultā 7 psequenter quo
ad fideiussores adulte. Itē dato q quo ad adultā ille q
si p rōne iudiciū nō teneret cui p tēxtu fideiussores i
tercedūt. Nā hoc ē ex eratis minoris iperiali pūilegio
q nō extēdit ad fideiussores. ff. de excep. l. exceptiones
C. de fide nul. l. i. i rla pūilegiū cū pcor. de reg. iur. l. vi.
Aduertēdū ē cui respectu fideiussores iter cesserūt an
cōtēplatiōe curatoris an adulte si cōtēplatiōe adulte iter
cesserint q imaginor ex statuto trāsmisso a quo mulieres
arrāt ad satisfaciendū 7 sic cōtēplatiōe quasi ptracti iudicial
adulte cui noie agebat fideiussores pponūt i facto in
tercessisse quo posito dico nō teneri fideiussores nec aliq
tenē p expē. posse pueniri. Adio q datio curatoris
ad lūe pupille i sacris patri existenti ipso iure non tenuit
cū existēte i pūia prāte tutor aut curator litis aut bonoz
dari nō possit patre volēte vel nolēte se administratōi in
gererē q dūbio psumit nisi dclaret oppositū. C. d. bo.
qz l. i. ff. de tu. l. muto. §. si. 7. l. i. ff. de tute. i. pū.
i autē. ut liceat ma. 7 au. i. prin. ff. ex qui. ca. ma. l. ab bo
stib. §. i. ff. de cura. fu. l. i. i pri. solo. n. casu subsistens
ipēdimēti vel absentie curator dāt aut liti aut bōis ut p
ex iurib. pdictis 7 nō. gl. ff. de iudi. l. si lōgius. Conclu
do q cū nō tenuerit curatoris datio iudiciū est ipso iure
nullū cū adulta intentatū. C. i. q. casu. resti. i te. nō ē ne. l.
si tutor 7 dūtorib. 7 curatorib. dātis ab his q sa. nō dē.
l. ij. 7. l. i. dūbiū nā datio curatoris nulla ex ea ergo nō in
tegrat psona adulte nec ex persona patris q nō cōsensit
si teneat opi. glo. q iudiciū sit nullū ex defectu nō inte
gratur psona filies. 7 idē si teneat q exigat patris cōsen
sus in signū repudiatiōis ut tenuit i. l. cū nō solū. §. neces
sitate. C. de bo. q li. vtrubi q iudiciū nullū 7 sic quasi
ptracti cui p tēxtu iter cessit fideiussores. Hoc supposito
cessant obiecta. Nō ob. ratificatio patris pmo qz si po
tuit ratificare iudiciū nullū ut dicit gl. in dco. §. necessita
tē quā tenuit dy. qz alius subest defect. qz cōsensu. s. in
habilitatis psonē. Itē qz cōsensu patris exigit certo 7
determinato tpe. s. i ingressu iudiciū ut. d. §. necessitate iū
cta. l. figs mibi bona. §. iussu. ff. de acq. ber. 7. l. qd ergo
i pri. de his q nō. isa. ad hoc de elec. auditis qd puto abs
qz dubio nisi cōstat patrē cognouisse vsufructū i bonis
sup q bō ē ligatus cū pupilla ut Jo. an. t3 p. Quidra. in
addi. spe. i. u. de actio. ver. sed pōe qz lis vbi aut non co
gnouisset vsufructū vel esset dubiū opi. sunt qz ad pēs
nō decido an potuerit ratificare de q bō i dco. §. necessi
tate 7 i palle. addi. sed qd sit appellādo nō ratificauit
cū fuerit appellatū 7 de nullitate dictū ut bz cōis practi
ca nō obstāte desertio ne appellatōis qz talis negligētia
nō potuit pindicare fideiussores q nō appellauerūt nec
i iudicio fuerūt vnde cū iā liberati essēt ut p pri. loquar
a principio nō tenerēt cā nona supueniēs suscitās obli
gationē quo ad pncipales nō pōt fideiussores absqz scō
suo pindicare. ff. d. arbi. l. si cū dies i pri. 7 locati. l. Itē q
rif. §. q i plecto. Itē desertio appellatōis validas iudiciū
nullū p ius cōe 7 exorbitās bz restringi ad psonas pnci
paliter litigātes q bō ascribi pōt negligētia nō psequēdi
ad hoc optime de offi. dele. sup eo vbi appellatōis exclu
sio ex rescripto pindicat solū 7 pncipalib. litigantibus.
Nec ob. allegatis desertiones pre iudicārēt fideiussores
bus qz id pcedere posset i desertiōib. q de iure pcludūt
ad instātiā 7 nō ad nullitātē hic i exorbitatib. qz 7 pindi
ciū restringi d3 ad solos negligētes qz statuti nō sunt itē.
r. o actū nullū validare ad pindiciū illoz q negligētes nō
fuerūt i appellatōe psequēda nec puto hāc desertionem
retrotrahi ad validādū actū cui iā nullitas finita est me

dio tpe de sen. exc. l3 li. vi. 7 qd nō. sup gl. de eo q mir. in
po. c. cū venissent. 7 d. appel. sepe nō obstāte pūiciatōe
sup legitimatē psonaz ex viribus statuti qz talis ficta p
nūciatio ut exorbitās habilitat psonas quo ad validitā
tē iudiciū quo ad pncipales psonas. s. quo ad pupillā 7
curatorē quātū tū ad fideiussores nō quoz obligatio a
principio fuit nulla 7 qz natura regularis iudiciōrū ē sol
pncipalibus pindicare 7 sic credēdū est exorbitās sta
tutū voluisse. Itē si hoc nō placet statutū ut exorbitans
alteri pindicās restringi d3 ad vias iuris. C. de noxa. l. ij
de cōsue. cū dilectus 7 sic sit statuti intētus firmare iudi
ciū nō opposita exceptiōe qz iudiciū nō est nullū 7 aliqd
l3 exceptiōe elidibile. Nō ob. exceptiō q fit de falso per
quā regulā firmat ē i exceptionibus nullitātē cōcernen
tibus qz statuti exorbitās nō excludit alias exceptiones
q tacite a iure supplēt ne ius cōe ledāt ut ē casus extra d
cle. nō resti. dilectus q ad hoc ē bonus casus. Itē statuti
hoc pūiciationē fingēs d3 adaptari ad possibiles 7 ve
rissimiles pūiciatōes de iure. l. filius si cer. pe. cū si. Sed
qz def. curator patrē habēt i impossibile de iure. sufficit
enī administratio paterna. ff. d. tut. l. muto in si. de cura.
fu. l. si. in pri. cū superius allegatis 7 in dicta. l. cū nō so
lū. §. necessitate ergo nō refert ad tales pūiciatōes iū
stas 7 absurdas absurdus enī intellectus a statuto exclu
dēdus est 7 nō benigna interpretatio al. enī fingeret sta
tuti patrē habētī curatorē dātū. pūiciari valide dātū sci
enter 7 talis pūiciatio impossibilis i iusta vel fingeret va
lide dātū ignorātē 7 adhuc male cōtra. l. tutor si petuit
ff. de tu. 7 cu. da ab his. Nō ob. si dicat fideiussores in
tercessisse respectu pmissionis d solūdis expēsis factis
a curatore q potuit naturaliter 7 civiliter obligari qz p
ponit in facto se obligasse ptra curatores 7 noie pupille
qd i dubio censet ex quo pūinet ad pupillā. ff. quādo ex
sa. cu. l. si post mortē nisi aliud appareat ex verbis eius
ergo obligatio q ab eo ut curatore facta ē q curator non
est ipm nullo mō obligat iō nec fideiussores tenēt ut di
cta. l. i. Nec ob. si dicat ex quo se curator liti obtulit i eū
ergo faciēda est executiō 7 iudiciū tenuit quo ad eū ar. ff.
d. p. cu. l. plaucius 7. l. iij. ff. d. re iudi. qz tutor 7 curator
ex quo a iudice decretus est nō videt se liti offerre ut dca
l. iij. vbi tutor vel cu. qd qd senserit glo. i. l. si tutor i q.
ca. resti. in inte. nō est nece. ad hoc. l. i. C. qn ex facto tu.
7. l. si. 7 dicta. l. post mortē. Aut enī errauit i facto credē
adultā aut nō hēre 7 excusat legitima ignorātia facti. 7
tū curator obligauit se iuste credēs se curatore vel erro
re iuris 7 satis adhuc ē excusatus qz auctoritate iudicis
q pūis esse debuit dātis ē sic qz satis pūiciores pūulisse
dicitur nec ad aliō arrāt maxie cū hoc nō sit notissimum
ius cuiqz vulgari an obeat dari curator habētī parriā ut
auitā prātez. Ex qbus saluo semp saniori pūilio mibi cō
cludēdū videt fideiussores predictos nō teneri ad expē
sas predictas cuius pūclūsiōis egatē fouet qz audiri cō
dēnationē iudicis i aduertētiā immoderatam vltra mo
dum fuisse.

De offi. ordi. Cōsi. xix.

Nōie. p. 7. f. 7. ff. amen. qz hic agit de ptāte
epali 7 articulis an ad inferiorē ex verbis 7 mē
te pūilegiū huius transferāt qz qz antiq ptātē huiusmōi
requerūt ad duo tū principia. s. iurisdicōis 7 legis dio
cesane ut p3 ex nō. x. q. i. in sūma d. offi. ord. dilectus per
Jmo. d. sta. mo. c. i. quā doctrinā fallibilē asserunt doc.
7 que originē habēt a tex. x. q. i. c. i. 7. xvi. q. i. cū p vili
tate. Sequēdo in ptē d. offi. d. offi. archi. c. si. d. excels. p
la. accedētib. omisso mō antiquoz ut nō bene doctri
nali dico epālē iurisdicōne totā reduci ad tres ptes qz q
dā sūt epō cōpetētia que sūt ordinis quedā que iurisdic
tionis 7 qdā q simplicis prāns seu dignitatis. Qēs aut
casus d qbus qrit redigūt ad hec tria principia. Veniē
do ergo ad pūilegiū huic abbati cōcessū ponderādū

q̄ in narratōe q̄rela sola ifundit p̄ ep̄m castelli pp̄ occu-
pationē iurisdīctōis occasio nata marie a quadā cōpositi-
one facta. Itē querela sola predicta applicat ad iurisdī-
ctionalia et hec circa p̄tē narratiuā supplicatōis ad quā di-
rigit p̄cessio p̄uilegij p̄ ibi in q̄si p̄fessioe audiēdi oēs
et singulas cās tā vsurariū et matrimonialiū q̄ alias qual-
cūq̄ cās ad for̄ ecclesiasticū p̄tēntes et exercēdi oēm
iurisdīctionē ecclesiasticā i burgo et c. In dispōnē autē sui
h̄z duas p̄tes vnā restitutoriā et aliā h̄z nouiter p̄cessam
p̄cedā hoc ordine. P̄mo colligā omnia d̄ q̄b̄ q̄rit in
abbatem transferri vel saltem reintegrari. Secūdo alle-
gabo in oppositum. Tercio concludā quādā doctrinā
ex qua sequitur decisio cōter casuū. deinde adaptabo ad
casus p̄ticulares solutionē vel doctrinā de q̄b̄ q̄rit i the-
mate. P̄mo. n. videt iura oia d̄ q̄b̄ p̄stare p̄t ad abb.
antea spectasse fore integraliter restituta natura enī resti-
tōis ē p̄ oia i p̄stina cām reponere et statū. iij. q̄. iij. idul-
gentia. l. q̄ si minor. §. restitutio. ff. de mino. p̄z i restitū-
to a depōitōe. l. i. §. si. C. de sen. pal. ff. de ver. sig. l. p̄-
ceps insti. qui. mo. ius pa. po. sol. §. restituti. C. d̄ bo. va.
l. i. l. x. i. restitutiōe natalium. ff. de na. resti. l. iij. C. de inre-
ami. an. l. i. verbū. n. restō latissime p̄z. ff. de ver. signi. l.
restituere et l. cū p̄tor. §. i. de vsuris. l. videam. §. infa-
matia nō. de offi. dele. venerabili et in verbo plenarie de
restitu. spol. pisanis. Oia igitur iura et q̄si p̄fessiones q̄
ante quodcūq̄ p̄stat abbatē vel p̄stare p̄t eum habuisse
ante dictam cōpositionē vident restituta p̄ q̄d marie cō-
cludit decisio ad antep̄t. q̄rit et hoc p̄firmant verba illa
p̄uilegij plene et integre restituim⁹ reponim⁹ et etiā rein-
tegram⁹ talia enī verba aplissima sunt et maxime verbū
reintegram⁹. iij. q̄. i. reintegrāda. Itē i quātū p̄uilegiū
est nouiter cōcessū videt oia p̄dicta cōprehēdere p̄mo
enī isti. p̄cernēdo restitutiōis actū ac p̄cessionē p̄ restō-
nē iurisdictionalia reintegrāt vt ergo aliqd op̄et cōcessio
referri d̄z ad alias p̄tes ep̄alis p̄tatis q̄ verba p̄uilegij
sic itelligi debēt vt aliqd op̄et de ver. sig. abbate de le.
i. l. quōtēs cū si. secūdo sola verba p̄cessionis p̄deran-
do aduertēdū q̄ nō v̄t absq̄ ministerio q̄ papa p̄mittit
exceptōis actū et subnectit p̄cessionē et facit p̄cessiōis ver-
ba lat⁹ aplari cū p̄cessio p̄cedēre exēptōis actū tāgit p̄-
iudiciū sol⁹ p̄cedētis vbi si nō p̄cederet tāgeret tertiū p̄-
iudiciū pp̄ illa q̄ dicā ifra. Et vt clari⁹ ap̄cioriq̄z via p̄ce-
dā subiciā p̄uilegij verba sup̄ q̄b̄ cadit hec interpretā-
tio verba aut sūt hec possit et c. oia exercere libere et licite
i oib⁹ et p̄ oia sicut ver⁹ ep̄s et ordinari⁹ tā iurisdīctōis q̄
alia quecūq̄ ad for̄ ecclesiasticū spectātia velut ver⁹ or-
dinari⁹ vel diocefan⁹ i suis locis p̄t de iure quōlibz ex-
ercere et c. de p̄uilegijs pape nihil vacare d̄z et oia verba
geminata alicui⁹ debēt ēē ip̄ortātie. xix. di. si romanorū
l. quōtēs dele. i. l. si q̄n de ioffi. testa. de p̄uile. c. i. l. vi.
de thesau. l. i. l. x. et l. i. si ad munici. cū si. In p̄uilegio
aut adijciuntur verba oia et singula q̄ vniuersalia sūt et exi-
gūt cōcurū singulorū q̄ acta sunt cōprehēdēdi de re. du.
l. si is q̄ ducēta. §. vtrū. ff. de pig. ac. l. si necessarias. §. si
ānuā. xix. di. si romanorū. C. m. l. a. p̄curatore de ma. et
obe. solite cū si. Idē in distributiuis et collectiuis q̄bus
cūq̄z. l. hoc articulo q̄q̄z de here. insti. et ibi i oib⁹ et per
oia et c. Itē secūdo natura adequādū ad aliud se habet vt
p̄ oia vni attrahāt ad alterius iura et marie q̄n aduertit
vltima verba vniuersalia in oibus et p̄ oia. l. i. ff. dele. l. l.
ij. C. coi. dele. l. vnica de rei vx. ac. d̄ seruis nō ordinādū
c. nūramur de regularib⁹ nō solū li. vi. et nō. in regula q̄
p̄ de reg. iuris li. vi. et l. i. §. in. l. fal. ff. ad. l. fal. Et igit p̄
oia i p̄uilegio adequēt abbas ep̄o ordinario et diocefa-
no oia de q̄bus q̄rit q̄ sine dubio p̄tinet ad diocefanum
cōcedere videt i verbo enī ep̄s includere intēdit q̄ sūt or-
dinis. Hoc enī verbo nō cōprehēdit electus āte p̄seca-
tionē i quo ordie sunt ip̄imūt de elec. trāsmisā et c. q̄ si
cut et nō. de renū. nisi de reli. do. c. i. i verbo ordinarius
q̄ ordinis et q̄ iurisdīctōis sunt q̄ p̄prie notat verbū ordi-

narius de offi. or. per totū i verbo diocefanus q̄ potesta-
tis seu dignitatis sunt ar. de ordi. ab ep̄o q̄ renū. ep̄i. c. i.
Itē igit verba sculcētur nec vacēt et frustra mēbrana oc-
cupēt necessario verba illa adequāt abbatē ac i cū trāsla-
ta significāt oēs tres p̄tes ite graliter atq̄ p̄cipia ep̄al
dignitatis. Itē tertio q̄n verba vniuersalia seq̄t specierū
enumeratio marie vbi ē dictio tā q̄ sonat i āpliarōnē enu-
meratio sp̄ez genus nō restringit p̄cedēs sed ad dubita-
tōnē tollēdā emanasse cēsēt. l. q̄ritū. §. figundū. ff. d̄ fū.
istru. et istru. le. et c. ti. l. si mācipia cēsēt ergo ex verbis
illis cōcessisse oia et singula q̄ p̄t ep̄s ordinarius et dio-
cefanus et q̄ postea sequūtur tā ad iurisdīctōes q̄ ad alia
q̄cūq̄ ad ecclesiasticū for̄ spectātia adiecta cēsēt hic si
ad restringēdū sed ad āpliadū vel ad dubitationē tollēdā
et sic p̄ma vniuersal vāga remanet vt anī marie q̄ si aliter
itelligeret verbū et alia q̄cūq̄ sup̄flueret si determinati-
ue respiceret illud gen⁹ oia et singula q̄ p̄cedit. Itē ver-
ba hec velut sicut et filia similitudinē notāt oia dā de ver. fi.
oli. ff. de fal. sigs obrepserit s̄z si d̄z habere vt ep̄us oia
pouerit. itē i p̄cedēte exēptōe p̄cessio tāgit solū p̄iudiciū
pape et nō alteri⁹ hoc aut cāu p̄cipue p̄uilegiū ē latissime
iterptādū de dona. cū dilect⁹ imo verbis improprietatis
āpliat ad illi⁹ p̄iudiciū vt ibi de ver. sig. oli. ff. d̄ p̄ti. p̄n.
l. si. d̄ do. cū dilect⁹ et marie i donatōe p̄ncipis cui⁹ imē-
fitas ē mēfura. Itēz verba ista oia et singula et alia q̄cūq̄
et c. eq̄pollēt istis oimodā iurisdīctōnē p̄ quā si solū q̄ iurisdī-
ctōis sūt stricte trāsferūt imo q̄ meri et mixti imperij vt
p̄z ex gl. i. de. i. i verbo oimodā de fo. cō. Itē et satis eq̄-
pollēt istis pleno iure quo casu mezz et mixtū ip̄erū ip̄ri-
mit vt ē tex. cū dictis doc. d̄ fo. cōp. cōquest⁹. Si igit to-
talē iurisdīctionē illa verba q̄ sequūt cōprehēdūt et alia q̄-
cūq̄ ad ecclesiasticū for̄ et c. ip̄ortēt al p̄tes ep̄alis p̄tatis
ne iculcēt aut sup̄fluāt verbū. n. for̄ latū ē et p̄t cōphē-
dere p̄tates q̄scūq̄ ep̄ales q̄ redigūt ad for̄ aut p̄niale
aut p̄tētiōsū aut volūtarie aut necessarie iurisdīctōis. Itē
talibz h̄z necessario ep̄alia iura exercere tales aut exempt
ascēdūt man⁹ ad illa q̄ sūt oia ep̄alia vt nō. d̄ p̄uil. cum et
plātare. §. i. et nō. i. cle. i. d̄. re. ec. nō alie. et nō. §. e. d̄ se. in
ope suo p̄ilio. Ergo et casus oēs d̄ q̄b̄ q̄rit p̄prehēdit.
Itē d̄ sacris et p̄tate ad tales ordies p̄mouēdi i sp̄e parz
xv. di. puenit vbi repit q̄nq̄z iferiorib⁹ talia p̄cessa. vide-
tur exp̄issū d̄ p̄uile. abbate li. vi. vbi illa si recipit p̄tatem
quo ad sacros nisi aliud cōpetat ex pleno sedis apostoli-
ce p̄uilegio pleni⁹ aut ēē nō possit nisi specificē oia conce-
derēt q̄ ē d̄m ex forma p̄cedēti igit cōcessum itelligat.
Itē vt q̄d d̄terminata ex dictis Inno. de do. pastoralis
q̄d approbat Jo. an. post eū i verbo religiosus vbi dicit
q̄ si papa eximet ecclesiā vt donet abbati videt illam ab-
bati subiecisse quo ad oia tā q̄ legis sunt diocefane q̄ iu-
risdīctionis ad q̄ duo p̄cipiatōra redigūt p̄tās ep̄iscopa-
lis et submittit q̄ oia trāsata vident q̄ numerāt d̄ of. or.
cōquerēte et c. dilect⁹ et assignat cām q̄ cū hec exēpta su-
erit vt abbati p̄cederet papa posset de cupiditate notari
si aliqd ibi retineret. C. d̄ bo. va. l. si q̄n li. x. et talia p̄ce-
dūt et transferūt i simplici p̄cessiōe. quāto forū? i tā lata
i q̄ i oib⁹ et p̄ oia adequēt ep̄o ordinario et diocefanō.
et hec p̄ hac p̄te sufficiāt. In p̄tū ē p̄mo q̄ si p̄dēre-
tur verba narratiua et supplicatoriā ad q̄ referri d̄z sim-
plex cōcessio illa dirigūtur solū ad iurisdīctōalia vt parz
ex his q̄ ibi narrāt q̄ et posui. §. iuxta p̄n. Ad illa ergo re-
stringēda ē cōcessio si p̄t salua rōe recti sermōis sic dici-
m⁹ i trāsac. d̄ trāsac. c. i. et c. d̄ trāsac. l. si d̄ certa sic et in
snia q̄ in dubio referat ad petita et q̄z responhōes ada-
ptāt ad q̄stra et ad alia restringūt et ex p̄cedētib⁹ daf itel-
lect⁹ ad sequētia. l. i. i. §. i. ff. de ver. ob. cū si. Itē nega-
ri nō p̄t talia p̄uilegia iquātū. l. p̄uileg. attribuendo su-
periori cōpetētia q̄ sūt sup̄iorū cū a iure exorbitāt cōi et
q̄z odiosa sūt iquātū graua q̄ sup̄iorib⁹ sūt reliquēda de
elec. q̄zuis redigūt ad iferiores et iquātū i talib⁹ exercē-
dis p̄tās ep̄alis redigūt ad b̄uiles et p̄anosos de rescrip-
b ij

statutu. §. i. maxie cũ nedū positiuis legib⁹ s⁹ act⁹ ap⁹o
rū 7 scōz patrū ātūquoz deuier i hoc. n. sui numerosita
te vilescit dignitates epales si ad tales p⁹fidētes redigāt
ad h. n. statutu ē gubernacula epalia n⁹ nisi maiorib⁹ po
pul⁹ 7 frequētorib⁹ cōmitti. lxx. di. epi. 7 nō castris 7 vil
lis v⁹ ibi 7 i. c. se. d. p⁹uil. c. i. sic 7 i maiorib⁹ ciuitatib⁹ iu
ra legi debēt ne iure vilescāt v⁹ i. p⁹enno. ffoz. Itē si pas
sim abbati trāslata itelligūt v⁹ p⁹secrādi act⁹ 7 ordinandi
7 filia. Itā stat⁹ eccle 7 dec⁹ n⁹ modicū lederēt. In talib⁹
autē papa aut nō p⁹t aut n⁹ ē p⁹mittēdū v⁹ dispēset ex q⁹b⁹ d
colorat stat⁹ eccle vniuersalis nō. ino. d. p⁹sue. quāto io.
vij. q. i. nos at. vij. q. i. aplica 7. c. se. xxv. q. i. q⁹ ad p⁹petu
am. Itē est q⁹ tollere nō posset illud ius quo p⁹cuties cū
cū ē excoicāt⁹ q⁹ tūgit statū eccle v⁹ nō. io. an. de sē. exc.
nulli i verbo p⁹uilegio in dubio g⁹ verba generalia restri
gi debēt 7 itelligi v⁹ salua sit honestas loquētis 7 talia cō
p⁹bēdere iterptādū q⁹ honeste fieri possint de iurur. c. i.
li. vi. ff. d. p⁹di. ide. si p⁹curator. l. i. §. si p⁹curator. ff. sigs
i ius uo. nō. d. elec. si cōpromissari⁹ li. vi. Itē vbi p⁹cedē
te genere subsecūt⁹ verba necessaria spēs sub genere cōp
bēdētia gen⁹ restrictiō ad spēm subsecūtē 7 verba restric
tiue itelligūt maxie qū mā ē exosa v⁹ ē bec ad hoc. ff. p
socio. l. si adiciat⁹ 7 maxie qū i vna oīone copulat⁹ 7 i spi
ciūt idē verbū q⁹ rōne p⁹mutatis restrictiue itelligūt v⁹
ibi 7 q⁹ nō. maxie. Old. i. l. q⁹ sūt. §. si sūt. ff. d. sūt. istr.
7 istr. le. itē⁹ g⁹ ē dū dicit oīa 7 singula q⁹ poterit epi in
risditionalia 7 ad ecclesiasticū for⁹ spectātia cui cōsonat
odiū materie 7 cōsonat narratio q⁹ ē supposita ad q⁹ diri
gebat supplicatio. f. ad iurisdictionalia tū verbū aut iuris
dictio q⁹ sūt ordinis n⁹ ē aptū p⁹prehēdē q⁹ nimo nec verbū
for⁹ quia a fado d⁹ aut a foraneo rege v⁹ talia nō cōp
bēdēt q⁹ p⁹etiose n⁹ expēdiūt s⁹ i quiete. Verba. n. talia sūt
apta p⁹prehēdere iurisdictionalia tū v⁹ patet ex rubeis 7 ni
gris de fo. cōp. in q⁹b⁹ subnecti sola mā p⁹etiosa nec sūt
p⁹lūnt verba q⁹ iurisdictione refer⁹ ad illa q⁹ sūt iurisdictionis
q⁹ sūt fori cōp⁹bēdūt meri 7 mixti iperij. Itē si sic late p⁹ui
legiū iterptaret v⁹ epalia posset h⁹ icipit eē cor epi 7 ba
bēs iter epi 7 p⁹ b⁹re medij 7 sic pullularet p⁹as cor
epoz dānata a scis canōib⁹ q⁹ vltra duos ordies n⁹ sue
rūt it ap⁹os 7 discipulos xpi. f. xij. ap⁹oz. lxxij. discipu
loz p⁹mi locū epoz alij locū p⁹ b⁹ro ordinū obtinēt. 7
iō i eccle di pullularet tū ordo 7 sic seq⁹ret p⁹uho dco
ris 7 stat⁹ eccle i ducti ex ritib⁹ ap⁹oz 7 sic v⁹ corēpi tales
forēt ab eccle delēdi. lxxij. di. ecclesijs q⁹uis corēpi cū
apostolū nō g⁹ p⁹sumēdū ē i dubio nec iterptādū papā in
dubio ad talia voluisse manū apponere. Itē talia refer
uata ordini epali sic instituta fuerūt ex ritu ap⁹oz v⁹ talia
q⁹ maiora sūt pōntificib⁹ reseruata sunt. xvi. di. legimus.
lxx. di. i v⁹bes 7. c. null⁹. lxxij. di. q⁹uis 7. c. corēpi i.
mo 7 corēpi habētes i aliquo maiore p⁹atē q⁹ abbates
talitā si potuerūt v⁹ ibi min⁹ g⁹ credēdū papā p⁹ ritū ap⁹o
rū p⁹cedere voluisse. Itē verba q⁹ cū q⁹ generalia n⁹ referū
tur ad difficultē p⁹cessibilia v⁹ q⁹ maria cā cogēte p⁹cedū
tur nec ad icōsuetudē de p⁹cu. q⁹ ad agēdū li. vi. c. ti. c. nō p⁹t
e. ti. c. fi. li. vi. de offi. del. q⁹ trāslatōez p⁹as at ordi i feri
orib⁹ p⁹lati p⁹missa a canonib⁹ n⁹ repit nisi ad hoc mari
ma cā itercedēte. f. p⁹ maxio scādalo vitādo 7 tūc ē tolle
rāda nō cōcessa. xcv. di. puenit nō. d. p⁹sue. quāto talia. n.
difficile cōcessibilia sūt v⁹ dicit io. an. sup. ij. gl. de excels.
pla. accedētib⁹ n⁹ g⁹ trāseūt sub volumie verbox genera
liū q⁹ si i spē cogitasset i cōfusione ecclesiastice p⁹atit n⁹ se
cisset talia ē nō sūt delegabilia d⁹ p⁹le. ec. vel alta aq⁹ g⁹ nec
p⁹uilegio p⁹cessibilia p⁹cedit arguēdi mod⁹ p⁹ nō. io. an. i.
d. c. accedētib⁹ q⁹ n. speciali nota digna sūt sub verbox
inolutionē n⁹ trāseūt d⁹ iur. itē ap⁹o labeonē. §. air p⁹roz.
itē tali spālī nota digna n⁹ trāseūt ex p⁹atū adequatōe. nā
si p⁹curatorē p⁹stino v⁹ possit p⁹ oīa q⁹ ego p⁹sens facer po
tuissem nō p⁹ hoc pōt exigētia spālē mādātū nō. io. an. d
dila. exposuit l⁹ p⁹ velit Archi. de rescrip. c. i. li. vi. itē ade
quatio abbatis ad p⁹atē epi itelligi d⁹ 7 referri ad illa

quoz ē capax abbas 7 i sibi p⁹portioabilib⁹ 7 dicit l⁹ de
sta. mo. ea q⁹ talia aut maxie q⁹ ordinis sūt nō sunt abbati
p⁹portionabilia sūm ritū ap⁹oz nec canonū cēsurā igitur
ad h⁹ d⁹ ver. si. olī vbi canonic⁹ absēs p⁹ oīa adequat⁹ alijs
canonicis nō sūt adequat⁹ cēsetur quo ad cotidianas di
tributiones. Itē spāluer nō trāssert act⁹ benedicēdi ar.
d⁹ p⁹ui. abbates li. vi. p⁹ q⁹ tal⁹ solēnis bñdictio exigit spālē
exp⁹ssionē ibi nisi exp⁹ssē p⁹uilegio ap⁹ico exp⁹ssē. n. fieri d⁹
q⁹ spāluer 7 noīari sūt de rescrip. pastoralis. §. i. d⁹ se. ex.
ad emētiā ad hoc de elec. 7 circa li. vi. i verbo oīa 7 fin
gula 7. e. ti. de p⁹stitutionū. Itē si cōcessa spālī p⁹atē bñ
dicēdi nō venit bñdictio solēnis. §. p⁹plm v⁹ ibi multo mi
nus nullaten⁹ exp⁹ssa p⁹ verba generalia mibi v⁹ q⁹ q⁹daz
sūt ordinis vel ordini cōnera 7 talia quāuicūq⁹ generali
ter itelligāt exēptio 7 cōcessio nō credo trāsserri q⁹ d⁹ dif
ficulti i ferioz cōcessibilia 7 si sine maxia cā 7 p⁹ rōes pluri
mas. p⁹ime allegatas 7 maxie si illa verba tā iurisdictionis
7 c. general⁹ p⁹lata restrictiue itelligant q⁹ abbatem ade
quāt solū epō i iurisdictionib⁹ 7 q⁹ fori sūt ecclesiastici in
q⁹b⁹ nō cōp⁹bēdūt q⁹ sūt ordinis cū nec iurisdictionalia sint
nec fori q⁹ nec diffinitōib⁹ iurisdictionis vel fori cōgruūt
v⁹ p⁹ i sūma azonis de iurid. o. iu. 7 p⁹ i sūmis azo. et
gof. de fo. cō. nec ēt allusioni vocabuli p⁹portionat⁹ q⁹ in
talib⁹ attēdit. xxi. di. clerics de p⁹bē. cū fm. l. ij. §. appel
lata si cer. pe. l. i. ff. de tute. 7. l. idē de test. cū si. allusio at
7 determinatio vocabuli iurisdictionis de se. i. dictio iuris
l. pe. ff. de iusti. 7 iure 7 ibi for⁹ nullā b⁹ ordinatiōem cū
ordine vel illi⁹ egeat adiutorio q⁹ nec talia trāsserūt p⁹ iā
allegata 7 q⁹ talis mīstura attrahit ad mai⁹. ff. d⁹ sta. bo.
l. q⁹rit de p⁹le. ec. vel alta q⁹ i dubijs quedā aut sūt simpli
cis dignitatis epalis q⁹ nō sūt nulle iurisdictionis neq⁹ ordi
nis 7 i talib⁹ o⁹z necessario videri itellecū illoz verbox
tā iurisdictionis q⁹ alia q⁹ cū q⁹ ad ecclesiasticū for⁹ spectātia
an itēt restrictiue an cā dubitatis tollēde 7 si attēdit the
orica gl. i. l. q⁹rit. §. si sūt. ff. de sūt. istruc. 7 istr. le. q⁹
seq⁹ dy. i r⁹la generi p⁹ spēm de re. iuris li. vi. an verba in
telligi debēt restrictiue dicit. n. q⁹ vbi ē dubiū an restricti
ue an ap⁹liatiue itelligāt v⁹ cā dubitatis tollēde i dubio
d⁹ itelligi ampliatiue q⁹ p⁹ gen⁹ adiciūt verba q⁹ sapiūt
i genere cōprehēsi. ff. de sūt. istruc. l. q⁹rit. §. si sūt. q⁹ p⁹
p⁹rie loq⁹ur i casu dubij puto q⁹ bec verba restrictiue 7
destructiue i dubio p⁹bata itelligāt i tū q⁹ determinent
illa verba oīa 7 singula q⁹ immediate sequūt tā iurisdictioni
act⁹ 7 c. 7 sub eadē cā verboxum nō dato specifico ver
bo de per se i oīone enumeratio illa p⁹uigif generi p⁹cedē
ti ar. ff. d⁹ sūt. istruc. 7 istr. le. l. cū delanionis. §. cū q⁹dā 7
scia i p⁹ri. 7 q⁹ d⁹ scribit bar. i. d. §. q⁹ fundus ad hoc. l. sed
si adiciat⁹ p⁹ socio itaq⁹ decisio oīum dubioz de q⁹b⁹ q⁹
rit refer⁹ ad iterptatoz illoz verbox iurisdictionis 7 eccle
siasticū for⁹ spectātia. Itē sequoz g⁹ singulos casus. ad
primū an possit p⁹p⁹lo bñdicere 7 v⁹ q⁹ sic act⁹. n. bñdic
tōis i feriozib⁹ p⁹petit. xxi. di. deniq⁹. xcv. di. ecce ego gl.
i salutarōe sexti i verbo benedicōez q⁹ inuit hūc actū cō
petere p⁹lati g⁹ i i feriozib⁹ cū simpliciter loquat⁹. Itē h⁹
act⁹ videt iurisdictionis p⁹eminēte 7 talia trāsserūt i abba
tē ex p⁹uilegio v⁹. §. dixi puto hāc nō posse abbatē q⁹ de
p⁹edētiā h⁹ ab ordie nec trāssert sola p⁹firmatōe de sup.
ne. pla. c. i. iō epi nō cōsecrati nō bñdicūt. Itē q⁹ iura
talitā dāt epi. xvi. q. i. ministrare. lxxij. di. corēpi. Itē
q⁹ i tali p⁹atē solēniter bñdicēdi exigit spālē p⁹uilegium
q⁹ d⁹ nō ē de p⁹uil. abbates li. vi. ad hoc q⁹ irrōnabile re
putat i feriozes i signia epalia attēptare cuiusmōi ē actus
bñditōis solēnis. An nō ē p⁹ i feriozē p⁹scripibile l⁹ pos
sit trāsserri p⁹uilegio v⁹ dco. c. abbates. Ad fm cū cōse
cratōis act⁹ naturāl⁹ ordinis sit nō puto ex verbis illis
trāsserri tū q⁹ de difficulti cōcessibile tū q⁹ corēpi q⁹ bi
cōparari possunt nō suscipiebāt hāc p⁹atē. lxxij. di. i ec
clesijs 7. c. cor epi. Itē aut cōsecratio depēdet ab ordie
p⁹ de elec. trāsmisā 7 i. d. c. q⁹uis 7. c. accedētib⁹ de ex
cel. pla. de cōse. ecc. vel al. aq⁹ ad talia aut q⁹ nāluer ordi

sunt non adaptat privilegium nec ei verba per ipsa deca. Ad ter-
tium quod dubium facit quod illa verba ad ecclesiasticum foruz
spectantia respiciunt iurisdictionem et quod sunt fori preteritiosi ar. de
ver. sig. for. et de fo. cop. p. totum et quod sufficit privilegium quod
tunc quod minimum operari et eo sumit vires extensivas de fo.
cop. dilecti et quod ibi non. Satis puto quod de casibus episcopo re-
servatis absolvi poterit ut episcopus quod appellat de fori ec-
clesiastici coprehendit fori penialis de peni. c. sup. eo et per
gof. i. summa de peni. de se. ex. a nob. f. Tre ex coi stilo et lo-
quendi saltem vsu sub appellatone ecclesiastici fori transit for-
us penialis quod stilus et loquendi vsus antededit et ff. de sup-
ple. le. l. q. labeo et de su. istru. et istru. le. cu delationis
S. asina de prebe. p. senti. S. loca. li. vi. Ad quartum per re-
sposum negative per dicta circa finem et per eadem iura ad hunc spem
quod abbates et episcopi iurisdictionem habentes ut reputo istas
habere talia non possunt sed tamen ordines minores conferre
possunt et in monasteriis suis ut. d. c. abbates ad fi. puto
tamen quod minores in quolibet districtu burgi conferre possunt quod
habetur quod episcopi iurisdictionem in toto burgo et districtu et lo-
cis in quibus habet episcopi minores conferre possunt ut de co. c. ab-
bates ad hunc finem quod per hunc casum exemplificari ut possit
extra monasterium quod habet hoc ex pleo idulto applico ut ple-
num dicat quod habet in toto territorio iurisdictionem episcopalem. Ad
quintum dico quod crismare non potest nec oleum cum crismate per ex-
trema vinctio de benedicere quod talia ordinis sunt. xcv. di. per
uenit et c. per byteros de cose. di. v. man. et c. de bis de p-
scri. veniens ver. crisma. xcv. di. illud et c. per byteri et hec per
iura per hac parte alle. et marie in secundo quod fito. Ad sextum de
parte vniuersi dico quod talis vniuersi potest et iurisdictionis quod sit
ordinis quod sit mere episcopale de excess. pla. c. sicut vniuersi. r.
q. iij. vniuersi. nec de iure copetunt inferioribus ut non. in. d. c. sic
vniuersi. hinc est quod ad abbates non spectat et in ecclesiis pleo
iure sibi subiectis ut non. gl. i. c. si vna de re. ec. non alie.
in verbo antecedit. et de sta. mo. in cle. antedictis in ver-
bo ordinarios ubi dicit quod iurisdictionis est vniuersi satis puto quod
hec preteritis deuoluat in caplin vacante sede. Idcirco quod transit
in inferiores et consuetudine est sic transibilis unde cum talia
spectant ad iurisdictionem vel fori ecclesiasticum satis conclu-
ditur in verbis privilegij. Ad septimum per predictis ri-
suz quod dico quod clerici et ecclesie subiecte sunt abbati quo
ad iurisdictionem non quo ad ea quod sunt ordinis vel illi annexa
tur de facili maxime non coehebilia de quibus. s. dixi. quod da-
to quod privilegium non faciat mentionem de ecclesiis satis transle-
unt in generali dispositione de iure pa. cu finem et c. ex litteris
ad dubium autem de cessu vniuersi cessus non debet episcopo sed debetur
pape quod nec simpliciter nec ex toto ecclesie subiacentur ab-
bati imo quo ad nudam iurisdictionem et exercitum fori tamen con-
teritiosi quod penialis nisi solueret tpe visitationis quod. ut surro-
gatu loco percurat debet ex quo ut puto dicitur abbatem
transit ius visitandi. Nec ob. quod non. ino. de dona. pasto-
ralis. et quod. s. p. pma parte allegando dixi quod dicitur ino. bñ
habet locum quod inferiori plato simpliciter subiacet ecclesia hic
non simpliciter sed solum quo ad illa quod sunt iurisdictionis
cum illa gratis impendere debeat de vi. et ho. cle. cu ab omni
In primis quod in dubio tales cessus surrogant loco iurium deci-
maz et oblationum et aliorum reddituum quos episcopus percipit de
ab ecclesiis inferioribus de testa. requisiti. x. q. i. antiquos.
xij. q. iij. coecesso et c. quatuor de deci. qm de sepul. c. iij.
cu finem et quod loco illo et in dubio surrogare cessus cessus facit de
reli. do. p. iur. de priuileg. ex ore. Et si in quantum abbas pri-
cipar de onere cure quod aliquid quod sunt ordinis episcopalis remanere
videtur pape et illo respectu ad papales cessus p. stari de-
bent sed satis est puto cessus istum spectare ad abbatem papa
autem ex toto eximedo a se absque dubio ad cessum renouauit
quod cessus quod p. stat ordinario incooperabilis est cum plena ex-
p. tione et illi p. ria de priuileg. dudum. Ne igitur de auaricia note-
tur ex subiectione quo ad iurisdictionem et ea quod fori sunt penia-
lis et sic maiore parte cure habet cuius respectu talia p. stat et ut
largissime interpretet coecesso cum de exprore et ei p. iudi-
cio tamen agit per dicta ino. in. d. c. pastoralis et arg. de dona.

cum dilecti et quod non. Immo de priuileg. dudum in verbo posses-
siones ver. et habet hic locum quod quod non credere abbatem peccare
si aliquam partem pape tribueret ubi esset cessus si modice quod
titatis ut sic intra se distribueret per rata honoris cure et in
simili non. io. an. i. addi. spe. i. ti. de deci. super. iij. libello et
posuit hosti. e. ti. S. iij. ubi personales decimas diuidi dicit
intra poebiale ecclesia ubi sunt p. dia et baptismale quod ambe
cure sustinet ad hoc quod non. io. an. de sepul. de bis sup. gl.
ij. In quantum autem sub illo septimo quod fito de parte visitandi
corrigendi et amonendi quod fito puto talia posse per privilegium quod
non est dubium talia ad fori ecclesiasticum et ad iurisdictionem
ordinariam pertinere de offi. ordi. c. l3 et habet illa et quo ad lai-
cos in casibus ecclesie subiectis ut in spiritualibus et conexis ma-
rimonialibus et similibus ad inferiores transmissibilia de ex-
cess. pla. accedentibus de resti. spo. litteras et quod ibi non. de p-
scrip. c. auditis de consang. et affi. c. i. Tre ubi episcopus in laicos
casualiter iurisdictionem sibi p. dicat de quibus. xi. q. i. i. summa de
iud. nouit de fo. cope. l3. De parte autem d. iurisdictionis quo ad
beneficium puto quod habeat ex privilegio quod illa iurisdictionis
est et transmissibilis in inferiores quod puto et in curatis quod quod
non cooperat inferioribus transmissibilis est et tale exemplum in iur-
isdictionis est et talis fori ecclesiastici. nam transit quod quod ad inferio-
res habentes pleno iure ecclesias subiectas si p. prius est
exemplum ut colligit ex gl. de cap. mo. ca. li. vi. et ex his quod non.
de p. be. de monachis. xvi. q. iij. i. summa et c. visis parte autem
deponendi ab offi. non credo in abbatem transire quod illa anera
est ordini et poderosa p. tras quod nec potest episcopus confirmare autem
cosecrationem ut non de elec. transmissas. Idcirco non transit sub
bis generalibus quantum quod latius et quod idcirco foret eum quod
potest ordinare posse ab ordine destituere et fori. Idcirco de
parte degradandi. Ad octauum quo quod fito de cessu monialibus
quod fito aduertendum quod hic cessus non potest debet episcopo de iur-
coi ut episcopo quod monasteria a talibus sunt exempta. x. q. i. c. i.
xvi. q. i. cu. p. vtilitate. xvij. q. iij. abbatibus et c. luminoso
et quod fito totum non. de offi. ordi. dilecti de sta. mo. c. i. l3 aliquo iur-
re singulari debet possit ex pacto in fundatione vel ex an-
tiq. consuetudine ut p3. xvij. q. iij. eleuteri et c. seruitiu. id
cum episcopo singulari iure debeat non in respectu ad iurisdictionem
nec in respectu ad ordinem habet superioritatem non puto in abba-
tem transire sed aut erit pape aut episcopo ut ante erat poderan-
da tamen foret mltu ca debet de quod nihil constat. Ad nonum
bene p. siderandum foret quia foret oratoria et hospitalia. nam
si essent p. nata quod non haberent altare nec campanas publi-
cas nec esset cosecrata auctoritate episcopi vel alio signum non
haberent ecclesie quod cognoscat ex his quod non. de reli. do. iter
quod de cessu. c. si. de dona. inter dilectos et non. p. bet aliq. p-
tate. S3 pponit quod sunt sub obedientia episcopi et ex eis sol-
uit cessus. Et ex hoc satis iudico ipsa publica fraticel-
li et ibi stantes si sunt ut beremite quorum vita est approbata
vel et statu penitentis ut sunt nunc fratres ibeliani quod et statu
penitentis et heremitica vita ducunt tales sunt et debet sub
obedientia episcopi. x. q. i. alio et digni sunt convenienti honore.
xvi. q. i. q. vere et pure. et non. gl. i. verbo eligenda de excess.
pla. c. i. li. vi. quod quod quod dicit eos locustas. i. fin capite ut
dicit gl. in. d. c. q. vere et veritas est quod sunt sub episcopo et repu-
tat ecclesiastice persone et gaudet privilegio ecclesiastico ut di-
cto. c. q. uere et ibi gl. ad quod. xcij. di. nulla rone. xi. q. iij.
si autem et non. io. an. de ele. cu monasterium nec ad alio caput
vel superior coepelli possunt quod xpm habet in caput et episcopus su-
um et papa poebianum in cuius poebia sunt fateor quod quo ad
iurisdictionem alia habet nunc abbatem loco episcopi quo ad fori p. i-
tate et sunt sub eo sic suberat episcopo quo ad cessum per oia di-
co idcirco quod dixi. s. r. idcirco ad septimum. ad. x. v3 de ecclesia sce
Lucie in qua tria quod fito primo de integritate iuris p. onatus et
non ubi eligi possit rector per monasterium ac p. firmari. se-
cundo de cessu quod soluebat episcopo an debeat solui abbati. ter-
tio an abbas possit eos corrigere et visitare tam quod in alijs
ecclesijs. Circa p. m3 o3 quod poderet privilegium in quantum
restitutorium est et quod abbas reintegret facit latitudo verbo
rum restitutionis et reintegration de quibus dixi. s. allegando non

mo pig. vel ipo. solui. 7. l. si tibi. §. de pignore cū gl. sua. ff. de pac. Ad obuiantibus bis de iure puro dictū bēi rardū vt herede Joā. ac dicte hereditatis oliz philippi de cardino possessorē vt patet ex cōfessione sua i qua vt pponitur cōfiteretur se possessorē posse cōdēnari 7 debite. Circa quod est aduertēdū qd in facto proponitur bona hereditatis dicti oli philippi iustis ex causis a domino duce fuisse occupata quoz vna exprimit in rescripto qd ex forma legis decedēis absqz descēdētibus masculis bona deuoluūtur ad camerā nec de hoc credo dubium fieri iuste fuisse occupata. Ex quibus concludo duem potuisse illa vt ppria alienare 7 alteri obligare. Et sic in dubio iuste fuisse occupata presumēdū est ex quo aliud non apparet. Vbi. n. aliqua per medium potestatis etiā extraiudicialiter geruntur iuste gesta presumi debent indubio si aliud non apparet de eo qui fur. or. re. c. innotuit. per Inno. Secūdo pmitto qd dominus Comes 7 dux obnoxia esse voluit Joāni de beniueto pro quantitate duoz milium florenoz ac expē. in hereditate faciendis donec a succedente quantitas illa solueret 7 p ex forma suprascripti rescripti. Tertio pmitto qd in testamēto quantitatē petita Joā. de beniueto. confessus est se recepisse a dicto petro bono pro recuperanda pdicta hereditate 7 quāqz ex forma cōfessionis testamēti concludere Joānes personaliter obligatus tamē in codicillis liberatur 7 Joā. acceptādo liberationē cum omnibus cōditionibus 7 protestationibus suis vt i dictis codicillis acceptauit 7 requisitū vt fieret tacite consensus. vt dicta bona foret obnoxia 7 obligata dicto petro bono quā ex nunc acceptando 7 allegando eam similiter approbasse videtur vnde bona sibi obligata obligauit dicto petro bono. Et consequenter casus hic decideretur ipsuz posse 7 potuisse 7 cōsequenter heres eius agere potuisse pporbecaria per casus. l. ff. de pignori. l. grege. §. cū pignori. 7 de pigno. actio. l. debitor. 7 in. l. j. 7. ii. C. si pignus pign. da. sit. 7 si habet saltē in genere eādē pporbecariam quā habuit Jo. ar. eoz que no. in. l. aristo. ff. q po. in pigno. ba. 7. l. j. C. de his q in primo credi. loco suc. vel bēbit saltē pporbecaria tacite cōcessaz ex illa cōuentiōe vt obnoxia sint 7 obligata omni iure 7 comodo quo potest 7 accidit pria pporbecaria ad obligationem ex negocio gesto hereditate iacēte. vt. l. i. §. bec vba. ff. de nego. gest. quā acquisiuit Joānes recuperando hereditatē noie heredi qui succedere poterant quā ē acquisiuit petrus bonus soluēdo p recuperatiōe hereditatis vt patet ex acceptatione cōfessionis facte per petrum bonum. itaz in codicil. qz in testamēto. quā nō pōt heres Jo. negare sicut nec defūctus potuisset. ff. de re iudi. l. ex qua persona. Item saltē negari nō pōt Joānem fuisse obligatū petro bono 7 cōsensisse vt in eum facultas retinēdi transferretur. 7 quāqz bec facultas apprehēdēdi 7 pro debito retinēdi sic puri facti. vt. l. i. si nō foret. §. si cēum. ff. de cōd. inde. 7. l. iii. C. de pig. hoc tñ ius in alterius est cessibile vt nō. in. l. j. in fi. ff. de no. ope. nū. 7 pōt se quis ad hāc facultatē obligare vt ibi. ad hoc. l. ij. C. de priuile. fil. 7 de iure reipu. l. ij. li. xj. Ex quibus pcludo dictū hemirardū cōdēnari debere admittēdū 7 relaxādū dicta bona hereditaria dicti quondā philippi de cardino dicto io anni tadeo vt est petiū. Ad secūdū questū est aduertēdū quia si hemirardus fundat ius agēdi ex causa cōfessionis illa nō probat ex cōfessione ex quo non est iurata. l. cū qs decedēs. §. codicill. delega. iij. 7 qd ibi nō. 7 nota extra de suc. ab intest. c. si. 7 autē. qd obitiet 7 vnde sumitur. C. de proba. Sed psupponendo qd agar ex cōfessione vt disponēte vel forte qd pducit lras cambij. Surgit dubium sup exceptiōibz obiectis 7 qd de exceptiōibus qd cōfessio fuerit facta a foref absqz dubio obstat statuto psupponēdo vt pponit qd tadeus origine sit venetus Nec obuiat si pbetur ipm ex aui origie aut patris fuisse veronē. qd nō quo ad oīa pōt dici inde cinis vt nota.

ff. ad muni. l. assumptio in fi. Et licet doc. aliud dicāt credo qd opinionēs Accur. seruant in loco ex inspectiōe statuti 7 statuti intelligitur de ciue simpliciter 7 nō fm qd qd in ipsis verba pprie intelligūtur. Itē statutū pductū declarat ciue appellari in simili qui subit onera 7 factiones qd iste nō facit. Quid plura in vbis statutoz domicilij vel ciuitatis appellatio in dubio refert ad ciuitatē domicilij 7 nō originis glo. est sing. de rescrip. statutū. §. cū vero. in gl. olim dicebam⁹ in fi. 7 fuit dictum cōpost. de rescrip. nō nulli in gl. Et spe. ti. de cita. §. j. circa pn. Item bec cessio est simulata qd fuit facta ex cā donatiōis 7 tamē cessionarius se obligauit ad dādā quantitātē actionis cessē quod patet ex cōseruatione idēnitatis quo casu absqz dubitatione cessio est ipso iure nulla vt apte dicit statutū trāsmisliū Ex qbus quo ad secūdū petiū dico dictū Joāne tadeū absolūdū. Ita dico 7 consulo ego Antonius de butrio.

De Locato.

Consilium. .xij.

In nomine patris 7 filij 7 spiritus sancti amen. I. Ais pūctis 7 qstis ppositis ac dubijs mature elicitis dubitatio tota reducit ad effectum duarum cōcessionum in fauorē. MS. quarum vna pncipio traxit in psonā Joānis pñs. MS. 7 terciē in fauorēz A. 7 cuiuslibet aut duaz priarū in fauorē. MS. vel alterius tñ nullitate supposita potior ē. MS. qd q prior est i tēpore potior est in iure. ff. q po. in pig. ba. l. potior. 7. l. creditor 7. l. fūdū. C. de rei vē. de rescrip. caplin 7. c. tibi q li. vj. cū regula q prior. 7 cū cōcor. suis de re. in. eo. li. Supposita aut nullitate psonarū potior est. A. de his q fi. a pla. pñebat de elec. pñderam⁹. 7. c. cōgregato de vñ. ob. si dari. 7. l. si stipuler cū regula nō pñtar de re. in. li. vj. Restat ergo dubitatio sup pcessiōibz in fauorē MS. vna in psonā patris ei⁹ altera in psonā. MS. 7 quos opponitur videlicet p primam illius resolutio ex alienatione facta p Jo. Cōtra secūdam allegat stāte resolutio ne prime illam secūdam nō valere vt erroneā aut cōsecutiua ad primā nullā. Nā pria nulla vt cum alienatōe rei emphi. cadit alienās a iure suo 7 qz qz possit dubitari d tex. l. fi. C. de iur. emphi. idebite qz loquit i futurū cadit ar. gl. l. si quis in tātā. C. vñ vi. 7 in. l. j. C. de his q in potē. lib. 7 in. l. in criminali de iur. om. iudi. de fo. cōp. si diligēti. gl. tñ accur. p neminē reprobatā dicit q cadit ipo iur. 7 nō. in. d. l. fi. q lex canonica de loca. c. potuit. aple cti vt inquātū verba sola facti executiua refert ad alienatē iniuste potuisse expelli 7 sic notāt solū factū executiū Supponūt. n. pñationē iuris ipo iure vt dicit tex. cuz gl. de renū. c. q in dubijs 7 ibi host. de postu. c. fi. i vñbo spe. 7 nō. de iur. patro. c. qd clerici i vñbo spoliādo. de re sti. spo. pquerēte. Jo. an. i verbo spoliasti. Nec reperio glo. in. d. l. fi. in dubio reuocatā qz qz opi. sint de nō solūte canonē de quo p glo. 7 cy. 7 alios. C. de in. emphi. h ius. v. p gl. Inno. 7 alios de loca. c. potuit. 7 archi. x. q. ij. h ius. v. p gl. rē 7 ad saturitatē in spe. de loca. §. nūc aliq. v. xlvij. 7. xlvij. quādo aut alienatur res domino requisito nō fit dubiū an cadat ipso iure qz qz fiat dubitatio de ingressu possēsiōis an liceat propria auctoritate de quo in locis allegatis. Ex quo concludo alienatē pñatū ipo iure emphiteosi qz qz facto existente dubio declaratio exigeret p decretalē cū secūduz de bere. li. vj. 7 de homi. p hūam ad fi. e. li. vbi p archi. 7 de pē. felicitis 7 d offi. or. li. vj. io. an. in nouella in vñbo pferant 7 de pben. eum qui in verbo eoipso in nouella. Puto tñ q licet cadat a iure suo alienans quantum ad sui pñiudiciū. In quātum tamen capitulum vel ecclesiā vellet stare contractui antiquo nec vellet ipsum rescidi 7 hoc declararet tacite vel expresse valeret contractus. sicut in contractu dolo dante causam contractui bone fidei dicit. ff. de dolo. l. eleganter. Et vt in re male alienata. xij. q. ij. si q d re

bus et ibi Archi. et glo. ne se. vacan. c. j. in glo. in verbo vacante per hosti. de his que sunt a ma. part. capi. c. j. et c. cum nos. Rescissio enim contractus huius fit a iure et ad comodum ecclesie. Non ergo irritat ecclesia nolere stare contractui. et sic claudicat rescissio ar. regule quod ob gratiam de regu. iur. in vj. et c. de leg. quod favore. l. iulianus. §. si pupillo de ac. emp. Insti. de auc. tu. in prin. Nunc ergo videndum an aliquid intercesserit ex quo ecclesia declaret se velle ratum habere contractum antiquum et non admittere iuris restrictionem. Primo allegatur receptio facta de censu. factum autem proponitur in dubio. non. n. in certo proponitur an ecclesia scienter an ignoratam receperit. Et si quidem ignorans contractus alienationis monasterium suscepit pensionem non confirmatur antiquus contractus quem rescissus ignorat et ut persistit in prior contractu recipit de coniug. ser. c. pposuit eo. ii. ad nostram cum glo. fi. v. sed pone. de eo qui du. in ma. c. j. cum glo. j. Item quod errans et ignorans non consentit. ff. de iur. omni. indi. l. si per errorem de clerico exco. int. ad apostolice tenet cy. in terminis in. l. ij. C. de iure empbi. in. iij. q. di. i. l. meuius. §. duobus dele. ij. Spe. ti. de loca. §. nunc aliqua. v. xxi. in fi. Et idem repetit in. v. xvi. ibi quod intellige si scienter factus est secus si ignoranter vel sub pre scientie. Abi autem monasterium consensisset quod intelligo si placet cum contentu alter eorum non sufficeret. ut non. bar. in. d. c. potuit. et scienter receperit pensionem absque dubio reformatur esset contractus antiquus quo ad Jo. qui soluit in vita et consequenter quoad. Ad. ex vi papalis privilegii potior esset. Ad. non potest dici a prima concessione recessum cum antique iniatur concessioni et fit ad solidandum antiquam contra priuationem novam que surgere potuisset ex novo privilegio recipiendo enim scienter improbatum et improbatum videtur alienationem factam in tertium quam nec rata habere potuisset monasterium ex quo alienatio fuit ut propria et sic quo ad directum dominium absque dubio solentate et sic hoc casu potior sit. Ad. A. exclusio nisi non subtiliter diceretur quod cum id. et Ad. semper persistit in primena antiqua alienationis cotidie alienare videatur. et sic quod quod monasterium aliquo tempore scienter receperit pensionem occurrente aliquo momento temporis quo ad solutionem non recipiat ut recipere nolit possit dicere hodie retinens alienatam. et quam in te est hodie alienas hodieque cadis a iure tuo volo uti remedio iuris quod quod in preteritum approbaverim. Item ex hac causa recet. ar. in fi. de offi. dele. insinuate iuncta gl. de indi. c. i. quod enim. semel consensu approbavi possu ex recetum ea reprobare. ad h. de iurei. quemadmodum. l. fi. C. de spo. cu. fi. Sic et dicimur de exceptione habere cam successuam vel pluries iterabili quod quod post quemque terminum ex quo surgit iudicis approbatio potest opponi ut non. bar. C. de adul. l. adultera. et C. de rescrip. dilectus fili. l. sarracenus p archi. iij. q. vij. in summa de offi. dele. statum. l. ij. et spe. de ap. §. restat videtur circa fi. v. et non. et Pau. in clemen. cam de elec. in verbo computata. et quod non. de ap. ex pte de excep. c. pe. et v. quasi casus de loca. potuit. nam pena imponit si celeri satisfactioe sibi non prouideat. pena ergo non solum surgit ex momento alienationis sed ex contumacia non. puidendo contra alienationem. cum ergo nunquam. puidet semper successue duravit cam priuadi. licet ergo olim monasterium approbavit item et improbatum rescissionem ex nunc recetum ea potest improbare item et amplecti rescissionem et hoc referendo illa vbi nisi celeri satisfactioe et c. ad oia premissa. Non audeo tamen hec asserere quod glo. non bene et docto. et c. illa nisi celeri referri potest ad pria inquam loquitur de non solutione pensionis. alibi sequeret quod aduersus malefactum admitteret purgatio contra. l. qui ea mente de fur. et quod non. de elec. quod sicut ad fi. Rescinditur ergo quod posita scia monasterij in suscipienda pensione rescissio contractus que fit in momento alienationis tacite videatur approbata et approbatum actus antiquum simpliciter. Sed posito

quod Jo. esset exclusus a prima concessione et consequenter nec per ignorantiam in receptione pensionis fuisset confirmatus contractus et antiqua concessio nunc surgit dubium de secunda renouatione facta papali implente privilegio quod si quidem concessio est facta ignoranter ecclesia de alienatione indubitatum est hanc concessionem non tenere nec impedire rescissionem contractus insurgentem ex alienatione quod supposita ignorantia cause rescidentis reuocatio facta ad consequentiam primi contractus non ut noua concessio censetur cum non censetur ex antiqua causa et errore renouare ut dicit glo. in dicto. c. j. de eo quod dux. in ma. et de coniug. seruo. ad nostram. Item enim renouationem intendunt tantum ad evitacionem penenouiter a privilegio inducte stante antiquo contractu et prima concessione actus autem agentium. ff. si cer. peti. l. non omnis. Intentus autem et consensus in rem non descendit ignoratam. ff. de pac. l. res fratres maxime quia renouans nititur expresse ex privilegio quod respicit renouationem ex causa antique scilicet ex concessione prima facta. ex qua renouatio licet non hoc tempore quo data est debita tamen fuisset aliquo tempore. de. xxix. annis in. xxix. annis ut ex forma antiqui contractus patet que nunc ex privilegio est accelerata. Item cum renouans renouet rem ut propriam renouanti nullus ius agit transferre. ff. de acqui. possessio. si rem aliquam. de condi. ob cam. l. iij. §. subtilius. Abi autem renouatio facta foret certificatio. non est dubium quod valeret quia quamquam nunc renouet ut propriam. nec intedit nouiter ius concedere cum tamen renouatio priori contractui nitatur. ab eoque descendit et deriuatur ex ea surgeret antiqui contractus approbatio. l. iij. §. falsis. ff. rem ra. habe. l. ij. C. quod me. cau. l. penul. de condi. ob tur. cau. quod non. Item. de renou. c. super hoc. habet enim se executiue ad primus contractum et sic vitia purgat antiqui contractus. Excludit igitur rescissione contractus stabit antiqua concessio ut nouo consensu approbata quod fieri potest ut supra dixi. Nec ob. quod privilegium loquatur de possessoribus quod non subdabit se. Ad. super privilegio. sed sup antiquo contractu ex hac renouatione contra rescissionem iuris approbato quod quod fuerit a privilegio occasionata et quod quod non facta in casu privilegij ex quo pponit certa scientia rescissionis contractus vel cause rescidentis ratificationem pre concessionis opabit. Concluditur ergo quod si in actu receptionis pensionis aut renouationis detur scientia alienationis quo ad monasterium. Ad. h. potiora iura et excludit A. Si autem detur ignorantia alienationis utroque actu quod in dubio presumit quod pedes in facto alieno. l. fi. p suo rescip. ab excommunicato. A. potior est in hoc iure. Laus deo sp. Ita mihi v. Anto. de bur. vtriusque iuris doc. Sic etiam mihi Anto. de bur. v. de iure. Ideo scripsi et figilavi saluo semper seniori consilio. Nam l. venditor non arte ex natura contractus ad h. ut defendat episcopum a violenta prohibitionem tunc quo minus habere liceat. C. de ac. emp. l. fi. nec est si facto extranei impediant quo minus habeat vbi de facto prohibet. l. stipulatio ista habere licere in prin. et quod ibi non. tenet tamen arcere ibi habentes habere licere quos prohibere potest. et d. l. flumius. §. quod quod. ff. de dam. in tec. et l. inter stipulantes. §. j. ff. de verbo. obli. et non. in. d. l. stipulatio ista habere licere. et l. emptorem. §. fi. de acti. emp. Quisimodi autem stipendarij pponuntur fore stipendarij domini Adalaste qui sibi sunt stipendio astricti et ut communiter fieri solet debito iuramenti quos prohibere potest et debet ne confederatis aut subiectis damna inferantur. ff. de cap. l. non dubito. Culpa ergo de nunciati venditoris ut pponitur minus peruenit ad emptores reddituum de quo venditor tenetur. ff. de heredi. vel actio. vendi. l. ij. §. non tamen. quoniam non implet actum ex parte sua. cum culpa sua res venditori subiecta non pueniat ad emptorem. ar. l. iul. §. offerri de actio. emp.

De Locato.

Cōsi. xxiij.

In nomine Patris et Filii et Spiritus sancti amen. In facto Fratrum montis oliueti plurima obstant. Primo finis vite emphyteosis et hoc dupliciter. Primo ex iuris intellectu. Secundo ex forma contractus emphyteotici. Emphyteosis enim ecclesie restringitur ad heredes et descendentes olim vsq; ad certum gradum hodie in infinitum quo ad descendentes sed non in infinitum quo ad extraneos quod magna sit cōtētio ut sic. §. licetia de alie. emphi. colla. ix. com. 2. §. emphyteosis 3. 7. §. alienationis in autē. de nō alie. aut pnu. colla. ij. quo ad numerum descendentiū nō quo ad qualitatem herediū. Et hoc cōfirmat Jo. an. de proba. c. in presentia. 7 in addi. spe. in ti. de loca. §. nunc aliqua. v. cxvij. 7 ad hoc reduciuntur varietates de quib; in autē. ppetua 7 in autē. si quas C. de sac. san. eccle. 7 in autē. ingressi 7 in l. et in fi. ff. so. ma. x. q. ij. hoc ius. v. ppetua. xij. q. ij. apostolicos. Ex forma contractus dupliciter q; appellatione herediū suorum nō cōprehenduntur legatarij ut sunt isti fratres ut de se patet. Secundo q; appellatione herediū suorum nō cōprehenduntur extranei ut isti sunt insti. de bere. qual. 2. dñia. §. sui. de bere. que ab intest. §. cū aut. ff. de insti. re. si quis exheredato. §. j. 7 hoc in terminis decidit Jo. an. in addi. spe. in ti. de loca. §. nunc aliqua. v. cxvij. Nec ob. si dicatur monasterium haberi loco filij quia nulla lex h. dicit. §. enim sed hoc presenti in autē. de san. epis. habere alium intellectum hodie cōm. ut nō. in autē. nisi rogati ad trebel. 7. c. in presentia de pba. nō dicit q; habeat loco filij 7 heredis. 7 dato q; diceret haberi loco filij solo casu ingressus monasterij fatēdo opi. oīuz qui casus nō est noster. Secundo obuiat. q; dato q; ad extraneū 7 legatariū trāsire posset emphyteosis in proposito facta est in personā prohibitiā tā a iure q; expresse pacto emphyteosis ut patet in re. q; hic est de psonis. phibitis actū cū durior fiat cōditio cōcedēis in emphyteosim q; transeat de priuato in ecclesiam. ut patet quia ecclesia nō cadit in cōmissum. l. placet. C. de sacro san. eccle. xvj. q. i. placet. nō. de reli. do. cōstituit. per Jo. an. 7 alios q; q; de hoc sint opi. Et hoc. expresse decidit spe. in ti. de loca. §. nunc aliqua. v. cxvi. ad hoc. l. fi. C. de in. emphi. multa. n. hz priuilegia ecclesia q; nō hz priuati ad hoc de loca. c. potuit. 7 qd ibi nō. l. loquatur de emphyteosi priuati rōnes pugnat et in emphyteotica ecclesie. expresse pactū ē ut dixi obuiat. q; ex forma contractus emphyteosis priuati phibet alienatio in ecclesia v; mōasteriū talia aut pacta ne in certū alienet valēt de pac. l. in traditionib; l. j. §. si quis de aqua coti. 7 est. maxie q; pactū apponit seruato aliquo iure. ff. de distrac. pign. l. creditor. §. si. nō. ff. de pac. l. pe. C. de pd. ob. cau. l. ea lege. ff. de verbo. ob. si ita quis. §. ea lege. Tercio obuiat defect; solēnitatis in alienatione. q; dominus nō fuit requisitus ut oportet ut l. fi. C. de iure emphi. x. q. ij. §. ius. v. ppetua de loca. potuit 7 de seu. c. ij. Aduto q; si ecclesia de cōsuetudine talia nō cōsuevit locare ita ut trāseat ad extraneos nesci rē defendere mōasteriū fratrum mōtis oliueti a pdictis. 7 maxie a pacto de nō alienādo in monasteriū. si ecclesia sancti Joānis ad mōtē cōsuevit locare ē ut transeat ad extraneos tūc antēde cōsuetudo ecclesie in re cōsuetu locari ut est hic de seu. c. ij. nā in talibus plurimūz operat cōsuetudo. ut d. c. ij. 7 nō. in spe. de loca. §. nunc aliq. v. fi. cxvij. Informatio igitur hēatur de cōsuetudine hoc scāte primū obiectū tolleret. ppter cōsuetudinē. q; appellati one herediū cōpēdi possent extranei 7 cōsuetudo cōmgeret. §. emphyteosim. 7 sic habēt multe ecclesie. Nec tūc obstarēt forma contractus. q; dixi p se 7 suos hēdes ad qd facit quod nō. Jo. an. post vber. d. bo. in addi. spe. in ti. de loca. §. nunc aliqua. v. cxvj. in duobus locis. q; nō obuiantibus his intelligerem contractū fm cōsuetudinē ecclesie 7 illa verba pro se 7 suis heredibus intelligerent de extraneis. 7 verbū suis nō intelligit prolatū ad denotandū qualitatem herediū sicut hodie in instrumentis apponū-

tur 7 tamen refertur ad extraneos. Extraneus. n. mibi heres meus ē heres. de vul. 7 pu. l. filio. 7. l. qui ex liberis. §. hec verba. l. 3. mibi nō sit suus ad hoc. l. heredes mei. ff. ad trebel. Nec ob. q; appellatione herediū nō comprehenduntur legatarij. q; imo existente ad extraneos transmissibili ut l. in cōventionib; ff. de ver. signi. ff. de usufrapi. ad tēpus in fi. de excep. rei indi. si a te in fin. de acquir. pos. l. pōpo. §. si legatario. Et breuiter ab oib; alijs defenduntur preterquā quādo alienatio est facta i personā phibitā 7 ex iure 7 pacto expresse 7 male etiaz defendi posset q; hic nō interuenit requisitio 7 debita solēnitatis licet spe. variet ut patet ex notatis in prealle. §. v. x. c. xij. 7. v. xij. 7 nō. de loca. potuit. bar. eni expresse firmat emphyteosim ecclesie non posse alienari irrequisito domino etiā per viā legati. licet cy. vacillet. C. de iur. emphi. l. fi. 7 est casus in l. ij. C. ne rei do. vel tem. 7 ponit i dicta. l. fi. 7 l. j. §. qui autē. ff. de superfi. 7 in l. si ita quis 7. e. l. de ver. ob. 7 in l. in cōuentionibus de ver. signifi. Satis tamen puto sufficere cōsensum in traditione rei. l. 3. non interuenit in actu legadi ar. eius quod in simili dicitur in trāslatione iuris patronatus per viā legati de iur. pa. c. eū secundum. Conclusio igitur remanet cōtra fratres montis oliueti in quātum velent habere emphyteosim. In quantum aut velēt extimationē sequi aut valeret legatū nō decido q; ista qd est habēda cū herede 7 que sola decidenda est nunc inter monasterium aliquid tam dicam infra. Nec ob. si aliquid subtiliter diceret hic in testamēto non est emphyteotica edificij sed superficiarij 7 emphyteotica solū terreni. Ideo libere potest alienare edificium per l. j. §. qui autem. ff. de superfi. 7 omnia. §. allega. cessant. Admo q; emphyteotica terreni ē emphyteotica superficiarij. q; hec inseparabilia sunt ut decidit bart. in l. j. §. superficiem. ff. de superfi. §. autem qui autem debet intelligi in superficie qui emit a domo edificij qui nihil soluit nec respectu edificij nec respectu terreni. ut ibi nō. 7 sic debet intelligi quod ibi nō. in l. in cōuentionibus de verb. si. Anū tamen aduertēdū q; supposito q; emphyteosis trāseat ad heredē q; q; extraneū a testatore institutū hoc est q; cōsuevit locare quo ad extraneos. ut dixi. §. q; emphyteosis nō ē finita q; quāquā fratres essent incapaces legari ut edificij emphyteotici si forēt pauperes christi incapaces pēsonis q; illis data est p dimidia. 7 in q; frēs cēsentur executores. Et ex hoc cōcludit q; remanere emphyteosi in psonā heredis instituti pauperes christi deberēt habere medietatem pēsonis. q; huiusmodi pēsonis capaces sunt bi ad quoz comodū est legatū. l. pauperes christi licet fratres sint incapaces hoc paupibus nō nocet. ar. l. seruo legato. §. si testator. ff. de le. j. 7. l. aua. §. nicio. de cōd. 7 demō. Et hoc aut decidetur q; nō finita emphyteosi l. 3. valeret legatū emphyteosif valet ut ab herede deberet extimatio ut nō. Jo. an. de lo. potuit sup gl. j. ad hoc dele. j. l. filius fa. §. si aliqd alicui. 7 in spe. de loca. §. nunc aliqua. v. cxvij. 7 sic alia dimidia pēione detracta q; debet mōasterio sancti io. debet fratrib; mōtis oliueti. Habita at informatōe sci p lras sancti stephāi d. guisilardis pcuratoris ac fideiici mōasterij vtriusq; q; de pēuendie tales locatōes frenoz ad supficiē edificadā i edificata supficie. ppijs expēsi nō trāsūt ad extraneos heredes qd mirabile mibi v; si p vno solido quē debeo p terreno edificij. ppiū nō possū ad extraneos heredes trāsferre 7 q; emphyteosis respiciēdo terrenū respiciat edificij simul aliud est actū 7 sit libez q; q; diuinū sit sicut iura volūt eo q; edificij cedit solo maxie in bonis ecclesie. Remanet cōclusio q; mōasteriū sancti ioānis in hoc pualet monasterio mōtis oliueti. Aduertendum tamen quia non querebant informationem de bonis emphyteosis simpliciter l. 3. de terreno emphyteotico sup quo factū ē edificij ab alia q; ab ecclesia. 7 hec sunt diuersa ut p3 ex dictis. hoc dico q; rñsio tū informatōis se refert ad emphyteotica simplr d. q; nō dubitabaz ē i scō io bñ hētur sci noticia iuris dñsio p3 ex. §. dictis

In nomine patris et filii et spiritus sancti Amen.
 Questio hec dubia vulgaris habet. Primo videtur non admittenda reductionem ad arbitrium obstante pacto maxime iuramento vallato. Tum quia hoc ius est privati facultate reducendi quod per pacto tolli ff. de edict. edict. l. queritur. §. si venditor. l. fina. C. de pa. de epi. et de. si quis in conscribendo cum finit. Item quia non licet renunciare saltem vi pacti facultate appellandi. ff. a quibus app. non licet. l. j. §. si quis ante sententiam et l. si. C. de tempo. ap. in fi. et iure reducendi maxime iuramento firmitate quod seruandum est ex quo potest seruari sine interitu salutis eterne. et quoadque forma inualide et contra legem de iureiur. c. cum contingat. de pac. quis li. vj. de iureiur. licet eo. lib. et c. ex rescripto. et c. si vero. qd me. causa. abbas et quod ibi non. inquam enim ordinatur ad priuandum que iure priuato seruari potest absque salutis interitu. Nihil. n. pdest. vniuersum mundum habere. aie autem sue pari dirimendum. nam et priuata facultate sperandi. p. puz in quo etiam retinendo fratris periclitatur anima. dum tamen sua non ledatur de iureiur. c. de bitores. Item cum pactum sit simplex et iuramentum sit sermone effuso. platum iaz refertur ad omne damnum quod sequi posset ex petitione reductionis. quia iuramentum omne cum scrutinio dependens et facto iuramento excludit tanquam visum cogitatum. ff. de iureiuran. l. si duo patroni. §. nihil. et l. duobus. §. si quis. et §. colonus. Item quia alio modo ostensum de laudi iniquitate aut etiam preambula solennitate omnia solenniter et iuste acta presumuntur. insti. de fidei. in fi. ff. de verbo. ob. l. sciendum insti. de iuri. stipu. §. si ita scriptum. ff. de pba. ab ea parte. C. de contrahen. emp. stip. l. j. maxime quando a perito in talibus vi presumitur arbitrum ex quo a partibus est electus. C. de usuris. l. j. de elec. cum iure peritus in decre. de offi. dele. cum in iure. Item quia boni viri contra eliguntur per quibus presumitur de oper. no. num. c. ij. de procu. in nostra presentia. Item quia per sententiam iudicis presumitur de electio. bone. i. de remun. in presentia de re iur. sicur. l. pe. ff. de iusti. et iur. et dicta l. ab ea parte. ita per arbitris et arbitratores. q. ut in pluribus iudicariis eggerat. ff. de arb. l. j. C. e. l. j. b. in terminis dicitur et decidit dy. in. q. q. incipit tholomeus. l. iij. cuius finis recitat io. an. in addi. spe. in ti. de arb. §. seq. v. item qd si actum hoc confirmat attestatio arbitri in formam testis producti. cuius dictis de actis credi debet saltem semiplene. ut alteri testi. non. n. quia arbitrum fuerit repellitur a testificatione. nec de fide detrabitur. ex quo coram alio testificat. ut patet ex no. C. de arb. l. ne in arbitris. vbi glo. ff. de test. ob. carme. §. j. vbi glo. et c. n. l. si. de elec. cum dilecti. de pba. quoniam contra de testi. a nobis de accu. dilectus. d. ex cel. prela. inter dilectos. de pur. cano. cum dilectus. ij. q. vj. §. ut qrit. et c. statues. Item in his que aguntur et non in figuram iudicij de actio. statum dictum sententiam. ut no. bar. in autem. nisi breuior. C. de sen. ex. p. re. vbi ad lram dicitur de arbitratore. ut ex quo per partes est ad conueniendum ut situr eius simplici verbo fides eius dicto adhibenda est et regre. possunt. n. pres. consensu non integram probationem per integra pacisci. ff. de dec. pre. licet. l. teopopus. ff. de iur. om. iur. si conuenit. Item ex quo eius fide approbauerunt ut arbitri non improbabunt ei fide. ut testes. no. inn. de excep. cum venerabilis. Item cum beat facultatem pcedendi per te non citata absente vel presente iam potuit ex ea multitudinis et presentia pcedere. maxime cum pres. conueniunt ut situr eius dicto. in talibus aut gestis vbi presentia non potest adesse plurimum admittunt testes non integri et quales possunt haberi de elec. cum dilecti. de testi. venies. de pbatio. tertio. de dolo cum dilecti. no. in. l. si quando. C. vñ vi. q. me. cau. c. fi. C. de repu. ex consen. ff. de pbat. etiam mater cum si. ex quibus concludi videtur aptum fore laudum presentium non reducibile est probata lesione. et qd dato foret reducibile. tñ non est probata lesio nec defectus in lau

do imo probatum est contrarium arbitri dicto. et ex iuris presumptione. Quobis videnda sunt. primo an data lesione non modica laudum sit reducibile non obstante pacto vel iuramento. Secundo an in proposito de lesione collat an no. Primum dubium pluries in iudiciis et scolis ventilatum est de quo per guil. de suza. in. l. si qui ex consensu de epi. an. per guil. de cu. ff. de pac. l. si vnus. dy. in. l. qdam cum filio de ver. ob. but. i. l. si societat. §. arbitrorum. ff. pro socio. et bar. in. d. §. arbitroz. hosti. de arb. p. tuas. et inno. hosti. et Jo. an. in. c. quinquaginta de iureiur. disputauit calderi. cuius sententia ponit io. an. in addi. specu. in ti. de ar. §. sequit. v. qd si copromissus et frater ciscus de albe. de are. in repetitione. l. si quis arbitratu. ff. de verbo. ob. sede. de se. suo consilio. cxx. et cxxvii. In hoc puncto recipi dicta moderna ut magis maturata ex visu antiquorum scriptorum. Locus est sententia quod si petitur rescissio sub ratione iniqui arbitramenti dolo arbitratris non impediatur reductio ex quocumque latissimo pacto aut iuramento deficiente potestate pacificis ac voluntate hoc tenet but. in. l. si vnus. §. illud. ff. de pac. q. futurus dolo remitti non potest per pactum ut. d. §. illud. et l. iurif gentium. §. si paciscat et hic principaliter remittit dolo non in consequentiam et velate ut in paciscendo de non agendo deposite. Item guil. de cu. q. si agit remittere dolum futurum inuitat ad delinquendum. ff. de pac. dota. l. conuenire cum finit. item quod sic iuratur et renunciat cum spe nec sic dolo. p. nunciat ad hoc. ff. loca. quero. §. inter locatores. ff. de verbo. ob. l. quidam cum filium. de non nume. pec. l. si. dy. idem in. l. quidam cum filium. et in regula scienti per dictas rationes hoc addit quod a iuramento excipitur causa legitima. l. si. C. de iureiur. et eo. ti. c. quanto et quia iuramentum nititur in veritate cum iura non patiantur arbitramenta iniqua ex proposito. ut in. §. arbitroz. et C. de arb. ita demum. ite quia iuramenta restringunt ad licite facta. ff. de condi. indebi. si procurator. l. iij. §. si procurator quod quisque vni. de elec. si compromissarius li. vj. cum si. idem io. an. in addi. spe. in loco prealle. quia tacita subintelligit clausula si dolo absit per. §. arbitroz et p. l. arbitroz. C. eo. tit. et p. l. ita demum et l. non distinguemus. §. cum qdam. ff. de arb. si filius. et l. si pretor. §. marcellus de iudi. idez but. in. §. arbitroz rationes guil. de cu. item guil. in spe. titu. de arb. §. sequitur. v. ite quid sit compromissum quod tale pactum est contra bonos mores. ff. de pac. l. iure gentium §. pretor ait de pac. c. fi. et per rationes guil. de cu. alijs iuribus probatis. idem io. an. cal. ut recitat io. an. in addi. predictis quod inquam hoc iuramentum extenditur ad iniquitatem dolo remittendum esset et bonum iustitie bonos mores et honestatem de regu. iur. non est obligatorium. li. vj. quia hic non est casus noster. nam tollamus hic rationes oppositum sententiam. Si autem petatur reductio non modice lesiois re ipsa aut clausula arbitroz vel arbitratris guil. tenet in. d. §. illud nec renunciatione nec iuramentum tenere et sic non impeditur reductionem quod sufficit eam posse comprobare remissionem doli futuri ut ex toto non teneat idem dy. in. l. quidam cum filium. ff. de verbo. ob. q. inest conditio ut non reducat nisi sub sit ea que non subest per enormi lesione. ut. d. l. cum quidam. et l. quo. §. inter locatores et dicit but. q. hec est multum comis opinio. idem but. in. l. arbitroz per. l. ait pretor. §. questus. ff. de mino. et l. si ex causa in prin. eo. ti. et alle. glo. in. l. si de meis §. recepit. ff. de arb. idem tenet hosti. in. c. quinquaginta de iureiur. quatuordecim sunt verba lata ut possit dare de iure priuatum et in modica et in magna quantitate quod probat but. q. excessus in magna quantitate facit presumi dolum. l. oes. §. luti ff. de his qui in frau. cre. et no. i. l. q. testium d. pba. doli ar. si venit in gnali remissione. l. creditor. §. luti ff. ma. ad alleg. fra. l. arbitroz. C. de arb. l. ita demum. et l. non distingue mus. §. cum quidam de arb. l. si pretor. §. marcellus. ff. de iudi. et l. si fili. l. lucius. §. iperatores ad muni. l. si procurator de condi. inde. de ele. si copromissarius li. vj. cum fili

bns idē fran. de are. in vl. q. in. l. si quis arbitratus. q. cō
nento limitatur fm naturā cōpromissi cui inest nisi mo/
dica ibi lesio inferat. ff. de iure pa. si libertus. 2. l. unde 2
si nēue. ff. p. socio de cōdi. indebi. l. si. itē q. verba gnā
lia n̄ porrigūt ad ius qd̄ icipit postea ppetet alias ē q.
dolos psumit vbi est multū imoderata lesio. q. ex male
acto nō pōt bonū presumi de presump. c. j. butri. tenet
ex lesione re ipsa renunciationē nō valere 2 renūciationē
excludere remedium reducēdi qm̄o dicit q. sine renū
ciatione sola lesione re ipsa nō daret r̄ductio nō intercedē
te ē renūciatio 2 allegat. §. arbitroz. idē guil. d. su. vbi
supra 2 in sūma ti. eo. ver. Itē quero vt recitat Joā. an.
vbi supra. idē iaco. de are. in. d. l. penul. quia hec vbi
compromissum alteratur a natura sua expressa conven
tione. ff. de verbo. obli. l. in cōuentionalib⁹ 2 sic arbitra
mentum tunc traheretur ad naturam arbitri. vt. l. diem
pferre. §. stari ita recitat io. an. benedispūtatū in addi.
predicta. vt vero rōne nō magne lesionis nō reducitur sic
dicit Cal. ad optimū suū disputasse 2 determinasse q. ar
tetur iuramento quia agitur tātū de p̄iudicio p̄iurato
allegat de iureiur. c. quanto. 2. c. cū cōtingat de insti. cūz
venissent de pac. quāuis li. vj. puto q. si generalis est re
nunciatio cum iuramento vt pponitur 2 non aliter speci
ficata nō excludat remediū rōne enormis lesionis. hoc
etiam tenet cal. 7 io. an. in si. addi. predicta. idē puto si di
cat q. non petat reduci vel iurat rōne lesionis magne. q.
si sit enormissima q. talia nō videntur cogitata. sed si di
xisset rōne parue lesionis magne 2 enormissime 2 i qua
cūq. quantitate est hoc dubiū cal. dicit q. nō audiretur
petitio reductionis hosti. cōtra satis posset dici q. tunc i
pediretur r̄ductio non dico tamen decidendo quia nō
apparet quia cum verba sunt acta cōp̄bēdere 2 q. q.
fidem non habuisset arbitratorem hec facere in genere
cogitauit hoc eū facere potuisse 2 vbi fecerit voluit obli
gari ex iuramento salte. Et hic cessat p̄sūptio tacite con
ditionis q. excipere voluit enorme dānū cūz verba sunt
aperta in quibus interpretatio nō cadit. ff. de lega. iij. l.
le aut ille. l. continuus. §. cū ita de verbo. ob. Nec obst.
q. hic adest dolus p̄sūptus. q. cessat doli p̄sūptio
ex quo facit larga concessione cōcedētis volens opposi
tum tenere hoc negabit cum cōpromittēs hoc nō veris
similiter sperans 2 in eo vt bono viro sperans tale nō cre
diderat euenturum 2 eius cōmisit arbitrio. Dol⁹ ergo
est ex parte sui qui excluditur a generali remissioe ex mē
te cōpromittentis. 2 hoc verū puto q. l. 3 io. cal. 7 fran.
de alber. de are. cōtrarium teneant. 2 fede. de senis etiā
quando iuramentū est simplex de nō reducendo ad arbi
trium boni viri etiam sine tanta expressione. tucius tam
puto q. hoc vltimo casu petit absolutionem a iuramento
p. c. debitor de iureiur. 2 de arbi. c. ij. 2 suberat cā p̄tē
di q. decepta est solida mēs cōpromittētis cum ad inspi
ratum lesio exēdatur ad hoc de iureiur. veniēs de renū.
sane. talis. n. tacita confidētia 2 mens iurantis limitat iu
ramentum 2 vīm iuramenti restringit q. q. verba forēt
diffusa ampliānt enim confidentia verba quandoq. vl
tra mentem vt in tex. ibi illud sub tali confidentia p̄sti
tisset nulli enim dubium q. si credidisset se in tantum ledi
talem sermonem nō effudisset quicquid autem sit de ca
su isto tam specifica verba non proponunt ideo supposi
ta enormi lesione audietur vt. s. conclusi. Ad motiua
opposita respondeo. primo nō ob. enim q. renūciari pa
cto possit future appellationi quia in iudice maior indu
stria 2 pro eo plus presumitur. idē q. iurant. vt in autē.
ius iurā. qd̄ p̄statur ab his 2 eliguntur 2 approbant a
superioribus 2 eorum potestas est de publico. vnde q.
quid agant dolus non p̄sumitur vt dicit guil. de cu. in
loco p̄allegato. 2 si dolose agerent non restarent iuris
remedia alia hic in arbitratoribus cessant 2 forte non tol
letur appellatio pro enormi lesione vel saltē restitutio ex
clausula generali vel dolo vel actio vel exceptio. ff. de do

lo cum a te. l. si mater in p̄iur. de excep. rei iudic. 2 quod
nō. glo. in. l. si fideiussor. §. in omnibus. ff. manda. gul. d.
cu. in. l. penul. ff. de iusti. 2 iur. 2 no. de purga. vulga. c.
.ij. per ioan. an. Nō obstat de iureiur. debitoribus vbi va
let iuramentum quando quis ad p̄iuratum comodum se
obligat ad soluendum etiam cum pacto 2 de dolo susci
piētis. quia ibi loquitur in iuramento super certo i quo
nullam fidem sequitur aut spem suscipere debentes i nō
suscipiendo in quo incerto 2 super certo nulla cadit iter
pretatio. secus in hoc de non reducendo in quo habetur
confidentia iustitie eius quem elegit 2 bonitatem appro
bavit 2 sub quo dubio iuramenti 2 iusta sperata fundat
mens iurantis que excluditur 2 cessat si casus contingat
in speratis ad hoc de pigno. c. significante. in ratione sui
ff. de here. insti. l. pacti meiuius. Ad alia non respon
deo nec ad rationes fede. in consilijs vbi bis contrariū
consuluit. quia pōto fundamento d̄ quo supra cuilibz
pater responsio. Et hec sufficiant de primo p̄tecto i quo
stat conclusio fm ea que p̄ponuntur data enormi lesi
one r̄ductio sit admittenda. Nunc descendo ad secun
dum. An appareat huiusmodi lesio. 2 cum vt proponi
tur nulla appareat petitio: nulla appareat directa proba
tio: nulla habita fides quod probetur iam apparet. eui
dens lesio non modica sed totalis q. q. enim ex forma
compromissi 2 etiam de iure arbitrator non artetur ad
acta conficienda. quia non seruat ordinem iudicarium.
oportet tamen acta probari decisoria vt dicta testium vt
alia ex quibus fides habuerit. vt dicit but. in. §. arbitro
rum 2 ibi nota guil. Item q. q. ex compromisso possit
p̄cedere partibus non citatis nec requisitis quo ad so
lemnitatem quo ad indagaciones veritatis non est de
mente contrabentium voluisse cause cognitionē cum p̄i
bus excludere. nec veritatis indagacionem. Ex quibus
dicit fran. de alber. in. l. si quis arbitratus in fine repetiti
onis quod non est sine dolo ex quo potest pati r̄ductio
arbitrator qui cōdēnnauit in non modica re non facit
p̄bationibus aliquibus nec aliqua fide sibi facta de de
bito cui concor. but. vt supra dicit allegans 2 hoc funda
mentum est firmiter. Nō ob. si dicatur q. pro sentētia
presumit arbitratore vt iudicis vt ibi decidit dy. 2 ma
xime quia cāe cognitio p̄sumitur arbitratore vt iudi
cis 2 ibi decidit dy. 2 vt scribit bar. in. l. platā. C. de sen.
q. q. q. de hoc varie scribāt doc. vt patet de elec. bone.
vbi Jmo. de renū. in p̄sentia vbi cōpo. de offi. ordi.
ad reprīmēdam vbi glo. de offi. dele. c. cū i iure vbi inn.
de re iudi. c. sicut. 2. c. cum inter. vbi hosti. de p̄ba. qm̄.
.c. contra falsam. vbi Jmo. 7 io. an. de resti. spo. c. cū ad
sedem vbi io. an. per cal. in distinctionibus suis in. d. c.
quoniam contra in spe. de senē. prola. §. vt aut. v. 2 nō.
2 de instru. edi. §. restat ad finē. vbi in sūma. per fede. in
confi. clxx. v. aliud. de test. c. albericus 2 per inno. de eo
q. fur. or. re. c. innotuit. 2 per guil. de cu. in. l. ij. ff. de iniur
voca. quoz dicta hic trāscribere plus foret laboriosum
quā vtile nō modice auctoritatis iuri vt guil. de cu. in.
7 io. cal. 7 fe. de senis tenēt vbi sūia lata ē in absente etiā
in iudicio nihil p̄sumi nisi inquātū ex actis apparet vt
scribit in. d. c. quoniā. 2 guil. in. d. l. ij. 2 tenēdo istā opi.
que sopita est nō. n. apparet sūiam latam in p̄sentem.
vt patet nec vt in p̄sentem lata p̄sumitur. vt dicit inno.
in. d. c. cū in iure. Sentit tñ spe. contrarium in viroq. in
prima remissione ad spe. vbi sentētia trāfuit in rē iudica
tā. itē si teneat opi. host. q. in facto demū antiquato p̄su
matur pro sūia adhuc cessabit hec p̄sūptio sūie. q. est de
mum quando datur transitus in rem iudica. ideo si sint
apostolice suspense non p̄sumuntur. casus est cum de
resti. spo. c. cum ad sedem. nō. de proba. in. d. c. quoniā.
2 de ele. in. d. c. bone. casus ē est in. c. sicut de re in. q. p̄
sumptio surgit ex auctoritate rei iudi. vt ibi sic dicit spe.
in loco p̄allega. q. vbi est suspensa vel nundum trāfuit
in rem iudicam non p̄sumitur pro sentētia quācūq.

ergo sententiam ex his tribus ampleximur prescriptio non est p sententia arbitratoris in pposito. Et sic constat de non modica lesione si secus non ostendatur. Item dato quod ad arbitramentum non spectat transmissio in re iudicata non est p prie sententia recursus nisi et reductio pendens tollit omnem presumptionem si quod surgit ex arbitramento sicut notabiliter dicitur in inno. in sententiis celsure que in appellacione non suspēdunt de apella. c. preterea ad hoc in c. dilectus. appellatio tamen tollit iuris presumptionem. ut non. de ele. c. bōe de pba. quoniam contra. de sentē. exco. sacro sic et hec reductio pendens est si non suspēderet arbitramentum huius ergo ex quo non apparet aliquid pbatum illud iustificare ex dictis testimoniis vel ut bar. dicit in. §. arbitroz. in. q. illa que incipit quod vix arbitramentum possit dregi. surgit. n. psumptio. aut ex auctoritate rei iudi. ut. c. sicut de re iudi. iuncto. c. cuz ad sedē de testi. spo. aut ex acquiescere ipsi sentētie quasi patiatur contradictionem volens aliquid contra se scribi et consequenter id approbare videat. ut. l. fi. C. de arbi. et l. antequē ad velle. que cāe hic cessant cum hic contradicatur i fra tēpus petēdo reduci. nec subit bec auctoritas rei iudicate quoniam attentari possit. quod arbitratoris dicto nihil presumatur. plus. n. arbitramentum accommodat nature contra quedā in autē. ut di. indi. §. si non cōtingit. C. de iur. autē. si vero de prebē. c. nisi essent. de transac. statuimus non. inno. de iure iur. c. quintanallis. in cōtractibus autē de solēnitate aut requisito extrinseco non psumit. habere aut fidē non est interserui sine. sed de abule requisitū quod non presumitur. ff. de pub. l. quecuqz. C. de iure fi. et iur. as. rei fi. l. ij. li. x. et non. de ver. ob. l. sciēdū. et per hoc cessat fundamenta dy. Si. n. in actu sine aliqua solēnitas intra sentētiā exigeretur fatēdū illā presumi. Sed non quod pambule ante sentētiā erigatur. de preambulis. n. enunciatio etiam notarij non facit presumi. ut non. in autē. si quis in aliquo documento. C. de edē. et c. qm contra falsas. sed sola auctoritas rei iudicate ut dixi que hic cessat. tū quod est pcr et non infra. tū quod si aliquid haberet sentētie reductio tollit eius effectū. Alie autē presumptiōes ex bonitate viri sūt quod coadiuvantes. sed non ex se releuantes vel transfundentes in alios pbatū onus. Nūquid autē arbitratoris dictū i aliquo iuret. est dubiū diuulgatū quod in arbitrio vel arbitratore. de arbi. c. ij. p bar. in. §. arbitroz et cui pōt accommodari quod dicitur in iudice in. l. fi. ff. de testi. C. de arbi. l. in arbitris glo. cy. but. et bart. ponit gratianus specialē. §. ij. q. vj. §. queritur. de quo in. c. statuēdū vbi iō an. et archi. xvij. di. de cōsilijs glo. et doc. de ele. c. cū dilecti. de pba. c. qm p doc. de accu. c. dilecti p purga. c. cū dilecti. de excess. pla. c. iter dilectos. de rescrip. oli. spe. in ti. de testi. §. opponit. v. itē quod fuit mea per Archi. de elec. statuimus li. vj. qz qz varie loquatur. cōis opi. legi statū est quod in quātū attestant de iustitia sine. nec iudici. nec arbitro etiā in forma testis pducto corā alio iudice credi et dicit cy. bu. et bar. in. l. ne in arbi. C. de ar. et ad hoc. ij. q. vj. statuēdū. Et idē reperit butri. in. l. hoc carmē. §. j. de testi. et guil. de suza. l. j. §. j. ff. si mel. fal. mo. di xit idē gl. ij. q. vj. statuēdū et assignat cām. quod psumptio est quod velit factū a se iuri. et idē inno. in. d. c. ij. ad h quod dicitur de pcuratore aduocato et prolonera qui i factis a se gestis non possūt testari. quod suspicio est ne affectiones habeāt ad id quod cōfecerāt in autē. de testi. §. sunt res. et non. de testi. cogē. c. fi. in spe. de testi. §. opponit. v. quid si aduersarius. et v. itē quod fuit et bar. in. l. deferre. §. idē decreuerūt. ff. de iur. fi. ad hoc doc. Jo. an. in spe. de re. ste. §. opponitur. v. item quod si administrator vbi pcludit cōtinuā et regularē doctrinā non adhibendā fidē testi de ponēti de sacro suo quādo ex eo laus aut vituperiū pōt attestanti ascribi. ad hoc quod scribūt do. de rota sua cōclusionē. cxxij. vbi dicitur minimā fidē adhibendā pcuratori nup gestis eo renocato si corā alio testificet. in quātū ergo cōit doc. dicitur fidē adhibendā arbitris et iudicibz vbi sūt plures et corā alijs attestantē ut testis de actis corāz

se ab alijs in quibus nec laus nec vituperiū pōt arbitris vel iudicibz ascribi. Pro quo cōcludo dicto arbitro in quātū attestat habuisse fidē vel pbationē recepisse fidez non adhibendā. tū quod est solus et dictū vnius dictū nullius. tū quod eius fidei detrahatur cū attestet de sacro suo puro vbi laus et vituperiū ascribi pōt laus si receperit et vituperiū si non receperit. pbatōes. non ob. dictū bar. in autē. ni si breuiores. quod illud dictū oportet restringi ad cās leues ut ibi dicit in iudice in talibus cās leuissimis. Unde bñ credi quod agit de puidicio leui. sed alias qz iuncunqz de tur prās arbitratori ut pcedat sine scriptis non p hoc siā dū est in preiudicialibus causis dicto arbitratoris. ut patet ex eo quod idē dicit bar. in. §. arbitroz. ut dicit quod oportet quod hoc pbat p testes l3 non exigit scriptura. Item illud non dicit assertio sed dicit quod partes hoc videtur velle ut dicto et assertioni stetur arbitratoris. et non est et non cōcludē quod nec illud videtur velle. quod pōt adhibere testes licet scriptura non exigitur. Item ex contrario daret arbitro libera facultas alterā prē ledēdi asserendo se habere et vidisse probationes et cōsequenter impediret reductio si eidē data esset prās sine scriptis pcedēdi. Item cū de nā arbitramenti sit ut sine scriptis pcedat absqz aliquo pacto. ut dicit bar. §. arbitroz. ois reductio pderet i prate arbitratoris. quod est absurdū ut reclamatio a sentētia i arbitratoris pendeat prate. de ap. c. legitima li. vj. de offi. de le. c. suspicionis de appel. c. ex infumatiōe. de re iudic. c. sepe. ad hoc quod scribit bar. in. d. §. arbitroz vbi arbitris non vult credi nec arbitratoribz nisi sint duo. et desūt alie pbationes. Et si dicat si duobz creditur plene g vni se implene saltē itelligo quod admittuntur in defectū pbationū que hic deficere non psumit cū testes habere nequerunt non. n. est actina laudialis cui occulte geri sit necesse. vel quod cōiter occulte gerat sicut electio et scrutiniū de quo loquitur iura que bar. alle. Non obstat quod partes cōueniant ut stetur dicto arbitratoris. quod quod dicto vnius stetur quod ex hoc iurari possit ad deliquēdū ut i arbitratore pōt esse esse dubiū sicut est dubiū. an valeat cōuēntio de stando dicto partis. de quo p cy. in. l. si quis in cōscribēdo. C. de epi. et cle. per bar. in. l. fi. C. de preto. stipula. per Jo. an. de fo. cōpe. c. si diligēt. in spe. de pba. §. vidēdū. v. quid si. itē illa verba dicto laudo vel arbitramento non intelliguntur de dicto attestate de his quod arbiter gessit. s3 de dicto decisoris quoniam quod sit sensus siue arbitrator dicat dicim? sic faciēdū. siue arbitramur siue laudam? volunt stare eius decisorio dicto ut patet ex vbi sequētis secū copulatis et cōiunctis. Non obstant iura que dicunt testes recipi posse qui recipiunt vbi alia non hētur. pbatio quod loquitur tex. in actibz in quibz habitu et actu attempto cōmuni cursu testes alij non habentur. ut qui cōiter geruntur alijs ex cās. S3 vbi actus habitu cōi cursu se exhibet. quod de eo possint alij testes haberi. licet forte si habeant actu. tūc non recipiunt testes non itegri ad plenā fidē. alias semp testes adhiberent et probarent non itegri. quod pars allegaret se alios testes non habere. Item in talibus non admittuntur ut plene pbat sed ut psumptio nem qualitercuqz inducat ut dicit glo. in. l. in nostris. ff. de pba. Ex quibz cōcludo dictū arbitramentū non obuiantibus que in puncto sunt posita. et fm ea que in eo pponuntur ad arbitriū boni viri induci posse quam conclusionem mouet naturalissima equitas. quod min? absurdū est quod iterato discutiatur quod est laudatum. quod cum tā apparenti enormi dāno pars ledatur. et ne in arbitroz sit potestate contra insperatam fidem partes tam enormiter ledere absqz vllō remedio. Ut superi? est scriptū mibi antonio vtriusqz iuris doctori visum est fore de iure que compilauit scripsi et subscripsi et sigillari mādauit. Laus omnipotēti deo et beate virgini marie eius matri scriptum Anno domini cētesimo quadragesimoterio. die decima octaua mensis ianuarij. Serarie in causa illorum de dependallis.

legis decisio
iuris effectus
de bere. que
de iust. r.
is et legi.
Statuti et
decessisse p
intestato ip
cto testat
ri aut proce
possunt aut
ratum. aut q
dum factum
cum impos
ta sunt per v
testatus et in
scipere intel
lega. j. l. nem
ff. de ita. lib
bis quoz
An instur
te non caue
dis testame
positionem
circumscrip
equitate ins
ti de prop
mentum ex
nitur hoc in
testa. ff. et c.
sa. testa. nec
in iure ciu
re. Relinq
tum habet
de dicitur i
filia testari
ri antiquo
one. qz filia
odiosum sta
lo existente
ta hereditat
inoffi. testa.
virium. C. d
institutio co
de pac. L leg
non subiacē
stut. l. bac co
fiquis autem
l. in corpore
Aut testan
tas aut solē
testamenta u
ctio implem
lis terminis
cōmis. lib. 3
caritatis ord
ueniendum e
gatur. secun
us in caritate
ut recitat gl.
qz si paupere
ordinandum
ut lex spiritus
stolus qui ba

Ad noie pñs 7 filij 7 spiritus sancti amē. Ad primum dubium qđ qđ plura possent hincinde allegari non est disputationi locus vbi est casus legis decisori⁹ condito testamēto in facto nullo quo ad iuris effectum dicitur 7 proprie intestatus decessisse isti. de here. que ab intesta. in prin. de verbo. signi. intestat⁹. de inius. rup. 7 irri. testamēto. l. j. Et clarior tex. est de suis 7 legi. l. intestatus. ibi intestatus pprie dicit decessisse Statutū ergo requirēs ad exclusionem filij intestatum decessisse patrem purificatur 7 verificatur in decedente intestato ipso iure quo ad iuris effectū qđ qđ in rudo facto testatus decessit 7 iura que dicunt sufficere facto fieri aut procedunt quando verba solum de facto intelligi possunt aut quando ex mente solum factum est ponderatum. aut quando disponentis verba se referūt ad nudum factum vt qđ pferitur dispositio per verba nudū factum importancia qđ hoc nō est cum verba a statuto placita sunt per verba iuris 7 a iure declarata vt est verbū intestatus 7 in iuribus allegatis. coguntur ergo verba suscipere intellectum 7 sic statuens intellexisse videt. ff. de lega. j. l. nemo potest. ff. de manumiss. testa. l. si ita fuerit. ff. de sta. lib. l. labeo. ff. de verbo. ob. l. stipulatio ista. §. bis quoq; cū simili. Sola igitur relinquit dubitatio.

An instituta filia a patre usurario manifesto decedente non cauente nec alia mandante de usuris restituendis testamentum sit aliquod iuris effectum propter dispositionem. c. qđ qđ de usuris li. vj. Et videt qđ sit aliquod circumscripta canonica lege hoc testamentum naturali equitate inspecta ac inspectio iure civili validum est quātū de proprio usurarius testatur. qđ non obstat ut testamentum ex habilitate persone cum in iure civili non inuenitur hoc inter habilitatos ad testandū de quibus in ti. d. testa. ff. 7. C. qui testa. face. pos. insti. qui. mo. est permis. fa. testa. nec etiam inter sollemnitates iure positio datas in iure civili reperitur cautum esse de testamenti sollemnitate. Relinquitur ergo saltem civili 7 naturali iure testamentum habet aliquod esse iuris effectum 7 sic non omnino de dicitur intestatus qui licet usurarius manifestus cum filia testari dicat. Item qđ talis institutio consonat iuri antiquo qđ i filia suscitatur expressa testantis dispositione. qđ filia vt masculus succedere debet cum iniquus 7 odiosum statutum contra naturam accusantis qđ masculo existente agnato filio a paterna naturali instinctu obita hereditate excluditur. ff. de lib. 7 post. l. in suis. ff. de inoffi. testa. l. pater filium cū. l. sequenti iuncta. l. maximū virium. C. de lib. pte. vel exhered. habet ergo sua institutio concursus antiqui iuris 7 validius operat. ff. de pac. l. legitima cū simi. Item testamentum inter liberos non subiaceret legi positue. sed solum iuri naturali subsistit. l. hac consultissima. §. ex imperfecto. C. de testa. 7. §. si quis autem. 7 autē. hoc inter liberos 7 vnde sumitur. l. in corpore de testa. imperfe. vt. l. fi. C. fam. l. herc. hoc aut testamentum iure nature subsistit. qđ talis inhabilitas aut sollemnitas est solius canonice legis. ergo 7 c. Item testamentum in quibus naturalis 7 ordinata testantis affectio impletur non subiaceret legi positue. sed valent ex solis terminis legis naturalis. l. in testamento. ff. de fidei. comis. lib. Item pater in filiam testans implet debitum caritatis ordinem quo ante proximorum necessitatē subueniendum est. Est. n. ordo caritatis vt primo deus diligatur. secundo parentes. 7 tertio filia vt dicit Ambrosius in caritate super illo loco ordinavit in me caritatem vt recitat gl. xxx. disti. si qui filii dei. ergo spiritu dei plus qđ si pauperes. aut locum pium instituit 7 testamentum ordinandum in necessitatem filiarum talis ergo voluntas vt lex spiritus data nō subiaceret positue legi. vt dicit apostolus qui habet scriptā legem in cordibus suis. 7 alibi

eam legentes legem nō habēt si naturaliter ea que legis sunt fuerunt ipsi sibi sunt lex 7 ibi 7 que spiritu dei ducti tur lege aguntur. quis est ergo qui digne possit spiritui dei resistere 7 illud iuxta legem in potestate nō est. 7 que spiritu dei aguntur non sunt sub lege. xix. q. j. due sunt. extra de re iudi. licet de rennuci. nisi. §. propter conscientiam inquantum igitur canonica lex soli caritati resisteret iniqua lex esset. in talibus ergo a spiritu ductus cessat rigor positue legis bec confirmat scripta Bart. in. l. j. C. de sacrosan. eccle. iij. q. fi. Si enim legata ad pias causas non subsunt legi positue. nec lex valeret inquantum repugnaret voluntati complete ex terminis in actum pium 7 religiosum vt ibi concluditur. quantominus valebit inquantum repugnat voluntati inter liberos quā dabit ordo caritatis implet. prefertur ergo ordo caritatis voluntati in pios vsus. Nam patri non licet religionis occasione derelinquere filiū vt filio pñe. xxx. disti. c. ij. 7. c. si quis deliquerit. Item nec consuluit Aug. patri vt filio exheredato monasterium instituat aut alium locum pium quasi bec esset transgredi ac pervertere debitū caritatis ordinem. xvij. q. iij. quicumq; nō. in. l. si quis ad declinandam. C. de epi. 7 cle. Voluntas ergo in filios vt magis implens debitum 7 discretum caritatis ordinem vt maiori spiritu dei ducta plus libera esse debet a lege positua qđ dispositio in causā aliā. Item generalis dispositio. c. qđ qđ inquantum infringit testamentum non licet inferri ad testamentum priuilegiata sed cōmunia 7 que iure communi censentur. ar. ff. de verbo. obligat. l. doli 7. l. sanctio legum de peniten. 7 de iuramen. calū. c. primo In contrarium est qđ decreta. qđ qđ loquitur indistincte 7 annullat testamentum aliter facta. ergo loquitur etiam quādo testatur cum filiis alias multuz ascriberetur ius 7 potestas illius decreta. cum vt in pluribus contingat potestas inter filios testari. plus etiam suadet equitas testamentum non valere cum filiis quam cum extraneis. quia vt plurimum inordinata affectio filiorum ex causa que inducit patres ad usuram expetendas ad hoc quod dicimus de debito ex primipillari officio. l. fi. C. de primipil. 7. l. satis. C. in qui. can. pig. tacite obliga. Item testamentum inter liberos non omnino regulantur ab equitate iuris gentium patet in. §. ex imperfecto 7 ante. l. fi. C. fam. l. herc. nullus dixisset testamentum inter liberos valere absq; sollemnitate positua 7 si que iura. ff. hoc dixerint ad dicta fuerunt a compositoribus noui iuris vt glo. dicunt. nec aliquis negaret qđ si hodie aliqua sollemnitas induceretur illam seruari debere si disponderet in testamentum filiorum 7 est expressum in auten. qđ sine. 7 vnde sumitur. C. de testa. 7. l. hac consultissima. §. si quis autem. qui tex. loquitur simpliciter de succedentibus ab intestato. Item valent statuta que liberos priuant legitima 7 successione paterna vt nō. in regula indultum de regu. in. lib. vj. 7 in. l. sancimus. 7 ibi per cinum. C. de inoffi. testa. 7 per bart. l. iacio centum. §. ticio seuerio. ff. de cōdi. 7 demō. nō. extra de testa. raiucius qđ non esset si tacita voluntas intestati decedētis foret in piam causā quā ad liberos quia illa non esset lege subnixa. Item saltem casu proposito cum proponitur istum decessisse testatum 7 non causasse vt quod plus est mandasse de usuris restituendis 7 sic impenitentem decessisse iam dici non potest voluntatem suā spū dei auctā imo spū mortis 7 iā dregit spiritū nō fuisse ex dictis non adfuit. ergo lex priuata tali voluntate regulet. ergo appositua lege que cessant rationes. quia talis voluntas relaxetur a vinculis positue legis. Item inquantum pater in filios vltra necessitatem bene viuendi 7 ex quo condecenter sustentari possunt relinquit pl⁹ lege carnis ducitur qđ lege spiritus. vel saltem inquantum plus relinquit non facit hoc ex lege illa priuata sed ex cōmuni. Iura enim naturalia 7 diuina que necessitant patrem vt filios non derelinquat omnia loquuntur respectu

necessitatis victus ut patet ex illo. c. si quis dereliquerit. id non consuluit Augustinus nec alium consulentez dicit deo ppitio inueniri ut filium exheredet ut monasteriuz instituat sed dat filie legitimam et vnde sustinetur hoc. et agusti. consuleret et quicumqz ut. d. c. quicumqz. xix. q. ij. si qua et in autē. si qua mulier et vnde sumitur. C. de sacrosan. ec. in quantum ergo ultra sustentationem et legitimam dat non est in piam causam. qz si esset lex hoc permittere non valeret cum pro magis pio habeatur dispositio liberoz et hic autē ex statuto filia remanet condecener dotata. ergo in quantum pater dat ultra dotem que succedit loco legitime agnato existente non est in piam causam relictuz ut saltem valeat. Surgit determinatio ista ex dubio. an testamentum usurarij in piam causam relictū valeat quia si teneatur opinio qz non ut vidi consilia Fran. de aretio et lapi. de cast. et sentire videtur Bar. in. l. i. C. de sacrosan. ecclē. Item ista questio est sopita. ratio autē et eozuz motiva quia a lege positiva in relictis ad pias causas non creditur nisi in quantum appareat canonica lege dispositum ut in casu. c. cum esset. et c. relatu de testa. et videtur esse regula doct. ibi. nam si non valeret ad pias causas non valeret inter liberos eadem rōne quia non reperitur in. l. canonica imitatu. sed si teneremus opinionem qz in relictis ad pias causas valeat testamentum in quo iam consului et publice disputado tenui quando testator penitēs decessit et mādauit vsuras restituī licet non cauerit tunc ad casum maior ingeritur dubitatio. tamen puto testamentum non valere in casu nostro qz inquantuz saltem testator disponit in filiam ultra debitū necessitatū quo etiam priuata est et priuari potest per statutum non video qz voluntatem impleat lex spiritus et priuat super quo est totū fundamētum doctoz in validando testamētum in relictis ad pias causas. Item quia iura fauēt voluntati parentū in quantum concurrat cum successione i. testari. ut in. §. si quis autem. et l. si duobus. §. prius. ff. de contratu. et l. si filius qui in potestate de li. et post. et l. ij. et l. filio preterito de iniur. rup. et irri. testa. et l. potestum. §. idem circa. inquantum ergo priuata est non fauet lex et per rōes pro hac parte allegatas Cōcludo patrem intestatū decessisse p. c. qz quā de vsuris li. vj. et cōsequenter omni iure testamētum esse nullū. quia in hoc leges canonibus cedunt de iudi. clerici de ope. no. nun. et c. j. et cōsequenter locū fore statuto inquantum filiam excludit et cōsequēter agnatos proximior ad hereditatē est admittendus ex dispositione statuti. Responsio autē ad obiecta facilis est subtiliter intuenti.

Consiliuz. xxvj.

Am sic sicut soluto primo dubio et auctoritate domini nostri domini Petri de anco. cōfirmato. Restat conclusio qz testamētū est nullum et datur exitus intestati quo ad omnia in testamēto relictā alijs personis quā in causaz piam. de quo quid sentiam infra dicitur. Venio ad secundum dubium. an taciturnitas temporum. xij. annozum impediatur ius dicēdi nullum qz non videtur. Nam a iure dicēdi nullum excluditur qz tempore. l. ij. §. expectadi. ff. de bo. pos. et l. ra. quimmo lapsu anni excludi videt. ut l. si quis ipubes. §. fina. ad carbo. ad instar preteriti. Contrariū ē veritas qz testamētū nullū tractu tēporis non cōualecit. ut in regula qz initio et qz ab initio. ff. de regu. iur. cū cōcor. et i. regula non firmat de regu. iur. li. vj. Item qz pro nullitate testamenti declarandi vel alterius actus cōter agitur officio iudicis. l. i. cū glo. ff. de ferijs et l. si dolo. et in glo. de rescin. vendi. l. cetera quādo prouoca. non est neces. l. j. §. j. ff. que sentē. sine appel. rescin. l. chyrographus. §. j. de admi. tu. nō. Inno. de offi. iudi. c. si. bar. in. l. qui sub cōditione. §. si. de cōdi. insti. Sed istius officij iudicis vita cōis est spacij. xxx. ānoz. l. sicut et l. omnes. C. de prescrip. xxx. āno. ad hoc nō. in. l. filio preterito. ff. d.

iniur. testamen. Non ob. qd dicit de preterito. qz in illa sunt opiniones. ut nō. in. l. filio. Item vbi ius dicēdi nullum fundatur sub fauore certe persone qd non est maxime succedentis ab intestato de quo agitur. Item ipsi poterat infringere remediū nullitatis est. n. cōforme. s. per petuū nec etiam approbatione venientis ab intestato valideretur saltem ad preiudiciū alterius credentis cum nullitas sub eius fauore nō fundet hoc coadiuuat ignorantia facti que prepoitur cū cōter a die sentētie currat. l. j. §. dies. ff. quando ap. sit neces. l. ānus de calū. et c. qz diuersitatem extra de cōces. prebē. Ad tertium dubiū an bona vendita per filiam possint recuperari ab emptoribus ante prescriptionem cōpletam vel post. et siquidē prescriptio nō est cōpleta casus ē decisi p duas. ll. similitas per. l. qz in diē. §. sed et his. et l. sed si lege. §. itez si rem. ff. de pen. here. et quod ibi nō. si filia bōa fide possidēs alienauit et expresse est facta locupletior a se electio heredis ab intestato an eligat beredem scriptaz et nō poterit agere contra possessorē an eligat possessorē seu emptorem et non consequet restōnem rei nō obscurate aliqua exceptione. tutius tamen est qz ante agat petitiōe hereditatis contra beredem ad alia bona que possidet beres qz cōtra emptores. ne suspendant iudiciū particulare. eo qz speret preiudiciū petitione hereditatis i. tentade. c. ii. §. si quis libertatem. Si autem filia beres precium sumpisset nec esset regressus nec contra beredem dari ultra quam fuerit locupletatus presupponendo filiam fuisse in bona fide. bec vera quando res sūt vēdite iusto precio ita qz non habeat causam lucratiuam vlt quasi ēptor. Sed si forent vendite non iusto precio et sic habent causam quasi lucratiuam indistricte posset agi cōtra emptores. ut l. nec vllam. §. sed et si quis alias incipit etiam. ff. de pen. heredita. et nō. in. d. §. sed et si rem. Et si prescriptio sit cōpleta qz videtur inter presentes cū sit elapsus decēnium de iure cōmuni excludit esset succedēs ab intestato nō obstante ignorantia. l. i. C. de long. tēpo. prescrip. ibi nulla scientia et c. et l. sicut de prescrip. xxx. āno. ibi. Nam fixus et c. h. verū de iure cōi tenuit mī bar. ex clausula generali restituī ignorantē cōtra quē est prescriptū. ut nō. in. l. j. §. si quis autem propter mūdationē de i. actuz pri. et idē nō. in. l. ciuib. largiamus. ff. de mino. pro quo facit glo. in. d. l. sicut in verbo milicia. licet multi hoc non teneant. Aduerdū tamen qz proponitur ab intestato succedentem fore patrū dicti testatoris qui verisimiliter debuerit hēre norā vitā nepotis marie cū pponitur in sacro quo ad vsuram manifestam et i talibus manifestis et maxie cōiuctarū quimmo vicinor non datur tollerabilis ignorantia de insti. l. si pupillus. §. pscribere de postu. prela. c. j. de spon. non est vobis. l. tutela. C. de in integ. resti. mi. et l. octauū vnde cognatō vñ nō bene video qz cōcludi possit tollerabilis ignorantia que ex clausula generali debet restōnez. vñ remāet qz prescriptio cōpleta difficilis erit regressus. Et bec sufficiat ad tertiam. Venio ad quartū questū de legatis factis in testamēto. dico illa nulla quātum ad nō pias causas sunt relictā. qz totū cōquassatur testamētuz nec legatum preferuatur per. c. qz qz ut sit in preterito. et hoc qz annullandi causa non concernit solum in beredis institutionem. sed omnia que in testamento relinquuntur de relictis ad pias causas ut dixi iam consului et disputauī publice testamentum quo ad illa valere inquantū decedat penitens testator licet morte preuentus non cauit sed in quantum nihil mādāt restituī et decedit non contritus et aliquid habet in bonis vltra quefira per vsurariam prauitatem. Barto. sentit qz nō valet testamentum in piam causam in. l. j. C. de sacrosan. ecclē. et bec opinio mihi placet quia talis voluntas non subiacer legi. spūs cū ipenitens decedat fauor ergo pie cāe nō faciet valere testamētū qd excluditur a posituo iure ppter solēnitatē non re.

gulatam a iure positiuo utpote subiectam maiori legi. s. spiritus ut dixi in primo puncto. Item qz talia sunt ab ecclesia respuenda de usu. c. qz in omnibus. Item qz cessat ea legadi. s. pro anima ut dicitur inno. de senten. excō. c. cum voluntate et ea legandi. s. pro aia ut dicitur qz pro tali bus non orandum nec orationes proficiunt in aliquo ex quo decessit ipse. lxxviii. di. c. si. cum gl. penul. xiiij. q. ij. obeuntibus. xxi. q. iij. ciprianus. xxiij. q. v. placuit. 7. q. viii. q. c. qz clericus. de reli. 7. vene. sanc. audi uimus. xxiij. q. ij. nō extimem. 7. c. in presenti seculo. 7. hec est opi. cōis theologoz 7 plenissime disputauit. xiiij. q. ij. ad tēpus 7 per hosti. in summa. de pe. s. qd mor tuis ad hoc. xxv. di. s. aliud. v. quicunqz de peni. di. vl. in fine. Non ob. qz a peccatoribus sumit elemosinas recipiendo ut nō. de senten. excō. d. c. cum voluntate. xi. q. iij. quoniam. xxvi. di. de iudi. 7 hoc per theologos qui bus in talibus est credēdū reducitur nō. de cele. mis. cū marthe. qz i dāte elemosinā ē spes pfectōis ut rducāt qd nō ē in moriēte sine penitētia. Ex his patet quid dicēdū de ultimo dubio. qz si teneatur opinio quod legata i piā causam valeant quando decessit ipse tenens remāeret sub stitutio. Sed aduertendum qz illa est facta post mortem filie. an expectabitur mors filie. an expectabitur mors legitimi ad quem venit hereditas aut neutrius. 7 qz neu trius facit quia illam conditionem apposuisse censet pa ter in fauorem filie in quantum haberet hereditatē. 7 qz cogitauit eam habere hereditatem. Ex quo ergo nō hz hereditatem cessabit conditio. qz cessat fauor appositae cōditionis bar. format questionem in terminis. in autē. ex causa. C. de liber. prete. vel exheredatis in antepenu. colū. ver. Sed circa hec dubitatur 7 decidit ibi qz expe trabitur mors institute si decesserit sine liberis. alias qz conditio personalis est non recedere a persona. l. neces sario. s. si. ff. solu. mat. si usufructu allegat casum expres sum in. l. si. peculium. s. si. licet sit ar. contra. ff. de usu fruct. lega. l. si usufructus. qz qz decisio mihi sit dubia. nō infisto qz non oportet ad presens tenendo qz legata etiā in piā causam non teneant quia non est disputandum de cōditionis purificatione ex quo legata nō valēt. Ita dico 7 consulo ego Anto. de but.

Consilium. xxvij.

Consultus ego Anto. de but. Viso predicto legato de quinquaginta libris pro fabrica. 7 vi so legato relicto pro dotatione capelle 7 orna mentis. an debeatur quarta parochiali ecclesie a fratri bus seruorum. Et prima facie videtur qz dato qz hec le gata essent de priuilegiatis qz debeatur quarta per cle. dudum de sepul. v. huiusmodi que de talibus a minori bus 7 predicatoribus dicit quartam debere. qz eadez ē ratio in his fratribus. ergo idem ius de consti. c. trālla to cum similibus. Item quia illa clemen. est extensa ad carmelitas. 7 augustinenses ut in extrauaganti. Jo. quā ad litteram ponit federicus suo consilio. clix. Serui at est notum qz profitenē regulaz beati augustini. ergo 7c. Item legatum pro dotatione capelle quo ad donatum est inutile qz actus dotationis fit solum ad finem susten tationis ministerij intitulati in capella de vi. 7 bone. cler. ut quisquis. j. q. ij. placuit. de conse. dist. j. nemo. Serui autez non possunt intitulari eo qd nō possunt habere p priam in singulari. pinde est ac si legatum fuisset ecclesie absqz intitulationis onere quo casu debetur quarta de iure cōmuni de sepul. c. certificari. c. j. 7. c. in nostra 7 p totum. Non obstantibus his credo qz quarta non de betur 7 de primo legato ad fabricā si ecclesie fabrica ege at vel si non egeat ad illam ampliandam qz est pro diuio cultu. credo quartā nō deberi per. c. si. de testa. 7. c. ex p te. iij. de ver. signi. Item puto de secundo qz habet cō nexam causam ornamentozum 7 fulcimentozum altaris. Unde dato qz cessaret causa dotatiōis accresceret bono ri fulcimentoz altaris. Item dato qz ex toto cessaret hoc

legatum esset conuertendum in causam aliam similem 7 propinquiorē voluntati testantis ut fit ad cultum diuini num vel ornāmēta ecclesie que priuilegiata sunt. ff. d. ad mini. re. ad cui. perti. l. legatum. s. j. ff. de supel. lega. l. legatum ciuitati 7. l. quidam. 7 nō. de testa. c. si post ver bum quando enim voluntas testatoris impleri non pōt ad vnguem si altari debeatur legatum oportet qz alteret in causam similem verisimiliter magis propinquā volū tati defuncti 7 non in omnino dissimilem. ad hoc. l. lega tum cū. l. sequen. ff. de usufr. lega. ad hoc. l. in testamen to. de cōdi. 7 demō. de testa. c. nos quidem cū si. applica ri ergo debet ad aliquē usum perpetui cultus diuini. ut sic muretur in causam non omnino dissimilem 7 sic quar ta non debetur. Non ob. clemē. dudum. s. huiusmo di. qz illa ut exorbitans restringit ad predicatorēs 7 mi nores. nec extenditur ut exorbitans ad alios ne ius cor rigatur in alijs de elec. cum expediat li. vi. 7 in regula q a iure li. vi. l. si vero. s. de iure solu. ma. Non ob. qz extē sa sit ad Augustinenses qz extensa est ad heremitas san cti augustini quoz appellatione non comprehenduntur serui. quāqz eandem regulam profiteant. ut de se pater Item mihi Antonio de but. visum est de iure. ideo scri psi 7c. factum fuit amore dei scriptumqz.

Consilium. xxviii.

Ad dei nomine amen. Visis presentibus 7 qz fuis habita informatione super facto mihi possi bili non instando super dubio. an instrumentū ex fena potuerit lenari. qz non mihi videt oportū clauis decisionis huius dubij pendet super validitate vlti me sententie contra primam super qua non de nullitate sed iniustitia fuit querelatum. ut patet ex forma querele propofite coram domino marchione 7 ex qua stat priā sententia formalis quo ad extrinseca illa potuit retracta ri. Aut appellationis via aut supplicationis aut restitu tionis in integrum. aut nullitatis. hic non proponitur ap pellatum quāqz proponatur metus in appellando dici poterit appellatum non excusatum eo qz debuit presta ri fm formā de appel. c. si iustus metus ut necessarium est vbicunqz currit tempus iudicis facto aut superioris nō. de rescrip. c. i. 7. c. finitem. ff. de ope. no. nuncia. de pupillo. s. si qz ipsi ptoxi de ele. c. cupiētes. s. qz si p vi. ginti li. vi. De nullitate aut non videt patere quia non proponitur defectus forme 7 quāqz etiam aperte con cluderetur iniustitia ex hoc non videretur concludi nul litas sententie que exigit qz iustitia detegatur ex tenore sententie de re iudi. in. l. cum prolatis. 7. l. j. C. quando prouo. non est neces. 7. l. j. ff. que senten. sine app. rescin di. Et quāqz opinio fuit an habita relatione actoruz ad sententiam si colligatur iniustitia sententie quādo iudex de sententiando se refert specificē ad acta. sententia valet de quibus in. l. j. C. de errore calcu. per inno. 7 hostiē. 7 ioā. an. de proba. c. quoniam contra. 7 de re iudi. c. cum bertoldus. 7 quicquid fit de illis opinionibus etiam. an sententia contra notoriam iustitiam fit nulla de quibus de senten. excōmu. per tuas. per Jo. an. 7 Pau. in cle. pastoralis de re iudi. de senten. excōmu. c. romana. s. in vniuersitates li. vi. 7 eo. ti. venerabilibus. qz opiniones ille procedunt quando specifica fit relatio nec sufficere putarem dicere visis actis 7c. ut communiter fit in sentē tijs. Illa tamen opinio procedit posita ipsa pro vera aut specifica relatione habita ad acta si colligatur iniusti tia sententia fit nulla. quando visis actis appareat pui ciatum contra casum legis expressum. nunc enim sentē tia dicitur contra constitutiones prolata. ut exigunt iura sed si casus occurrat in quo sententia non fit contra leges expressa. sed modo talez rationem legis. aut ratione spe cifice nō scripta. 7 maxime si de casu sunt opiniones sen tētia nō ē nulla et si talis error nedū i actis. s. et i ipa snia fuisset exp̄ssus ut nō. Ja. de are. 7 fran. de are. post eum

in. l. cū prolati de re iud. Inn. de ap. c. cū speciali 7 pe.
in. l. j. ff. q. quisq. iur. 7 cy. in. l. j. C. de rei vxo. ac. 7 e gl.
ff. de in. 7 iur. l. pe. in verbo decreuit quāmo valet 7 eco-
tra. l. multipliciter intelligibilē vt dicit Jaco. de are. in. l.
prealle. cū prolati 7 bar. in. l. qui romē. §. duo fratres.
ff. de verbo. ob. ad quē casum se restringere periculosus
est. Alia autē supplicatōis ē exclusā vt. tū q. elapsū est rē
pns supplicādi vt in autē. que supplicatio. C. de pci. in.
offe. tū q. dato q. marchio vice pncipis obtineat ex sti-
lo nō est facta mēio q. sentētia trāsiuerat in rē iudi. 7 con-
tra tales sentēcias rescripta a iure specificā habent dero-
gatoriā clausulā. l. ij. C. que sent. rescin. nō poss. 7 p hoc
7 via restōis ē ex clausula videt. tamē hūie poterit im-
putari si nō appellauit vel salte fuerit prestat. 7 sic non
subest cā restōis dāde nec ex cā nec aliter cuz culpa po-
tuerit imputari nō salte occulte. ptestati. ar. d. c. si pias. 7
q. viā habuit ordinariā in illa negligens fuit ex clausula
ergo sit bec ordinariā 7 q. q. opinio fuit. An sentētia
p. sentētia teneat q. b. ff. d. iurei. l. nā 7 postea. §. si
dānetur. vbi plene but. qui 7 tenuit sentētia in diuersis i-
stātijs valere contra sentētia ē bar. in. l. si duobus. de
excep. rei iudi. 7 in. l. j. ff. que sentētia sine ap. re. 7 p eos
in. l. j. C. q. puoca. nō est neces. ibi p. Cy. 7 per canonē
de re iudi. c. inter monasteriū. Lōis opi. canonist. est q.
siue iudici innotuit de prima sentētia sine appellatōe nō
suspensa 7 ea posthabita pronūciat sentētia secūda sit
nulla quod mihi semper placuit quando innotuit 7 quasi
lata contra notorizum iuris p. c. vestra de cobabi. cleri. 7
muli. Et siia contra notorizū est nulla. casus est de re iud.
c. inter ceteras de ap. c. significante. 7 q. transitus in rē
iudicatā fundatur super presumptione iustitie sine que
cessat appositā notorietate 7 sic sine cauillatione potest
intelligi. l. j. ff. que sentē. sine ap. rescin. Nec sunt que p
alia parte possunt allegari. Pro nō modico fundamen-
to propono principū veritatis 7 equitatis fore pro Vi-
colao ad cuius finē iura instituta sunt vt in instrumēto iu-
ris mediante equū discernat ab iniquo. l. j. ff. de iusti. 7
iure. l. di. consueundo cū similibus. e. di. erit 7 c. sacre at
sunt leges. tot enī presumptionibus palpabilibus inuac-
quas bene mihi ostendit dominus primo cōsulēs q. cur-
q. sexui hominis sufficētes foret ad mētem vehemētissi-
me mouēdā. solus ergo rigor sine obuiat nicolao vt est
deductum. sed siia illa sublata est 7 eius vires attenua-
te ex virtute secūde. tū q. terror. pponitur i pria instātia
tūm potētia que sola fm aliquos nullam reddit siiam vt
saltem iuste retractādā iusto iudicis officio iniustus. n.
iudiciū aut siia regio motu vt sōstēte elicitā si valet. ri.
q. iij. iniustu. 7 c. quatuor. xxv. q. i. omne. Proponitur
aut dominū Marchionē informatū. Itē q. q. siia va-
luerit 7 trāsiuerit in rē iudi. si tamen examinata pte sine
iniustitia secūda super illa ferat sentētia secūda valet cō-
tra primā 7 promulgari pōt supposita nō additi iudicis
iurisdictione qui talis sit vt via querele adiri poterit vt
enitetur scripta p glo. cle. si appellatōe de ap. dicit hic
Inno. de rescrip. cū dilecta de appel. ex rōe de frigi. fra-
ternitatis 7 sic debet intelligi in pluribus locis vbi dicit
sententiam latam in diuersis instātijs contra primā va-
lere de rescrip. ceterum. 7 c. super literis. de offi. deleg.
cum contingat. 7 Compo. de consti. cum. MS. vt sic cō-
cluditur sententia secūda contra siiam in diuersis istā-
tijs non ostenso dolo vel ignorātia. aut culpa prima sen-
tentia valet. q. contra ius partis non notorizum q. quid
sentiat iōā. an. in. d. c. inter monasteriū. sententia autē
ostensa ea posthabita nulla eius examinata iustitia etiā
in diuersis instātijs lata sit nulla. ar. l. j. que sen. sine ap.
rescin. de re iud. c. inter monasteriū. q. 3 notorizū de quo
iudici licet in. d. c. inter cetera. c. examinata autē 7 ē allega-
ta iniustitia prime si cōtra illā illa cognita est. pnunciatū
secūda tollit primā. q. hic duplex adest notorizum in se-
cūda 7 examinatiōis iudicialis in qua oīa fiunt iuris nō

notoria vt de actu euidentia. vt nō. de cobra. cle. tua 7 c. vīa 7
inno. de appel. ex insinuatione 7 sine q. q. enī cōtra pre-
sumptionē iuris 7 de iure surgēt ex prima sentētia. p ei
iustitia nō admittatur probatio contraria. si tamē sit ad-
missa vel 7 notoria sit vel efficiatur. illa psumptio tollit.
hinc est q. si cōfessione constet de iniquitate prime sentē-
tie que trāsiuit in rem iudica. iudex illam retractare pōt
7 debet vt scribit Inno. de immu. ecclē. q. pleriq. idēz
si probatione iudicialiter discussa vt aperti. q. alibi scri-
bit Inno. de frigi. 7 male. c. fraternitatis ex cuius dicto
alia eius dicta declarantur. Idē autē de iustitia discussū
extitit. tam ex antiquis q. nouiter pducis vt asserit ser-
tentians certificatum aut sentētiari mandans. Igitur q.
Inno. 7 restōis via bec sententia potuit retractari propo-
nuntur enī in rescripto Nicolauz in probationib. supplā-
tatum 7 de his etiam in signatōe supplicatōis asserit re-
scribenti se informatum. tūm casu tūm ex probationib.
nouis quis pro tunc pducere non voluit vt proponitur
7 patet ex supplicatione cum responsione ad illam cum
voluerit ad illam sententiam arguere surrexit cause legi-
time dāde restitutionis ex clausula. ar. l. si mater. ff. de
excep. rei iudi. nō. glo. in. l. si fideiussoz. §. in omnibus.
ff. manda. guil. de cu. hoc tenet in. l. penul. de iusti. 7 iur.
7 iōan. an. in. c. ij. de pur. vul. per Cy. in. l. j. C. de cōdil.
inde. 7 Jo. an. in addi. spe. in ti. de sentē. pla. §. postre-
mo. ver. illud autem queritur. Quod autem supplicatō
ad restitutionis viāz potuerit adaptari plenissime dedu-
cit allegans pro quo casus de restitū. in integ. c. cum ex
literis. Non obst. l. penul. in fine de questionibus. vbi
non videtur inferiori iudici licere retractare sententiam
ex nouiter deductis quia hoc non potest per viam rescri-
pti vt ibi. Aut extra iudicialis cognitionis sed bene iu-
dicialiter de hoc cognoscendo. loquitur enim ibi de qua-
dam restitutione ex priuilegio de quo. C. de senten. pas-
per totum q. soli principi est reseruata in quantum tamē
loquitur in criminibus. Item non licet ei qui sententia-
uit vt ibi ex antiqua instātia quia functus est officio 7 si-
nita instātia. sed licet ei principiatā noua instātia. idēz
7 si non licet eius superiori principiatā noua instātia li-
cet eius superiori. nec ob. q. hoc reseruatum sit soli pici-
pi vt nouiter inde deductis retractetur. ff. de pe. l. diui
fratres quia illud in criminali in quo nō sic de facili audi-
tur condemnatus. Item ibi ex restitutione non petita in
forma iuris sed ex gratia speciali. Item vt proponitur i
facto. Marchio in hoc non cognoscit superiorem. q. ta-
lis pōt dare restōes. vt dicit bar. i prealle. l. j. ff. de questi.
quātinim ex altero capite competit restitutio. quia pro-
ponitur sententiam latam a iudice non admissis proba-
tionibus Nicolai Et sic errore affectato 7 sic sententia
est nulla vel saltem restitutio dāda vt notatē dicit cy. i ad-
di. super. l. penul. ff. de iusti. 7 iure ad quod de do. c. cū
olim de re iudi. c. cum bertoldis nec excluditur restitu-
tionis remedium quia protestari potuerit 7 conseruare
sibi ius appellādi per protestationis actum. quia prote-
statio illa est remedium subsidiarium 7 extraordinariū
quod non tollit restitutionis in integrum. remedium ē
extraordinarium. l. de pecoribus. ad. lacquil. 7 nō. ff. d.
nou. oper. nuncia. l. in provinciali. Ita mihi Anto. de
bur. vt 7 c. Scriptū die. xv. mēsis february.

De iuribus

Consilium
Eli. Christi 7 matris eius nominibus inuoca-
tis. Alio puncto p̄dicto vt liquere de iurē
se opponentium ex sola puocatione testi si abo-
liti si cāz elati i quo apparēt descripti executores 7 lega-
tarij. sola enim iussio sufficit perfunctoria electio abloz
alia examinatione vitijs inuicē ad legitimandas perso-
nas comparentium pro interesse cuz tale veniat summa-
rie liquidandum vt est tex. de resti. in integ. c. ij. nō. vt li-
ce non contestā. quoniam. §. in alijs de testi. c. venies. ij.

et quod ibi non cum similibus. Item fortificans suum in
teresse ex sententia absolutoria per quam semel absolu-
tus est usurarius que utpote lata cum legitimo contradi-
ctore super crimine usurarum preiudicat omnibus. de
accu. de bis et quod ibi non. de purg. vul. c. ij. et ibi non. ne
sepius de facto eiusdem hominis et c. ff. nau. caup. sta. l. 3.
et ex quo in rem transiit iudicatam non est opus querele
nec pretextu nouiter reperti potest retractari ut patet in
l. penul. ff. de iusti. et iure. ff. de re iudi. l. diuus. de re iu.
c. sicut et c. cum inter cum similibus. In contrarium est ve-
ritas quod quod enim satis putat sententia lata cum aliquo particu-
lari super usuris quod non est usurarius conuictus preiudicat
agere et transiit in rem iudicatam quia acquiescere poterat sen-
tentie et vitium sententie est per partem remissibile quo
casu transiit in rem iudicatam. eo quod pars potest acquie-
scere sententie et tollere vitium sententie. posset enim usu-
ras remittere. ut non. in regula peccatum de regu. iur. li.
vj. Ex quo tamen proponitur lata a iudice ex officio in-
quirente nec omnes quorum interest fuerunt presentes in p-
ma sententia solum acquiescere iudici non potuit purga-
re vitium ad preiudicium quorum interest forte ignoran-
tium vel etiam scientium. quia non est hoc de casibus ex-
ceptis a regula. Res inter alios acta. Item quia talis sen-
tentia nutrit euidentem peccatum etiam in usurario mor-
tuo de cuius anima exoneranda sollicitus debet esse iu-
dex ecclesiasticus de rap. c. super. de sepul. c. si. cum si.
contra tenentes hereditate. Tales autem sententie non
transiunt in rem iudicatam cum semper iudex possit et
valeat illas reuocare ut patet ex non. per glo. de re iudi. i.
ter monasterium et Joa. xxxv. q. ix. in summa non. hoc in
pluribus locis de elec. cum dilecti quod ponit Joa. an.
super rubrica de re iu. et i. clator super glo. in fi. et c. cosan-
guinei et super glo. de re iudi. cum bertoldus in verbo re-
tractandū in nouella de arbi. c. secundo. et c. per tuas. d.
iure iu. quia nullus potest aliquid de prebenda nisi d. pces. p. b. c. fi.
d. insti. ex frequentibus. Item ex quo liquidatus est er-
ror prime sententie iudex de quo cognouit etiam contra
primam sententiam iudicare debet. Sed ex quo suppo-
nitur iudex quia non est appellatus ut non. Inn. de refer.
cum dilecti. de re iudi. cum super de appel. ex ratione de
frigi. fraternitatis notoria enim iniustitia que nunc con-
stat ex actis tollit primam presumptionem pro iniustitia sen-
tentie notoria enim probatio et sic probatio. pbata que
notoria dicitur de cohabit. cleri. et mulie. c. tua. et c. ve-
stra et quod ibi non. admittitur contra presumptionem ecclesi-
asticam iuris et de iure licet ibi esset in fieri posset repelli
C. de dona. ante nup. aut. et si necesse. Et dicit Inn. d.
inu. eccle. quia plerique. q. per confessionem partis aduer-
se vel per probationes iam factas potest constare de iniusti-
tia sententie de frigi. fraternitatis. Duo tamen tex. fortiter
obstant quibus est facile responsum subtiliter inueniunt.
ff. de proba. l. j. in fi. de pe. l. diui fratres. Sed facile est
responsum in quo non insisto. propter frequentiam. Et quia
ista sufficit. Prima conclusio ex quibus patet eodem in-
stanti istos excludendos quasi sua non interfit si est pro-
batum per testes ipsum fuisse publicum manifestum usu-
rarium. quia cessat ius testamenti et sic consequenter de-
ficit interesse. quia non est probatum de cleri. excō. muni.
proposuit procedit ergo iudex audacter reiectis oppo-
nentibus. et purget defuncti conscientiam contra auari-
ciam superfluum volentium defuncti animam suffocare
post temporalia bona obtinenda in quantum dixi con-
tradictores repellendos propter inualiditatem testame-
ti. hoc puto verum si nunc ex probationibus est decretum
ipsum tempore testamenti vel ante fuisse manifestum usu-
rarium quod qualiter probetur declarat glo. de usuris
c. j. et c. quā q. li. vj. et inter cetera tenet ibi archi. suffice-
re hoc constare potuisse per libros apparentes circa ex-
tortionem usurarie pietatis. xlv. di. qui sincera. ff. d. edē.
l. j. §. edictionē. et patet et ac colligere potest iudex ex p-

bationibus coram se habitis. et ex his que circa conclusionem
manifesti quod minus est notorium que scribit Jo. an. de co-
habit. cleri. et mulie. tua. et Jo. cal. eo. ti. vestra. et archi. ij.
q. j. de manifesta. ubi autem probatio non concluderet eum ma-
nifestum tempore testamenti vel ante ex hoc quod probare-
tur usurarius si tunc manifestus non fuisset sed occultus
non concluderetur nullitas testamenti et consequenter non
cessaret interesse se opponentium unde ad contradicendum
forent admittendi per hoc tamen inquisitio non cessaret i-
mo ad ulteriora fore procedendum. Non obstat si dicat
legata in piam causam valere ut alias consului et publice
disputavi et sic executores admitti quasi eorum interfit exe-
qui volentium in piam causam quod illud procedit quando co-
stat testatorem vel penitentem decessisse ut quia licet non
cauerit aut mandauerit de usuris restituendis in testa-
mento vel aliter constat eum penitentem decessisse et con-
trarium. quod quod cautiones omiserit quod iuris errore vel alia
occupatione potuit omittere. tunc enim voluntas eius
subiacet legi spiritus. In hoc casu bene deberent admit-
ti contradicentes nec regulariter a iure mere positio sed
soli naturali. ubi autem ipse penitens decessit talis voluntas non
recipit fauorem a iure nec excluditur a regulis. positui
iuris. unde testamentum etiam in relictis ad piam causam
non valeret quia cessat fundamentum super quo fundat
se docto. ad validanda legata sic sentit bart. in l. j. C. de
sacro sanc. eccle. et sic disputando et consulendo dixi.

Item quia anime non prosunt talia legata ex quo i-
penitens decessit licet elemosine. p. sint in vita saltem ad
reducendum ut non. Inn. de sentē. excō. muni. cum volun-
tate. Et quia talibus suffragia non p. sunt in aliquo. lxxviii.
di. c. fi. xij. q. ij. obeuntibus. xxi. q. iij. ciprianus. xxiij.
q. v. placuit. et q. viij. quicquid de reli. et venera. san. audi-
uimus. xij. q. ij. non extimemus. et c. in presenti seculo.
et est opinio communis theologorum. plene per Archi. xij.
q. ij. tempus et in summa de pe. §. in quibus mortuis.
xxv. distin. aliud ubi quicquid de pe. di. vlti. c. fina. ad
hoc debentur reduci non. per Inn. de cele. mis. cum marthe.

Consilium.

.xxx.

Esu christi et matris eius gloriosissime nomini
i bus invocatis. Visus puncto et quesitis circa
primam dubitationem ingerit prima dispositio quod
sigillatim non attribuuntur iura patronalia sed substipi-
tum et correlatiua ad stipites et sic in stirpes vocati viden-
tur et non in capita per non. xvj. q. fi. pie mentis et c. si plu-
res de iurepa. c. j. per Inn. ad hoc cle. j. eo. ti. cum ibi
non. in gl. Nec ob. quod infra subiicitur et c. quia illa ver-
ba debent ex precedentibus declarari. ff. de verb. oblig.
l. nica. et l. fi. de here. insti. ff. de pac. litem quia. §. item
iuliano. Et quod talia ut ad executionem. plura non alterant
vim primarie dispositionis. sed in suo primo intellectu
confirmant. ut cle. j. de preben. distributiuū ergo cuilibet
et quilibet recipiet intellectum ut cuilibet assignatum sit
ius patronatus. et verum erit quemlibet habere. sed in
capita non in stirpes ut filij quasprini al. calori. et Jacobi
sit in stirpes. i. quilibet eorum erit patronus in dimidia
vocatis. In contrarium est veritas et si tenerem? opi.
Jo. an. q. in dubio ius patronatus deferat in capita. si-
cut dicere consueuimus in iure patronatus personarum
insti. de succel. libe. §. sed nostra alias incipit multas quā
opi. ponit de iurepa. c. j. que opi. correctā non videtur
quoad casum nostrum. per d. clemē. i. de iurepa. alias
res foret expedita. Et idem sciret si teneremus opinio-
nem Archi. in d. c. si plures. Cum enim ab eodem prin-
cipio voluntatis testantis descendat ad plures vocati fin-
quod censentur in capita et non in stirpes. Item quid sit
de opi. illis in casu nostro planum videtur hoc vocatis
in capita et non in stirpes ex natura dictionum et queli-
bet eorum cuius natura est dispositionem attribuere

solide personis sic distributive nominatis. l. non distin-
guemus. §. cum in plures de arbi. 7. l. si pluribus. 7. qd
ibi nō. ff. de lega. ij. 7. quod no. in. l. hoc articulo quisq;
de heredi. insti. Ante. n. completam dispositionem verba
illa coniungit ad declarationem precedentium. Item q; ali-
as illa adiectio quos gasperinum 7c. superflua forent 7
precedentia. 7. verba exaudienda sunt vt aliquid operetur
de lega. j. si quando de verbo. signifi. abbate. xix. di.
si romanorum 7. marie talis ampliatio amplianda est vt
benignior 7. magis equa 7. vtilis ecclesijs vt plurimorum
approbatio requiratur q; paucorum de offi. dele. prudēti-
am. sicut. n. per capita debet ius alimentorum. Ita 7. ius
votis dande. Ad secundum dubium dico nepotes le-
gitimos non excludi a iure patronatus ex illegitimitate
marris. tū q; si dicimus ius patronatus deferri ex perso-
na marris non excluderentur filij a successione marris cui
sunt legitimi. Item dato q; feratur ex persona aui mater-
ni adhuc non contrahit ex hoc vitium in quantum ex testa-
mento succedit 7. ex voluntate aui. vt. l. si. cu; ibi nō. C.
de na. li. sic vitium deponatōis p̄ris nō nocet filiis. Item q; nō
nocet vitium paternū in his q; aliunde q; ex p̄sona patris de-
feruntur in. l. iii. de interdi. 7. rele. sic culpa patris in here-
di nō nocet orthodoxis. C. de here. l. cognouimus 7. i au-
ten. ibidem de nestorianis. sic nec exheredatio patris no-
cet nepri. ff. de inoff. testa. §. quis filij p̄. Di. i regula nō
debet de regu. iur. ad hoc. l. diui fratres. 7. l. qui contra.
ff. de iurepa. ad hoc qd nō. Jaco. de bel. in. l. i. C. de na-
tu. lib. Item sufficit cautum nō reperiri vt excludant. vt
in autē. quibus mo. na. effi. sui. §. si. in si. ad hoc qd spu-
ritus caput a fratre. ff. de vul. 7. pu. si is qui hoc cōfirmat
scripta bar. in. l. gallus. §. quid si is. ff. de lib. 7. post. idē
cōsultuit Jaco. de bel. 7. but. 7. rai. 7. ibi bar. dicit non er-
go repelluntur filij Caroli qui nati fuerūt ex spuria 7. ba-
starda. Ad vltimū dubium videntur minores repel-
li quasi non habeant integrum iudicium donec etatem
compleuerint. ad hoc. C. de testa. mili. l. vl. Item q; mi-
nores sportulas decurionū accipiunt suffragium. tamē
inter alios nō afferunt. ff. de decu. l. spurij. §. minores
ff. de mune. 7. bono. l. ad rempu. §. deniq;. In opposi-
tum est veritas ex quo pponit maior. xiiij. anis. q; talis
ē habilis ad spiritualia contrahit matrimonium. de d̄spō.
impu. per totum potest ad beneficia assumi nō. de rescr.
si eo tempore li. vj. eligi de elec. c. ex eo. li. vj. ibi gl. hoc
determinat quoniam in maiore infante dicit preferri pre-
sentatū a se presentato a tutore. 7. ibi Joā. an. super glo.
Ex quibus cōcluditur q; licet vtilis foret non est in tali-
bus necessaria superioris auctoritas nec tutoris 7. cura-
toris si habet ad h. xvj. q. vii. decernim⁹ 7. quod ibi nō.
Et firmat fede. suo consilio. lxxij. In talibus enim vt pu-
blici iuris talis nō attenditur potestas sic nec minor etas
de eta. 7. qua. indecorum. Nō. ad hoc qd nō. i. c. ex par-
te. iii. de resti. spo. ad hoc de iudi. si annū li. vj. in prin. ad
hoc scripta l. api. de casti. aduoca. flo. sua alle. cxx. 7. alle-
ga. xxvj. alle. xxvj. vbi in his spiritualibus dicit nō
attendi ē in prodigo vel in minore curatoris auctoritatē
Cōcludo inter filios Ja. 7. relictos Caroli Inspa. in ca-
pita nō in stirpes cōpetere nec filiis Caroli obstarē vni
ex eorū filiis marris spuriositatē nec quo ad presentandi
actum obstarē minore etatē. factum 7. scriptū fuit istō cō-
silio amore dei. Et ita dico 7. cōsulo ego Anto. de bu.

Consilium.

.xxxj.

Alus. Ticius quidam testator nōc filiabus su-
is reliquit inter cetera hereditatem 7. vsum do-
mus per hec verba. Item domum suā quā ad
presens habitat cu; eius familia. eius filie scilicet. a. 7. b.
habeant 7. habē debeant in casu; viduitatis 7. cuiuscūq;
alterius necessitatis vsum 7. habitationem domus cum
dicta eius matre ea viuente. 7. ea mortua sit ab herede ali-

enata domus predicta nō consentiente altera ex sorori-
bus 7. altera consentiente 7. iuri suo renuntiante que nō
renuntiauit transiit ad tertia vota. Punc autem vidua
morte tertij viri vult habitationem domus opponit q;
in prima viduitate verificatum 7. finitum legatū fuit. An
de non admittitur nec admitti debet respectu secunde aut
tercie viduitatis. Item secundo quia verbum necessita-
tis alterius restringit ex multiplicatiua alterius viduita-
te concludente necessitatem vbi alibi habitare non pos-
sit. Tercio quia ius habitandi translatum esset in eprore
ad cuius cōmodum altera renuntiauit 7. sic cū ea emptor
potest habitare 7. q; heres ē ius suū trāstulit qui cum
mulieribus poterat habitare.

Esu christi 7. eius matris gloriosissime nomini-
bus inuocatis dubiū ingerit in prima obiecti-
one vulgarum illud verba de actu loquentia ad
primū tantum referri 7. in illo dispositionem finiri. ff. d̄
verbo. signi. l. boues. §. hoc sermone. de iure do. stipu-
latio. l. dotem 7. l. stipulationem 7. l. licet. 7. l. dotis pro-
missio vbi quidā cum vulgaris qui 7. a quibus. l. matri-
moniali. ff. de ver. ob. l. eū q; kalendas de prebē. nō po-
test lib. vj. cu; concordant. Confirmat hoc ne si de tertia
7. quarta concedatur detur infinitas de dam. infecti. l. si
finita. 7. l. prece. §. si. de lega. iij. fideicomissa. §. si quis 7.
extra de rescrip. c. cu; in multis li. vj. item quia loquit in
casu viduitatis 7. sic in singulari. satis sit ergo legato si ha-
buit vel habere potuit habitationē in prima viduitate.
ff. de testi. l. vbi numerus de preben. non potest lib. vj. 7.
de fil. presby. c. j. eo. li. Item quia non est verisimile re-
statores totuplici prestatione voluisse grauare heredes
de lega. ii. l. cu; pater. §. qui dotale 7. l. lucius. 7. l. ticia.
§. qui in vita solu. ma. l. cu; dorez. §. si pater de do. pre.
l. ii. §. i. cū si. Nō obuiant⁹ his Contrariū puto d̄ iure
prio ex vi indefinite locutōis indefinite 7. simp̄r relate ad
viduitates refertur ergo 7. attribuit dispositionē ad quā
cūq; viduitatē siue primā siue secundā siue in tertiā.
q; ille casus equipollet isti in casibus. quādo multiplica-
bilis est casus idētitatis sepe enim casclius vt vtimur sin-
gulari cū plura significare vellemus. ff. de ver. signi. l. in
usu iuris. ff. de pe. here. l. diuus in si. Secūdo q; cā lega-
ti. f. viduitas nō est ex verbis ad certū determinata 7. mul-
tiplicabilis est quā 7. multiplicabilē ponit 7. verisimiliter
cogitauit testator. regulariter ergo a natura sue cause. C.
de cura. su. l. cu; alijs. Item cū causa legati sit iterabilis
7. legati successiuū equipollet ista ex natura cāe i casus
viduitatis. 7. in quēcūq; casu viduitatis nō igit dubiū
est legati nō restringi ad primā. ff. de annu. lega. si filie.
Item equipollet ista quādoq; vel aliquo casu vel in casu.
Et differentia est stricte intra hoc quādoq; vel aliquo
casu. 7. differentia est stricte inter hec quādoq; 7. quan-
docūq;. q; quādoq; equipollet isti interdum vel alteri-
tales autē dispositiones ad actū iterabile p tales dictio-
nes equipollētis relate nō referunt ad primū sed vltorio-
rez actū. l. si ita stipulatus fuero a seyo. ff. de fideius. igitur
7. in pposito. itez nō est dare casū quare plus cogi-
tauerit testator de pria viduitate q; de alijs. imo sub ef-
fectu vel maior. Et ita mēs testātis adest in alijs sicut in
prima igitur ad omnes extendatur adinstar etiam dotis
que d̄terminata videtur non solum respectu ad pria spō-
salia sed ad iterata. C. de rei vxo. ac. auten. quāuis 7. vn-
de sumitur. Item legando habitationem ex qualitate p-
sone legantis. quia pater 7. filie legatur quia 7. filia ē cau-
sa legandī. quia reseruatur decus bonorū 7. pietas pater-
na vt filie potius inhabitent paternas domos quam ex-
traneas. quādoq; cum multis molestijs 7. periculis
que cause vniformiter respiciunt omnes viduitates h̄ le-
gatū nō ad primā restringit viduitatē s; vltiorē sic i lega-
tis i die natali vsq; ad laudes q; ex quo dies iterabiles sūt

quantitas legata multiplicatur ad multiplicationem die-
rum ad conservandū decus legantis et legatarij. l. cū q-
dam et l. sequenti et l. anna in prin. et l. titia. §. ana. ff. de
anu. lega. ad h. ff. de usu. et habi. si habitatio. §. vtrū iun-
cta gl. i. l. si ita stipulat. §. pal. q. inuit legatū habitatiois et
si habet ex verbis casum iterabile non verificat. In prio
ita sed ad plures casus multiplicaciones refert ad hoc. l. cū
pater. §. pater certaz in ratione sui qz non est verisimile
patrem in prima viduitate voluisse filiā habere habitati-
onē in secūda absqz habitatione ex pietate paterna lega-
ta. Itē qz interpretatio amplior que ampliāda est in vltia
voluntate. l. si mihi et tibi. §. in legatis. ff. deleg. i. Itēz h
benignior de reb. dubijs quonēs de reg. iur. semp. ff.
dele. in abigua. Itē fauorabilior et verisimilior. Itē qz i
fauorabilis et non preiudicialibus grauius talis locu-
tio si restringit ad primū vt nō. io. an. sup. c. si p. d. p. b. li.
vi. Ad hoc qz multiplicatio contingit casu siue fortuna
multiplicabit ergo dispositio vt scribit bar. i. l. q. bōa. §.
l. cū. l. se. ff. de dam. infec. hoc confirmat verba legati qz
mēs fuit testantis vt cum vxore filie habitarent et p. mox
rem vxoris fuit ergo eius intentio legatum momentanea
viduitate non finiri. Jura autē in oppositūz alle. cessat
qz vel loquūtur vbi agitur inter viuos quo casu semper
voluntas obligandi est ad min. ff. de ver. obli. l. iter sti-
pulantē et restringitur. ff. de verb. obli. l. quicquid atri-
gēde vel quando mutatur pars cui effect. queritur ob-
ligationis vel quando ad graue preiudicium contingit
iterationez fieri quia non idē iteratur sed diuersuz multi-
plicatur quod hic non contingit vel ratio suadet potius
dispositionez restringi quā āpliri que cause cessant hic.

Circa secundū quod opponitur p.ia facie videtur ex
illa āpliatina restringi viduitatis casuz ad viduitatē ha-
bentē in se necessitatē per iura infinita que probant dic-
tionez alius vel alter vel alterius iplicare. ff. de re. dub.
l. quidaz relegatus in glo. in verbo alieno. C. de curi.
vel coarta. in rubrica. C. de colla. ex testamento. l. i. §.
debiuz. ff. de consu. pecu. cum similibus. Itē huic fi-
gno alteri. copulat adiectio restringēs scilicet necessita-
tis. Natura autē adiectiois restringentis genus aut inde
finitū subsequens restringitur species precedentes ad
equale generi. ff. de supple. lega. l. legata. ff. d. fū. instru-
cto. l. cū delationis. §. cui fūdū de le. tertio. l. quesitū. §.
meui filij. ff. de penu. legata. l. nā quod liquidū. §. circa
l. delationis. §. quidā de fundo instruc. lega. cū si. Con-
trariū est verū de iure tū qz testator ponderasse et propo-
suisse videtur necessitatē subesse eo qz datus est viduita-
tis casus tū qz viduitas trahit principij a casu necessa-
rio scilicet mortis tū qz dato qz habeat domus maritorz
plurima occurrunt in quibus adest molestatio inhabitati
onibus maritorz tū qz vnde traxerunt originem habē-
tes attinētes et amicos p. p. in quos vicinos a qb. custo-
diuntur et a molestijs defēduntur et tribulatioib. eozū oc-
currunt tales necessitates viduitatis actu cōreplātes testa-
tores supponūt viduitatē habere causā annexā necessita-
tis qz qz ergo verba illa iplicarēt aut restringerēt satis eo
qz viduaz necessitas adest habitādi et retinēdi inter bra-
chia amicoruz et attinētiū vbi vite necessitatib. pluribus
occurrēt viduis p. optū et paratū valeat habere recur-
sū. Itē vulgare est bononiēsiū ligame le gambe le ma-
ne et li pedi et mitti me tra li mei ad hoc. l. primavbi pu-
educā. debe. Item dictio alij alteri et similia nō sepe
iplicāt imo āpliat et relatiū diuersitatis. ff. de do. l. p.
ma. ff. de procu. l. nō solū. §. queritur et in gl. iuxta illud
Crucifixi sunt christ. et duo alij latrones ad hoc in autē.
de mā. principi. ibi milites et seruos alios de mino. in cau-
se in pri. de excusa. tuto. l. sed et r. probari. §. sin autē cuz
similibus ad hec glo. de rescrip. sedes cū cōcor. ibi alle.
Itē cū pferat cū copula nō restringit omino sequēs pre-
cedentia qz inducit ad finē āpliat. ad hoc. l. ea tamē ad-
iectio. ff. dele. g. tertio. eo. ti. qui concubinā in princ. et l.

quintus de au. et arg. lega. contraria tollitur ex his que
scribit Bar. in. l. quesitū. §. q. fūdū de fūdō instruc. le.
et que de copula ponit in. l. si is q. ducēta de re. du. vbi et
per Bar. ex cui. dictis predicta cōfirmatur. Itē qz re-
gula habet que augmētādi cā adiciūtur minutionē nō
inducant arg. ff. deleg. prio. l. legata de fundo instruc. le-
ga. l. mācipia cū similib. Itē cū intelligi possit vt restri-
gat et vt āpliet i dubio intelligatur ampliatiue. qz hec ple-
nior interpretatio fuit simplex nō expresse aio. mouendi
comoditatē habitādi qz patere potest ex ipsa renūciatio-
ne vt personis extincta est ideo soror nō renūciās soluz
habet ius habitādi si etiā sic esset p.ignis qz crederetur
ius habitandi quo ad comoditatē tantū quod fieri posse
videtur. C. de usufruct. cū antiquas insti. de usu. et habi.
§. proximo. l. nec. ff. de usu et habi. Sed concedendo qz
possit dico qz ius hoc nō potuit transferri in extraneum
cū non deceat habitare sororez que nō renūciauit. ff. d.
usu et habi. l. nō aliter quasi hec fuerit mens testatoris et
ibi dicit glo. si. de iure autē. heredis quo ad ius habitādi
nō est exorandus qz sole sorores hoc ius habent vt p.3
ex forma legati ita de iure visū est mihi Antonio de bu-
trio vtriusqz iuris doctore ideo scripsi et sigillaui saluo se
per meliori consilio.

Confi.

xxxij.

Esu christi ac matris eius virginis gloriose no-
minibus inuocatis visis consilijs contrarijs do-
mini floriani et domini freduli contrariantibus
in eo qz dominus fredulus presupponit partem Ni-
colucij defectā conditione quo ad substitutos ipsuz ap-
probo. nā ponderauit domin. flo. qz licet dispositio cō-
ditionalis confirmetur per autem. ex causa et in hoc bene
dixit qz hic i personā p.imi defecerat cum decesserat sūi
liberis. Sed inquātū domin. fredulus dicit in partē vl-
timā et vltimi decedētis fideranij sanos vel substitutos
qz p. radicio iuste exiterit in psonā vltimi hoc nō ē abs-
qz dubitatione qz testator disposuit particulare p. diuer-
sas terras de tota hereditate et sic etiā fecit testatrix quo
casu de mēte testantis est substitutos admitti tota heredi-
tate vacante et sic in casuz existentie conditionis in perso-
naz vtriusqz vt sic collectiue nō distributiue verba intel-
ligat vt ecāuz ibi bar. q. sic limitat. §. cū ita. ff. ad treb. i.
l. heredes mei in. l. qdā testamēto. ff. de vul. et pupil. p.
que dicit bar. sic limitari. §. cū ita qz si testator totā here-
ditatē dat substituto oportet qz conditio esset in personā
vtriusqz decisio tamē bar. quo ad terminos. §. cū ita re-
pugnat illi. §. ibi oēz hereditatē et c. et ibi qui totā heredi-
tatē habere voluit et c. nisi per bar. restringatur et sic itel-
ligo quando conditio extitit in personaz p.imo decedētis
et coniuncta si ē persona que ex presūpta voluntate defūcti
excludit substitutū vel si superest ali. qui ex ea excludit
substitutū quo casu satis dici potest coniunctū excludere
substitutū vbi alias non excluderet et sic nūc verba col-
lectiue intelligēt et substitut. non admittet ex existentia
conditionis primo decedentis vbi alias admitteret i per-
sona autem vltimi existente conditione nūqz. vidi bonū
responsū ad. §. cū ita et ad rationem ei. qz si voluit habe-
re totā in casu existentis cōditionis in personā vtriusqz
fortius voluit habere p.tem in personam vltimi extante
conditione ex quibus per omnia approbo qd do. fre-
dulus scripsit. Ita mihi Anto. de bu. visum est de iure.

Confi.

xxxij.

Esu xpi et mris ei. glorioissime noib. inuocatis
In quesito p. dicto prio aspectu videri p. ocām

rationem nō presumi nec etiam attestatōes per arbitros probari aut notorium quidem nō presumitur qz bec sol lenitas extrinseca est. ff. de pub. l. quecunqz vero in .l. sciendum de verb. oblig. nec etiam enuntiata probatur. qz ē act⁹ pambulus ad actū laudi q laudū pcedere debz nec secū cōcurrere pōt. l. ij. cū sua gl. C. de in. fi. 7 asse rei fi. li. x. 7 quod nō. in dicta. l. sciendum non iuuat attesta- tio arbitrorum actu laudi qz fungi nō possunt loco testi- um 7 arbitrorum eodem instanti. ij. q. vi. statuendum de verbo. signi. foris. Unde omnium est conclusio in eadē instantia coram se nihil iudicem aut arbitrū attestari pos- se nō. ff. de test. l. fi. 7. l. ob carmen. §. i. e. ti. 7 nō. d. ele. c. cū dilecti de proba. c. quoniam contra de testi. cum a no bis de arbi. cum dilectus de excels. prela. inter dilectos de purga. ca. cum dilectus spe. ti. de teste. §. opponitur. ver. item qz fuit in eodem Archi. in dicto. c. statuendum Guido de suza in. l. i. §. i. ff. si messor fal. mo. dixit nec iu- uat qz attestatur notarius qz nō valet attestari nisi de his que in eius presentia gesta sunt. Unde attestari de prete- rito non iuuat vt scribit Inno. de proba. quoniam con- tra in verbo instrumentorum ver. item continere debet 7 ad hoc quod nō. Ly. 7 alij in auten. siqs in aliquo do- cumento. C. de eden. spe. in ti. de instrumen. edic. §. i. v. 7 nō. ad fi. glo. vbi dicit qz idem debet esse tempus act⁹ gesti 7 editi instrumenti In quantum ergo hodie notari- us attestatur aliquid in preteritum gestum non probat ad hoc quod nō. eo. ti. §. restat ver. in summa idem nō. Cal. de proba. c. post cessionem vt talibus attestatōni- bus in preteritum non credatur nisi alia presumptione inueniatur sic etiam consuluit federi. suo cōsilio. clxxiij. 7 cōsilio. cxxiij. Idem specu. de proba. §. si. ver. sed pone. Non obuiantibus his dico supra consultum fore vtrum de iure primo. qz pro assertione in laudo presu- mitur sicut pro assertis tendentibus ad validitatem vel solēnitatem sententie vt dicit in cōsilio quod incipit pro- lome⁹ de quo per io. an. in addi. spe. in ti. de arbi. §. seq- tur ver. quid si act⁹ fuerit in compromisso 7 pro talib⁹ psumitur et pendente dubio nullitatis vt nō. spec. de p- ba. §. i. ver. sequitur. Secundo ex theozica cōmuni doc. que habet qz pro pronuntiantē ad validitatem sententie presentibus partibus presumitur. l. optimam. §. alle. l. fi. C. arbi. tu. 7. l. antique ad velle. per Guil. in. l. i. ff. de ius vocan. Ly. 7 bar. i. d. auten. si quis in aliquo docu- mento 7 nō. in. l. cum aliquis prealle. 7 nō. bar. C. de re- lari. l. i. 7 Inno. de offi. dele. cū in iure. Cal. de proba. c. quoniam contra cum similibus hoc confirmatur qz ap- parente gesto sui forma extrinseca valida pro fundamē- to potestatis circūferentis ad illam presumitur nō. glo. de pba. l. ab ea parte p. Inno. de eo qui fur. ord. rece. c. inoruit. Item si nunc arbitri attestantur actu qz consulo fieri crederetur eis cum sint plures per nō. in locis pre- alle. 7 maxime cum sint arbitri de facto procedere volen- tes quorum simplici verbo creditur secundum bar. in auten. nisi breuiiores. C. de sen. experi. reci. maxime qz i causis hijs que summarie aguntur 7 sic non procedit. c. quoniam contra qz nec iudicans potest scribere acta abs- qz notario vt notanter dicit gl. in autē. vt iudi. sine quo. suffra. §. necessitatez ad hoc. C. de sacrosanc. eccle. iube- mus. §. his vero iuuat etiam multum attestatio notarij. quandoqz enim profert verba notarius in preteritū 7 constat ex natura actus attestati precessisse die instrumē- ti 7 probat instrumentum qz presumitur secundum tem- pus instrumenti 7 in preteritum prulisse censetur quia natura precedit actus scripturam 7 temporis momentū hinc est qz i preteritū cōmuniter conficiuntur verba in- strumenti de iure pa. quod autem 7 nō. Cal. de proba. d. c. post cessionē quandoqz actus in preteritum autē- ptatus precedit aliquo intervallo instrumentū 7 tunc si enunciatue profert nō. pbat instrumentū ex virib⁹ instru- mēti nisi partiū pſentia aut auctoritas act⁹ aliud pſumat

vt fuit hic. Si autē attestatur notarius sic fuisse vt hic atte- stari censetur etiam de preterito conficere potest alio tē- pore instrumentum vt dicit hosti. post inno. in dicto. c. quoniam contra falsam quod intelligo dum apparet ve- re aut presumpte de eo qui asserit in preteritū eū fuisse rogatū. In proposito autē hic fuit notarius vt puto assū- ptus ad totam causā qui de oibus rogatus censet atten- dendū in cā ex quo ergo asserit eū legitime citatū ei cre- ditur ex quibus apparet ex triplici capite presumi de ci- tatione 7 ipsaz probari primo ex presumptione surgēte ex auctoritate laudi pro qua presumitur sicut pro senten- tia. Secūdo ex presumptione surgente ex ascriptione scā de citatione prescrib⁹ partibus que verisimiliter sic stul- te nō sūt vt aliqd cōtra se describi patiātur qn reclamant Tercio ex attestatōe notarij qz i preteritū attestat qd vidit 7 videre potuit 7 de quo verisimiliter fuit rogatus facilis autes ex hijs apparebit subtiliter intuenti respon- sio ad cōtraria. Itē 7 quarto si arbitri nunc i hoc in- dicio nullitatis 7 notarius attestentur citationē factā cla- rior ad hoc erit conclusio predicta. Ita mihi Antonio de butrio visus est de iure igitur 7c.

De pūlegijs 7 statu monachoz. Cōsi. xxxiij.

Esu rpi matrisqz ei⁹ virginis gloriose noibus i- uocatis vt supra solēniter est consultū etiaz mi- bi videtur qz verba apta sunt cōprehendere reli- giones mendicantiū vt ex tenore pūlegij patet 7 mēs in dubio regulata censetur a sono verborū. ff. d. reb. du. l. in ambiguo nō. de verbo. sig. intelligēna de rescrip. ad audientiam cū si. ad hoc de spō. ex literis. Et qz qz pro- pter insolitum concursū materie in qua scribit 7 nō pro- portionabilitatē artē iure cōiqz cursu mēs forte pape si cogitauerit medicātes qz nec habet propria nec habere debet aut solēt in cōmuni cursu si tamē sit dare qz habeat dispositio ē apta cōprehendere eos ex verbis latis 7 ad hunc casū ppter hoc icogitatur extēditur qz hoc non ē verba extēdere hoc vero dicit glo. in clemē. i. de rescrip. i vbo pſidētis ver. 7 licet 7 in gl. in cle. i. de decimis i gl. 7 verbo d. religioso aut qz ad h sunt valde notabiles. Et si dicat papa mādādo ipōsitiōes leuari nō videtur se re- ferre ad medicantes ad iniuste tēta 7 q sunt aliorum 7 se- cundum vnam opinionē que vera videtur collata medi- cantibus in quib⁹ sunt incapaces ex toto veniunt aut ve- niētes ab intestato vbi testamēta conferuntur aut rema- nēt penes conferētes quasi non translata cū conditiōe hēant si transferantur aut vt notantia a fisco conferētium capiuntur. ff. d. hijs qz pro non scrip. ba. l. si metalluz. C. d. here. insti. l. i. ff. de testa. mi. l. neqz enim. C. d. bo. va. l. prima. li. decimo nō. Ly. in. l. deo nobis. C. d. epis. 7 cle- per Joan. xxvij. questione prima de viduis per archidi- xir. questione tertia quia ingredientibus per Innocen. de probati. c. in presentia. Pro secunda parte facit. ff. de dona. inter vi. 7 pro. l. vir vxori. §. si pmissor d. so. l. cū qs. §. si debitorē ex q. cau. ma. l. nec viles nō. ff. d. do- na. l. q mibi donat⁹ ad talia aut illicite citata d. qb⁹ dñiuz nō ē i eos trāslatū nō vt mēs pape participāda nec i p- prietate nec i fructib⁹ vt mētē pape extēdi qz a talib⁹ in- iustū exceptū cēlet 7 ius alienū vt vulgarib⁹ iuribus sic nec dñs picipat iniuste qſita p seruū. l. qz seruus de acq. pos. iniuste quesita inter fratres non comunicat vt. l. cū n solum in prin. per glo. 7 doc. C. de bo. que lib. 7 nō in dicta. l. qz seruus sic nec comunicantur inter socios. ff. pro socio. qz autem sic de sic illicite quesito ecclesia leuat decimas nō. xiiij. q. v. non sane d. deci. c. ex trāsmis- sa i ius malū est enim qz medicantes si cuz mala conscie- tia tenent damnetur qz cum eis 7 papa concedat ad hoc responderetur qz vel mendicantes sunt ex pſtitutiōe vt p- dicatores qui constitutionib⁹ contrarijs possunt reduci ad ppiū 7 si statuti validis vel pūlegijs se ad statutiū n

medicant iuste reduxerint debet cum alijs sentire parē di-
sciplinā q̄z q̄z enī illa statuta i spē nō cogitauerit habent
tes bōa cogitauerit in genere ad hoc qd nō. i. l. fi. C. ē qui-
ca. resti. i. ite. nō ē ne. Vel sūt medicantes ex institutione re-
gule nō video quōd ēt p̄uilegio pape sine maxima cā
vel statuto iuste cape possit. p̄uto tñ talia legata vel colla-
ta i genere monasterio aut fratrib⁹ fore sub dispōne pa-
pe aut epi⁹ i in ecclesiā incorporata q̄ subiecta sunt pie-
cāe q̄z nō possint in specie capere ad aliū p̄u v̄l sūt
deputada similes vel maiore. ff. de admi. re. ad cini p̄u. l.
legatū. ff. de v̄l usufruc. l. l. legatū. 7. l. qdā nō. de testat. l.
fi. ad que ergo tota capere posset papa absqz dubio pā-
tiētib⁹ verbis se extendit generalis dispositio 7 tā pie cāe
q̄ vniuersalis bōi redēptionis ciuitatis bononiēsis q̄ ē
7 sūt de patrimonio 7 iurisdicōe ecclesie 7 que iuste oc-
cupata est v̄enarrat p̄uilegium. Conserant ergo fra-
tres q̄ i illa particula ibabiles vulgi exonerabūt cōscie-
tias suas q̄z credā q̄ si sūt sapiētes q̄ suas p̄scitiās
exonerēt nolo enī vos indicare sed vulg⁹ in eis scādali-
zatur nec sapiētes nō aliter informati bene eos defēder
quēunt in taliū retentiōe quomodocūqz colorētur qui i
iuste 7 contra animas 7 cōscientiā teneat 7 qui cotidie ce-
lebrādo iudiciū sibi ināducent quod nō attestor nec cre-
dere possum libetē q̄z ab eis audire quōd se saluent ima-
ginoz enī aliquā mibi cāz latere ex q̄ agūt iuste si agūt
aut iniuste teneant cōferre debēt 7 elegāissime per mē
patrē 7 dñm d. pe. de Ancoi cōsultū est sic dico 7 cōsu-
lo ergo An. de bu. v̄l ius q̄z iuris dōc. saluo famiori p̄silio

De emphyteosi ecclesie. **Cōsi. xxxv.**

Alus emphyteora vēdēs rē emphyteoricā dñō i
scio nō vere tradēdiciā rē sed cōstituens se em-
ptoris nōie possidere 7 dās licētiā intrādi ciuita-
tem 7 possessionē p̄dicte rei cadat a iure suo nō obstan-
tē q̄ dicit venditor post trāctū rēpōis p̄dicatā rē em-
phyteoricā redemit 7 canonē semper soluit directo dñō
ignōrāte p̄dicatā rem fuisse venditam.

Esu christi 7 matris eius gloriofissime virginis
noib⁹ inuocatis de iure absqz lōga allegatione
planū mibi videt emphyteorā cecidisse i penā. l.
fi. C. de iure emphy. 7 de loca. c. ponit q̄z res alienata 7
fidei tradita p̄ dñm p̄stituit ex quo vera trāfserit posses-
sio 7 dñm v̄l v̄l. l. certe. §. i. 7. §. iul. ff. d. p̄eca. ff. d. pa-
lab emp. de rei ven. l. quedā mulier de acqui. pos. l. q̄
mēd 7. l. iterdū de rest. spo. c. cū venissent 7 quod ibi nō.
Inno. ad hoc qd nō. C. de rei ven. l. quonē 7 ioan. an. i
addi. spe. de emp. 7 ven. §. i. ver. 7 nō quod exp̄sse in ad-
di. q̄ scipit 7 dubitat. Nec ob. qd nō. spe. de loca. §. nūc
aliq̄ ver. lxxxv. quia ibi loquitur in vēdēte vere vel fidei nō
tradente nūq̄ autē penā cūiet ex redēptione videt enī
q̄ nō q̄ sufficit semel alienasse nec aduersus factū maxi-
mē ex quo facta ē executio a iure admittit purgatio mo-
re. ff. de le. i. si res de p̄scrip. ver. l. rogasti. de pe. di. i. fi
qd nō dicā de homici. c. p̄ humani li. vi. de fur. q̄ ea mēte
dēd. edic. qd si sagin⁹ ad. l. cor. de fal. q̄ falsa de fur.
ificiādo 7. l. cū seruus ad hoc quod nō. gl. de elec. q̄ sic
7. c. ff. de sup. negli. p̄ela. c. fi. 7 exp̄ssū in fendo in ru-
brica quid iuris si post aliena se. re. c. i. 7 bec pars est ve-
ra de iuris rigore sic intelligo Guil. i. l. iii. §. itē si res. ff.
de aliena. iudi. mutā. cā facta 7 bar. i. l. segt nē labeo. ff.
de v̄lucapio. 7 alber. pa. in dicta. l. fi. De equitate in pu-
to eū evitare penā si aliter dñi nō interfit q̄ ei⁹ cōditio nō
fuit facta deterior ar. de p̄be. c. de multa de re. ec. nō ali-
figs p̄l byteroz. ff. de alie. iud. mu. cau. fac. l. ex hoc edi-
ctio. §. figs alienat. ff. de v̄lucal. l. legitur. §. labeo. de pe.
dis. i. diuoritiū. lxxxvi. di. c. i. Et hoc tenet io. an. de lo-
ca. c. ponit 7 i spe. i. ti. d. loca. §. nūc aliqua ver. lxxxvi.
Et sic dicit de facto bononie obitū v̄t tenet pe. 7 abb. 7

etiam recitat ibi io. an. in addi. quod maxime puto in em-
phyteora ecclesie cum clerici in penis nō debent ēē rena-
ces de penis suam nō. de arbi. dilecti. xij. questione. ij.
fraternitas.

Consi.

xxxvi.

Esu christi 7 matris eius noib⁹ inuocatis. Alia
forma p̄tract⁹ donis 7 v̄lvis statutis q̄ tria p̄bi-
bēt. Adutnētib⁹ personaliter obligari cū bo-
nonien. 7 alienatōes ac obligatōes imobilū necnō iso-
lutū dationes. Ad p̄mū dubiū an circūscriptis statu-
tis p̄tnerit notari⁹ queret mulieri ius obligationis et
hypothecē nō ē dubitādū q̄ persona publica alteri q̄re
re p̄t vt. l. gaus de v̄l. ff. rem pu. sal. fo. l. nō querit
nō. isti. de inuti. stip. §. si quis alij. l. stipulatio ista. §. figs
infulam de ver. obli. extra de v̄l. c. q̄z li. vi. nō. Inn.
de cōuer. cōinga. dudum. Secundo an attentis statutis
valeat obligatio personalis de contractu matrimonij nō
est b̄stendū q̄ iure poli regulatur 7 tales cōtract⁹ p̄-
hibere non potest. l. ciuilis ar. de or. cogni. c. tuā nō. qui
fi. sint legi. per venerabilē d̄ secūdis nup. c. i. 7. ij. d̄ spō.
c. i. Idē puto de cōtractu donis q̄ cū matrimonij d̄
facili non contrahat sine dote 7 obligatione restitutiōis
dotis tolleret liberā facultatē matrimonij cōtrahen-
di restringerent iudicem cōtractus ad terrigenas tantū
italia autem statuta non valent. vt nō. de bere. c. statutu li.
vi. 7 dicto. c. ij. de secundis nup. 7 p̄ hoc cōcluditur q̄ i
quātū statuta impediret obligatiōē realem bonorum p̄-
restitutiōe donis aut dationem isolutum non valet quasi
indirecte tollat facultatē exigendi dotem vel restringat li-
bertatem 7 hoc ibi non est aliter bene p̄uissum mulie-
ri in exigenda dote aut ad hūc casum nō possibilē 7 odi-
olum non extendunt verba quecūqz generalia statuti.
ad quod facit clausula i statuto posita que vult statuta il-
la intelligi ad bonum intellectum nullus aut fani capitis
interpretaretur sic amare statuti v̄t eius voluntas fue-
rit mulieres excludit a repetendis donibus 7 sibi satisfaci-
endo in bonis defuncti vbi alias cōmode satisfieri non
possit. Item in quātum statutum inibet obligationem
realem bonorum inibet 7 non subeuntem munera i ci-
uitate. Adutne. Mulier autem ciuil est 7 subit mune-
ra ciuitatis viri nō glo. C. de incolis. l. ciues 7 ē tex. in. l.
fi. c. i. li. x. ad hoc. l. origine cum glo. C. de mune. p̄m-
cipum li. x. ad h̄ quod dicitur de filio adoptato. l. i. ff.
ad muni. sic decidit bar. in. l. ad imperatores. §. item re-
scripserunt. l. i. li. C. de munerib⁹ 7 i quo lo. mu. sub.
li. x. p̄ hoc facit tex. in. c. is qui in. fi. de sepul. li. vi. Ex
hoc exp̄sse declarat statutum in verbo intelligim⁹ aut
ibi v̄pores 7 filios. Item statutum etiam si prohibet ob-
ligationem non prohibet saltem legis obligatiōem 7 sic
tacitam hypothecam q̄ tales prohibitiones restringun-
tur ex quo sunt in certum genus personarum ad alienari-
ones immediate contingentes ex facto hominis non ad il-
las que immediate sunt a lege per nō. in. l. si ita quis. §. ea
lege. ff. de ver. oblig. q̄ sit p̄uissum de exp̄ssa 7 muni-
lara 7 sic a tacita videtur recessum vt. l. fi. C. de pac. con-
uen. de p̄eca. l. 7 habet. §. cum quis q̄ stipulatio fuit p̄-
alium interposita qui nō potuit p̄iudicare mulieri si ip-
sa non acceptat vnde habet tacitam 7 p̄uilegiatam. l. af-
fiduis. C. qui. po. in pigno. ha. Itē nec ē p̄uiddo d̄ ex-
p̄ssa non posset primo indicare de tacita cum non pos-
set in genere iuri hypothecarū renūciare licz sic respectu
vnus persone vel aliquarū vt. l. iubemus. C. ad velle.
7 maxime vbi non esset aliunde vbi solueretur q̄ hoc ef-
fet deteriorare dotem. vt scribit bar. in dicta. l. iubemus
Itē 7 glo. tenet q̄ ex p̄uissione exp̄sse hypothecē a
tacita recessum non videtur vt dicta. l. fi. de pac. cō. quā
vulgus improbat. Difficultas autem tota refidet. An
mulier illa possit capere in solutum cum non sit vidua i-
mo alteri nupta 7 q̄ alibi habet domicilium 7 sic nūc cū

uis non existat et statutum prohibet capturam etiam in solutum de per se. Et per predicta concludo quod hoc non obstante mulier capere possit ubi aliter non est ei, puiusque non sunt ibi mobilia ne statutum priuet mulierem dote contra publicam utilitatem. l. i. ff. soluto matrimonio. et quod statutum debet restringi ad captiones insolutum non precedente obligatione tales obligationes inualidas constituit inanes vel saltem poterit agere mulier petendo ut bona illa vendantur districtuali civi. Adurine et sic in nullo contra fiet dispositioni statutarie. Et hac via reputo tutiorem et postea de prelio satisfiat. Ita dico et consulo ego Antonius de butrio vtriusque iuris doctor. Ideo scripsi et subscripsi et sigillaui sigillo consueto semper salvo saniori consilio.

Confi. xxxvij.

Videtur peti. A. B. C. ex causa mutui. Et condempnato dicto. B. in certum petita sententie executione opposita est exceptio feneraticij contractus et opposita est compensatio certorum reddituum perceptorum ex certis possessionibus quas dictus. B. dicebat agenti pignoratatas replicavit actor non pignoratatas sed ad affectum datas quod ostendit ex instrumentis publicis replicat. B. dicta instrumenta fore simulata et transmissa causa ad curiam ecclesiasticam super incidenti usurario contractum et simulationem principaliter coram iudice data petitione qua petitur ipsum declarari usurarium et dictos contractus fuisse simulatos et lite contestata facte fuerunt probationes ex quibus probatus est usurarius et probata est simulatio contractuum sic stante suspensa executio et porrexerit actor novum libellum in quo ratione usurarie rei que comprehendebatur in dicto affectu petit quinquaginta reus opponit compensationem de fructibus perceptis ex eadem re replicat actor de affectu reus de simulatione contractus eiusdem affectus et producit probationes inter eosdem factas et super eodem affectu et eiusdem rei coram iudice ecclesiastico. Queritur an ille probationes facte in primo iudicio faciant fidem in hoc iudicio in quo alia quantitas petitur.

Esu christi matrisque eius virginis gloriose nominibus invocatis. Vitis prelo et questione predictis quilibet primo aspectu diceret probationes fidem non facere quod variata repetita non obessent sententia nec prodesset quod eadem sit causa agendi inter eosdem. ff. de except. rei. iudi. l. cum queris et l. sequ. et l. si cum argenti. §. si fundum et l. si quis enim totum in prin. et §. si ancilla et l. si quis ad exhibendum de causa possessionis. c. i. de excepti. adversario ad hoc quod notat Inno. de ordi. cogni. c. super spoliatio ne regulatur tamen hoc a pari iudicio sententia et probationes. l. sed et si possessori. §. si. et l. sequenti. ff. de iureiur. et de fide instrumen. c. inter dilectos. §. porro non in l. is apud. C. de eden. in l. ij. ff. iudi. sol. et l. ij. §. porro. ff. de bo. rap. per Inno. de testi. cum causam. Item quod probationes recepte sunt in summario iudicio executoris. ff. de re iudi. a diuino pio. §. i. et probationes in summario non possunt nec nocent in plenario sicut nec sententia. l. si quis a liberis. §. meminisse. ff. de libe. agno. l. penul. de hijs que sunt sui vel alieni iuris de testibus veniens et c. cum in tua. C. de ordi. cogni. l. i. et per Innocentium de ordi. cogni. cum dilectus et c. si. Non obstantibus hijs de iure puto contrarium probationes enim in quantum concludunt personam usurariam intendunt ad declarationem qualitaris. In personam ideo ille sicut sententia sigillantes personam faciunt fidem maxime inter easdem personas sicut dicimus in ingenuitate. ff. de sta. bo. l. ingenuus. Item in quantum contractus probatur simulatus quod res de qua opponitur eadem est licet varietur obiectum in quo fit appositio ut notat Inno. de ordi. cogni. c. si. Unde si prius egi interdicto contra te de vna re et obtinui et tu agis de alia re oppono de spoliatio rei in qua obtinui super

interdicto obstat spoliatio rei exceptio et profunt probationes in interdicto in hoc secundo iudicio. Item licet varietur res petita in qua declaratus est heres prodest sententia si de alia re conceditur hereditaria si solum super hoc contenditur an sum heres. c. si. si quis totum. §. plane.

Item licet varietur res si tantum id de quo noviter contendatur. consequatur ad id super quo est inter me et te iudicatum et prodest et nocet sententia et consequenter probatio. l. cogi in prin. et §. si. ff. de excep. rei iudic. sufficit enim inter eos eandem esse questionem quod res varietur ut l. iulianus. c. si. Item quando idem est finis et eadem res de qua opponitur licet varietur res ad quam ex qua variatione rei non variatur contentio. sed super eodem contenditur de quo est iudicatum obstat et prodest sententia et consequenter probatio ut in exemplo posito supra post Inno. ut ipse notat in dicto. c. si. Licet ergo varietur quantitas petita simulatio contractuum non ad alium finem opponitur nisi iuvande compensationis reddituum perceptorum quis enim dubitat quod petitis centum a te contra me si de alijs centum debitis probem si casu non fiat compensatio. si postea petis alia centum absque probatione potero illa centum compensare. De debito enim liquido opponi potest compensatio. l. si. C. de compensa. ut erigunt iura liquidatur inter me et te quod aliquid prius fuerit actum ex quo ex variatione de quo variatur. Item quod plus est liquidatum inter me et te in vno iudicio nocet tibi si postea de liquidato ad alium finem de eo reuocetur in dubium ducamen non varietur de quo. l. i. et l. heres. C. de plagi. ubi inter easdem personas super dominio proficit in alio ad finem criminalis actionis super crimine plagij in quo diuersus intentatur finis. Item hic intenditur finis purgationis peccati et quecumque crimina claruerint purganda sunt. xxiii. q. ij. ecce. Ex quo ergo apparent probationes integre ex quibus concluditur peccatum non attenditur rigor variationis rerum ex quo fides ita facta coram iudice petenti non vacillat ad hoc quod scribit Host. post Inno. de oedi. cogni. cum dilectus ubi dicit quod in materia tangente periculum animarum probatio semel liquidata attenditur quod varietur quod plus est persona non variatur probationis effectum nec etiam variatio quod via agendi est attendenda in talibus enim scilicet in materia peccati agiliores sufficiunt probationes et sufficit probationes facere in integram secundum metam naturalis iuris de testi. c. in omni negotio. nec ponderamus in hoc rigorositates positivas et civiles de re iudi. latoz tenor et c. consanguinei de testi. series et c. albericus et c. cum in tua. Nulli autem dubium inter easdem personas licet aliud peteretur tunc et nunc aliud probationem testium iuregentium fore plenam. Et per hoc patet sufficienter responsus ex variatione rei ad obiecta. Non obstante quod dicitur primo narratione modi agendi et procedendi et c. quod ubi ita ut hic deducitur per viam replicationis. Item quod secundum aliquos illa exceptio coram ecclesiastico iudice tractari potuerit ut exceptio summarie coram iudice ecclesiastico ut notat Inno. qui si. sunt legi. latoz in spe. quarta parte sub rubrica de ordi. cogni. tamen in utrobique notatis possunt bene agitari per viam principalis petitionis et plenarie lite contestata et tutius est ut ibi dicitur et sic fuit hic non fuit ergo iudicium hoc summarium sed plenarium. Item si summarium fuisset ex quo probatio plene agitata est facit fidem in plenario ut dicitur in l. ab hostibus. §. sed quod simpliciter ver. Item quod si in summario. ff. ex quibus causis maiores. Ita dico et consulo ego Antonius de butrio iuris vtriusque doctor.

De emphiteotico prelo. Consilio. xxxviii.

Eugus quidam de Calafinis cum Nicolao de Calafinis quasdam possessiones habentes communes que emphiteotice erant et in emphiteotico tenet a quadam ecclesia diuiserunt et assignatorem

fuerunt cum certo onere assignate in solidum Nicolao quod onus ad plenum non fuit exolutum nec adimpletum per dictum Nicolaum debebat enim solvere dotem pro quibusdam sororibus dicti Leugi que solute nondum fuerunt cum nondum tempus nubilis etatis venisset. nec casus deducit eas solui debere aut fuisse solutas tandem aliquo transacto tempore dicti contrahentes resiliuerunt a contractu predicto communi concordia. Queritur an quod dicta diuisio fuit sacra inconsulta ecclesia dicti sic diuidentes ceciderunt in commissum. Sed dato quod ceciderunt An recedendo a contractu penam commissi euitauerunt.

Esu christi et matris eius gloriosissime nominibus inuocatis. Alio puncto et instrumento diuisionis absque allegationum discursu logo. Primo aspectu videtur in hac diuisione habentes bona emphyteutica communia diuidendo cecidisse in commissum quod diuisio in se habet alienationem cum quilibet in qualibet glebe terre partem habeat ideo integre partis assignatio habet in se permutationem qui alienationis contractus est. C. 7. ff. de rerum permu. l. prima et secunda. l. coheredes. S. penultimo. ff. famil. herc. 7. l. familie. e. n. et notat in l. qui rome. S. duo fratres. ff. de verbo. obli. Alienatio autem quilibet emphyteutice rei domino inconsulto est inibita ergo 7c. C. de iure emphyt. l. si. de loca. c. potuit. maxime quod hic interuenit totius partis assignatio cum onere certo. In oppositum est veritas. Tum quia iste processus attendit forma sui fuit diuisionis et nihil fuit diuisum sed solum ex parte unius alteri assignata pars possessio num cum onere unde contractus non habuit substantialia sua cum diuisio comprehendat in se assignationes rerum hincinde deficientibus ergo substantialibus contractus fuit nullus instituta de emp. et vendi. S. precium. Item ex quo assignatio portionis fit consorti et confocio in emphyteusi alienans non cadit in commissum quod lex ab extraneo cogitasse videtur. l. voluntas. C. de fideicomis. et ibi Guil. de suza. l. cum pater. S. quindecim de leg. tertio et ibi bar. et est expressum de probi. alie. pheu. c. imperialem. S. preterea ad hoc quod cum emphyteote pars fuit conditionalis cessat interesse ecclesie. C. de impo. lucr. de scrip. l. prima lib. decimo. Item quod alienatur i re cognoscentem dominum scilicet in pariter emphyteotas. Et hoc tenet Jo. an. in addi. spe. in ti. de loca. S. nunc aliqua ver. lxxij. Bar. firmat in l. cum hijs. S. si verum. ff. de transac. 7. l. qui rome. S. duo fratres de verb. ob. in. x. q. in. l. 7. ideo vbi Guil. de como. et bar. ff. de condi. fur. hoc inuatur quod non apparet hic ex instrumento retraditam ergo non fuit perfecta alienatio. ff. de pactis. l. traditionibus. Ad hoc quod scribit spec. ti. de loca. S. nunc aliqua ver. xcij. Sed posito quod ceciderit dic ut dicitur supra in tertio proximo consilio quod in secunda linea incipit de iure absque longa allegatione.

Confi.

xxxix.

Esu christi et matris eius gloriosissime nominibus inuocatis quod maior pars questionum dubitatione carent respondebo succincte absque allegationum conflictu si vera sunt que proponuntur quod tota dos peruenit ad Jacobum vel in studio vel in festo nuptiali plane uxorem conducentem in quantum et pro quota etiam heres repellit ex petitione dotis ab antonio patre descripto in testamento ut cum reo debendi quia quod petit uxor Jacobi restituta esset ut heres Jacobi vel mandati vel pro socio prout presente vel absente Jacobo intercessisse censetur antonius quo ad Jacobum corream ex causa non lucratiua inuicem fidei habere vide

antur pro tota et rata que peruenit ad corream ut notatur in l. vir uxori et in l. iulia. ff. ad velle. per bar. plene in l. reos. ff. de duobus reis. et tangitur in l. prima. C. de duobus reis quicquid ibi senserit Linus. Adulteri ergo agenti pro rata qua heres est obstat exceptio doli facis. ff. de excep. doli. l. dolo. quinimmo conuentus a creditore possit opponere exceptionem excussionis correi ad quem peruenit pecunia. et consequenter contra uxorem in quantum heres est. l. unde queritur. ff. como. et scribit bar. in l. duobus. S. i. de duobus reis in septima questione. Et ergo agenti obstat exceptio. Non obstat si dicatur patrem ex auctore iam nupserrat ad studium obligari ad manumittendum filium in studio auctore hoc non est verum ut notatur in S. neque castrense et l. prima. ff. de colla. bonorum vbi hec concludit bar. in vltima questione. Item ex quo habet aliunde bona filius pater potius de bonis filij quam proprijs expensam facere censetur maxime quando pecunia peruenit ad eum occasione filij que in specie causa studij consumpta est. ff. de neg. gest. l. versemus et quod ibi notatur et non in l. prima alleg. S. neque castrense per bar. Non obstat etiam quod pater fecerit expensas nuptiales quas facere debet de iure auctore hoc etiam negatur quod nullibi cautum reperitur. Immo contrarium apparet in l. tertia. S. si. ff. de mune. et bono. et scribit bar. in dicto. S. neque castrense Nec obstat l. si. C. de do. promiss. quod ibi in dote et donatione propter nup. non in festo nuptiali absque quo potest esse matrimonium. Ad secundum quesitum de Bulanda et Franzabe si ut proponitur donatio fuit talium et in hoc constat quod donare voluerit hec spectant ad mulierem. l. cum te et l. si mater. C. de dona. ante nup. Non obstat quod scribit bar. in l. si plures. S. in arrogato. ff. de vul. et pupil. quod loquitur in donatione in festo iam contracto matrimonio. In dubio autem data videtur si non constat quod donare voluerit ut ornatio veniat ad virum. ff. como. l. si ut certo. S. interdum et ibi bar. unde incommoda possunt per patrem repeti quinimmo et a patre repeti possent talia ornamenta etiam data in festo nuptiali. l. mortis sue causa. S. si. ff. de dona. inter virum et uxorem et l. id vestimentum. C. de pecu. et scribit hoc bar. in dicto. S. neque castrense. Ad tertium dubium inofficiosum non potest dici testamentum ex quo proponuntur filij instituti in aliqua parte sed agere potest auctore ut legitime administratores filiorum si sunt nati ante emancipationem quod reuincunt in potestatem auctore ad supplementum legitime. ut l. sanctimus et l. omnino. C. de inoffi. testa. l. i. C. de bo. mater. l. cum oportet. S. non autem. C. de bo. que libe. l. liberum. ff. de adop. secus si post emancipationem sint concepti. ff. de adop. l. quem filius. ff. si tabu. ex testa. nulle ex ta. l. si quis ex eis in fi. principij. Ad quartum dubium quod varia scribunt glo. et doct. in l. que paterfamil. herc. et in l. filie licet in sacris. C. de collat. vbi Linus Adulteri tamen dixerunt talia non videri donata vel si donata censenda erant sed quicquid sit de hoc de quo etiam plene per bar. in di. S. neque castrense putamus nos esse extra dubia illorum quorum dicta procedunt quando constat vel presumitur patrem donasse vel donare voluisse quod antecedit talis donatio in peculium aduentitium vel castrense vel quasi vel profectitium an in simplicem donationem que nulla est inter patrem et filium procedunt dubia predicta. Sed hic ex pluribus coniecturamus non donandi animum. et primo ex excessu quantitatis quod non est verisimile patrem tantam voluisse in equalitate inter filios quos eque verisimiliter diligit. imo ut docet experientia plus minores quam maiores secundo ex eo quod ad rationem intulit impensarum et descripsit ad codicem rationum. ff. de neg. gest. l. versemus appolinaris. Tertio quod postea viues pater in testamento declarauit in talibus qualis fuerit animus cui soli sibi credendum est cum

de eius exquiratur cōscientia et si dicatur declaratio hec
ex post facto iure iā filio quesito nō nocet filio. Dico nō
esse q̄ritū firmit sed dubiū est ad quod tex. in l. vxori. §.
fi. ff. deleg. iij. q̄ incipit filius qui ad hoc ē bon⁹ tex. et ibi
bar. Itē si hoc factū fuisset ante doctoratū cū secun-
dum opinionem bar. non transiisset in castrense vel q̄si
peculio et consequenter potuisset renocari vt dicit in di-
cto. §. nec castrense et in dicta. l. filies. Item cōit in stu-
dio pater nō emittit nomie filij libros sed mittit pecunias
et fili⁹ emit ita q̄ deuotum est ad traditionez quo cāu ad
huc cessat cōiectura donandi. q̄ tunc donare presumit
quando primo nomine filij emit. secundo tradit secus si
simpliciter tradit q̄ pot⁹ in peculio tradere censetur vt
notatur in dicto. §. m. q̄ castrense. Et si dicatur cā studiū
q̄ tēdit in finem militie vel quasi militie cōiecturat alium
donandi. Dico illatio ad codicem expensaz hanc tollit
presumptionem et quantitatem excessus vt est dictū. ad
vltimū dubiū si alia non subest probatio vel presūptio
q̄ fuerit ex quasi castrensi peculio. sed solum fit funda-
mentum super sola confessione si sufficeret per. l. castre-
se. et. l. si forte. ff. de castre. pecu. et quod notatur. C. de col-
la. l. si donatōe et q̄ cōfessionem ad comodū alijs incapacis
nō statur q̄ presumitur fide facta vt ibi et. l. cū q̄s dece-
dens. §. titia deleg. iij.

Lōsi.

xl

¶ In nomine iesu christi. In questione ista varia
sunt scripta scribentium et consulta consulenti-
um et pridie pro hoc requisitis vt scriberem de
istū q̄ nihil mihi dabatur orij. Premitto regulam anti-
quam que est q̄ ad instar successoris intestati olim men-
surabatur legitima in quantitate et quotitate erat quarta
l. papinianus. §. quoniam autem de inoffi. testa. C.
eodē. l. cū querit et. l. parētib⁹ et. l. qui nuper insti. de in-
offi. testa. §. si. de trien. et semiss. §. i. col. quarta. Jus au-
tem supradicti. §. i. de trien. et semiss. in modo mensuradi
legitimā nihil imutat. sed se habet ad antiquum ius q̄
tam tantūmodo augmentando in numero quatuor filio-
rum aut i dādo triētez in numero. v. vel vltra dādo se-
missim ex quo dicēdū q̄ idē ē q̄ ad instar successionis i
testati quinqz. iij. vel. infra dare tertiam eius quod ha-
biturus foret ab intestato et quinqz vel vltra cuiqz dare
dimidium eius quod habiturus fuisset ab intestato. Se-
cundo premitto fūdamētum cause alterationis quotita-
tis legitime ex diuersitate numeri liberozū non enim ad
eo longum quin intēfibile fiant si inter plures diuidat
et ne pauperes sint sibi ex plurium cōcursu qui viuente
patre idonei extiterunt verba ad litteram tex. sunt ibi in
dicto. §. i. quod declarat et ibi glo. in verbo octanti⁹ ex
quo sumo pro regula ex viua ratiōe lūere q̄ causa aug-
mētū de quatuor et infra quatuor est efficax pluri⁹ quatu-
or concursus ad legitimā que si in quinqz vel vltra esset
ex quo diuisa triens per singulos propter plurium con-
cursus ad minimū reduceret. ne hoc ergo contingat au-
get ad semissim concursus ergo inefficax liberozū. q̄
totum nō habuit legitimā pro eototo aut pro ea rata q̄
deficit causa augmentandi in eo toto aut in ea rata defi-
cere debet semis augmentum per locum a causa deficē-
te et totius ad partem. Nunc autem videndū est sta-
tutū et si excludat quintā et sextā feminā que femine sunt
in numero liberozū in casu nostro attenta successione
intestati illa pars est vera. q̄ he nihil habent legitime
in nihil concurrunt efficaciter cum filijs ad legitimā q̄
nihil diminuūt nihil et augent quotitatis non enim com-
putantur in numero que sunt steriles illo respectu quo
numerus consideratur de elec. cle. q̄ circa et quia p mor-
tuis habentur vt in iuribus vulgaribus et tunc pro qua

tuor non sterilibus portio determinaretur et sic foret tri-
ens Siquid vero habent successiones intestati ex statu-
to q̄ necessario ibi confusam habent legitimam tunc si
minuta est in aliquo q̄ in toto non concurrūt cū quatu-
or et concursus est causa augmentandi pro rata ergo q̄
non concurrūt non augēt et quantū min⁹ detrahūt tantū
est d semisse detrahendū et corpori hereditatis applicā-
dū difficultas ergo dubij hui⁹ dependet a preseruati-
one donis quā facit vt statutū quo iure preseruatur an to-
tū vt legitima an totū vt successio intestati in ea p̄fusa legi-
tima an totū vt pri⁹ patrimonij collatū a statuto sepe-
rum a legitima et successione intestati. Et ab isto riuulo
surgūt vacillationes et varietates consiliozū hinc et inde
coniecturant dorem capi non iure intestati non iure legi-
time sed vt proprium quoddam extrinsecum patrimo-
nium tū q̄ non defertur vt quota hereditatis quod pro-
priū est successionis intestati et legitime tū q̄ dos est p
priū patrimonij ab hereditate alienū q̄ ab ex heredita-
te debetur. vt. l. vnica. §. videam⁹ de rei vxor. acti. ad q̄
l. pater ad. l. fal. de colla. do. l. si. q̄ satis colorem habe-
re videtur in dote patre viuente q̄ habet consolidatiōis
ius in filiā de iure etiā fouente statuto et per pri⁹ a iure.
vnde successionis iure capere non videt cū capiat a prin-
cipio causato in vita morte solidato. Nec obstat q̄ com-
putet in legitimā q̄ hec fauore testamenti ne rumpatur
quoniam de illius agit ruptura. l. quoniam nouella ad
finem. C. de inofficioso testamento. Alij q̄ totam dore
capiūt loco legitime quib⁹ fauent dicta Lini in. l. sancti-
m⁹. C. de nup. et bar. in. l. titio. §. titio genero. ff. de cō-
di. inde. Alij q̄ totū vt successionē capiūt intestati i qua
confusa est legitima et hoc alias consulu. Nūc aut matu-
ri⁹ etate operante hoc videndū aduertendū ē q̄ statutū
duos casus declarat Primo de dote data in vita a de-
fūcto. Secūdo de danda et in viroqz vniuersaliter eos
excludit a successione intestati ibi nulla mulier possit ab
intestato succedere et ibi nihil de bonis ipsius de cui⁹ be-
reditate ageretur ab intestato et c. Si statutum excludat
eos ex toto a successione intestati et preseruatur dotes alio
preseruatur iurē quasi successionis intestati hoc seruat. q̄
dos consolidata non capitur iure successionis intestati.
Sed q̄ diuideret et non diuiditur sed conferit etiam de
iure ergo alio iure caput vt de colla. do. per totū. l. vt libe-
ris et. l. filie. C. de colla. Si aliquo respectu capiat illā in
bonis patris et iure legitime facit q̄ ea potest institui et
vt instituta in prouenientibus a patre nō rumpit testamē-
tum vt non in aliquo instituta vt notatur in. l. tertia. §. si
vtrū. ff. de mino. et nō. in. l. quoniam nouella q̄ illā cō-
putat in quartam puto in dote danda post mortē ei⁹ de
cuius bonis agitur totam debere ex testamento iure inte-
stati et in eam fore confusam legitimā q̄ eam excludēdo
a successione intestati preseruatur dorem ergo exceptio do-
tis fit a via a qua excluditur ne exceptio diuersa sit a ma-
teria a qua fit exceptio et q̄ ex quo antiqua via corrigi⁹ in
eo q̄ nō mutatur remanet et preseruatiū pot⁹ attrahi de-
bet ad antiquā causam q̄ ad nouam et potius illam sape-
re naturam. ff. de fide. l. tutor et q̄ res facilius attrahitur
ad antiquā naturam vt. l. si vnus. ff. de pactis nec totum
credo habere vt legitimam cum non a legitima tantum
sed a successione excludat et q̄ hic tota est successio inte-
stati ergo non est legitima que ab illo deriuatur et mensu-
ratur vt dixi et in min⁹ se habet d dotata autēz in uita ma-
gis est excutandū q̄ illud habet ius consolidati iuris et
licet de iure capiat vt de bonis defuncti in actu mortis si
capit illud iure successionis intestati ex dispositione iuris
Nec hic in dubio corrigi⁹ statutū sed credo q̄ addat vt
in loco successionis a quo filiam excludit surrogetur dos
data cum iure consolidationis et sic non fit propria in-
testati successio et loco successionis intestati in quo con-
fusa est legitima. Ad propositum ergo concludo dore

quo ad mulieres fore successione iustitiae et dimidiuz dor
 nis fore legitimam que in eis dicitur esse dimidia quia sunt de nu
 mero ultra quatuor. nec refert quod omnia capiant per modum quo
 re. quia quicquid capiunt surrogat loco successione iustitiae et
 si minimum tamen caperent. et sufficit quod sit fore reducibi
 lem quo ad quotas. Aut ergo ambe mulieres duo ul
 tra quatuor in duabus dimidijs dorum tamen habent quod ascendat
 ad ratam quate semissis totius hereditatis. et hec saltem due
 per uno filio ultra quatuor concurrunt. totum est legitimum. An
 masculi bene debent de corpore hereditatis quatuor pres
 semissis vel reliqua quantam habuerunt forores. aut dimi
 die dorum mulierum non ascendunt ad quantam semissis et per
 eo rata qua non concurrunt per ea non augent quia cessat augmen
 ti causa ex ratione littere dividat. exempli gratia tota hereditas in
 Quadraginta vncias semissis est. xx. de. xx. dividendo in
 ter quatuor ponendo ambas filias per uno quatuor vncie at
 tribuuntur cuique. Donec quod medietas dorum filiarum ascen
 dat ad duas tamen iste concurrere cum filiis non diminuit se
 missam per rata duarum et illis steriles sunt non impugnetur
 de toto illo cumulo masculorum detrahuntur due vntie de
 trahendo pro rata cuiuslibet portione et due iste applicen
 tur hereditati restituende reliquum quod remanet est filiorum
 legitimum. et sic satisfactum menti legis et statuti. Non obstat
 si dicatur in favorem filiorum excluduntur semine non retorqueri
 dum quod ad lesionem vel diminutionem legitime filiorum. quia
 hoc fit ex necessaria consequentia gesti in favorem filiorum. quia
 si causa augmenti est concursus non steriles filiarum eo cessante
 cessat augmentum ad ratam. quando enim ex consequentia et
 consequentia favoris sequitur odium favore introductum non de
 bet retorqueri ad odium ut notatur in regula quod ob gra
 tiam. de reg. iuris li. vi. et l. quod favore. C. de legi. Nec ve
 ra quod legitime diminutio contingit circa quantum filium vel
 etiam totalis exclusio vel totum non sunt portiones illorum qui
 sunt ultra quatuor quot ascendunt ad quantum semissam.
 Sed si contingerit diminutio ne exclusio sexti vel septimi
 vel octavi remanente quanto integro non minueret semissam
 stante quanto integro quod integrum non sterilem habemus nu
 merum a lege cassatum ut dicitur glo. que notabiliter hoc
 decidit in auten. de trien. et semiss. S. i. in verbo octantius
 et idem fit tot superessent ultra quatuor quod etiam ad mini
 mas admitterent. quibus coaternatis occurrerent ad eta
 tem quante semissis quod semper vivit. Ratio autem de trien. et
 semiss. Et hec sufficiat Laus christi sit Ita videtur mihi An
 tonio de butrio vtriusque iuris doctori.

xl.

Tanto civitatis populi a iure laicali firmato ca
 s uetur quod de quibusvis pijs legatis atque fideicom
 missis alicui persone vel loco per aia relictis et de
 quibusvis hereditatibus alicui persone vel loco pie vel
 pio per aia delatis solvantur fabrice alicuius ecclesie solidi duo
 bononiensis. per libra monete quilibet cuiuslibet legati facit et
 fideicommissi et valoris cuiuslibet hereditatis sic delate et
 intelligatur esse per anima relictum ubi non relinquatur vel le
 gatur alicui attinenti testatoris vel taliter legatis. Que
 ritur. an ex hoc debeatur dicte fabrice dicti duo solidi per
 libra in casu presenti vel non.

In nomine iesu christi nulla est dubitatio quod sta
 tutum non astringit ecclesiam. xxvj. di. vij. gdez d
 costi. que in ecclesiis et c. ecclesia de reb. eccle.
 non alienandis. c. si. de immunitate ecclesiarum per totum. Et
 si non astringeret statutum in specie nec in genere ad eccle
 siam extenditur. quod statutum restringitur ad metas pote
 statis statuentis ut. c. a nobis de senten. exco. ut animarum
 S. statuto de costi. lib. vij. quicquid senserit Bar. in. l. cu
 ctos populos. C. de summa trinitate et fide catholica. qui
 etiam in tali casu decidit per hac parte cum detrahende re
 lictis sit circa ea in quibus ecclesia privilegiata est et sicet
 immunitatem violare. Et sic concludit Jo. an. etiam in sta
 tuto in genere loquente de immunitate ecclesiarum. c. si. lib.
 vij. quoniam copellere posset iudex ecclesiasticus laicos

ad declarandum statuta non comprehendere ecclesiam. ut ibi
 notatur. Idem concludit solenniter L apus sua allegatoe.
 xxj. Federicus de senis suo consilio. lxxvij. ad hoc quod
 non. Jo. mo. de constitu. ut a nimirum. per que patet hospi
 talia si habent ecclesiam non ligari quoniam nec hospita
 lia non habentia ecclesiam duz tamen sint publica et aucto
 ritate episcopi constituta. quia sunt sub potestate episco
 pi. in auten. de sanc. episc. S. iconomos colla. ix. et exem
 pta ut ecclesia a potestate seculari de religio. domibus.
 c. de synodochijs et gaudent ecclesiasticis privilegijs in
 auten. hoc ius porrectum. C. de sacrosanc. eccle. x. q. ij.
 hoc ius. ad hoc clemen. quia contingit de religiosus do
 mibus quod notat Innocen. de dona. c. inter dilectos.
 ad hoc quod non. Hostien. in summa de regularibus. S. i.
 v. quid de rusticis. Hinc est quod talia hospitalia gaudent
 immunitate ecclesiastica ut notatur de censu. auctoritate.
 Hinc est quod L apus abb. tenuit in hospitalibus non esse
 locum missioni sicut in ecclesiis. ad hoc quod notat Guil.
 in specu. de statu mona. v. xxxvj. ubi dicit rectores etiam
 hospitalium de auctoritate etiam episcopi constitutorum
 gaudere privilegijs ecclesiasticis immo etiam privilegijs
 canonis si quis suadente dummodo habitum mutaverit
 seculari. ad hoc quod non. Guil. in spe. in ti. de sta. mona.
 S. i. v. quid si restitutus. Hinc est quod loca pia gaudent in
 ecclesia privilegijs ecclesiasticis quo ad restitutionem in
 integrum. ut notatur in. c. ij. de restitutione in integrum lib.
 vij. per Jo. an. Talia enim equiparantur. de testa. c. re
 quisisti. de consue. c. ij. Nec confirmat solennis aduoca
 tus dominus L apus de Castilliano in suo tractatu hos
 pitalium in. xj. et xij. questionibus. Ex quibus conclu
 do talium hospitalium statuta non extendi ad ecclesiam vel
 hospitale publicum ut supra dixi. et si secus per ab usum
 servatum extitit ab ecclesia cassanda est consuetudo. cui
 dominus hodie civitatis Bononiensis regiminis antiquum
 reintegravit exercitum ad talia corrigenda de consuetu. c.
 i. de consti. c. que in ecclesiis et c. cum inter. Nec obstat
 quod hoc deputetur vsui etiam pio. quia non est altare disco
 operiendum ad alterum vestiendum. Et quia quantumcum
 que hoc utile foret ecclesie statutum. non astringit ecclesiam
 ut dicto. c. ecclesia et dicto. c. bene quidem et notatur de iu
 di. novit. de solu. c. si. x. di. lege cum similibus. Sic mi
 bi Antonio de butrio vtriusque iuris doctori visum est.

xli.

In nomine iesu christi Satis puto etiam da
 i to quod esset valida confessio clericum si aliter non
 renunciavit habere exceptionem excussionis prin
 cipalis ad quem pervenit pecunia. licet principaliter se
 obligaverit per notata in. l. reos. ff. de fideiussio. Item
 ut miles habeat privilegium ne conveniatur nisi in quantum
 facere potest si nihil appareat per quod illa renunciasset
 censetur cui forte etiam renunciare non posset. quia in fa
 vorem privilegij et ordinis clericalis de foro competen
 ti. c. si diligenti. quod non decido quia de hoc non queri
 tur. Item quia hic capi non potest pro debito mere ci
 vili ut bene est superius allegatum Ideo subscripsi ego
 Antonius de butrio vtriusque iuris doctor et sigillavi.

xlii.

In nomine iesu christi ac matris eius glorio
 i sissime nominibus invocatis. Visis puncto et que
 sunt predictis questio ista reducitur ad duo du
 bia tantum. Primum est super validitate statuti secundum
 super eius non vsu. Circa primum dubium facit. quia
 supposita scientia privilegij apostolici quo studentibus
 datur integra reddituum beneficiorum perceptio fructus
 redacti sunt ad quotidianas distributiones. Nam vide
 tur hoc solo statutum non impediri quia cum statuant in
 ordine potestatis que legata non. pponitur ex aliquo de
 creto in privilegio apposta valet quod agitur quod pri
 vilegio preiudicium conferri contingit. de preben. dile
 ctus. et c. inter cetera cum similibus. maxime quia omnes

fraudem excludere videtur fauor argumenti cultus di-
mini in quem statuti mens ordinatur. Contrariū puto
verum de iure. qz fraude supposita nō debet esse in po-
testate inferioris vires priuilegij absolvere vel eludere
de renū. c. ij. lib. vj. de priuilegijs. c. quanto cum mate-
ria. Hinc est qz fraudulenta sumptio beneficij in fraudē
iuris expectatis non preiudicat expectati vt notat glo. d.
rescriptis lras in verbo statuimus. v. nec pōderādum.

Item ex hoc aperta esset via ad fraudāda et euacuā-
da priuilegia studij cōtra pape intentum. facile enim so-
ret ex statutis omnes redditus reducere ad cotidianas
distributiones. Talibus autē figmentis via excludenda
est de diuoz. c. quāto. fraus autē ex pluribus cōcluditur
que indicijs pbat. l. dolum. C. de dolo. Primo ex
nauitate statuti p antiquā ecclesie cōsuetudinem nō ap-
parente cā noua euidenti. contra quā iura presumūt. et i
rebus nonis agendis rē. ff. de cōsti. princip. l. fi. ad hoc
de consti. cum omnes. c. cum accessissent et c. cum. Ad.

Secundo ex modica perseverantia vsqz statuti. Se-
pe enim ex his que in breui secuta sunt in preterito pre-
sumimus. xxxj. q. i. si quis. l. di. si qua femina de elect. c.
officij. l. vetitus. §. eoz. ff. de priuile. credi. xxxij. q. i. c.
i. C. de adul. si qui. in autē. de resti. et ea que parit. §. unū
qdem cum similibus. Tercio qz vt pponitur verbo
canonici nō viuunt statutis nisi quando sunt studentes
actu in ecclesia. ex quo colligitur aperta causa statuti qz
qz alia fingatur. hoc totum erit in necem priuilegij pape
et eius vsus. Quarto colligitur fraus. eo qz redditus
quos deputat ad cotidianas distributiones inter se di-
uidendas capitulo principaliter statuente. et sic sub vela-
mine augmenti cultus diuini ppiā nutriunt et priuatam
vtilitatem. de cōstitu. c. cuz omnes et c. ex parte qd et for-
te cessante fraude facere nō poterāt. qz cum hoc reddi-
tus alijs auferat statuendo etiā cā subsistente ad como-
dum ppiū cōsentire non possunt etiam auctorizanti
in ppiū negotio. vt in clemen. si vna. de rebus eccle. nō
alienādis. ad hoc qd notatur de cōsti. c. cum accessissent
et qd notat Jo. an. in addi. spe. in ti. de his que sunt a p-
latis sine cōsensu capituli. vbi declarat clemē. illā. Qui-
to fraus colligitur eo qz data scientia statuti excitati sunt
in statuendo. scientia enim facit presumere fraudem. pē-
dente iure in cuius necem aliquid agitur de appella. c.
meminimus. et c. suggestum de resti. spo. c. audita de re-
scrip. c. pstitutus cum similibus. Sexto presumitur
ex non modica reddituum deputatione ad cotidianas
distributiones cōtra cōmunem stiluz ecclesiarū maxime
pendente alterius iure cui preiudicatur in priuilegio pa-
pe. nā si debitor nō modica alienat pendentes. credi-
toribus in fraudem factum presumitur. ff. de bis que in
frau. credi. l. luci. et dicit lex qz si filius cui legata est op-
tio. xx. creditorū cui patris testatis cōcessa est bonorum
administratio in vira magnā partem bonoz patris con-
tra solitam patris consuetudinem reduxerit ad credita
presumitur in fraudem fecisse vt suum ampliet legatū vt
est casus qui hanc questione decidere videtur in l. no-
men. §. filio. ff. de leg. iij. quinimo in sola pendentia pri-
uilegij cui derogat fraudem presumitur sic pendentibz
creditoribus doris augmentum in fraudem presumitur
in auten. de equali. do. §. aliud quoqz colla. vij. sic pen-
dentibus filijs dos et donatio in quātum in debito dero-
gat filijs in fraudem presumitur. C. de inoffi. donat. per
totū et in venditiōe bonoz de testa. Rainaldus notatur
in l. ticia. §. imperator deleg. ij. Sic in alienatiōe facta a
liberto viuente debito patrono. l. fi. si quid in fraudē pa-
tro. Nec dicatur fraudez excludi puz augmentuz diu-
ni cultus. qz talia presumunt simulata ex quo illa annexa
est prima vtilitas. et tertij preiudiciuz qd alia via excludi
facile non posset aliter qz statuendo fit. Maxime au-
tem apparet altero capite vtilitatem publicā excludi. qz
scientiam repellunt adeo ergo repellendi et a indicatibz

in statuto lesio dei scientiam enim a te repulisti rē. In sciē-
tia enim clericoz publica vtilitas ecclesie vertitur qbus
permaxime noscitur indigere et ex repulsione eius gra-
uissima damna ac animarū pericula proueniunt. d. elec.
cum ex eo li. vi. et hoc in euidenti illo dubio et contra anti-
quū statutum non data euidenti necessitate. cum ergo
nulla euidens datur alia noua necessitas sic nouiter sta-
tuendo stante pendentia priuilegij cui quo ad verba ser-
uitur ex toto vel magna parte mēte euacuata hoc statue-
re non fundatur super vtilitate ecclesie. Si color datur
augmentādi cultus diuini eorum vtilitas priuata nutri-
tur et vtiā non quidā latens inuidia. vt ad quod se vti-
les reddere volunt aut non possunt impatienter ferant
alios ad scientie donum peruenire ne sibi detrahatur al-
terius dono scientie quod vicium et leges dānant. vt. l.
fusia insti. dele. fu. ca. tol. per totum. ad hoc dictuz Mo-
stien. de cleri. non residentibus. c. ad audientia. in. §. i.
vbi concludit qz contra antiquā consuetudinem statutū
factum ad exclusionem non residentium non valet qz qz
nutrire publicā videatur vtilitatem in quātum applican-
tur redditus ad proprios vsus et sic adest mixtura pri-
uate vtilitatis ad quod lex. de constitu. d. c. cum omnes
et quod ibi notatur. Satis ergo est de primo. Ex his
concluditur ad secundum qz etiā data validitate statuti il-
lud reuocādum foret in quātum detrahit publice vtilita-
ti studentium. In quātum vero detrahit superioris po-
testati. In quātum etiā priuatā nutrit vtilitatez. In
quātum non apparet noua vtilitas statutum contra anti-
quā constitutionem seu consuetudinē faciendi in quātur
tot presumptionibus fraudis leditur et Anglie cōstitu-
tur ex quibus apparet cā qz ex toto vtile est ecclesie. vel
saltem indifferens. qz et si in vna parte nutrire videatur.
in alia destruit non vsu tolli potest etiā nulla alia expecta-
ta presumptione prescripta. Innocen. in. c. accedentibz
de priuileg. de constitu. c. cum accessissent per Anum in
l. falso de diuersis rescriptis et qz non ex toto publicam
nutriant declarat non vsus statuti. Item saltez in quā-
tum statutū nutrit priuatā vtilitatez qz inter se distribuūt
quo facto potuerunt renunciare statuto. de constitu. d. c.
cum accessissent. et notatur in. c. preallegato accedentibz
per Innocen. remanebunt ergo redditus vt prius. ma-
xime qz reintegratur res ad antiquum statutum et tolli-
tur preiudiciū tertij. quibus iura fauent. xxxv. dist. ab
exordio. ff. de pac. si vnus. §. pactus. quinimo forte ex
quo sunt idem statuentes. licet in vtilitatem ecclesie pos-
set hec statuta reuocare. de regu. iuris. c. i. l. sicubum. §.
naturalis. ff. de solu. et tractatur in. c. accedentibus. lo-
quantur in consuetudinibus que non momento inducū-
tur vel priuilegijs et alijs factis vel concessis tacite ergo
non vsu. et contrauentione tollātur. maxime cum vtilitas
et necessitas sit statuendi nō sic euidens et contra antiquū
statutum et consuetudinem et contra cōmunez etiā stiluz
aliarum ecclesiarum. qz tam late sint cotidiane distribu-
tiones. vel qz redditus ad naturā illorum reducātur. ad
hoc quod scribit Mostien. in. c. ad audientia. de clericis
non residentibus super. i. §. vbi etiam dicit qz talia statu-
ta de non recipiendis fructibus in absentia quāqz mo-
uente ecclesie vtilitate tolluntur non vsu et contrauentione
statuti. Et vt superius est scriptum videtur mihi An-
toni. de butrio.

Consiliū. xliij.

Asus quidam presbyter marinus bugati litte-
c ras obtinuit apostolicas a sede apostolica in q-
bus Abbati sancti Gregorij mandabatur vt
inquireret. An quidam Jacobellus dandolo commi-
serit homicidium et si hoc esse repererit eum priuet cer-
tis canonicatu et prebenda. quos tenebat in ecclesia tre-
uerensi. et per alias litteras in eadem data mandabatur
illud conferri dicto presbytero marino cuz decreto etiā
ignorantes afficiente data autē vtriusqz litere fuit Ad

nificatus Bonifacii Anno. vi. ij. ydus. Nouembriſ q
executor per ſubdelegatuz fecit pceſſus ſuos ſub Mo
nificatu Anno. viij. ⁊ priuauit ⁊ cōtulit vt mādabatur re
peritur q ſub eodem anno pontificatus videtur per le
gatum de latere ceſſionem fuiſſe ſactam a dicto Jacobel
lo ⁊ eadem die collationem eiſdeſ fuiſſe ſactā de dictis
canonicatu ⁊ prebenda dōno Marco malipetro ⁊ hoc
fuit. xxv. Januarij eodem anno ſexto. Mōdo queritur
in caſu quo preſbyter Marinus ſit prior in data. ſi col
latio ſacta per legatuz tenet. dato q littere domini Ma
rini non peruenerunt ad notitiaz legati. Secundo ad vi
dendum priuatiōem date. Queritur quando inceperit
Pontificatus domini Bonifacii. Ultimo ſubmitti
tur cauda generalis quis ſit abſoluendus vel condēnā
dus viſis partium iuribus tranſmiſſis.

In Chriſti ⁊ matris eius glorioſiſſime nominib⁹
i inuocatis aggrediar ſecundum principale dubi
um a quo primū ⁊ vltimū dependent. effectus
queſti eſt primo quia ſi poſt ſecūdo Idus Nouembriſ
reperiretur principium anni Pontificatus ante Vice
ſimū quintum diem Januarij prior in collatione fuiſſet
dominus Marcus qui habuit a legato ſi Pontificat⁹
fuiſſet poſt Viceſimū quintū Januarij vſq; ad quartū
Idus Nouembriſ in aliquo ex diebus intercluſis in il
lo tempore prior eſſet dominus Marinus. hec queſtio
eſt ſacta de die coronationis non potui informari nec d
die electionis. licet audiuerim a quibuſdam diez corona
tionis fuiſſe diem. Quatuor coronatoz. viij. Nouem
bris. que precedit datam domini Marini cum occur
rat illud ſextum die predicto ⁊ data occurrerit. Duode
cima Nouembriſ. ⁊ ſi hoc eſt. licet Pontifex ſic ab ele
ctione vt de elec. c. licet non ſcribit ſimpliciter Pontifi
catum niſi a coronatione. vt notatur in data. vi. Talis au
tem ſtilus ſeruandus eſſet de cri. fal. q; graue de conſti.
ex litteris cum ſimilibus. ⁊ ſic iudicandum foret dictum
Marinū preſbyterū in data fuiſſe priorē. hoc ſuppo
ſito de quo in ſacto plenior informatio habeatur quod
forte nō erit expediēs per illa que infra ſubiiciā. Nūc
reſpondeo ad primū dubium. ſi dubitatio eſt. an decre
tum afficiat inferiorē collatozem ignorātem in hoc nō
eſt heſitandum q ſic. quia decretum afficit ignorantes
maxime quia hec habet forma decreti inſciēter vel igno
rāter de reſcrip. c. tibi qui li. vj. de preben. dudum de cō
ceſ. preben. c. i. eo. lib. Nec obſtat q remaneat in incer
to ſi priuatus fuerit Jacobellus. Et ſi Marinus rep
tus fuerit ⁊ c. vt in clementina ei quem de conceſ. prebē.
quia papa expreſſe retrorabit decretum vt patet in ſi. lit
terarum. quia vult perinde eſſe ac ſi a principio mandaf
ſet pure prouideri. Sed ex illis dependet decifio. hinc
pendet punctus dubij ſuppoſito q preſbyter Mari
nus prior fuerit in data. Aduertendum q papa mā
dat prouideri cum vacauerit per priuatiōez Jacobelli
⁊ ſic ſe reſtringit ad certum modū vacandi abſq; clau
ſula vel quouis alio modo nō poteſt ergo ex viribus lit
terarū ei prouideri eo vacante per renunciatiōem vt
proponitur. conſtat enim ante eum renunciāſſe q; priua
tus fuerit. vt patet ex litteris legati iuncto pceſſu ſub
executoris domini Marini qui ſactus proponitur ſub
Pontificatu Anno. viij. Igitur hec queſtio eſt ſopita
per. c. ſuſceptum in princi. de reſcrip. lib. vi. nec obſtat
q decretum videatur impediuiſſe renunciatiōez. quia
hec non fuit intentio pape cum decretum ordinetur ſo
lum ad prouidentes vel conferentes non ad impediē
dum renunciatiōez. Item decretum afficit ſecundū
modum ⁊ conditionē gratie ⁊ ſe reſtringit ad caſum gra
tie conceſſe. vt clemen. cū ei preallegata. Papa autē re
ſtringit gratiam ad caſum vacationis per priuatiōē. nō
eſt ergo eius intentio alios modos afficere vacationū.
maxime cum nedum poſſit immo q; cito poteſt hominū

da renunciare teneatur. vt cum irregularis exiſtat. vt no
tatur de renuncia. niſi. §. propter conſtitutionem. Nec
obſtat ſi dicatur q ſecundū hoc erit in poteſtate inferioris
elidere gratiam. quia fateor q ſi poſt ſcientiam litte
rarum renunciāſſet hec fraus non noceret. vt in. c. ij. de
renūcia. lib. vi. Sed hic non preponitur ſcientia nec eſt
verifiſimile q ſciuerit cū pceſſus fuiſſet agitat⁹ diu poſt
ipſam datam litterarum legati ⁊ renunciatiōem vt pa
tet ex forma pceſſus tranſmiſſi ex quibus concluditur
dominū Marcum in prebenda fore potiozem ⁊ cano
nicatu. ⁊ pro eo ſententiandum. maxime cum littera pri
uationis per quam papa mandat Jacobellum priuari
fuerit ſeparata a gratia domini Marini ⁊ ibi nullū de
cretum fuerit appoſitum per quod apparet pape inten
tionem non fuiſſe impedire renunciatiōem per quā im
pediretur vacatio per priuatiōem. ⁊ poſtea in ſecunda
littera conceſſerit cum decreto gratiam per vacationem
priuationis. ⁊ ſic in caſu quo vacauerit per priuatiōez.
Ita dico de iure eſſe ego Antonius de butrio.

Conſilium. xlv.

Eſu Chriſti ⁊ matris eius nominibus inuoca
tis. hec domina vidua petens habitationē pa
terne domus ⁊ a patre relicte cuius cauſe iura
multipliciter fauent. Tum quia vidua ⁊ miſerabilis per
ſona. Tum quia teſtantis inſequitur extremā voluntā
tem. quia cum aliud velle non potuit hoc quod vltimo
voluerit obſeruari equum piumq; eſt. tum quia partes
inſequitur alimentoz. tūz quia res paterna fuit in qua
⁊ filia quaſi dominiū in vita propriū rei. fuit eūz qua
de bono ⁊ equo agendum fuit nō eūz iuris rigoroſitate
iuxta ſententiā celi adoleſcentis. Aio enim hanc eſ
ſe queſtionem de bono in quo genere plerūq; ſub au
toritate ſcientie iuris pernicioſe inquit erratur. l. ſi ſer
uum. §. ſequitur de verbo. obligatio. reperio ſententiāz
in eius fauore lataz contra mentez vltimē voluntatis te
ſtantis ob hoc ſolum in applicationis instantia recuſam
quia dicitur eam lataz fore extra instantiam cuius cauſa
ſecundum puri ſacti equitatem. ⁊ velo leuato ſtatuta di
ſponant tractandaz fore non inuoluendam in rigoroſita
tis instan. de iudi. c. penulti. ⁊ ſemper putau ſtatuta in
ſtante vel leges ſtate ſtatuto tranſmiſſo ad pernitiē mu
lieris non aſtringere hanc cauſam vel viduarum cauſas
quaſcumq; ſed fateor abſq; preiudicio ſic eſſe q aſtrin
gat. quia de hoc ad preſens non queritur. Ad queſita
reſpondens. Mōdo pro fundamento hoc clarum in iu
re venditozem vt neceſſariūz defenſorē emptoris quan
docūq; instante aſſumere poſſe pendēte instantia per
emptorez inchoata. emptore maxime volente tanq; cu
ius vltimo intereſt. ⁊ ad quem vltimus reſreſſus eſt ha
bendus. nec opus eſt alia nouatione instantie in eūz cū
illi instantia eūz emptore preiudicet ex quo ſcit. ⁊ quod
plus eſt denunciatus extitit. vt in themate proponitur.
ff. de re iudi. l. ſepe. ⁊ l. ſi parentes. C. de euic. ⁊ l. cū ſuc
ceſſores. C. de peri. ⁊ como. rei vendi. l. i. ⁊ l. ſi plus. §.
euictio. ff. de euictio. cum ſimilibus. ad hoc quod nora
tur per Innocen. de preſcrip. auditis. de re iudi. c. cum
ſuper controuerſia. de iudi. cum deputati. Secundo
premitto ſententiā ⁊ pceſſum ⁊ quicquid actitatum
eſt eūz auctore preiudicare ſucceſſori maxime quādo eo
nedum ſciente ſed volente ſucceſſore litē auctoz aſſum
pſit. ⁊ q; qd ſit cū auctoritate actū iterpretat cū ſucceſſo
re ad illius pūdiciū de re iudi. ſepe extra d re iudi. quā
uis cū ſimilib⁹ qnimo vbi alias nō preiudicaret ex quo
eo in aliqua parte iudicij aſſiſtente iudiciū agitatū eſt
⁊ illi preiudicat. vbi alias etiam non preiudicaret ſcien
tia. ff. de inofficio. teſtamento. l. ſi ſuſpecta. §. i. notat Li
nus in. l. i. C. de aduo. diuer. iudi. glo. lxxj. diſt. tantis.
Innocen. de elec. dudum glo. de ſy. dilectis. Innocen.
d ij

De offi. deleg. cum super in glo. ij. magna. v. sed ea ratio
ne. Si enim volebat sibi abesse assistere non debebat nec
in principio nec in fine nec in medio. hic autem ticio de-
nunciatur volente et presente et assistente litem assumpsit
quicquid ergo agit litem prosequendo maxime. que liti
vilia valde videantur. proponitur interpretatio rescripti
ut lis et instantia deferentur ut possit actor iura produce-
re preiudicat ipso ticio emptori sicut et procuratori ideo
necessarium factum domino preiudicat agit enim que in
mandato insunt ex quo vtile liti videbatur vel saltem ma-
dato consecutiva preambula vel vicina. ff. iudi. sol. l. iaz
tamen. §. in hoc de offi. delegati cum olim abbas possunt
etiam defensores ad ea que vilia liti videntur impetrare
incidenter etiam si alias mandatum exigerent speciale ut
notatur extra de rescriptis. nonnulli. et in l. indebitam. ff. de
condi. inde. ff. de noui ope. nuncia. l. cum procurator de in
integ. resti. suscitatus. et ibi Innocen. quinimo quez sci-
uit ticius si non procuratori contradixit talia mandata ra-
ta habere videntur ubi etiam alias non preiudicaretur ut
dicto. c. cum olim abbas maxime cum hic consilium in so-
la temporis prorogatione. ut ibi notatur. ad hoc ut litem
non contestata. c. i. et dicto. §. in hac quinimo si negaret
prorogationem temporis ab auctore fieri potuisse quod
falsum apparet ex dictis per viam. quam elegit. Et dato
quod regens civitatem tale rescriptum dare non potuisset.
Aduertendum super hoc a iudice fuisse pronunciatum
tempora non currere. et cum auctor in cuius fuit potesta-
te derelictus processus et lites prosecutio. qui et litem ex
dispositione iuris. quia auctor et procurator. et quia lites
assumpsit ex voluntate tertij quinimo ex mandato et p-
restatione eius et eo assistente et protestante se velle prose-
cutorem lites penes auctorem esse. quis ergo dicit hanc
pronunciationem quaquam etiam si diceremus iniustam
non preiudicasse ticio. que cum eius auctore lata est et eo
sciente lites psequi auctorem. quinimo mandante. pte-
stante et assistente quicquid enim eo auctore indicatum est
et cum eo indicatum censetur. publicatio enim et ceteri actus
iudicii preiudicantes auctori. preiudicat et successor. ut
scribit Innocen. in dicto. c. cum super. et quantuncumque
ad hoc non citato. quod autem partium citatio preiudicat in
stantie non credo dubitandum. quia contra ius litigato-
rum est. et agile modicum preiudiciale. et tenet hoc Com-
pos. extra de rescriptis. c. super litteris. Item aduer-
tendum si iudex pronunciauit interim expectandum et te-
pora non currere. et si hec berta non egit interim. hoc non
tantum fuit impedimentum partis quod etiam iudicis. qui ex
hoc declarauit se procedere non velle sic pronuncians
ex pronunciatione enim iudex detegit eius voluntatem do-
nec reuocet. ut extra de offi. deleg. cum super. ubi autem
facto iudicis impeditur quis ipso iure tempora non cur-
rerent instantie. ut in auren. sed lis. C. de tempo. appel.
et vnde sumitur et autentica item si et vnde sumitur. c. ii. et
licet in hoc sint opinio. hanc sequitur Linus Jo. an. ex-
tra de app. c. ex ratione et c. ex insinuatione. ij. q. vi. §. ad
hec. et §. biduum ubi hoc tenet Archidiano. et glo. ff. ex
quibus causis maio. l. sed et si per prelorem quinimo si
teneretur opinio opus fore restitutione ex officio iudex
appellationis surrogatur loco primi. cum notorie iudi-
cis facto Constat impeditam bertam. danda fore resti-
tutio. ut dicit Bar. in dicta autem. sed lis et reformanda
sententia sicut est petitus. ut notatur in l. si ut proponis.
C. quomodo et quando iudex. Ex quibus concluditur
iudicem in appellationis causa pronunciare debere non
obstante sententia medij iudicis primam sententiam vali-
dam fore et transiisse in rem iudicatam ad fauorem dicte
berte Ita mihi videtur Antonio de butrio.

Consilium. xlvj.

Omnia orabilis filia quondam detuli de Ma-
raborinis omnia bona et iura tam paterne quam ma-
terne hereditatis venditionis titulo transiit in

Nicolaus quondam Maraborini ut patet ex publico
instrumento confecto sub Millesimotricentesimo septua-
gesimo. et hec pro precio ducentarum librarum. et in facto
proponitur quod et verisimile reddit forma inuentarii p-
cium rerum ascendere ad duplo maiorem quantitatem et
ultra. et dato quod probatum non esset. hoc de facili probari
possit ut proponitur et in dicto instrumento asseritur do-
minam Orabilem tunc fuisse minorem. xxv. annis. ma-
iorem tamen. xij. Proponitur etiam quod dictus Nicola-
us fuerat tutor et administrator dicte Orabilis ut patet
in instrumento publico assumptionis tutele et confectio-
nis inuentarii confecto Millesimotricentesimo sexage-
simosecundo. Apparet etiam quedam depositiones
testium in quibus mulier conatur probare tempore con-
tractus se fuisse minorem duodecennio per tres testes
examinatos sub Millesimotricentesimononagesimo-
quinto. Apparet etiam dictas. d. orabiles fuisse absolutas
in curia episcopali. ut ex processu publico Millesimotri-
centesimo octuagesimonono. Modo queritur an di-
cta domina Orabilis possit venire contra dictum instru-
mentum. et dato quod alias possit sibi obstar temporis cur-
sus attento iure et ciuitatis statutis antiquis.

Esu Christi ac matris eius nominibus inuoca-
tis. iuris rigor plurimum obuiat mulieri. hinc
primo instrumentum sollemniter fabricatum in
quo iurat non venire contra rationem minoris etatis. ex
quo contractus firmatur licet fuerint optiones contra om-
nes sollemnitates requisitas in alienatione minoris et co-
tra privilegium speciale minoris restitutio in integrum ut
notatur in autem. sacramenta puberum. C. si aduer. ven-
di. Secundo iurat non venire contra rationem minoris
precij. ex quo excluditur remedium deceptionis re ipsa
ultra dimidium iusti precij. maxime cum fuerit certificatio.
et sic se certas affirmat de valore hereditatis. et quod vale-
bat plus per que apparet eam non deceptam maxime
cum illud plus donec causa remunerationis per que ces-
sant remedia. l. ij. C. de resc. ven. de verbo. obli. si quis
cum aliter ut ibidem notatur. Et quibus concluditur eam
omni remedio tam communis quam speciali etatis destitutam
quinimo si quod remedium superesset illud exclusum
videtur ex prescriptione statutorum. que excludunt a re-
medio. s. quinquennio inter presentes et decennio inter
absentes et indefinitum dicunt audientiam denegari. Et
ex statuto excludente querelas aduersus contractus cum
consanguineis gestis et ex confessione precij recepti sub
Millesimotricentesimo septuagesimo tertio. ex quo ra-
tificare videtur ante gesta. posito quod tale instrumentum
confectum fuerit a minore. xij. annis. Aduerto quod que in
instrumento asseruntur contra se non modicam habere
presumptionem dolositatis et deceptionis. ex imensitate
donationis et deceptionis re ipsa in precio que non tam
tuz immensa et effusa liberalitas diceretur in muliercula
quinimo domino cuiuslibet magnanimo militi sufficere.
In talibus autem imoderatis factis quantuncumque iura-
tuz et maxime in positis in iuuenili etate adest presumptio
subductionis tuz quia iactationes etiam non presumuntur
a iure nisi originez traherent a mala causa. de renun.
super hoc tuz quia talis liberalitas imensa repugnat na-
ture mulierum quas leges auarissimum genus appellant
ff. ad velle. §. ego de iure do. si stipulata in fi. cum simili-
bus. Circa autem imoderata gesta. l. de facili presum-
mit. l. omnes. §. lucius de hijs que in fraudem credi. l.
patronum. et l. qui testamentum de proba. notat Bar.
in §. arbitrorum. quinimo consistere attractui iactatio-
nis proprii consumpturo et sic in malum et certum usum
omnino ex mala fide est in adolecentem maxime etiam si
certum malus usus non foret. si tamen cum consumpturo
contraheretur quod fortius cum actu contra de consumme-
ti. ff. pro emptore. l. si quis cum sciret. de mino. l. q. si mi

nor. §. restitutio. l. si vero. §. adolescens. ff. mandati. 7 ibi casus in. l. ij. ff. qua. re. ac. non. da. Unde quanqz iuramentum ex parte iurantis forte esset observabile absqz periculo salutis eterne. Ius tamen 7 canonicum 7 civile non assitit iuramentum dolose extortum vt in auten. sacramenta puberum. C. si aduersus venditionem. 7 de pac. quamuis li. vi. quod puto in minoribus saltez quicquid in maioribus dicatur. de iureiuran. si vero quia iura canonica 7 civilia assitunt demum quando dolose non sunt subtracta siue sit dolus re ipsa siue ex pposito qui hic ex contrahendi modo presumitur. Item negari non potest ex parte recipientis turpe reputari inquantum cum adolescente consumente contrahitur. absolui ergo poterat vt absoluta est 7 officio iudicis contractus vel actione de dolo rescinditur. arg. de iureiuran. debitores.

Item talia iuramenta mutantur a iure incapaci intellectus pleni sed factis ista ostendit se incapacem ergo 7c sicut enim etas preuenitur sagacitate vt. l. i. C. qui 7 aduersus quos ita foret 7 equum ex gestibus si ostendit non plenum intellectum iuramentis non obligari quinimo tantum in hac alienatione non intercesserit cause cognitio nec ex causa alienata fuerint immobilia vel que locus obinent immobilium deficit contractus in sollemnitate que detectum forte non supplet iuramentum. licet obliget ad non contrahendum. quia non potest quis facere qz iura de sollemnitatibus loquentia non habeant locum i contractibus suis de lega. l. i. nemo potest. 7 quod ibi notatur. ad quod facit quod scribit bar. ff. de fidei. si quis p eo in. ver. viij. remanet ergo nullitas contractus ex quo supponitur absolutio facta a iuramento. sed non audeo hoc dicere ne detraham opinionem glo. 7 comuni an autem sacramenta. 7 quia sollemnitas est an fauorem minorum cui saltem cum iuramento posset renuntiari. Sed quicquid sit de hoc iuramentum tamen est illud quod validat contractum ex quo ergo proponitur absolutio facta a iuramento validitas contractus inheret iuramento quo sublatum 7 ipsa tollitur. ff. de usufruc. l. i. quicquid hoc etiam posset esse dubium. an absolutio tolleretur precedentem validitatem contractus quando simpliciter est facta tamen fortissime hoc innat modus absoluendi in quo iudex decernit ac si nunqz fuisset prestans cui sententie est standum cum non proponatur appellatum. Et hec omnia iuuat sententie causa ne vinculum sit iniquitatis iuramentum. per quod apparet iuramentum fuisse declaratum fouere iniquitatem. Et sic aut nullum. aut iniquum ex parte prestantis. aut iniquum retractum ex parte recipientis quod esse non potest. vt sententia sit iusta nisi quia dolose 7 subductiue extortum. quod et apparet ex sententia lata 7 relata. Ex quibus clare patet qz non obstantibus sollemnitatibus instrumenti perniciose ad decipiendam mulierem adhibitis. mulier debet audiri contra instrumentum. vt rescindat per actionem de dolo vel saltem officio iudicis vel restitutionis via que non excluditur a iuramento data absoluteione ex quo iuramento habuit impulsiones doli. 7 causatur restitutio a deceptione callida 7 fraudulenta quinimo si probetur mulierem banc fuisse minorem duodecim annorum. quod clare probat domina Joanna que iuncto tempore instrumenti 7 iuncto tempore depositionis eius clare concludit ipsam fuisse tunc in. xij. anno. Item hoc satis concludit magister Paulus qui dicit qz fuit tempore vite patris duorum annorum 7 non obstat qz submittat fortitan. quia illa dictio fortitan adiuncta est ad inferendam dubitationem circa temporis extremi momentum. quia de hoc non bene memorabatur Sed non notat dubitationem circa tempus in genere duorum annorum. quia adiciebatur ad temperandum. aut qz forte dubitabar de complemento annorum de excessu licet modico. quod declarauit alter testis in vulgari enim exposito dicto testis habebit sensum. de quo dixi scilicet

dubitationis circa excessum vel minoritatem in modico sed non in genere temporis. sed si recte ponderetur tempus mortis patris qui concluditur ex tutela tempus de positionis testis ipsa concluditur fortasse fuisse in decimo anno. 7 quia hoc non potuit bene discernere testis inter nouem 7 decem. quia est distantia anni protulit verbum fortasse hoc coadiuuat. quia iudicabat etate ex aspectu in qua sic attestari potest in. l. de etate vero. ff. de minoribus 7. l. minor viginti quinque annis ex aspectu. unde cum illa attestetur presumptiue protulit verbum fortasse. Nec obstat qz tamen modica distantia a duodecimo ad decimum descendit non palpetur ex aspectu per testem vt. l. de etate. quia Bar. dicit illud arbitrium licet conetur dare doctrinam magistralem. Unde cum habeam euz testes de etate certa concludentem 7 non querimus limitem certe etatis ex quo consonat in genere etatis. quia i minore duodecim dicti testes ex aspectu deponunt cum dictione fortitan. declarabo per dictum alterius testis. ad hoc quod notat Innocen. de accusat. super hijs vbi si testis deponat de actu cum tempore aliter non ratificet tempus dictum vnus trahitur ad dictum alterius. 7 suadet equitas sic testes iurari. quia arbitrium cuiusqz boni iudicis potest informari ex dictis per testes. quia hec non attingeret annum duodecimum quicquid dicat instrumentum qz duobus testibus potest reprobari vt notatur. de fide instrumentorum. c. cum Joannes. 7. l. in exercendis co. ri. maxime cum talia apponantur in instrumento absqz scientia puellarum. 7 quia de talibus puelle non sunt bene informate hoc autem supposito aliud concluderetur remedium puellam tunc necessario contraxisse cum quo non valet contractus ipso iure. quia licet palam non bona fide contraxit. que due copulatiue exiguntur ad validitatem contractus. l. non existimo. ff. de administra. tuto. l. cum ipse de contrahenda emptione. 7. l. in venditione. §. si. ff. e. Nulli enim dubium minori iactanti suuz existenti maxime ad propriam utilitatem ex bona fide non contrahere. l. cum in plures. §. iij. de administra. tuto. ff. de fur. l. tutor. 7. l. interdum. §. qui tutelam. C. de pactis. l. pactum curatoris. l. fundum. §. si tutor. ff. pro emptore 7 quod vi aut clam. l. si vi. §. tutores. Ex quibus patet mulierem multipliciter audiendam contra instrumentum Nec omnia confirmat sententia lata in causa absoluteionis que ad acta relata vt debet. l. hoc enim. ff. de suspectu. 7 notatur in regula in penis ostendit 7 declarat contractum dolosum vt debuit. Nunc restat tollere obiecta de fine facta Millesimotricentesimo septuagesimo tertio 7 sic per tres annos post hoc instrumentum quia attento tempore assumpte tutelae reperitur qz si mulier tunc fuisset in duodecimo anno ipsa non excederat vicesimum secundum. 7 sic erat in minori etate viginti quinque annorum. Unde etiam supposito instrumento vero quod tamen dicitur falsum cum ibi non viderim aliquod iuramentum 7 tendebat precij receptio ad corroboraciones contractus alienationis immobilium non poterat colorari absqz sollemnitatibus debitis vt decreto iudicis 7 causa legitima. igitur restat adhuc precedens facultas restringendi contractum si imodice. adhuc lesa remanet. 7 qz fraus fuerit in primo contractu detegat hec absolutio que fuit de maiori quantitate qz fuerit precium statutum in contractu quasi dubitauerit. hec fecit ad velandam fraudem. Item quia eodem errore 7 caliditate adducitur durante minori etate que primo contraxerit vt. l. doli. ver. diuersum. ff. de doli excep. per que apparet idem concludendum si ibi foret iuramentum. maxime cum modico tempore post hoc factum fuerit post instrumentum. Non obstat statutum loquens de contrahentibus cum consanguineis. quia illud loquitur de consanguineis assistentis. 7 cum alio contrahentibus non de contrahentibus cum consanguineis met 7 decipientibus 7 ad dela

pidandum et iactandum inducentibus. ut euidenter pa-
ter illud cum consanguineis notat causam agentem vel
auctoritatem contractui non facientem contractus sic de
indi. c. at si clerici ibi cum clericis et c. et quod ibi notat.
Jo. an. Non obstant prescripciones que allegantur. Et
primo non obstat prescriptio iuris. quia nec toto tempo-
re vite Nicolai potuit aliqua currere prescriptio cuius
vita durauit ut mihi est in facto propositum usque ad Mil-
lesimum tricentesimum octuagesimum et sic iam sunt vi-
ginti quatuor anni a die mortis. quia erat in non bona fi-
de ut supra est conclusum extra de prescrip. c. finali. Non
obstat. C. si maior factus minor fuerit. l. si. ubi in dona-
tione concluditur lapsus decennij post maiorem etatem
et viginti inter absentes. quia quo ad tempus Nicolai non
procedit illa lex de iure canonico cui est status cum eni eo
tra iura mercatur fuerat. et male fidei consequenter esset ef-
fectus non potuit confirmare contractum ad illius com-
modum qui malefidei possessor est. malefidei autem est
qui contra iura mercatur etiam cum domino. C. de agri.
et censu. quemadmodum et in regula qui contra iura de
regu. iuris lib. vi. cum concordantijs. C. de iure fisci. l.
prohibitorum libro decimo patent hec in regula possessor
de regulis iuris lib. vi. et c. finali de prescriptionibus cum
similibus. Item suppono quod contraxit cum eo tempo-
re minoris etatis pubertate ut est probatum contractus
ut cum tutore gestus est nullus et nec vigennio aut decen-
nio confirmatur cum odio eius annullatur. Ideo exigi-
tur prescriptio aduersus ius agendi de nullitate vel ad
rescindendum etiam quo casu erigitur. xxx. annorum ex-
cluditur de iure communi tenendo quod ipsa tempore con-
tractus fuerit pubes eo quod vigennio contractus venit co-
firmandus ex lege communi ut tenendo quod impubes co-
traxit excluditur tantum spacio triginta annorum. sub-
ducto autem tempore vite Nicolai qui proponitur in
facto mortuus iam sunt viginti quatuor anni. restaret quod
prescriptio de triginta non esset completa similiter nec
prescriptio de viginti ex dispositione legis finalis. quia
proponitur dominum mouisse litem iam sunt octo anni
et obtinuisse iam sunt septem. et sic infra tempus viginti
annorum reperitur lis mota interrupta est ergo prescrip-
tio confirmans ex. l. finali. C. si maior factus minor fue-

Merito autem erit subducendum tempus Nicolai
quia ille ut malefidei et sciens vel scire debens se ad hec
teneri non potuit prescribere de iure canonico cui stan-
dum de prescrip. c. finali et in regula possessor de regu.
iuris lib. vi. Nec obstat opinio Bar. in. l. sequitur
in. §. si viam de usucapioni. que fuit ante eum Innocen-
tium de immunitate ecclesiarum. c. quia plerique quam etiam
reprobat Bar. in. l. finali. ff. quemadmodum seruitus
amittatur. quia illa opinio communiter reprobat. quia
negari non potest quin aliquid queratur prescribenti cum
annexione pacti dato quod non exigatur possessio. quod pri-
cipaliter ponderat. d. lex canonica. et c. finale nihil dicit
de possessore sed in genere loquitur. et hoc publice dispu-
tati et pro hoc pluries consului. et dico esse expressum in
auten. ut ecclesia romana et c. coll. ij. Nunc autem re-
stat respondere ad statutum excludens et decursans tem-
pus prescriptiois aduersus iura loquens. et de presen-
te et de absente et negari non potest siue computetur a fi-
ne minoris etatis siue a fine mortis Nicolai tempus sta-
tuti lapsus. sed non obuiat statutum si tenemus quod non
valeant statuta detrahentia de tempore prescriptiois de iure
re statuto ut notat Jo. an. de except. c. i. li. vi. Item
dato quod tempore potuit contrahere proponitur in facto
et satis etiam videtur patere per acta quod hec puella in lon-
ginquum fuit nupta nec verisimiliter potuerit habere
scientiam paternorum bonorum et maternorum. et an
decepta fuerit vel non ut in regula si quis in alterius de

regulis iuris. et in regula cum qui in ius lib. vi. quo ca-
su vel statutum hunc casum non comprehendit absentie
cum ignorantia ut vitetur iniquitas a statuto vel si com-
prebendat mulier ex clausula generali si qua et c. restituere
retur infra quadriennium a tempore reuersionis. ut no-
tat glo. in. l. sicut. §. secus. C. de prescriptio. triginta an-
norum in verbo malitie. et Bar. in. l. prima. §. si quis
autem. ff. de iure. actusque privato. Talem enim intel-
lectum recipit lex de prescriptio. in absentem loquens ut
l. finali. C. de longi. temporis prescriptioe et l. sicut de
prescriptioe triginta annorum. an sic et statutum in ma-
teriam disponens de consuetudi. c. cum dilectus. de con-
stitutionibus ex litteris. l. ij. C. de notariis. de clericis
non residentibus. c. ad audientiam. et c. cum dilectus.
Ex quibus concluditur quod cum secundo anno quo fue-
rit reuersa mulier obtinuerit sententiam que transiit in
rem iudicatam. ut mihi proponitur quod quo ad realem
virtutem de quo audio tantum excitari mulier in iste ob-
tinuit. quia si non venerit hac via voluit dominus deus
veritatem alio capite detegi et sententijs confirmari. Cum
ergo domina habeat sententias pro se pro quarum ius-
titia presumitur de renuncia. in presentia de re iudicata
c. sicut propter defectum iustitie in veritate retrahi non
debet iudex ab exequendo illam ut dictum est in rei ve-
ritate fouet iustitiam domina Orabilis. et sic senten-
tie consonant iustitie et veritati. Non obstat predi-
ctis quod in instrumento contineat ipsam non subductam
et certificatam de valore hereditatis et consequenter de
deceptione quia facta oppositum ostendunt et quia faci-
litati subducta presumitur in iactatione et consumptio-
ne proprii eadem in accessorij et ad ipsam deceptio-
nem conferentibus. et est subducta et plene intelligen-
do presentis ut dicta. l. doli. ver. diuersum et est casus in
l. finali. §. idem que sit. ff. de conditio. indebi. Non
obstat quod de renunciatione assertur in instrumento
venditionis. quia predicta ratio illam excludit quia sub-
ducta presumitur. et quia talibus assertionibus non cre-
ditur. ubi est presumptio fraudis. l. si forte. ff. de castren-
si peculio. l. cum quidam. §. licia de lega. iij. et notatur in.
l. si donationis. C. de collatio. Non obstat si dicatur
non poterit ergo ditari instrumentum per quod exclu-
datur minor a contrahendo et sic noua erit promissio au-
ten. sacramenta et glo. in. l. ij. certe non erunt vana et in mo-
dica deceptione. Sed si in enormissima ut hec est alijs
prompta foret via spoliadi minoris omnibus bonis. p-
prijs. qui facilliter possunt induci ad talia maxime a pa-
rentibus contra intentionem et omnimodam voluntatem
dei et statuentium fauent enim iuramenta non fauentia
iniquitatem quod pluries clamat Linus in dicta aucte.
Predicta iura sic intelliguntur et si remedium non foret
aduersus talia. longe maiorem inducerent iniquitatem
quam equitatem. Ego Antonius de butrio vtriusque iuris
doctor sic dico et consulo et credo veritatem et iuri conso-
num salua facti veritate inspecta in qua falli potui et sal-
uo consilio saniori alteri quam mihi melius a domino re-
uelato.

Consilium. xlvij.

Esu Ebisti nomine inuocato Recte decusum
est primum dubium. §. cum ira. quo ad secun-
dum ad medietatem portionis ultimi rectissi-
me puto filias admittendas. quia et si illas ambas requi-
ram concursus vtriusque videatur ad conditionis imple-
mentum vel saltem hoc exigit in proposito cum altero de-
scendere cum filiabus post morientis liberos vocet quod so-
ret impossibile utroque absque liberis decedere nec liberi
ex femina excluduntur substituti propter adiunctum eni

masculis de evidente liquet de voluntate defuncti se voluisse successionem suam alstringere ad lineam agnationis ne ad extraneos hereditas euagetur. verbum ergo sine liberis ex adiuncto masculis restringit ius excludendi filias ad solos masculos et ex masculis descendentes et ex hoc casus deciditur per l. j. in fi. C. de condi. insti. excludenda enim femina a successione exclusi censentur in gradu sequentes tanquam recluso successionis principio a quo in sequentes ius succedendi derivatur. Nam femina excluditur a feudi successione excluditur filius ex ea quod masculus et potens ad dominium feudi iuvandum ut in libro feudorum qui seu. da. pos. c. j. i. v. hoc quoque ius excludendi filios a substitutione facta filiis per verbum sine liberis restringitur ad masculos ex linea masculina descendentes non ad masculos et femina qui vitium a femina origine trahere censetur. Unde predictis dominis consulentibus assensio. Ego Antonius de Bu. viri usque iuris doctor. Ideo scripsi et sigillavi.

E morte scribitis filioli mei pater et compater vos copari. erat enim mihi vnicus ut dicit philosophus vereor ne posteritatis finem dederit patrem qui reliquerit in progenie novissimum hec mortibus plurimum infelicia videntur dolendumque apparet quod accidit. sed quia sic domino placuit equo animo subfinendum raptus est filius. durum quidem sed tollerandum. quia substituit ille qui dedit tollerandum. dixerim quoniam et domino congratulandum quem enim seculi carcer includebat. quem nunc ira nunc auaricia. nunc libido. nunc variorum incertina ad ruinam trahere poterant momentum breue fecit irruere. puerulus assumptus est brevis vite spacium eterna pensabitur memoria. Relinquit ergo sunt merores isti ut dicitis pleni sacrilegio ac incredulitate. morte enim terretur qui vitam non nouit. Novissima autem litterarum nostrarum pericula ortus sum ut patriam petam ac si me patria indigeat. plus ego illa quam illa me indigeo in illa clarus hic degener in illa montes clarissimos frondesque virentes in hoc valles nubes paludes nebulasque turbulentas conspicio. Illic cantus dulcis animus hic coenices garrunt cum grauis simo ranarum strepitu continentes illic religionis decus probantissimique viri spirituales. hic omnis luxus et voluptas. nec vnum quidem obseruantie monasterium reperitur. non vere hic me trahit arbitrium et voluntas. sed necessitas inest et patrie status. nunc pater cessat hoc mihi nostra sancta ecclesia. que tam paratamque patriam reddidit. crucem recepimus loco serpentis redire nempe desidero in fine anni huius ad studij exordia prius adero domino dante. Laus deo. Valete mi pater et compater Ferrarie die vicesima quarta aprilis Antonius de butrio viri usque iuris doctor.

Albertus Rainaldus et Tomasinus de signorolis nati ex duobus fratribus. videlicet Albertus et Rainaldus ex vna et Tomasinus ex altera. inuestiti fuerunt de feudo de quo predecessores sui fuerant inuestiti ante. tanto tempore cuius memoria in contrarium non existit ab illustri et magnifico domino. A. exten. 2c. dictus Albertus et Rainaldus mortui sunt superstitibus filiis. Deinde mortuus est filius dicti Rainaldi. Nunc queritur an filius Alberti et nepos Rainaldi simul admittatur. an solus filius vel filij Alberti.

Essu Christi et matris eius gloriosissime nominibus inuocatis. Premittendum quod quodam noua proponatur inuestitura. ex quo causam habuit ab antiqua concessione ascendentibus facta hoc paternum feudum appellatur in quo linee a stipitibus antiquis descendentes successibiles sunt. sed secus in feudo non paterno quod principium habuit a capite alicuius linee transuersalis non a stipite ut in x. colla. de gradi. successionum. c. j. Secundo de iure communi et si ad eius instar deferretur successio indubitatum existit filium vel filios Alberti preferendos nepoti Rainaldi utpote vno gradu Thomasio proximiores et quodam aliquo casu assumant sibi locum patris post mortui hoc verum in successione descendendum. ut autem in successione. C. de suis et legiti. heredi. et in aut. de heredita. que ab intesta. §. j. Item quando agitur de successione transuersalium usque ad fratres et fratrum filios in aut. de heredi. que ab intesta. §. si vero. colla. viij. et in aut. post fratres. C. de legiti. heredi. quodamque hoc verum videatur in allodijs et non feudalibus tamen videtur quod moriente vno ex vna linea absque superstitibus ex alia linea pariter succedere debeat omnes alterius linee ut est casus in x. colla. de natura succ. seu. eo. lib. Non obstantibus his de iure puto filium et filios Alberti proximiores gradu ante ferri. quia in quantum exorbitans consuetudo non imutat. remanemus in dispositione antiqui iuris nec ad similia quantuque altera to facto trahimus consuetudinem ut l. quod vero. ff. de legi. de regu. iur. que contra lib. vj. l. si vero. §. de viro solu. matrimo. cum similibus. de seu. cogni. c. Albertus. notat Cy. in l. j. C. que sit lon. consuetu. et Guilel. ff. de le. l. de quibus caplin autem. i. de natura succ. seu. loquitur quando feudum est alterius est capitibus linee transuersalis assignata et communiter in illa linea conseruentur unde hec quasi egreditur naturam paterni. nulla ergo sit iniuria proximiori in gradu si ad illud admittitur sequens quod non est in paterno patrono per partes inter fratres diuisio quod paternum fuit et ut paternum in successione conseruatum. Item quia etiam non reperitur in feudo filios succedere in locum patris premortui nisi quando tractatur de successione ascendentis. de succ. seu. c. j. de gradi. succeden. in seu. §. his vero. pro hoc tex. in dicto. c. j. de gradi. succ. qui post fratres et fratris premortui filios simpliciter vocat agnatos. ergo non ut prerogatiua ut quia assumat locum patris. sed secundum gradus prerogatiua ut ius commune disponat ut sic posterior lex ab antiqua determinetur. ff. de legi. na et posteriores ad hoc glo. ibi que dicit in gradibus et modis succedendi romanam legem attendi debere. et hoc aperte tenet Andreas de Isernia qui dicit ibi dum vocat tex. agnatos. i. sicut quilibet proximior est per quem non ob. tex. allegare de natura succ. seu. Sed et aliter potest responderi ut in quantum dicit omnes alie linee equaliter vocentur secundum gradus. prerogatiua tamen sic dicit ibi Bal. et Odo. i. summa de usu seu. sub rubrica de his qui succ. in seu. dum dicit pariter lineas succedere dum tamen sunt in pari gradu. sic et lex et post filios simpliciter vocat agnatos et tamen intelligitur secundum ordinis gradus prerogatiua. ff. de suis et legiti. l. j. §. post suos. et l. post consanguineos. Et aduertendum bene ad litteram. quia licet quod omnes linee equaliter vocantur nam ibi exequat lineam et non gradus linearum. quasi dicat ita deferretur ad vnam lineam sicut ad aliam tamen secundum gradus prerogatiua. Hoc confirmo quia ius exorbitans simpliciter loquens trahi debet ad intellectum iuris si potest ut in quantum minus potest ius ledat. de consuetudine. c. cum dilectus cum similibus.

Consilium .xlii.

In nomine Iesu Christi et matris eius gloriose virginis. Absque diffinitione allegationum legatum de quo proponitur modale est non conditionale cum eius implementum referatur ad tempus legati consecuti non ante consecutum legatum. l. rays. §. stichus. ff. de mili. testa. quāq. proponatur verba hoc suo hac conditione vel simili. quia in lata significatione conditio in se modum comprehendit. l. ea venditioe. C. de re. permut. §. qm. de si. instru. c. cum Joannes heremita. Ex quibus concludo q. cum implementum modi casu defecerit in pūcio mortis Adalardi qui mortuus est ut pponit ante annum habet pro incompleto vel non excludit legatarium ab emolumento. q. non impleverit ff. de lega. j. si fundū per fideicō. l. ticio. alias incipit. l. pater. §. musculus de lega. iij. nō. in glo. in. l. j. C. de in statu. et substi. sub pdi. fac. nec obstat. l. ticio. §. ticio gene ro. de condi. et demon. q. ibi fuit. pūcio ut ibi nō. et hoc maxime vera tenēdo q. testator gravare voluerit Adalardum solum in vita eius q. modi implendi necessitas deficit concurrente testantis voluntate. Nec obstat cum hoc anno gravamen fuerit debeatur in principio anni. j. quan. di. lega. ce. et l. in singulis. et l. in annos de an. lega. q. istud est verum nisi ad finem anni. istud tacite deherinnetur ex natura eius qd prestandū est sicut est hic in lucro. Ex quo prestari debet legatum q. non in principio sed in fine anni concludit pro toto anno. l. firmo. §. pater. ff. quan. dies lega. ce. nō. in. l. inter stipulantes §. sacramenta de verbo. obli. et in. l. q. hoc anno de vbo. obli. relinquit ex hoc capite legatū non extinguī. q. conditionale nec ex hoc q. modus deficit tenendo q. sit modale. Nunc surgit dubium an stante legato penes heredes Adalardi legati onus debeat impleri fm formam datam ab antiquo testatore. an fm modū novū testatoris Adalardi. Et quāq. hec verba intelligant imperpetuū. i. sine fine. ff. de excep. do. l. possunt. in fm subiectionem materiam referunt ad hominis vitam si actus de sui natura vel disponendi modus personarū respiciat. l. j. ff. pro soc. de ali. et cib. lega. de gazo seio. §. j. extra de eo qui cog. consang. pro. sue. c. transmissio de rescrip. c. si. lib. vj. cū concor. Dic aut ex pluribus colligit legatū determinasse ad personam Adalardi. Primum q. gravat tñ Adalardū et iubet personaliter Adalardum partem retinere. Secundo q. gravamen comittit sub fide anime sue et de legalitate et de fide sua dicens se bene confidere per que verba certam fidem et industriam et conscientiam eligisse videtur et de facili in talibus fideles nō inveniunt videt ad personam eius dispositionem rescripisse. l. j. §. ne aut. C. de cadu. tol. de solu. inter artifices nō. in. c. statutu. §. assessorem de rescrip. lib. vj. ad hoc qd nō. Innoc. de offi. deleg. c. si. hoc confirmat equitas quia non expedit testatori q. persona surroget illi q. forte dicit se nihil lucratum vel modicu. et sic pauperes nihil habebunt aut modicu. Ex quibus omnibus concludo locum esse legato factio per Adalardum et illud executioni mandandū. Anto. de Butrio.

Consiliū. .l.

In nomine Iesu Christi. Vitis litteris legitimationis predictis et visis forma supplicacionis et latiori responsione pape q. in litteris cōprebendat. Dubitat an ex illis verbis in supplicatione contentis ibi habere dignemini pro expresso sufficiant iuncta responsione simplici fiat ut petit. Dato q. in cōcessione legati quā pfirmat sit gratia concessa non obstante venientibus ab intestato etiam si fuerint in pari gradu vel cum eis cū quibus dispensat dicat facta mentio eorum ut gratia firmet contra preiudiciū venientium ab intestato. Premitto q. stante gratia ut in litteris conti-

netur gratia non valeret ad preiudiciū liberorū venientium ab intestato. in aut. qui. mo. natura. effi. sui. §. illō. Et q. si papa sciisset euz habere liberos legitimos nō sic de facili concessisset ad preiudiciū legitimorū. tale ergo ē tacitū et de rescrip. c. super litteris de preben. si motu proprio lib. vj. et q. tales legitimationes impetrari consueverunt et cōcedi in solatium deficientium legitimorū. ad qd nō. Specu. de suc. §. j. v. ex facto queritur et ibi Jo. an. in addi. ad hoc in rōne sui. l. mulierem. C. d. adop. insti. e. §. semine. Item et ut ibi nō. consueverunt clausule apponi per quas fit mēto de legitimis liberis ergo liberos legitimos subesse obuiat legitimationi. q. absurdum foret tollere ut obstat q. non ob. ad hoc de rescrip. c. mandatū et qd ibi nō. Nunquid aut attenda aliqua supplicatione cū responsione ad illum iuncta cōcessione legati tollat vitium taciturnitatis legitimorū liberorū cū de eis nulla sit facta sufficiens mentio. videtur q. non. q. vel hic est noua cōcessio et non sufficit expressio facta legato. q. cum nouiter concedit noua requirit mēto ut excludatur surreptio et ut firmet gratia contra preiudiciū tertij ar. ff. de dam. infec. l. de pupillo. §. i pluribus. C. de prescrip. xxx. anno. cum nouissimi. §. ex bis ff. de fideicō. heres. §. q. si hic seruus. iij. q. iij. engeltrudam de sen. excō. c. officij. et c. cum pro cā. de iude. ita quorūdam cū si. vel est antiqua confirmatio. q. vtrūq. esse nō pōt. de si. instru. inter dilectos. v. ceter. et qd ibi nō. Et adhuc cum pape non sit facta expressio legitimorum aliquid pncipi est tacitū quo expressio nō obtinuit set confirmatione ad preiudiciū liberorū. nec cum tali tenore verisimiliter expressisset. vna ergo confirmatio dēonfir. vti. vel. inuti. c. j. et c. porrecta. de capel. mo. c. j. Item q. ad concludendū mentem pape in preiudican do tertio specialis erigit mēto tertij preiudici et nota bilis ut in. c. super eo de offi. dele. nō. de do. ex litteris. de resti. spol. ex cōquestione vbi de particularibus clausulis mentionem fieri oportet sicut de toto processu de re iudi. inter monasteriū. igit non sufficit hec mentio generalis. ad hoc de iureiuran. c. p. et in. c. in nostra de p. cura. qd nō. glo. in. c. si. de procur. lib. vj. et de elec. pcurator lib. vj. in verbo ad agendū sic in sententia ut nulla concludat requirit specialis expressio in sententia vtrij et non vitatur per relationem ad aliud ut nō. de proba. qm. contra. q. generalibus verbis dolo videt hic papa circūuentus. Dicit enim supplicans ex certis causis cōcessionem legati dici ab aliquibus nullam et hanc ut notabilem non exprimit preiudiciū liberorū. Unde in generalibus verbis inuolutus inducit ad cōcedendū q. primo dicit superiori arripere ut dicit Inno. in. c. cū dilecta de rescrip. ibi sentit differentiam inter arripere et surripere. His non obstantibus puto contrariū de iure supposito enim q. fiat fides de supplicatione et responsione pape. et supposito i facto q. ex stilo curie grē pape possint ex registro sumi et aliter probare q. per litteras bulatas. de quo in iure sunt opi. de quibus in procemio. vj. apparet euidenter q. aliter sumpta est minuta per vicecancellariū et magis stricte q. fuerit a papa cōcessa et in talibus recurrendum ad originale de proba. qm. cōtra falsam. nō. de si. instr. cum. p. tabellio. et c. si. Nō enim est in potestate vicecancellarij litteras sumendo restringere gratiam a papa cōcessam in reseruatis pape et non concessibilibus per vicecancellariū nisi aliud habeat stilus curie. de quo non sum informatus. Nam in gratia papa signat fiat et petit ut supra inter cetera petitum est ut habeat concessio legati et eius tenor pro sufficienter expresso. ergo omnia pro expressis habent. et perinde ac si specificata fuissent. potest enim papa ad validitatem a se gesti fingere expressum. qd expressum non est et habetur pro expresso de preben. si motu proprio lib. vj. de elec. illa quotidiana de trasac. c. j. de re iudi. cle. passio ralis ad hoc stilus curie q. bz incōfirmatiōib. apponere

clausulas istas vel similes cuius tenorem volumus haberi pro expresso. Nam alibi scriptum ad qd sit relatio perinde censet ac si expressum foret specificè in scriptura que ad alia refert. ff. de re iudi. l. ait pretor. §. si iudex ibi sic accipiendum est quasi quantitatè nominauerit. ff. de heredi. insti. ass. de condi. 7 demò. si ita scripsero de cò di. insti. l. illa. institutio. C. de testa. l. i. de excep. c. cū venerabi. v. qd nō. de religio. do. pñtutus cū simul. Itē ex quo papa vult haberi pro expresso hoc singulare expñsum. non ergo admittit pñtio in pñtariū. als allegatio qd expressum nō fuerit vt in de. j. de proba. 7 qd ibi nō. hoc cōfirmat stilus curie in simili in appositione clausule non obstantiū qñ dicit non obstantibus pñtlegijs etiā si de verbo ad verbū debeat fieri mentio hec generalia verba equipollent expressioni de verbo ad verbum ex quo hanc loco illius surrogat. Obiecta autē ab intelli gente de facili tollunt. ideo non insisto. Concludo ergo dictam cōcessionē firmare legitimationē pñtā defectu ita citurnitatis liberoz. Anto. de butrio.

Consilium .ij.

Esu Christi 7 matris eius gloriosissime noie inuocato. Puto iudicē aditum sup reformatione laudi in procedendi 7 firmandi modo et forma vt iudicem adiri 7 non vt arbitratōz. Iura enim que dicunt laudū reducendū ad arbitriū boni viri intelligunt. i. iudicis qz ille est qui hoc arbitrari habet vt. l. cōtinuus. §. cū ita. ff. de vbo. obli. 7. ff. iudi. sol. l. vir bon? quo ad finem decidendi apprehendere debet equitatez vel iniquitatē laudi vt arbitratōz habuisset. qz vt debuit arbitratōz reformat nō vt debuit iudex. Et sic cōcordat tur opiniones. qz ergo in pñtandi modo pcedit vt iudex in ordinando ritū sententie subijcit iuri vt certam debeat ferre sniaz 7 se pformare petitis hoc posito in libello sunt duo capita vñū super nullitate 7 hoc purum fm super iniquitate 7 hoc pditionale in quantum laudū appareat aliqd. Sup primo iudex pñtitiuit simpli citer. 7 si quiescisset in hoc sententia foret valida. sz vltira procedit prosequiū resoluendo illud cōditionaliter 7 casualiter eo casu quo appareat aliqd. Unde si apparere non posset aliqd primū caput remaneret. Aut ergo pducto laudo ex eo appareret euident nullitas laudi. vel euident statum ostendit 7 snia remaneret valida. qz deficeret conditio resoluens primū caput. 7 euanesceat fm caput sententie vt deficiente pditione. Si laudo ostenso apparent illius formalia nec statim euidenter pñtaret de nullitate aliqd eo ipso appareret 7 ex hoc resolutio pmo capite. aliqd appareret res reducitur ad scdm caput. 8 eo ergo videndum iudex in scdo capite duo agit. Primo pure decernit iniustam 7 reducit ad arbitriū boni viri. Scdo i quo 7 inquantū redigi debeat declarādū seruat. qz prima facie videt potuisse sicut in condēnatione expñsarum. l. terminato. C. de fruc. 7 lit. expñ. Ad hoc quia inquantū foret iniquū non videt iudici liquidatū fuisse pñt ergo ad aliqd tempus liquidationem reseruare. ad qd dicit Butri. C. de sen. cum iudex. nec vitiat sententia ex incertitudine qz spem habet certificandi. l. emili? de sen. ff. de admi. tu. nec vitiat qz condicionalis qz bec extranea conditio est vt ibi. Puto de iure cōtrariū vt ē cōsultum. qz diffinitua super certo petito vt hic erat nō pñt reseruari declarando in aliquo pbando vel declarando post sententiā nisi in cōtinenti vt. l. generaliter. §. j. C. de iureiurā. ad qd. l. paulus. de re iudi. Et hoc decidit glo. 7 Bar. in. l. cū iudex pñtalle. in. ij. q. equipollēt enim ista per vos declarandū 7 inquantū per vos declarabit si postea liquideat. Cum ergo hic non veniat incōtinenti liquidandū sententia non tenet sicut si te cōdēno si probaueris hoc intelligit si incontinenti post sententiā est probatū vt ibi. Non obstat qd nō. in. l. iudex. ff. de re iudi. qz ibi incertū declarāt a iure 7 ius declarat i sententia vt. l. j. in. ff. ad turpil. Non ob. si dicat in vltima

parte sententie iudex facit duo. Primo pñtitiat super iniquitate laudi. qz pñtati sibi iniquū. Scdo reseruatur de clarationē inquantū qz hoc non liquet sibi ex cernendi ne scbi non vitiat primū vt est casus valde ad pñtitiū de emp. 7 ven. c. cū cām inuicto. c. cū cām. ij. de testi. qa ibi petens resoluū contractum qz deceptus vltira dimi diam insti precij aut legitimū pñtū dari vel suppleri nō determinauit ad certam quantitatē. Ideo incerte petite ibi valuit sententia incerta hic quantitas certa indebiti et imoderationis laudi fuit in libello petita 7 declarata. Item illud incertū qd reseruatur non erat principaliter i obligatione sed in facultate soluendi. sufficit ergo sniaz continere certū in principali petito 7 reseruanda est declaratio ad tempus collationis eius qz est in facultate soluendi. Hoc autē principaliter submittit petito et iudicis officio. remanebit ergo sententia nulla nisi euident nullitas laudi appareat ex forma laudi. Ita videt mibi Antonio de Butrio.

Consilium .ij.

In nomine dñi nostri Iesu Christi. In scō sancte Marie maioris supposita formalitate appellationis de qua non disputo qz non vidi eam. Et posito qd capellani non sunt intulati. nō est dubium appellatione pendente potuisse dñm Georgium reuocari 7 hoc neuter ex consulentibus 7 allegantibus negat. reducitur ergo dubitatio. an capellanie ille sonent i titulū beneficii ita qd ibi positi dicant intulati. an simpliciter stipendiati dicant absqz titulo. Et quā qz multa hincinde allegant magis proprius tex. qui valeat adduci est tex. de offi. vica. c. ad bec cū glo. sua qui questionē ad litteram decidere videt pro parte dñi Gregorij. assignari enim pñt allegari possunt redditus certi seruienti ecclesie qui non est intulatus ad ecclesiam idest ad habitū ecclesie vel prelacionis ecclesie 7 cūz bec assignatio beneficii 7 redditus est perpetua a qua ibi assumpt? nō est absqz cā remouibilis non vt habeant titulū sed quasi titulū patet ibi in glo. tñ expelli non potest ac si eam haberet intulatum. erit ergo sensus constitutionis in. v. volentes ibi nec haberi pro institutis 7 intulatis ad eandem ecclesiam. f. quo ad habitū cure ecclesie quasi resideret in priore 7 canonicis sed quasi titulū habent ob quē remoueri non pñt quo ad exercitiū cure. 7 vt ita loquar directū titulū habent prior 7 canonici habent bi capellani 7 quilibet perpetuū habere censet. 7 hoc corroborat c. pe. de cle. non resi. qui tales vocat assissios vel assessios nos quasi assiduos qui ad residētiā tenent vt veri intulati. Pmo decisione aduertendū qd in ecclesijs redditus 7 beneficia terminant aliqñ ad ibi recipiendos pro prio 7 principali nomine. 7 talia sic determinata distintta vel indistincta beneficia appellant. 7 habent in se titulum annexum 7 perpetua debent esse 7 tales ad illam assumpti filij censent ecclesie quos temporales esse non decet. lxx. di. sanctor. vj. q. j. quā quis. 7. c. pastoralis. quidam assumunt in ecclesia non principaliter sed aliter loco. 7 sic vt surrogati. 7 cū impossibile sit eandem ecclesiam aut titulū duoz esse. sicut nec vxor carnalis. d preben. cum non ignores hoc non permittit ius nisi ex causa. 7 tunc surrogati habent quasi titulū. i. vtiliter titulum directi remanentis penes principalem. ideo si cā ē perpetua impediens prelaturum in exercitio vel principaliter intulatum surrogatus habet vtiliter titulum perpetuum. 7 vocantur tales vicarij perpetui de rescrip. c. postulasti. de fide instrumen. g. perpetuus. de si. presb. pñtitiuit. 7. c. constitutus. de offi. vica. c. prouideas ad bec. 7. c. clericos. que omnia intelliguntur in vicarijs perpetuis. 7 hic non est casus noster quādoqz in principali temporaneum impedimentum 7 legitimum 7 cōceditur a iure vt deferuiat per vicarium de elec. per totū de vo. c. si. d elec. cū ex eo li. vj. d ap. puenit d regu. bñfi cū 7 in pñtione execrabilis cū si. q de vicarijs logt. Ad

hec pnt reduci oēs casus i plurib⁹ q̄ enumerat de f bē.
extirpande. §. qz vō iter quos aliq sunt ppetui aliq tē.
porales. tales aut nō sunt ppe ititulati nec filij ecclie. de
fi. instru. g. perpetuus nō. glo. in fi. In istis talibus
procedit regula qz deseruire per aliū regulariter est p/
bibitum. xvj. q. j. generaliter. xvj. q. ij. precipimus tem/
pora nec tñ cure hnt exercitiū. sed delegatā hnt prātem
vt dicit glo. in. c. qm̄ enormis ne prela. vi. suas. Item et
temporales a solis prelati vel rectorib⁹ subsistente im/
pedimēto possit ad modicū tempus substinere vt nō.
Hosti. 7 Jo. an. de offi. vica. clericos sup glo. vbi i fine
dicit qz hnt delegatā. ad hoc glo. in cle. j. de regu. in vbo
locum tenentis. Idem ppetui autē vtiliter curam habēt vt
ordinarie potestatis vt glo. in cle. dudum de sepultu. in
verbo sacerdotibus. ad hoc qd nō. in dcō. §. fi vō de p/
ben. c. sup inordinata. Quidam sunt in ecclesijs stipen/
diati non vt surrogati loco alior. nec vt principales sed
vt coadiuantes vt qñ nō sufficiant pncipaliter curati
vel intitulari alij sub eis ponunt ad exercitia cure iuuan/
da. 7 tales similiter pnt esse 7 temporales 7 perpetui et
cū titulo 7 sine titulo. Nam non est hic iuri repugnans
quē habere stipendiū in ecclesia 7 ibi non esse intitulaū
patet ex notatis de rescrip. c. postulasti. nō. Innocē. de
prebē. c. cū iam dudū. 7 nō. lxx. di. c. sanctor. Idem est
enim quis esse in ecclesia prebendatus absqz titulo. su/
mendo prebendam large pro stipendio. 7 tales ad rps
modicū pnt assumi etiam ab ipsis prelati rectorib⁹ in/
ferioribus absqz epi consensu. Item 7 de epi consensu
vel licentia cōmittendo eis vt delegatis partim exercitiū
cure vel alias participantes vt nō. de elec. ex eo. li. vj. et
nō. de pe. 7 re. ois vtriusqz sexus sup glo. executionem
7 nō. de offi. archi. officium in verbo cū oib⁹ in nouel/
la. ad hoc ne prela. vi. suas. c. qm̄ preallega. ad hoc tex.
de offi. ordi. c. qm̄. vij. q. j. c. illud 7. c. nihil. hoc firmat
Inno. de offi. vica. c. clericos. pro regula residētes pos/
se sibi assumere coadiutorem i cura. imo debere vbi nō
sufficit dūmodo resideat ita qz non assumat ex toto loco
sui hoc pfirmat Lapus d casti. multipliciter sua alle. vj.
ergo probatum est portionarios in ecclesijs assumi pos/
se vt delegatos in exercitio cure 7 non vt intitulos ad
hoc cle. j. de regu. in vbo prioratus cū glo. in verbo lo/
cum tenentium. ex quo concludit tales sic assumi nō fo/
re exorbitans a iure. 7 vt non ob hoc cogamur verba re/
stringere 7 iura que pbibent assumptionē vicariorū p/
cedunt 7 restringi debent ad volentes assumere ex toto
loco sui non residendo vt ibi. Non pnt etiam ex hac cā
assumi vt perpetui aut intitulari. 7 tales non pnt assumi
nisi de consensu epi. imo exigit p̄sensu capituli vt nō.
Uinc. in. c. ad hec de offi. vica. de cler. nō residen. c. p̄t.

Ad p̄stitutionē ergo respondendo ponderandū p̄i/
mo qz in ea pponit ecclesia spāliter fore de mensa. vnde
7 ibi liberius pōt ponere non intitulos qui hnt dele/
gatam vt nō. in cle. frequens de excels. prela. 7 nō. scribē/
tes in cle. j. de rescrip. Item aduertendū qz istis por/
tiones 7 stipendia assignant absqz p̄sensu capituli quo
casu vt ppetua sic creari nō pnt vt dixi. ad qd nō. d p̄ti.
c. cu3 accessissent. hec aut curata proponuntur a solo epo
Item vult p̄stitutio non habere pro institutis aut intitu/
latis ad eandem ecclesiā 7 simplr verba p̄stitutionis lo/
quūt. nec dicat qz excluditur institutio 7 intitulario re/
spectu cōiū tractatum 7 respectu situs cure 7 cōis iu/
ris ecclesie qz a talibus etiam si forēt intitulari a iure ex/
cludunt. vt nō. de elec. c. j. Item ex verbis precedētib⁹
satis a talibus sunt exclusi vbi eos excludit ab aggrega/
tione capituli 7 cōibus tractatibus. 7 generaliter ab oi/
iure capituli excluserat dum vniuersaliter dicit eos in ta/
libus nulluz posse ius vendicare. Superfluerunt ergo
verba sequentia. Item hoc declarat cā que sumitur que
dictū declarat ampliat 7 restringit. ff. de admi. tu. ita aut
nō. in cle. j. de elec. 7. c. j. de temp. ordi. lib. vj. Cā autē ē

ne per hanc viam attribuat alteri potestas pferendi be/
neficia. aut instituendi. aut in aliquo ledatur aut minuat
in epo qz sequerēt si isti dicerent intitulari etiā respectu
particulariū portionū. si enim vt perpetui a canonicis
assumerent 7 postea cōfirmarent 7 vt perpetui hac via
in ecclesia darentur intitulari aliter qz epi collatiōe pro/
uisi qz euitare voluit statuens in illis verbis ibi in q be/
neficior collatio 7c. Ex quibus concludo hos nō fo/
re perpetuos assissios nec intitulos ad ecclesiā. nec
in ecclesia. sed remouibiles nō ad nutum priorum 7 ca/
nonicorum. sed ad nutum epi qz etiam sonant illa verba
licentiarū seu expelli que ad factum referunt et non tibi.
notant dissolutionē. Ex quibus rōnes in oppositū de/
facili tollunt. non enim obuiat qz nō fuerint absqz cā re/
mote. qz hoc ex honestate factū est 7 tale i simplici velle
consistens non est prescriptibile. qz volendo iure vtitur
nō. de priuile. vt priuilegia de consue. c. fi. lib. vj. 7 in ma/
teria consuetudinis in. l. j. C. que sit long. consue. 7 per
Buil. in. l. de quibus. ff. de legi. Item etiam hoc in mul/
tis ecclesijs de facto seruatur vt non intitulent 7 curā exer/
ceant 7 hoc vt magis sint ad obediendum priori 7 cano/
nicis 7 curam melius exerceant dum vident se de facili
remouendos non obstante. qz possent dici beneficia. qz
fateor largo modo vt dicat aliqz spiritualitatis habere
sed. c. nō hoc stat qz ibi temporaliter ad nutū pferant vt
in temporalibus vicarijs 7 qz absqz titulo stipendiū as/
signetur vt nō. in dicto. c. postulasti. 7 patet in tempora/
libus vicarijs. Item rō que concludit secundaria bene/
ficia non fore ad nutum remouibilia nec esse possibile ē
contra glo. in cle. frequens 7 patet in oib⁹ vicarijs tē/
poralibus qui possunt ad nutum 7 vt non intitulari re/
moueri. Ratio que cōcludit absurdum aliquos assidue
deseruire 7 redditus percipere 7 delegatos esse etiā nō
habet in se veritatem qz seruire debent assidue propter
stipendium in quo labores remunerant 7 qz fructus p/
cipiant 7 deseruiant hoc non repugnat illi qz ibi vt nō in/
titulari sunt sed vt conduciū seruiant nec casualiter est
qz p tales iuuent residētes in cura. imo regulare vt ē p/
batum 7. §. qz vō. habet locū in non residentibus qz per
alios ex toto deseruire intendunt vt probatum supra 7
nō. Lapus in loco preallegato. Non ob. alie rōnes qz
persuadent 7 non restringunt ex quibus patet cōclusio
supra posita vera. Anto. de bu.

Consiliū .liij.

Ora ergo dubitatio reducitur ad illud quia te/
stis in particularibus pecijs terre diuersi sunt i/
sumis an ex hoc testamentū sit inefficax vt va/
rium aut cōtrariū aut singulare depellant vt nō. Qdo. i
l. diem proferre in. §. si plures. ff. de arbi. Archi. iij. q.
ix. Nihilominus Jo. an. residet de arbi. c. j. lib. vj. qz p/
bent saltem in minori 7 firmat Spec. in titu. de teste. §.
postqz. v. quid si plures. Hic imaginor duos casus ad/
propositū cōcurrentes. Primo qñ oēs testes deponē/
tes discordant in sumis. Scdo qñ duo vel plures con/
cordant in vna summa tertio discordante vel minori parte
7 deponēte de maiori vel minori. Primo casu puto qz
si ex diuersitate sume super qua deponunt surgit diuer/
sitas in substantia eius. super quo deponunt testes non
probant. qz aut sunt cōtrarij aut singulares vt si ego ex/
mutuo vnus testis deponit qz mutui. v. alter. x. alter
xx. isti necessario vel arguūt diuersa mutua. 7 sic sunt sin/
gulares vel arguunt contraria si se determinant ad cer/
tum tempus momentū. si aut ex diuersitate sume nō ar/
guunt diuersitas in substantia. sed in sola quantitate vt
qñ variatur in extimatione r. i vel possessionis tempore
quia per hoc non concludunt testes cōtrariū sed non
consonantes tunc in eo qz non cōsonant reijciū. p̄batio.
in eo aut qz consonant admittitur. In minori autem
summa consonant omnes. l. diem proferre. §. si plures.
ff. de arbi. 7. c. j. de arbi. li. vj. Et si dicas iter hec saltē ē

varietas que detrahatur testibus ut in. c. licet casus de pba. talis varietas hic non vitiat quia hic testificatur non de eo quod capiunt sensu sed intellectu et peritiam. s. de rei extimatione que ibi peritiam et intellectu oppinat ut dicitur Bar. in dca. l. ij. C. de rescin. ven. Nam pnt testes attestari in pban. do extimatione rei ut extimatores pnt et ut testes et hoc dupliciter. Primo modo attestando ex opinata extimatione cot. ut quod dicitur quod sciunt quod sic valet res cot. extimatione vel quod tunc habet pro cot. extimatione tunc non attestatur de rei veritate. s. opi. pnt attestari et de veritate et tunc oportet quod deponant ut dicitur Bar. in dca. l. ij. in ultima practica. Secundo modo bec attestat si quilibet diligens sic emerit hoc est attestari de cot. extimatione in qua deponunt ut parti de extimatione in quo falli pnt. in minori aut non fallunt in quo psonat oes ergo valor ad illius limites est probatus. In talibus aut que experientia deponunt sepissime fallunt. xxvij. q. j. nec aliqua. de pba. c. cam. de frigi. c. fraternitatis. referunt enim se testes ad extimationem quam putant com. et hoc sufficit. non quia vera est et determinata. opinio aut potest esse in testibus diuersa. quilibet ergo verum dicit in eo quod putat sed non pnt nisi in eo quod consonent plures alias satis difficile foret testes probare extimationes rerum que cot. discrepent in quantitate et etiam prescriptioes cum testes possint esse de possessionis tpe diuersimode informati quod aliqui de magno tpe aliqui de paruo videant. Secundo casu qui duo vel plures psonant in vna summa tertio aut minori pre discordante. et tunc stamus maiori parti ut no. i. l. diem proferre. s. si plures. et in. l. j. s. j. ff. de ven. inspiciendo. ad hoc optime. iij. q. iij. de iudi. de arbi. c. j. lib. vj. quod ex quo pluri habemus concordiam expressam non recurrimus ad mentalem. Nec obstat quod promiserint defendere et. quod talis promissio de defendendo et de non mouenda qone et de euictione refert ad qones iniustas et quia verisimiliter cogitauit venditor. in hoc aut ut deceptus ignorantia non venit contra promissionem. l. si. s. idem qui nit. ff. de pdi. inde. ff. de pac. l. tres frs. non obstat glo. ij. et que scribit Bar. in. l. ij. prealle. et in. l. sciendum de v. ob. quod loquitur in iuramento nec etiam dictum suum ex toto est verum alias nisi locus esset remedio illius. l. cum cot. i. instrumentis venditionum talia pacta apponunt. Nec obstat quod scire presumit summam et quantitate rei. quod illud verum nisi qui apparet deceptio ultra dimidium iusti pccij. quod ex presumptione non iactationis sui presumit ignorantia ut no. C. de rescin. ven. quisquis.

Consilium. liij.

Vidam magister Benuenutus de forlino suo condito testis in quo Sanctum filium suum sibi heredem instituit. et si dictus Sanctus decesserit sine filiis sibi substituit sub hac forma certa legata casu eueniente predicta subiunxit in alijs bonis magistrum Philippum et magistrum Antonium equalibus portionibus substituit pleno iure. mortuo testatore mortuus est Sanctus in pupillari etate superstitie matre pupilli et supstitibus magistro Philippo patruo. et magistro Antonio filio patris dicti mortui stante statuto in ciuitate Forlii quod ad successionem filij mater succedat vna cum patris si supersint et filij patris. Nunc querit an mater aliquid consequi debeat. an in totum excludat patrum et filium patris an ipsi in totum eam excludant.

Esu Christi et matris eius noibus inuocatis.

Dubitatio qonis huius surgit a dubio vulgaris an substitutio copendiosa per verbum cot. sit fideicommissaria pro toto tpe. an saltem pro tpe pupillaris directa existat si tenemus ipsam fideicommissariam ut tenet glo. in. l. precibus. C. de impu. et alijs sub. et in. l. centurio de vulg. et pu. et in. l. 30 in summa. Jac. de bel. in. c. rainutus. Jo. an. in glo. antiqua. de testa. si pater li. vj. dy. Rai. Mart. fil. et maior pars legistaz quo sopira

esset matrem non excludi saltem in totum si teneret opi. quod esset directa intra pupillares etatem. pro qua d. testa. dco. c. si pater lib. vj. Et quod plene discutiendo concludit Bar. in. l. centurio in. iij. q. q. ut equum et ut rationabile. quod matrem non existere in medio ut proponat in hoc sequor doctrinam Bar. que concludit fauore matris illam fideicommissariam intelligi pro toto tpe nisi ex substitutione modo aliter pateat de voluntate testantis. vel nisi substituit aliqua de personis substitutis quibus matrem pupilli testator non predixerit quo casu vel quibus tacita pupillaris matrem excluderet ex cot. persone substitute. bec patet ex scriptis Bar. in. l. centurio in tertio membro principali. et l. precibus. C. de impu. et alijs substiti. et in. l. ij. eo. ti. in v. quod ex quibus presumat bec voluntas. et iter cetera dixit ex verbis patere de voluntate qui dicit libere substituo talem vel qui talia verba profert in substitutione. ex quibus verbis patet testatorem voluisse substitutum habere directo hereditate vel integraliter. hoc aut si satis notant illa verba pleno iure que intelligunt. i. cum o integritate et absque diminutione. l. seruos quos. de leg. iij. l. generaliter qui et a qui. extra de elec. querelam. de foro compe. conquestus. no. de preb. de monachis. xvj. q. ij. in summa de dona. pastoralis. de priuile. cu. et planitare. et in ecclesijs maxime si intelligeret pleno iure. i. quo ad proprietatem et usufructum. verba illa supfluerent cum absque illis talia includunt. contra id de le. j. si qui extra de verbo. fig. abbate. de priuile. si papa lib. vj. Item hoc patet ex additione persone substitute que pariter cum matre. succedit mater ergo substitutis et predilecta nec fuit verisimiliter a testatore. et quod predilexerit patruum et filium patris. p. ex precedentibus in testamento circa relictam quantitatem. quod uxori legauit decem patruo et filio patris pupilli substituit in magna parte bonorum. ad hoc vota bodie testatoris. quia ex cot. usu prediligunt hereditates remouere circa stipites et descendentes a stipitibus suis maribus quod extranearet ad extraneos quod extingueret ex successione uxoris patris exclusis. ad hoc quod scribit Bar. in. l. ij. de vulg. et pupil. in materia pupillaris in. v. quero. ex quibus presumat ibi. sed quid d. matre defuncti ubi ab ordine succedendi mensurat predilectio et data equalitate succedendi non notat predilectio ad excludendam tacitam pupillarem et consequenter nec ad obligandum que alias directa intelligi potest et d. Reliquit ergo quod valuit ut pupillaris excludit ergo et mater ex toto quod vel succedunt patruus et filius patris ex pupillari si addita est hereditas noie pupilli vel quod scitas firmat tabulas pupillares ut. l. iulianas de acq. heredi. vel vulgaris tacita que matrem excludit pupilli ut no. i. materia vulgaris vel expresse saltem generaliter vulgari que et matrem excludit ut no. in. l. latus de vulg. et pu. quecumque opi. ergo circa hoc vltimum teneat si concludimus ipsam directam non ut conclusum. semper mater excludit a patruo et filio patris. sic concludo de iure sed pnt non sit alias absque dubio. Anto. de bu.

Consilium. lv.

Esu Christi et matris eius gloriosissime virginis nominibus inuocatis. Videt primo dictum spurium non admitti ad aliquam partem quod delata videtur turris nobilibus de afinellis in signum dignitatis et nobilitatis eorum. spurij autem non merentur inter nobiles nominari in talibus. C. de incest. nup. l. humilem. et non capiunt nomina appellatiua ascendentium suorum. l. si. C. de naturali. lib. nec familie agnatione insti. de cognat. suc. s. vulgo. ff. vnde cog. l. hac parte. et l. permutatio. s. familie. ff. de verbo. fig. vnde dicit Bal. in. l. cum nuptie. ff. de sta. ho. quod non capiunt nobilitatem suorum. hinc est quod non potest arma portare nobilium ut dicit Bal. in. l. filii. ff. de bis qui sunt sui vel alie. iur. per. l. cum nuptie. d. testa. ho. et l. vulgo puro quod si bec turris delata est iter eorum successionis iure tunc et non altero respectu. p. q. rone hic

potuit succedere ipsi instituti per. l. fi. C. de natu. libe. potuit. 7 in parte huius turris succedere si est delata inter eos tñ ad pseruandū nomē generis q̄ sonat appellatio 7 cognomē turris vt turris afinelloz q̄ hic succedat in turri q̄ cognomē sanguinis cum de sanguine sic retinet illud naturale. vt. l. hac parte preallegata 7. l. p. nuntiatio in fi. ff. de vbo. fig. 7 ibi Bar. in. l. tutelas de capi. di. 7 ibi Bar. hec vera nisi aliquo iurē legitimo fuerit occupata per regimina 7 incorporata in rempublicā. quo casu habentes cām a republica preferunt alijs et alios excluderent. Ita mihi Antonio de butrio iuris vtriusq̄ doctori visum est de iure. Ideo scripsi 7 figillari mandavi.

Consilium. lv.

Esu Christi 7 matris ei⁹ gloriosissime virginis noibus inuocatis. In qōne vertente iter Jacobi heredem Guilelmi 7 dñam Fiorutia oli coniugē dicit Guilelmi 7 legatariā. visis testō 7 legato. 7 viso puncto in p̄silijs p̄rarijs an in legato su pellectiliū arnesiū 7 oīuz rez tam paruaz q̄ magnariū existentiū 7 permanentiū in domo testatoris includant perle pignorate testatoris quāq̄ casus sit valde dubius ideo non mirandū si doc. sint in cōsilijs p̄rij. tñ q̄ arbitri in eo sensu hec reducere pōt. eligere oportet alteruz de p̄silijs totū hoc reduci ad intellectū 7 verba. l. iuliana. 7. l. qui habebat de le. iij. in intellectu illaz legū ap̄probo consiliū dñi Calderini sic declarando negari nō pōt in verbis particulatis ibi repertas cōprehendi q̄a legat omne p̄manens 7 exis. Itē legans bz aliq̄d ius ī re legata qui ius pignoris 7 ius retinendi donec debiti soluat. ad hoc ergo legatū determinabit. l. si domos. §. fi. 7. l. senatus. §. fi. ff. de le. j. 7 vult glo. i. d. l. iuliana ex quo ergo in eo residet aliq̄d ius non subest cā quare nō cedat legato verbis ad hāc rem se accomodantibus vt faciant. non ob. l. qui habebat. q̄ ibi legatū nō fuit vniuersale s̄m vnam litterā. Itē etiam determinatū fuit ad res meas vel ad res quas habeo que verba denotāt dominiū vt ibi. 7. l. qui concubinā. §. si heres. eo. tit. C. si e christiani man. in rubro 7 nig. 7 hoc est de mente Bar. in dicta. l. qui habebat. qui pcludit legatum ad pignora extendi si ad hoc adaptari pōt salua rōne recti sermōis verba in hoc non paterent q̄ legauit cū adiectione mea vel que habeo. p̄z ex. l. quā allegat. f. l. seruos. e. ti. Nō ob. q̄ non se extendat ad res alibi destinatas 7 que non sunt cā ppetui vsus. q̄ illud pcederet inquātū rem vel eius extinctionē vellemus subijcere legato. sed hic non subicimus rem legato sed ius pignoris q̄d est testatoris nisi satisfactiōe dissoluat legatū ergo erit in hoc. q̄ mulier illa poterit retinere pignus vt postea poterat testator 7 non arbitri ad restituendūz particulas donec sibi de debito satisfaciāt. 7 testator debet 7 liberabit debitor soluendo mulieri ab herede. Itē si ptingeret rem effici irrecuperabilē ex impotentia soluendi. vel de scō pignus non recuperet vel ob cōtumaciā insolūtū assignaret hec comoda mulier posset consequi ex legato q̄ ex pignore testator potuisset. q̄ ad ius suū legatū determinatū videt per prius allegata. 7 hoc est de mēte tex. 7 glo. in dcā. l. iuliana. Etiam equitas hoc suadet q̄ legatum hoc fit ad exonerandā p̄scientiam defuncti in p̄ceptis ex bonis mulieris. Ideo duplici de cā ampliandum q̄ cum legatū est 7 in pleniori intellectus ampliandum. tum q̄ ad exonerationē p̄scientie 7 aīe fauorabile Docet enim experientia maritos de pauco facere cōscientiam cū multū ab vxorib⁹ pceperint. An. de bu.

Consilium. lvj.

3 filius sola habet quasi castrensia vt pponit sufficientia sibi 7 ad filiam dotandā satis puto hoc onus fore filij sicut 7 alimentādi iuris nō. in dcā. l. non quēadmodūz. 7 in. l. j. C. de alē. lib. Et q̄ officio paterno 7 sanguinis p̄pinq̄itate surgit dotandū

necessitas patri aut filio propinquo est sanguine quo igitur 7 q̄ iure antiquo pater pro filio dotare tenebat. q̄ illo tpe filius bonis carebat. vt. l. dedit dotē. de coll. bo. nō enim dotandi necessitas surgit a potestate paterna. sed a sanguinis p̄pinq̄itate. Hinc est q̄ profecticia dos dicit data a patre filie emancipate. ff. de in. do. l. p̄fecticia. §. fi. l. 3. ergo filius hīs patrē non habeat filiā in potestate sed auus non per hoc pater excludit a necessitate dotandi. ad hoc. ff. de adop. l. pater in filio. Sed si filius haberet aduenticia an tunc onus spectaret ad auū magis esset dubiū. Et hec decidit Idē. de ancha. sed q̄ in puncto de hoc non querit. non vltius me extendo. Sic mihi Antonio de butrio est visum. Ideo scripsi et figillavi.

Consilium. lvij.

In noie dñi nostri Iesu Christi amē. In qōe surgente a testō Christophori pro legato facto dñe Lix vxori sue pupillis. Audio ex vna parte viduam ex altera p̄cedere cuiusq̄ cā pia est. Vidi allegatiōes tactas 7 reales aduocatoz Florentie vt moris eoz est elegantū apparet. Non restat ergo aliū q̄ eligere ante oīa Christophori voluntas scripta est contra cōe totū maiorum plus in cōiugibus optantiū volūta te ppter nuptias scōas 7 maxime sic festinatas ex q̄bus frustra suspicio 7 sanguinis perturbatio solet exoriri vt lex dicat. sed scriptū est forte enim imitari sunt apostolū. Nōtuo viro nubat in dño de secū. nup. c. fi. aduocati promiscue allegant quibus ex verbis trahunt voluntatem testantis ad casum occurrentē p̄tractus post mortē testantis inquirentis ex verbis aliter intellectis nō iter. petraris vel extensis tempus cōputandū a morte 7 nō a testō. l. tali de iure do. l. iij. §. heredi de sta. lib. l. cū qui kl. iuncta. l. eum interdū. de verbo. oblig. Nā hec mihi non placet q̄ oīno verba repugnant talez mentē ex verbis colligi. q̄ verba certa 7 clara sunt testatorē tempus ponderasse a morte ppter donationē nunc proxime secutam. Unde si trahi p̄t ad tempus illud mortis non eximati mente verboz trahit sed ex interpretata q̄ vbi certa 7 clara sunt nec ad tēpus mortis adaptari p̄t nisi laceratis verbis exponendo nunc pro tunc. Nec obstat impossibilitatē hoc inducere vt sic extranea expositio fiat aliq̄. q̄ attento testatoris tpe cōditio duplex. vna ab altera dependens a dicto legato est si per totū mensem Ianuarij nuberet 7 post mortem testatoris. i. si ptingeret testatorem ante finitū mensem Ianuarij tūc primū mori 7 ipsam nubere q̄ totū erat possibile tpe testamēti scz testatorē ante mori. Lixamq̄ nubere ante finitū mēsem Ianuarij. omnis ergo vita testatoris ad mensem illudq̄ fecit s̄m ip̄osibile si nubere. excludit ergo ex defectu implementi casus iuribus fortune suppositi nō ex impossibilitate ad. l. iij. §. heredi. ibi cōditio impleta nō est de dando heredi aut casu aut heredis facto 7 vtrolibet in libertate ius habet p̄ditionē pro impleta. l. cū ita dat cū si. de p̄di. 7 demō. Et si ius velit vt impleat postea vt pōt cōputando ipsa ab adita hereditate nullū heredi p̄iudiciū est. Immo comodū p̄tra quē alias p̄ditio p̄ impleta habeat vt sic impleat q̄ nō potuit voluit vt pōt 7 casus hīs p̄ditionē pro impleta non excusat ab implemento vt in p̄posito causalis aut mixta extra casuz libertatis defecta tñ non habet pro impleta. l. j. C. de insti. et substi. sub condi. fac. 7 si habere pro impleta heredi p̄iudicaret. lex aut tali de iure do. dixit. primis 7 nō addit nunc 7 terminus ille proximus verbis non laceratis ad diem stipulatiōis 7 ad diem matrimonij sane referri poterat intellectu q̄ hic non est per dictionē nunc 7 sic loquitur. l. eum qui klis 7. l. interdum. Allegate scōo leges concludentes legatū deberi. l. 3. non nupsit tpe termini nato vt interpretata mente defuncti omnino a verbis extranea que leges volunt verba testantis ab opinione falsa testantis impulsa inopinato casu occurrente cui mēs

adaprarē et in qua sic verisimiliter disponderet opinione cessante etiam contra verba adiuncta per. l. testantis voluntate trahi ad casum inopinare occurrentē. l. ticius. §. l. ius. de liber. et postb. de heredi. insti. l. vxorē. §. te. stamento de leg. iij. l. peto. §. mater. de leg. iij. l. pater seuerinam. §. conditionū. ff. de condi. et demon. cū infinitis similibus. Casus autē iherimitatis iuncta conditione quā apposuit declarare mentem ac opinione testantis fuisse se ante finitū mensem Ianuarij mortuū et ob hoc talem apposuit cōditionē clausula directa. ergo opinio quā putabat si casus aliter dederit verisimilis est testantis voluntas et post mortē infra tantū tempus nubendo quātum putabat non deferre cōditionē implendo legatum cōsequat. qz quāqz ex verbis deficiat conditio nō existente in testamentis dñe. in aut. de nup. §. disponat. Et hic propriiores leges sunt ac melius ad casum cōcludentes. Et sic decidisse si testator post defectum conditionis incōtinenti obcubisset in dñio. sed ex quo aliqūa diu vixit. Ita qz potuit casum in preterito puidere et non prouidit. tunc non prouidit lex casui occurrenti et verba aut qz hoc imputat testatori qui sibi se noluit puidere. aut qz putat testatorem voluisse prouisionē ad casum non extendi alium. sed voluisse cōditionē defectā vt erat. vt. l. iij. C. de ioffi. testa. et l. tractabaf. ff. de testa. mili. sic in vulgari tacita que inest interpretatiue ptra verba vel vltra vim verborū subscripta interpretatiue a voluntate testantis aliter occurrente casu qz fuerit opinat? cui cessante opi. verisimiliter sic prouidisset qz si superuixerit et non prouiderit cessante conditione casus. puiſi a verbis lex aliter nō prouidet vt. l. lex cornelia. et quod ibi nō. ff. de vulg. et pupil. ex quibus cōcludo a verbis legatū non deberi si ante mensem Ianuarij nupta non fuit. casu non occurrente mortis et nuptiarū. qz casu deficiat conditio et nō habet pro impleta qz casualis et mixta et sumus extra casum libertatis. Scdo qz nec ex mente que colligat ex verbis qz testator declarauit de quo mēse. s. nunc. prime secuturo et sic a morte non cōputauit. sed ex testō. ff. de re. dub. in ambiguo. Tertio qz licet casus occurrens preter opinionē testantis cui cessante opi. si testans prouidisset vt in expreso ex interpretata mente cōprehendat. Et sic hic mensis Ianuarij cōputandū a morte hec interpretatio non consonat verbis cessat testatore superueniente ad tempus casus fm opi. nō occurrentis et aliter non. pudentis vt dca. l. iij. vbi ē casus et dicta. l. tractabaf. non debet ergo habere legatū. Ita mihi Antonio de Butrio visum est de iure. Ideo subſcripti dictaui et sigillau. saluo semper consilio saniori et veritate facti existente.

Consilium .lix.

Institutione regni Aragonum cauetur qz qz cūqz cōmiserit vitium seu delictum Sodomic comburat et eius bona publicent. Item et alia cauetur qz quicūqz seipsum interfecerit in sacro non sepeliatur et eius bona publicentur.

Item statuto ciuitatis Lucane cauetur qz si aliquis ciuis studiosē homicidiū fecerit de aliqua persona in ciuitate Luca. capite puniatur et eius bona publicent.

Esu Christi et matris eius gloriose virginis nominibus inuocatis qz copiosissime est allegatū non nisi certa media decisua et in quantum fundarentur ius publicandi bona super primo statuto puniente delictum sodomie indubitatum est publicationē fieri non posse quia ibi publicatio fit ex statuto et decessit ante cōdēnationē quo casu extinctū est crimen quo ad oēm penā per. l. iudicioz de accu. nec refert an eque pncipaliter a iure publicent bona an in psequentiā qz tex. loquitur indistincte et vtrubiqz pena accedit ad delictū qz morte extinguit. nec hoc est de casibus exceptis in dca

l. ex iudicioz vel ibi additis nec ob. l. si. si reus vel accu. mor. sue. qz illa differentia fit non in statuto vel iure penam imponente sed in sententia postea lata in qua distinguitur an fiat cōdēnatio expresse vel tacite. tunc enim incipit teneri ex quasi contractu qui non extinguit mor. te nisi tacite veniat cōdēnatio et consecutue ad delictum vt ibi vt dicit Bar. de pub. indi. l. defuncto. sed quo ad ius imponens vt fiat differentia vt dicit post mortē. an eque pncipaliter an in cōsequentiā nullum ius dicit hoc per que concludo idem si causet ius agendi ad publicationē bonoz ex solo statuto in quātum publicat bona a se perimentis qz in hoc non habet pro confesso. sed in illo tm ex cuius conscientia se perimit vt in. l. iij. §. idez rescriptit de bonis eoz. C. si reus vel accusa. mor. sue. l. defunctus per que etiam concludo non posse bona publicari ex duobus vltimis statutis in quātum publicant bona homicide et permittit de delicto alibi cōmisso puniri. ex quo proponit mortuus ante cōdēnationē pillā legem ex iudicioz. nec facio vim l. 3. Cy. sentiat ptrariuz in. l. vnica. C. de delict. defunctoz. et in. l. si. si reus vel accusa. mor. sue. an eque pncipaliter imponat ius penaz an tacite in cōsequentiā pena ex delicto debetur et illi accedat ex quo nondū deducta est in sententiā et morte extinguit sicut delictū quia ex causa delicti agi nō potest post mortem. l. iij. §. j. de bis qui sibi morte con. et l. iij. §. si quis aut sub incerto. totū hoc ergo reducit ad pma duo statuta simul iuncta vel iuncto delicto per secundū statutū punito et ex primo publicent omnia bona et sup illo fundari oportet omne ius agendi iuncto delicto quo morte conscit ex quo a iure habet pro confesso et cōdēnato. etiam ad bona ex quo per statutū ex delicto ex quo mortem sibi conscit bona omnia publicant. vt. l. iij. et l. iij. de bo. eozum qui sibi mo. con. Et si tenemus opi. Guil. de cu. in. l. j. C. de sen. pas. teneat opi. Ric. malū. nō vt nō. Jo. an. de heredi. cū secundū. lib. vj. Jtē si teneat opi. Pico. de mar. quā recitat Jo. an. in addi. Spe. in ti. de accu. §. sequit in. v. qui incipit felicitas Valcolat et. quā tangit Bar. quia hec publicatio fit de iure speciali vt tenendo opi. Bar. Item tenendo opi. Bar. i. l. cunctos. qz non confert qz in vtroqz loco fit statutum publicationis bonoz in delicto sodomie. Et etia qz burse fiscales sunt separate et pena imponit ex iure speciali et non cōi. tm semper tenui et puto qz ex quo statutū loci delicti dicit publicanda oia bona quia index domicilij possit illa bona publicare qui subditū pōt punire et delicto alibi cōmisso. l. j. et l. j. et in aut. qua in prouintia. C. vbi de cri. agi oportet. etiam fm statutū loci delicti quia fm illa transi iudicandū a iudice domicilij. xij. di. illud. et c. illa. vij. di. que contra. et nō. Pau. in de. pastoralis de re. iur. Nec ob. qz statutū si se extēdat ad bona alibi sita ex defectu pntis vt in. c. vt aiaz et pti. lib. vj. qz ab dicat vel abdicari disponit ius bonoz alibi sitoz a pso. na. ius aut in persona est que pncipaliter subdita ē iudici delicti in quātum reperit a statuto et subdit potestati iudicis delicti in qua bonoz ius residet. non aut pncipaliter disponit vt res aut bona sicut index delicti priuare pōt beneficio alibi suo de fo. compe. postulasti. et qd ibi nō. Inno. puto tm qz si statutū simpliciter diceret bona publicari qd restringeret ad bona subdita statuti. l. cū vnus. §. j. de bo. aucto. iudi. pos. nō. Sede. suo consilio. xvj. Puto etiam hec bona non posse capi qsi vacantia. sed ex quo habet pro confesso et dānato p sententiam sunt publicanda in loco domicilij ibi existentia qz dicit publicent per glo. de iurisd. om. iudi. in crimi. nali. et l. j. ne liceat potestate. l. si quis in tantam. C. vnde vi cū fini. glo. ad qd in Spe. nō. Bar. in. l. iij. §. de illo de bo. eo. qui sibi mor. con. et habebit seruare practi. cam que colligit ex nō. in. l. eius qui delatorem de iure fiscali. vt prouidet super delicto ex quo habet pro pffesso et publicato. effectum enim est tam ius bonoz residens

in personā delinquentis debito publicandi et habilitandi a persona in statuto loco delicti quod exequi potest et debet iudex domicilij ne in illa parte bonorum quā exequi non potest iudex delicti delictum remaneat impunitum et vocatis heredibus defuncti cum quibus eā est agenda ut. l. fi. §. fi. de bo. eo. quā quod defensionē non habeant aduersus illam fieram confessionē nisi probent de innocentia criminis sodomie ut ibi nō. Anto. de butrio.

Consilium lx.

Esu Christi et matris eius nominibus invocatis.

Primo aspectu ad preiudiciū Nicolai p̄maz concessionē fore reuocatā vel s̄m formam vltimē provisionis limitatā. quod ad preiudiciū nunc subiecti potest ius collatū ex statuto reuocari cum statutū singula res non recipit personas. sed infinite loquat. ut de iniur. c. in nostra. et ibi Inno. et nō. ff. de poli. totiens. de p̄uif. credi. l. antiofensu. Item quod hic actus veniendi ad habitandū non subijcit dispositioni criminis Floren. t̄q̄ complementū contractus ex parte illoz de sancto Seminiano. sed ut actus ad habitandas personas in successione priuilegij ciuitatis vbi se habilitet ad illam habitando quod contractus implementū. Contrariū puto quod vltima reformatio facta per oportuna consilia nō possit in aliquo detrabere prime concessionis. facit hominibus de sancto Seminiano. tum quod non per viam statuti aut priuilegij. talia inita sunt. Immo per viam contractus et pater in p̄uif. in quo proponunt pacta facta et conventiones et iuramenta prestita et c. A conventionibus autē nō licet discedere nec detrahēdo nec tollēdo nisi vtrāque parte consentiente. ff. de pac. l. j. et ij. C. quando lice. ab emp. discedere. t̄m quod veniunt contra iuramenta facta per predecessores que quāquā successores non obligent ad per iurium ex contrauentione. t̄m ledit decus publicū ciuitatis si pacta iurata non seruent et iuramenta talia fortificānt contractus contra successores de iure iuran. c. cum contingat. tum quod etiam conueniunt pactis penalib⁹ ad quod nō. m. l. ij. C. de iure iur. et in l. pe. de decre. ab oz. facien. et l. omnes populi de iusti. et iure. Negari enī nō potest ex quo in pactis aliud non supponit hoc venire in contractu ut implementū ex altera parte ut veniat ad habitandū qui Nicolaus ex quo fecit impleuit ex sua parte vnde minime non t̄m ciuilitate sed et naturaliter est obligatum ad pactū seruandū. et sic non p̄st statuentes ab hoc recedere. Item quod si de potestate dico quod nō cessatur in dubio velle quod a statutis provisionibus et decretis semper censet exceptū preiudiciū tertij de priuile. p̄stozalis. c. super eo de offi. dele. l. ij. §. si quid a p̄ncipe. ff. ne quid in lo. pub. de rescrip. cum cām. et quod ibi nō. et maxime ius a se concessum. ff. man. si t̄m homines. et maxime iuramentali. ff. de cōdi. indebi. si procurator. l. iij. §. si procurator. ff. quod quisque iuris de elec. si cōpromissa rius lib. vj. Et maxime quod extra conventionē incurretur penam ut est in proposito. Item quod ab istis dispositionibus generalibus priuilegiati censentur excepti ex quo specificata non sit mētio de priuilegijs suis de elec. c. qui sepe lib. vj. in cle. statutū. e. ti. de cle. non refi. dilectus. et c. ad audientiam. restringit autē provisio nouiter facta ad illos de artibus minoribus qui illo tēpore non soluerunt collectas ut disponit provisio qui in ciuitate aliter priuilegiati non reperiunt. et sic indubio est interpretanda ne pacta iuramenta et decus domicilij tante ciuitatis rumpat in non seruandis que promisit ciuitas aut illam representantes. Sic dico et consulo ego Anto. de Butrio vtriusque iuris doctor. Ideo scripsi et sigillauit.

Consilium lxj.

In nomine Iesu Christi. Videtur primo aspectu dictū. Id. non posse repetere collectas quas soluit quod illas culpa sua soluit nō faciendo rem describi ad instrumentū catastro aut extimū emptoris si bi ergo imputet quod dānum et c. de reg. iur. l. dānum. ad hoc quod statutū obligat extimātū ad solutionē collecte donec alter fuerit extimatus. Contrariū est veritas quia de iure onus impositū persone pro rebus vel imponendū sequit illū ad quē transit res. ff. de sol. quō. et nō. m. l. j. C. de muli. in qua la. l. j. etiam dato quod ad extimū sit descriptū venditoris et nondū translātū ad extimū emptoris. l. fi. C. fin. cen. vel reli. ad hoc quod p̄ statutū adequatur numeri reali quod sequit possessorem. ff. de pub. l. ipe ratores de cenf. cū possessor. l. hactenus. §. fi. et l. si p̄dentes. §. si quid cloacam. ff. de vlti. fruct. et per Dy. in dicta. l. imperatores. Item hoc vult aperte statutum dicens quod pro impositis et imponendis possit conueniri possessor. Vult ergo possessorem fore obligatum. vnde soluens pro tempore quo soluit onus pertinēs ad emptorem a quo ipsius liberauit. Ideo negocium suum gessit vtiliter et cū non habeat remediū contra fiscum vel cōmune a quo ariatur soluere per statutū ex quo non est extimū translātū in subsidium s̄m cōm opinionē poterit agere negotioz gestoz contra eum pro quo soluit effectū collectas. ff. de nego. gest. l. si pupilli. §. quid ergo hoc etiam declarat consuetudo seruata que in hoc cōsonat iuri ut emptor soluat pro tēpore quo rem possidet s̄m naturam sui est ut pro eo tempore quo comodū sentit rei sentiat et onus. ff. de re iudi. l. s̄m naturā. Et quibus concludo dictū. Id. potuisse repetere et posse collectas quas soluit pro dicto emptore. Non ob. statutū vltimū quod illud fuit factū ad cautelam cōis propter fraudes vitandas ut dixit ne cōtingeret fiscum excludi. q̄ si alius possederet ut in catastro et extimatis. etiam posset compelli ad soluendum sed semper quod soluit soluere censet pro emptore qui realiter ad hoc onus tenetur.

Ita dico et consulo ego Anto. de Butrio requisitus in loco dñi Petri de Anchiano dñi mei et nūc absentis ut consulam. Ideo scripsi et sigillauit.

Consilium lxij.

Esu Christi nomine invocato. Stricte nō reputo hoc fore crimē lese maiestatis quod nō i p̄ncipē mūdi ut imperatorem vel ad latus eius exeuntes vñ de iure cōi bona non cōfiscant quod p̄seruantur per aut bona dānatoz. C. de bo. proscriptoz que excipit crimē actum lese maiestatis. ut patet in dicta aut. ad fi. Confiscatio ergo fit per statuta. Ideo ponderanda sunt verba statuti si statutū dicit oīa bona publicari vbi cūque sint et publicanda sint. et fisco vbi sunt bona applicanda quod quid dixerit Ricar. malū. ut nō. Jo. an. de hereti. cum scōm lib. vj. in nouella. quod potest hīs subiectū rōne domicilij vel delicti abdicare ius a bonis alibi sitis de fo. cō. postulasti. Et hoc casu bona vacantia essent fisci vbi sunt bona vel vbi est domus et non pertinerent nec ad filios Laurentij nec ad nepotes. Si autē statutū simpliciter cōfiscaret bona vel omnia bona restringeret ad bona territorij. l. cū vnus. §. fi. ff. de bo. aucto. iudi. pos. de p̄sti. c. ut animaz lib. vj. Jo. an. post Nico. mat. in sumula bannitoz in Spec. de accu. si sequit in addi. que incipit felicitis recordationis et Bar. in l. cunctos populos de sum. tri. et fi. catbo. et tunc filios et nepotes simul cui donata fuit domus illa haberet ius illam prosequēdi ut proximiores nec ingratitudo Laurentij sibi noceret cum ingrat⁹ non fuerit donatario sed filio et tale ius ut personale reuocandi ex ingratitudine non excedit personaz donatoris ut. l. fi. et l. j. C. de reuo. do. extra de dona. c. fi. In casu autē in quo dicit filij vtriusque Laurentij non admittentur an vxores admittant de vxore Laurentij et ins

habere videtur tacite vt. l. assiduis qui po. i. pig. habe. non est dubium qd pot habere regressum 7 idem de hereditibus suis quia mariti delictum non nocet vxori i dote nec factum mariti obligat dotes excepta causa pmpilari. C. de pmi. l. ij. C. in qui. cau. pig. taci. 3. l. satis. C. ne vx. pro mari. per totum. 7 qz ius donis seruaf illesuz etiam in stricto crimine lese maiestatis vt. l. quisquis ad fi. C. ad. l. iul. ma. Nec obstat qd 7 fiscus in delictis dicatur habere tacitam hypothecam. C. de pe. fisca. l. j. li. x. qz illam non exercet fiscus ptra creditores sortis. ff. de iur. fis. l. qd placuit. 7 ibi Dy. 7 l. statuimus. S. fi. Itz fm cōem opi. non habet ante delictum vt nō. Ex. m. l. post hac. C. de bo. proscip. 7 Bar. ff. de dona. post cōtractum. 7 l. auferf. S. fiscus de iure fis. Ad vltimū bōa emphyteota non publicant qm possunt ab ecclesia reuocari. in aut. de ali. 7 emphi. S. j. colla. ix. 7 nō. in. l. ij. C. b. bo. dāna. 7 nō. Bar. in. l. si finita. S. si de vectigalibus. ff. de dā. infec. ad hoc qd de iure pa. nō. xvj. q. vij. filijs ac nepotibus. 7 nō. glo. de re iudi. in cle. pastoralis i v. bo subiecto. ad hoc in li. seu. de probibi. ali. seu. imperialis. S. illud. ad hoc de pen. in quibusdam. 7. c. felicitis lib. vj. ad hoc qd nō. 7 latissime disputat Jo. an. in Spe. de seu. super v. xxxix. Sic dico 7 consulo ego Antonius de Butrio vtriusqz iuris doctor. iō subscripsi 7 sigillauit.

Consilium lxij.

A nomine nostri Jesu Christi. Hic de duobus exhibetur de iure possessionis 7 de iure prioritatis in petitorio 7 proprietatis iure quo ad pium non videt competere possessionem qz auctore ptoze possessionem est ingressus. alle. ff. de acquir. pos. l. iuste. 7 qz nō spoliatur sed ingressus est 7 prior possessor auctoritate episcopi nō recurrenda ad remedia iuris vt faci pufilli animo ac neglectu 7 culpa propria possessio nem reddidisse videtur. l. si de eo. S. j. ff. de acquir. pos. ad hoc qd nō. Immo. de resti. spol. c. olim. Contrarium est veritas qz eo qd altero ingresso possessionē non recuperat suspicatus presumit se potuisse repelli. ff. de ac. pos. si id qd cui competit vel conditio ex. l. cōquerebat fm opi. Du. de porta raue. quā veram puto vbi sine armis vel fm cōem opi. interdictū vnde vi vt. l. j. S. de iur. 7. S. siue aut. 7 l. ij. S. si quis aut. ff. de vi 7 viar. 7 quod ibi nō. competit 7 ei interdictū seu conditio ex. l. meminerint. C. vnde vi ad recipiendam possessionē si non citato eo possessore ingressus est scōus cū auctoritate inualidi rescripti ingressus sit. Item 7 cōpetit huic remedium. l. si colo. C. de agri. 7 cens. lib. xj. qz nō iusta causa 7 vitiatio priuatus est possessor quāqz etiam penes bonafidei possessorem recuperet ad hoc qd ibi nō. Andre. de lig. 7 Bar. in. l. manifestissimi. S. sed cū in secūda. C. d. fur. ad hoc glo. in. l. an albe. eo. titu. qm oīa deficerent nō cessat remediū canonis reintegranda cōpetens pro qualibet non iuridica priuatione. Non ob. qd illud competit tantū pro rebus ecclesiasticis vt dicit Cal. de resti. spo. cum ad sedem. qz hospitalia gaudent priuilegio ecclesiasticum. vt. x. q. ij. hoc ius. C. de sacrosanc. eccle. hoc ius. 7 qd nō. glo. in clemē. dispendiosam de iudi. in verbo beneficijs. 7 Lapus de casti. in tractatu hospitalium sua al legatione. liij. q. ij. 7 lv. Ex quibus cōcludo oī. ppriate exceptōe ac questione reiectis hunc vt spoliatū aī oīa restituendū. de resti. spol. c. in literis. Item cum quis 7 c. ex cōquestione. 7. c. fi. de or. cog. C. ad. l. iul. de vi pu. si quis ad se fundum cum simi. Nunc discuti oportet de iurium prioritate in proprietatis iudicio hic pponitur paritas date collationis. vnde prior videt collatio legati de preben. si a sede lib. vj. 7 qd nō. d. offi. ordi. c. pastoralis. S. j. 7. e. ti. cū ab ecclesiā prelā. 7. c. quāto. nec infringi legati collatione ius presentandi pauperibus competens. qz non pponitur eos habere ius patronatus 7 tale ius non presentandi non videt prescriptione quesibile vt nō. archi. lxxj. di. hortamur. Et disputado

tenuit Jo. de monte murelo puto electuz a pauperibus potiozem. qz nudū ius presentandi est acquisibile absqz iure patronatus. sic 7 ius eligendi absqz iure canonicali de postu. prelā. c. bone de elec. scriptū de cau. pos. cū ecclesia. Et hoc habet cōis opi. quā tenet Jo. an. d. elec. c. querelam vbi casus est. latissime disputat in regu. de regu. iur. quod alicui lib. vj. ex quo concludit collatio nem legati non valere qz hoc nō pot ad preiudiciū laici habentis facultatem presentandi vt nō. de offi. dele. di. lectus. 7 de iure patro. c. dilectus. 7 qz legatus non pot sicut nec ordinarius preiudicare iuri alterius de confir. vti. vel inuti. sua nobis nō. glo. de hereti. statutū lib. vj. solus enim princeps derogat iuri alterius vt. l. quoties de preci. impera. offe. si priuatus. ff. qui 7 a qui. l. rescripta. 7 qd ibi nō. C. si contra ius vel vili. publi. 7 nō. de consti. que in ecclesiā de imu. eccle. qz pleriqz de reli. do. constitutus. 7 bec firmat Lapus de casti. in tractatu hospitalium super. c. de zenodochijs. de reli. do. in. xlv. q. non enim dubitandum hoc ius presentandi posse cōpetere laicis maxime si rector laicus est vt esse potest. xxvij. q. ij. quidam. 7 nō. de reli. do. qz contingit in cle. Quinimo ex altero capite nō valuit dici legati collatio ex pōne ibabilitate qz pponit facta minorū. xiiij. aīis p concilium qz contingit exigit tales gubernationes committi iuris boni testimonij. 7 qui valeat 7 velit bona locorum gerere vtiliter 7 fideliter defendere. Hic autē in tali etate vir dici non debet qui dicit ab omni virute cōtra molliem 7 ab omni robustate in aut. de nup. S. antiquitas colla. iij. 7 qd nō. Archi. xxij. q. ij. vir cū p pna. 7 de pe. di. ij. dum sanctam. Unde talium autem in becille est concilium. nec seipos regere queunt vt in experti humanorū que sunt actuum. de eta. 7 quali. c. inde eorum. nec eis proprios ex inbecillitate animi 7 fragilitate cōsiliij etiam administratio cōcedit. ff. de mino. l. j. vnde vir dicitur 7 vigorem complere virilem qui etatez. xv. annorū attingit vt in dicta. l. j. ibi virilem vigorem 7 c. nec in etate legatus valuit dispensare qz ius concilij est contra qd papa solus dispensat. nō. glo. de elec. cū dilectus 7 qz penalis est constitutio. 7 qz nec simpliciter reperit dispēlatio a iure permissa. vt nō. de tempo. ordi. dilectus de postu. prelā. c. fi. de iudi. at si clerici. Nō ob. qd hoc relinquit concilium cōscientie ordinarij 7 sic reclamatoī non sit opus vt nō. glo. de rescrip. statutum. S. assessorē. de iure pa. cle. j. licet eius grauetur conscientia de qd domino habet satisfacere qz indeterminans non relinquit conscientie. qz vult qd vir existat. Sed in non determinatis vbi relinquit. vt dato qd si vir an sit talis qd sciat 7 valeat 7 c. 7 qd non sit verisimile qd in alios vsus 7 c. ad hoc l. si plures. S. si filio de vulga. 7 pupil. Item hoc non relinquit conscientie. sed determinat quos ad talia promouere debeat. 7 vbi secus facit diuinum iudiciū obtestat penam cominando dei 7 obtestando 7 quāqz dicit arbitrium de persona per illam cle. quo ad etatem non fuisset iustum arbitrium intantū deuiando ab etate virili Et per hoc non obstat qd scribit Lapus de casti. in tractatu. Hosti. in. lxxvj. q. 7 pau. in dicta cle. qz cōtingit in verbo boni viri. 7 Stephanus ibi. Concludit ergo habentem electionem pauperū. 7 confirmationem epī habilem etate in iure potiozem. Ita dico 7 consulo ego Antonius de But. vtriusqz iuris doctor. Ideo scripsi 7 sigillauit saluo saniori consilio.

Consilium lxij.

A nomine Jesu Christi. Viso libello in causa quā mouet Ser Manfredus aduersus Thomaſiam de paschalenis. Prima facie libellus pcludere videtur in petitione hereditatis inquantum narrat res ad se spectare iure hereditatis aīe matris 7 inquantū petit declarari eas hereditario nomine ad se spectare. vnde que sopita videtur libellum nō procedere vt. l. qd si in die. S. non solum de peti. heredi. Et qz pro rebus

que sunt et duranti hereditarie datur hereditatis petitio
eo. ti. Item videndum in fi. eo aut q. res ab herede est ap
prehensa desit hereditaria esse. et sic non competit pro
ea petitio hereditatis vt. l. ij. cu. glo. C. de fideic. bere.
peti. et ibi Bar. desit enim res hereditaria esse eo q. est
apprehensa possessio. l. j. §. veniens. de acquir. heredi.
posset. Adibi videt clare libellum posse defendi. p. cui?
evidentia premitto heredem res possessas lz non sunt he
reditarie illas tñ possidere hereditario nomine et p. be
rede. hinc est q. illas vsucapit titulo p. herede quas de
functus possedit etiam possessione per se cōprehensa et
apprehensa et tunc ex persona sua. ff. 7. C. pro herede p
totum. et hec stant simul res hodie hereditarias nō esse.
q. ab herede apprehense sunt. et tñ pro herede ex cā he
reditaria et noie hereditario possideri. Et hec etiā stant
simul res ad heredem hereditario nomine et ex cā here
ditaria pertinere et spectare et pro illis petitionem here
ditatis non cōpetere sed aliam actionem vt patet ex iuri
bus preallegatis simul iunctis. Secundo premitto q. i
dubio i libello vbi ad competentem actionem et incōpe
tentem pōt adaptari trahi debet vt in dubio incōpeten
te videatur libellatum ex latissima interpretatione libelli
vt. l. inter stipulantem. §. j. de verbo. obli. l. si quis intē
tione. et l. solemus. ff. de iudi. extra de cau. pos. cum ec
clasia cum simi. Et sic in hac materia cōe est loqui doct.
no. in Spe. in ti. de offi. iudi. §. deseruit. v. qd si libellus
Hostien. de offi. ordi. conquerente. Inno. de iudi. cete
rum Guil. in l. sed et si possessori. §. si. ff. de iureiuran.
Bar. in l. si mater. §. an eandem. ff. de excep. rei iudi. et
in l. j. de actio. et obli. et in l. stipulantes non diuidantur
de verbo. obli. vbi dicit libellum intelligi debere fm illū
modū qui magis facit pro actore per que cōcludo libel
lantem hic non deduxisse petitiones hereditatis tum q.
illud repugnat narratio petitionis hered. quia per hoc
res non concluditur hereditaria. Immo non heredita
ria pro qua non cōpetit petitio hereditaria vt est dictum
supra. sed deducta videbit actio que competit heredi p
ea re lz hereditaria quā hodie possidet in n. pro herede
et sic saltem publiciana que heredi cōpetit in bonis a de
functo possessis non vniōse. aut ex persona sua ti. p. be
rede aut defuncti apparet probatum. l. cū sponsus. §. is
cui. ff. de pub. l. pe. ff. pro herede iuncta. l. traditionē. ff.
de pub. Aduertēda ergo multum sunt verba libelli. Si
enim peteret heres rem declarari hereditariam et sibi he
reditario nomine vt hereditariam restituī et tunc conclu
deret in petitione hereditatis que competit heredi et p
re hereditaria et huic libello repugnat possessio propria
heredis. Et sic debent intelligi primo allegata et cōsilia
que audio pro contraria parte emanasse quia forte hoc
non ponderauerunt. Sed hic cōcluditur vt declaratur
rem ad se spectare et pertinere nomine hereditario h. ex
quo narrat se possedisse non intendit concludere in peti
tione hereditatis. sed in alia que cōpetit heredi apprehē
sa possessione ex titulo pro herede quā licet modo nō sit
hereditaria possidere potest et possedit titulo p. herede
et ad ipm spectat ex causa hereditaria et hereditario noie
quā et prescribere potuisset titulo pro herede vt in iuri
bus preallegatis. qñ immo et in hoc libello potuit con
cludi. et rei vendicatio si ex probationibus pateret eos
a quibus habet cām fuisse dños vel se coadiuuant latif
fima verba libelli in quibus libellans hoc concludit fa
ciendo omni modo iure via et forma quib⁹ hoc fieri pōt
et in quantum petit sibi iustitiam ministrari de or. cog. cū
dilectus. Et quod ibi nō. per Innoc. et latius per Cal.
Sed dico et consulo ego Anto. de But. vtriusq. iu
ris doctor. Ideo scripsi et figillauī saluo semper saniori
consilio.

Consilium lxx.

¶ Duas filias habuit maiorem. f. b. et minorem
que. c. vocabat. d. mutius nisi per famam noti

etiam habens nec earum nomina sciens proposuit ma
trimonium contrahere cum minore. et procuratorem ad
hoc constituit. in quo nominauit. b. credens minorem illo
nomine vocari. Post hoc procuratorem istum ignorā
tem reuocauit qui de reuocatione ignorans nomine. d.
matrimonium cū. b. contraxit. Deum. d. matrimonio
contracto et de errore nominis et persone. forte certifica
tus ratum habuit matrimonium taliter contractum nō ex
presso q. ratificabat errorem et reuocationem non obstante
b. in instrumentum procuratoris ad contrahendū ma
trimonium. vidit cepit et tenuit et de errore predicto et de
reuocatione procuratorij prioribus semp ignorans se vxq
rem predicti. d. semper nominauit. Adodo primo que
ritur an circūscripta reuocatione procuratorij iste dicat
error persone ab initio matrimonium vitias et credo q.
sic. ista questio nō videt dubia iuxta ea que nō. glo. xxix.
q. j. in summa ibi qui nobis per famam vel alio mō co
gniti sunt. et Thomas de aquino super. iij. sen. di. xxx.
q. j. ti. ij. in responsione ad. iij. ar. Secōdo vtrū post rati
ficationem. b. nondū ratificationis conscia potuit matri
monium cum alio contrahere. Et credo si vez est q. b.
posset contrahere. ergo si. d. medio tempore contradice
ret nunq. erit matrimonium. non dico q. debeat cōpel
li. quia de hoc non querimus et hoc dicunt ille glo. f. i. c.
fi. de coniug. seruo. c. si quis ingenuus. xxix. q. ij. q. sic
ratio in ista questione est. quia si mulier errans consensit
vt tunc esset matrimonium quando cum procuratore cō
trebebat totum cōtrarium si sciuisset post forte non pre
stitisset in eodem consensu sic cōsensus datus per. d. nō
ligat. b. errantem et in errore durantes. facit ad hoc glo.
in. c. fi. de coniug. ser. in fi. et ibi colligitur expresse et glo.
in. c. si quis ingenuus. xxix. q. ij. et facit tex. expresse i. c.
veniens de eo qui dux. in matri. ibi vt dicit de nouo po
tuit matrimonialiter consentire. et glo. in. c. j. eo. ti. q. oia
probāt q. stante errore est necessari⁹ nouus cōsensus tā
fallentis seu criminosi q. alterius. et q. vtriusq. cōsensus
eodem tempore concurrat. et facit. ff. si cer. pe. l. si ego. et
ff. de condi. cau. da. l. dedi. et c. j. d. despon. ipu. lib. vj.
ibi peruenisse constituitur euidenter. Nec ob. qd nō. Ar
chidia. et Jo. an. in. c. fi. de procura. li. vj. quia fateor q.
is qui mittit epistolam est intentus vt alio consentiente
tunc statim ipse mittens ligatus est. Idem si quis cōtra
hit cum alio nomine absentis sciens eum non esse procu
ratorē habens intentionem q. tunc sit matrimonium
qñ absens ratificauerit. In proposito tñ. b. fuit inten
tionis. q. nunc statim esset matrimonium hoc esse non po
tuit nec voluit q. inciperet esse matrimonium. d. ratificāte
et sic nec valet vt tunc nec vt nunc. Tercio vtrum. b.
ratificationis iam conscia. ignara tñ q. reuocatio aut er
ror precesserit. potuerit matrimonium cum alio contra
here. Et credo q. sic. ratio pro parte affirmatiua est. q.
semper durat. b. in matrimonio et consequentia prioris
consensus erroneis vt nō. glo. in. c. fi. de coniug. seru. in
v. sed pone q. aliquis contraxit. Quarto vtrum. b. er
roris et ratificationis et reuocationis iam conscia nondū
tñ tacite aut expresse ratificans. potuerit matrimonium
cum alio contrahere. Et credo q. sic. ratio pro parte af
firmatiua videt quia postq. impedimentum et error ces
saret. requiritur nouus consensus iuxta. c. j. de despon. im
pub. lib. vj. et c. veniens supra allega. Quinto vtrum
matrimonium istud potuerit expresse vel tacite per. b. et
per. d. ratificari. et credo q. non saltem non interuenien
te copula. rō q. Archi. in. c. fi. de procur. li. vj. in. j. glo.
loquit in sponsalibus. et in. c. j. de despon. impu. lib. vj.
loquit in sponsalibus que glo. est in dicto. c. j. d. despo.
impube. lib. vj. super v. pro filijs. Sexto an post re
uocationes procuratorij sufficiat ratificatio tacita. an vō
sit necesse matrimonium de nouo expresse contrahi. et cre
do q. sit necesse matrimonium contrahi ratio est ppter
glo. Innoc. in. c. super eo. de cōdi. ap. in fi. Et q. ppter

renocationes non remanent iam aliquae reliquie. imo ex integro matrimonium debet contrahi. ff. de testa. l. here des. ff. de verbo. obli. l. continuus in prin. 7 nō. Jo. an. in. c. si inter. de spon. 7 ibi colligitur. Iste due questioes 7 vltime sunt viles sed non multum necessarie.

**Esu Christi 7 matris eius preciosissime nomi-
nibus invocatis.** Multa dubia tãgit querēs
de duobus vltimis parum curat 7 de illis nihil
dicam. decisio questioz pendet ex primo 7 quarto. Cir-
ca illa dicam quid iuris 7 inferam ad duo media. Ad
primum videt talem errorem non vitare contractuz qz
non data alia noticia personaz nisi q. A. habet duas fi-
lias iuniorē 7 antiquiorē. nulla affectio pōr mouere
animum nisi qualitas etatis hec aut non vitat ptractum
xxix. q. ij. in fi. 7 ibi nō. i. summa. Nā l3 vocari. b. si aliā
noticiam non habet de. b. perinde est ac si vt cuz regina
francie contraherem nulla habita noticia regine francie
error hic vt qualitas aut nominis non vitat vt ibi nō.

Item error fundamentalis est in nomine 7 qualitate
quia credo. b. minorem cū sit antiquior. 7 quia puto mi-
nozem vocari. b. cum vocetur. c. Et ex hoc q. trahet i er-
rorem substantie personaz. fundamentalis ergo error
debet attendi 7 non superficialis. ff. pro donato. si vir et
nō. Immo. de iure pat. cura. qualitas aut aut nois error
non vitat vt dixi ergo 7c. Item errare est aliud pro alio
putare de iure 7 fac. ergo 7c. Super rubrica. fi. d. testa.
l. statu. 7 qd nō. xxix. di. in prin. q. si nullam habeo noti-
ciam de. b. 7. c. nisi quia vna iunior 7 altera antiquior hic
putando. c. fore. b. vele contra non puto aliud pro alio.
sed aliter de. b. 7 aliter de. c. hic autēz qualitas est error
ergo 7c. Scdo videt saltem post ratificationē. d. nō
obstante errore q. fuerit matrimonium substantia matri-
monij capit vim a consensu de spon. tua nos. eo. ti. cum
locum de sponsa. duoz. c. j. 7. c. tuas dudum de restitu-
spol. ex parte. m. 7 a iunctione animoz. de biga. c. debi-
num. post certificationē autem erroris. d. si ratificat con-
sentit in. b. vt in vxorem 7. b. in ipsum. d. vt in virum. qn
imo 7 semper consensit. qz nunqz errauit. est igitur hic
matrimonium. quia simul sensus 7 consensu adest 7 ani-
morum coniunctio. quia vt ex parte ratificationis vtri-
usqz anima coniungit vt sint vir 7 vxor. Item in actib⁹
regulatis a consensu consensus superueniens post alte-
rius partis consensum. qui ab initio defecerat validat
actum ex antiquo consensu alterius l3 non remouet. vñ
fite constitui procuratorem tu renuisti si ex post facto ac-
ceptasti vt ex antiquo meo consensu perdurante valida-
tur actus vt. l. semper qui non prohibet 7 qd ibi nō. in
glo. de regu. iur. de procura. licet lib. vj. Ita stante con-
sensu ex parte mulieris que non errauit in vnam. l3 vir a
principio per errorem non consenserit si superueniat cō-
sensus ex parte viri a principio errantis debet matrimo-
nium validari. Nec obstat glo. de coniug. seruo. ad no-
stram. 7. c. veniens. de eo qui du. in ma. quia nouus exi-
gitur consensus ab errante non a sciente. hic aut adest i
errante ex quo ratificat. Item in actibus regulatis a cō-
sensu voluntas in retinendo vel perdurando prodest ad
actum nouiter inducendum vt a tempore consensus qz
quid dicit glo. in. l. iij. in prin. de acqui. pos. 7. l. qd vul-
go. ff. de vluc. pro emp. 7 qd vtrobiqz notat Bar. Nā
si ex antiqua causa puto possessionem retinere acquiro
ex noua quā ignoro subesse vt ibi. sic mulieris cōsensus
ex antiquo contractu durans in matrimonio iure ratifi-
cante 7 nunc deficiente errore consentiente nouiter pro-
ficiet matrimonium 7 inducit. Non obstantibus predi-
ctis. de iure puto errorem impedisse matrimonium 7. b.
contrahere potuisse etiā post ratificationem. d. viri aqz
ipsa ratificauerit tacite vel expresse ne data noticia etiam
per famam q. d. habuit duas filias. b. 7. c. 7 q. b. esset
antiquior. 7. c. iunior si hoc cōstat q. se determinabat ad
aliam substantiam persone in mente 7 consensu. 7 vbiis

aliam exprimebat. 7 sic erat error in substantia non i so-
la qualitate vt nomine. error ergo a principio vitat sub-
stantiam matrimonij. xxix. q. j. per totum. ad hoc. l. i. vñ
ditionibus. vñ. idēz est. ff. de contraben. emp. nam si emi
pamphilum credendo stichum cum stichum haberes 7
pamphilum vitatur emptio. Ad hec iura que dicūt no-
minis errorem non nocere intelliguntur si de corpore cō-
stat vt dicta. l. in venditionibus. vñ. plane. vbi ergo nō cō-
stat vel dissentitur in corpore nocet nominis error vt est
glo. expressa ibi in verbo absentem in principio iuncto
vñ. Idem dicas in matrimonio vbi per famam solam da-
ta noticia duoz. etiam ex qualitatibus aliquibus si ex ex-
pressionē nominis vnum pro alio suscipiat. actus vitat
in substantia. que glo. concordat cum glo. xxix. q. j. i. su-
ma. ad hoc. l. ij. §. cum stichum. ff. pro emp. C. de testa.
l. in nomine. ff. de rei vendi. l. pomponius scribit. alias i-
cipit si frumentum. §. si. l. heredes palam. §. si quis post
ff. de testa. ex hoc concludo matrimonium ex primo cō-
sensu fuisse nullum. Nunquid aut superueniente rati-
ficatione viri errantis validetur matrimonium solo illi
consensu stante consensu coniugis ex antiquo ptractu.
Puto q. nō matrimonium enim hoc a principio fuit nul-
lum respectu primi cōsensu. 7 dato q. non fuerit error
a parte mulieris in personam. d. ab eius parte fuit igno-
rantia erroris coniugis que credidit consensum ex pre-
viri. errauit ergo in substantia vel illo quod est substan-
tia matrimonij. s. mutuo cōsensu quē mutuum credidit
vbi non erat que si sciisset cōsensum ab altera parte de-
ficere similiter non consensisset. hoc ergo vt nullum er-
rore vtriusqz non validatur nisi aperte vtriusqz consen-
sus accedat cum confirmans. s. ratificatio vtriusqz sup-
posita in vtroqz erroris noticia vt in regula non firmat
cum ibi nō. per Dy. 7 glo. de regu. iur. lib. vj. 7 in regu-
lis q. initio. 7 q. ab initio de regu. iur. Item in matrimo-
nio consensus matrimonialis hincinde in vtruz 7 vxorē
matrimonium non perficit absqz proposito contraben-
di. vt nō. de spon. tue. 7 de proposito vtriusqz certificati
fore oportet vt ibi ex primo contractu non fuit matri-
monium. quia defecit cōsensus ex parte viri. ex scdo cō-
sensu nō adest in muliere propositum cōtrahendi vt ex
nouo l3 perduret in antiquo. ergo non est matrimonium
ad hoc glo. que decidit questionē. xxix. q. ij. si quis inge-
nuum. de coniug. seruo. c. fi. de eo qui dux. i. matri. quā
pol. per adul. veniens iuncto tex. vbi si ex antiquo con-
sensu matrimonij fuit nullū. ex aliquo errore impedimē-
ticeffante impedimento non validatur matrimonium ex
antiquo consensu perdurante alterius coniugum nisi am-
bo sint in proposito nouiter contrahendi. per que patet
q. sola coniunctio animoz coniugū vno perdurante in
antiquo altero nouiter consentiente hodie non inducit
matrimonium nisi ambo pro nunc sint in pposito ptractē-
di. Nec obstat si dicatur iura illa exigunt nouū cōsensu
in errantem. certe 7 exigit in scientēz vt vez sit matrimo-
nium. l3 contradicere non possit qn cōpellat ex antiquo
consensu sciens ad nouiter consentiendū vt dicit glo. in
dicio. c. fi. in glo. fina. in fi. Item 7 hec mulier errauit
scz virum non consensisse vt ergo validef oportet ipsaz
esse certificam de errore viri vt in ea hodie def. pposi-
tum non ptractendi. Ex his cessant allegata in ptractuz
recte inuenti. Non ob. de regu. iur. semp 7. c. licet. qa
mandatū de se subsistit a parte mādantis absqz accepta-
tione. Quādoqz ergo acceptet l3 pmo dissenserit va-
lidatur mandatū. vel vt melius loquar susceptio manda-
ti tenet hic ptractus fuit nullus cū matrimonij non sub-
sistat ex consensu vnius nec pendentiaz recipere potest
vbi in instanti agitur contrahi. quia vel statim est vel nō
est in aliquo esse sui. xxvij. q. ij. §. j. 7 nō. glo. de transla-
prela. licet. Sic in sentētijs censure que nisi expresse cō-
sensu promulgantis suspendunt extrinsece in quantum
pure sunt in valore suspense esse non possunt. de appel.
e 3

ad hec. 7. c. preterea. xi. q. iij. nemo. 7. qd ibi nō. de app. pastoralis. §. j. Item forte non esset peccatum dicere acceptatione mandati validari quādo de renuntiatione vlt non acceptatione certificatus fuit primo mādans alias non. non obstante q. ex voluntate retinendo possessio nem illam acquirō. q. illud in possessione in qua iura nō requirunt ppositum nouiter acquirendi. sed requirunt ad acquirendū solam affectionem tenendi vt dicta. l. iij. in fi. principij de acqui. pos. ibi dum tñ in mente 7 cogitatione 7c. ad hoc qd nō. Bar. Nam vel hic dicens matrimonij ex primo consensu. 7 hoc falsum. quia non fuit mutuu 7 deficit consensus 7 ex hoc. 7 consensus mulieris errantis an consenserit. an ex hoc nouo retro tractu habente 7 hoc falsum. quia matrimonij vt non recipiens pendentiā non pōt habere retro tractum quo ad vinculi substantiam. quia eum esse non possit pendens de ficti in extraneo. ad qd. ff. de vsuca. si is qui pro emp. qd ibi nō. lz enim effectus matrimonij retrahat quō ad prolem non quo ad vinculi substantiam qui si. sunt le. tanta. ad hoc glo. de condi. appo. c. fi. in glo. mag. v. sed pone. Non vt ex tempore ratificationis viri. quia in cō inge muliere nōn adest propositū contrahendi bodie cū olim se credat contraxisse ex quo aliter certificata non pponitur. hec fortius procedit si adfuit alius defectus reuocationis pcuratoris que reuocatio ex altero capite dedisset nullitatem matrimonij. de procura. c. fi. lib. vj. Non ob. si contraho per litteras vel epistolam. matri monium sit a tempore consensus scōi certificato mittente epistolam. quia ibi cōsensus fuit suspensus natura rei ad illud tempus q. bene potest suspendi voluntate partium. sed hic in momento pstrabere noluerunt. 7 per hoc non ob. scripta. Jo. an. 7 Archi. de procur. c. fi. lib. vj. ex quibus relinquit scōm 7 tertium dubiū decusum 7 in dubitabilem ex decisione quarti. 7 qd hec mulier ante 7 post certificationē erroris viri 7 reuocationis si pstraxit ante reuocationem suam tacitā vel expressam potuit cōtrahere 7 etiam bodie si velit si dixit ergo sibi gratū illū in pace teneat illiqz absqz scrupulo si nondum alterum duxit. 7 si tutius foret cū isto contrahere si gratiorē tñ inuenit 7 illum omnino omittēre velit 7 cū illo cōtrahere poterit. non enim cōtrahere compellit. pmo nisi vbi de cepit q. hic non est vt in iuribus allegatis 7 nubat. ergo libere in dño deo gratias. Ita dico ego Antonius 8 But. vtriusqz iuris doctor. in cuius testimonij subscripsi 7 sigillam sigillo consueto certificatus sum postea q. ista questio fuit cum rege Lepri.

Consilium lxxj.

Nomine Iesu Christi. Primo aspectu videtur intentionem actoris non probatam. In vtraqz enim causa principali deduxit mutuum. In prima simpliciter. in scōa in certam cām cōmittēdā 7 testes nec in prima nec in scōa aliquid dicunt. De mutuo enim quāqz dicant de locatione 7 de cōiunctione reficiendi nihil de mutuo asserunt ergo 7c. Nec etiam dato q. agi posset ad resolutionem dati rōne cōtractus vel alterius iplendi extrinsece ad contractū vt dati ex cause finali mouente contractum. C. de pac. inter emp. 7 ven. cū re. 7 qd nō. in. l. si ea. C. de rescin. vendi. 7. l. pacta cōuentu. de cōtrahen. emp. tñ non est. pbatum alicubi q. ob hoc dederit pecuniaz. sed sola simplex datio 7 pactū de reficiendo merito necessario non concludit datum in casum refectionis cum 7 loco precij locanōis succedere potuisset precij datio 7 sic alterum necessario non. pbat. Item cum ex natura contractus veniat resectio ita q. comode habitari possit nihil extrinsecus deductum videtur a contractu 7 sic ob causam competere non videt. Et hoc est q. potest dici pro parte contraria. Iniquum videt q. locator receperit pecuniam 7 nō impleuerit cōtractum 7 adhuc velit retinere pecuniā 7 aggrauare agētem agere ad iteresse que equitas grauat me in defendēdo partem actoris. Et dico probatū mutui ex cōfessione cōuenti qui cōfiteretur se in tabula Matthei recepisse pecuniam a dicto conductore alio non apparente. presu mitur ergo hoc ex causa mutui 7 per actores allegata vt dicit glo. 7 Bar. ff. si cer. pe. cum quid. Nec ob. q. cōfiteus dicat ex causa locationis quia illi parti non statuit per se. C. de proba. exemplo. Et illam partem pōt ap. probare altera pro se. pbatā ex quo pro se presumptio nem habet vt nō. in. l. ij. C. de dona. ante nup. C. de probatio. siquidem. 7. l. aurelius. §. idem quesit. ff. de libe. lega. vbi Bar. 7 potius etiam debet presumi mutui q. precium locationis cum non apparet tempus tunc venisse locationis. 7 forte in veritate nondum venerat. vñ q. ante soluerat iactationem induceret non verisimilem ff. de proba. cum de indebito. ex quo ergo resectio iminebat. 7 pactum erat vt reficeretur 7 nondum tempus probetur locationis quo ad solutionem cessasse qd accipit locator. 7 q. cōductor dedit non in precium locatōis sed in causam mutui refectione instante dedisse censetur vt nō. glo. 7 Ly. 7 alij in aut. l. ius de sac. sanc. 7 postea suo tempore in casum locationis conuertendum que inter partes acta sunt. adimplent vt minor iactatio inducatur. 7 q. vna numeratio ob causam vnam in aliam cōuertatur partium cōuentione iuri consonans est vt. l. si quis nec causam. ff. si cer. petā. probat ergo q. deducit actor. Ex quibus patet partes iudicis esse vt. pnuntiet male appellatū 7 bene iudicatum. C. de appel. eos. Ita dico 7 consulo ego Antonius de Butrio vtriusqz iuris doctor. Ideo scripsi 7 subscripsi 7 sigillam saluo tempore consilio.

Consilium lxxij.

Essu Christi 7 matris eius nominibz inuocatis In facto pponit molestatio medij temporis. a tempore prime cōcessionis vsqz ad vltimā. q. ab illo tempore citata non est dubium 7 vt alias sepe cōsului puto clarum de iure q. dicti officiales non poruerunt detrabere iuri quesito Guidoni 7 successoribz. q. ante erat cōcessum transuerat in contractum. 7 sic statutum reductum erat in contractum. 7 pponit ex omni parte impletaz pro parte dicti Guidonis. Ideo pactū non pōt reuocari. C. de act. 7 obli. l. si cur. ff. de pac. l. j. §. cōsti. pecunia. l. j. l. in cōmodo. §. si cur. ff. cōmo. ad l. q. in statuto transeunte in ptractu nō. Inno. de tempore ordi. c. dilectus de iudi. nouit. Dy. 7 Bar. in. l. q. se mel. ff. de decre. ab ordi. faciē. l. ij. de iureiuran. 7. l. oēs populi de insti. 7 iur. Unde etiam cōcedentis potestare hoc non potuissent. quia inferior a papa non tollit ius alterius. l. pnat. ff. qui 7 a qui. nō. C. si cōtra ius vel vi. pub. l. i. C. de prec. impe. offe. l. quotiens. 7 Innoc. de imu. eccle. c. quia pleriqz. nō. in. l. totiens de pollici. de pmi. credi. antiochensium nō. de reli. do. constitutus. et glo. in. c. statuta de hereti. lib. vj. si ipsi concedentes potestatem reuocare non possint vt concludunt iura pdcā minus habentes a deo potestatem. ff. de acqui. re. do. l. traditio de iure pa. qd autem. j. q. vij. daiberum. Item dato q. cōcedentes potuissent non habere potestare super reformatione cōitatis qz videntur recepisse pntem sup non er reformatis maxime detrabēdo alias statutis per cōcedentes. ff. man. si hominem. nō. in. l. ambiciosa de decre. ab ordi. faci. Item qz in tali mandato non venit vt alteri preiudicet. l. ij. §. si quis a principe. ff. ne qd in lo. publi. de offi. dele. c. super eo. de consue. cū olim. de pmi. pastoralis. nō. in. l. totiens de pol. 7 dicta. l. antiochensium. Item quia in talibus mādatīs in genere nō venit illicitum per qd mandatū notetur de fide rupta. l. si pcurator de cōdi. inde. l. ij. §. si pcurator. ff. qd qsqz iū. de iureiuran. c. j. lib. vj. de elect. si compromissarius eodē libro. Item in generali mandato non venit vt statuat contra a se statutum. C. de offi. pesh. orien. l. nomā formam de elec. in cle. ne romani. de maio. 7 obe. c. qd

super bis. nō. glo. de heredi. statutū lib. vi. notat Spec. dele. §. superest. v. sed nūquid legatus pōt. Ubi nec legatus tollere pōt ordinē iuris 7 quo ad illa etiam ordinaria cōtra ius superioris subiectis preiudicare. An cām cōmittere non pōt summarie tractandam vbi ordinaria est. Nec omnia confirmat qz isti videntur deficere in potestate. habuerunt enim a concilio potestatem. progā di tantū tempus antiquis electis. 7 isti vñ nō sunt via p. rogationis sed principaliter prouiderunt. Nec ob. si dicatur qz imo hec est prorogatio ex quo intra tempus elegerint. ar. de preca. sed 7 si mouente. quia hoc fecerūt detrahendo vnum ex antiquis. vnde ex detractiōe vni antiqua potestas nō est salte3 vt debet. progari. Immo nec potest dici. prorogatio quia ex actione vel detractiōe nouū quid constitui dicit non antiquū prorogari. ar. ff. de iusti. 7 iur. l. ius civile. 7 l. quis adeo. §. cum quis. ff. de acqui. re. do. l. j. §. opus. ff. de no. oper. nuncia. qm. imo ex quo vtitur inter tempus verbo sapienti. pūfio. nem non prorogationem non intelligit. prorogatio s3 noua. pūfio quā facere non potuerunt antiqui ppter formam mandati concilij. 7 factum est nullum de rescriptis c. cum dilecta de offi. dele. venerabili. ff. manda. diligenter cū simi. 7 de hoc est glo. i. l. si vnus. §. pactus. in glo. in verbo minuetur. ff. de pac. l. iij. §. si pōt. nō. Bart. in l. dies cautioni. ff. de dā. infec. Ex quibus concludo Guidonem 7 successores de iure a tempore pme cōcessiōis nullatenus de iure posse molestari. Sic de inf. mibi Antonio de Butrio visum est. ideo scripsi 7 sub. scripsi sigillatim semper saluo saniori consilio.

Consilium lxxviii.

Esu Christi 7 matris eius gloriosissime noī inuocatis. Vñ actibus 7 iuribus iter bone. Nam dñam Beneuolentiam vxorem olim Andree 7 eius pcuratorem ex vna parte. 7 Nicolai muratorem ex altera missum in possessione omnium bonorum dicti Andree ex vi substitutionis. facte filiis dicti Andree. Premitto qz substitutio dirigit ad filios masculos dicti Andree vel Andree 7 non cōprehendit feminas. per que concludo qz si quid debetur filie. f. Andree substitutis nihil debet habere sed relinquat circa portiones Nicolai 7 Federici 7 totum dubium vertitur super nullitate aut validitate dicti testamenti. qz surgit ex institutione facta de Andicola que fuit vt iuri institutionis legitime maritare que videtur conditionalis et sic inducit preteritionem vt. l. si pater de insti. 7 substit. sub condi. fac. 7 l. sius quoqz de heredi. insti. l. filius a patre de libe. 7 posthu. cūz simi. Unde hic oporteret disceptari an hoc relictum sit conditionale an purū. qz doctis eē videt 7 quid qñ a patre 7 qñ ab extraneo de quo plene per Bar. in l. ticio. §. ticio genero de condi. 7 de monstra. qd non discepto per presens quia si teneamus qz habeat modū in se 7 non conditionem grauamen dz reici per. l. qm in prioribus. 7 l. omnimodo de inoffi. testamen. Si teneamus qz sit conditionale qz puto in terminis saltem istis. quia disponit saltem testator per vba notantia actum maritandi que non possunt referri ad tēpus ante etatem habile. l3 secus in verbis per que dos legatur que potest presens 7 futura intelligi adhuc recipimus opinionibus durissimis an casualis vñ mixta cōditio. hodie reiciat de quibus p Bar. in l. sius quoqz quas etiam non discepto. quia si teneat opinio Bar. qz grauamen talis cōditionis reiciat. ppositum habet mī in portione debita filie 7 substitute in portionib3 Nicolai 7 Federici si teneatur opi. Rai. qz non remoueat tale grauamen 7 filia remaneat pterita. Nihilominus substitutio pupillaris confirmat per aut. ex cā vt nō. glo. in l. ij. §. plane. ff. de vulg. 7 pupil. ad qd. ff. ad trebel. l. nā qz. §. qd si compulsus 7 tenet Bar. in aut. ex cā hñc se quoz licet dy. teneat pcurarium quicqd ergo teneamus de precedenti opi. vel qz rumpat cōseruat substitutio p

aut. ex causa vel qz non rumpat remouet cōditio 7 cōseruatur institutio semp substitutus debet admitti i portionibus masculoz. sed quo ad quotam filie est differentia qz inquantū teneremus conditionem remoueri mater deberet habere respectum quātū decens fuisset puellam illam habere in dorem 7 istud transmittere ad mīez quia transmittit non aditam s3 m veram opi. de qua in. l. ventre per Bar. ff. de acqui. heredi. 7 in. l. si infanti. C. de iure delibe. etiam si decessisset post infantilem etatem 7 posset agere ad supplementum si quid deficeret. legitima aut eius esset in pars tertie totius hereditatis. Itē si teneremus opi. Rai. qz non deberet grauamen remoueri adhuc mater deberet habere tertiam totius hereditatis. qz dedit exitum intestati semper mibi placuit opi. Rai. vt non remoueat cōditio sed testamentum sit nullum. Non ob. l. omnino qz intelligi debet omnino grauamina reici qñ testamentum erat aliquod. 7 sic intellige ibi vel alio modo subuertendis per cōtra tabulas vt dicit glo. qz patet. qz si ille rex. prouideret vbi testamentum est nullum iam superflueret prouisio. §. cum autē in. l. sancimus eo. ti. Non ob. §. cū autē qz disponit vt remoueat pditio qñ habebat quoqz relicto titulo. vbi autē habet iure institutionis nihil reperit correctum. remaneant ergo antiqua iura in institutione. l3 eadem sit rō quia non corrigi ius ex rationis idempnitate. l. si vo. §. de viro sol. ma. 7 in aut. quas act. C. de sac. sanc. eccle. Et sic vidi pluries disputari 7 repetendo tenui. l. ergo quoniam prouidet qñ testamentū subiacet querere. d. l. omnino. qñ aliter pōt subuerti vbi est aliqd. l. sancimus. §. cū autē qñ habet quoqz relicto titulo iure codicilloz. vbi ergo habet iure institutionis vt in proposito nihil est mutari. per que concludo qz mater pōt petere tertiam partē hereditatis Andree testatoris ex persona Andriele filie sue vt proponit infanti etati per quādam cedula transmissam sed non est apud acta probatum. Idem si decessit post infantilem etatem 7 nō est lapsum tempus ad dicendum de nullitate qz quantū tempus sit in hoc sequor Bar. in l. filio de inust. rup. 7 irri. testa. 7 l. si impubes §. si. ad carb. partes ergo iudici erunt iste qz videat an probatū sit ex actis qz puella sit mortua ante septēnium 7 tunc mater ex persona filie adiudicet tertiam partē hereditatis Andree andreele 7 in eo pronuntiet habere portiones iura vt in. l. ij. C. de postu. heredi. insti. 7 missio. nem male date pro rata tertie partis 7 aliter non pōt esse qñ decesserit ante septēnium. qz testamentū fuit factum in millesimo. cccc. vnde cum ab illo millesimo non dicemus ad pñs nisi per sex annos necessario puella ē mortua ante septēnium. Alia autē sunt probata per rñsiones ad positionē. pnuntient qz vt dictū est. 7 vtrāqz partē ab soluant ab expensis qz punctus est in pbabilibus opi. inuolutis vt. l. qui solidum. §. etiam de le. ij. Ita dico 7 consulo ego Antonius de Butrio.

Consilium lxxix.

Esu Christi nomine inuocato quo ad ducentas libras relictas solo non video dubitationē qñ debentur pauperibus qui illō legatū accrescit dñō Andree heredi vt in casum caduci existens vt in. l. j. §. pro scdo. C. de cadu. tol. De legato facto dñō Andree 7 lectori heremitarum magis est dubiū. aduertendum qz pponit mortuus lector in vita testatilis 7 substitutus est dñs Andreas vñ vel dñs Andreas hoc caput iure accrescendi 7 planam qz venit vi substitutionis fideicō. vt statim dicam vel iure substitutionis in legato 7 non video qd faciat dubiū cū substitutio sit simplex et prelegata etiā simplicia 7 talia veniunt in substitutione si deicō. ex quo pcesserūt vt. l. cū vñ cū ibi nō. d. fideicō. 7 l. marcellus. §. quidam. ff. ad treb. nisi forte qz dubitauerit ppter illud verbū. In alijs quasi intelligat repetitum in substitutione copulata vt sit in alijs bonis qz legatis 7 prelegatis censet facta substitutio 7 nō in palle

gatis. Cuius p̄trarium puto q̄ substitutio h̄z orationē
perfectam de per se l̄z copulatam. ergo p̄t simpliciter
intelligi. Item cū possit copulata illa oratio intelligi cū
repetitione 7 excludent p̄legata a substitutione 7 sine
repetitione includet pinguior voluntas in dubio est am
plectanda. ff. de regu. iur. in testamentis. extra de dona.
c. cum dilectus. Itē q̄ fauorabilior anime vt ad pau
peres deferat. ff. de re. du. l. quotiens. de regu. iur. ea q̄
§. j. ff. de legi. benignus. Item q̄ talia verba in oib̄
alijs non sunt verba formalia testatoris sed apponuntur
a notarijs. Et est verisimile q̄ si testator voluisset a sub
stitutione excludere p̄legata notabiliorē addidisset
exp̄sionem. Ita dico 7 consulo ego Antonius de
Butrio vtriusq̄ iuris doctor. ideo scripsi 7 sigillauī.

Consilium lxx.

Ichnus qdā sbuga de parochia sancte Agne
tis ciuitatis Ferrarie existens in castro sasoli co
mitatus Mutine condidit testamentū. in quo
elegit sepulturam apud monasteriū sancti Pauli ordi
nis carmelitarū ciuitatis Ferrarie 7 dicto monasterio re
liquit trecentas libras pro emendo vsum vnum qui red
deret omni anno triginta libras. 7 si ad p̄s non possit
emergere ad p̄sens darentur omni anno. Prior ecclesie
sancte Agnetis petit quartam. fratres sancti Pauli di
cunt ibi illam non sepultum. sed in castro sasoli prior di
cit q̄ elegit ad sanctum Paulum sepulturam 7 iussit se
ibi transferri. Ideo debet habere quartā q̄ hoc q̄ ibi
non est sepultus est negligentia heredum modo querit
quid iuris.

Consilium lxxj.

Esu Christi nomine inuocato. Quantum ad
primū dubium contractus inter patrem puellē
7 iuuenem l̄z p̄p̄e non perfecit sponsalia cū
puella absente. sed patrem obligauerit ad curandum ex
tacito in subsequenti consensu puellē sponsalioz p̄tus
cum puella perfectus est qui ex maiori vinculo superue
nienti. s. matrimoniū cum alio p̄tracuz dirimit vt dicit
iura per dñm meū dñm p̄sulentem allegata. 7 per b̄ so.
luta est arbitraria potestas que erat tota ordinata ad cō
secutiua finis matrimonij 7 pro tunc cessat matrimoniū
7 omnis spes matrimonij contrahendi cū puella loquē
do de primo. de quo intelligit 7 non de sc̄do. ff. de le. iij.
l. fideicomissa. §. si quis de vbo. signi. bouem. §. j. de p̄
ben. non p̄t lib. vj. cessat ergo arbitroz potestas. ff. de
arbi. item si vnus in p̄n. Ad arras autē an agi possit du
bium est p̄pter opi. Bar. q̄ tenet q̄ vbi reciproce binc
inde facta est arrarum confessio non valet contractus ve
lut inutilis. Item q̄ hec non est pena legalis nec cōuen
tionalis a lege approbata cum loquat̄ lex de actuali tra
ditione. Et cōuentionales pene a lege reprobande oēs q̄
non reperiunt a lege approbate. l. ticia de verbo. ob. cū
fi. 7 dicto. c. gemma 7 dicta. l. fi. in fi. Non obstat q̄ con
fessio probet receptum. Et sic hec quo ad partes cōclu
ditur 7 probat̄ pena lege approbata. 7 l. publica. q̄ lex
illa loquit̄ in materia in qua receptum a confessato dis
ferre non p̄t cū materia sit ad vtrumlibet permissa hic
confessatum p̄t differre a recepto vt lex ponderat re
ceptum. 7 improbat tacite cōfessatum nō receptū. ergo
q̄ non constat receptum improbatuz censet. 7 maxime
q̄ consuetudo vt cōfessio fiat de non recepto probat nō
receptum ar. de offi. lega. c. qd̄ translationē. Nec ob.
q̄ hic est positum p̄ceptū. Bar. q̄ non valet vt exe
cutiū pene a lege improbate 7 in se cōtinet manifestum
errorem cum comprehendat in se cōtractum a lege ip̄o
batum 7 eius precipit executionem 7 presupponit tñ d̄
p̄fessione constare 7 non de receptione. Non ob. si dica
tur hanc fore penam legalem quasi a consuetudine legi
equipolente approbet q̄ lex non approbat nisi legalez
7 non consuetudinaria plus attrahit ad naturam cōue
ntionalis q̄ legalis. Item non opponit consuetudinem

approbare videlicet contractus licet de facto contract⁹
7 contrahendi modo proponatur consuetudo. Ex qui
bus adhero in omnibus opi. dñi mei dñi Jo. pe. consu
lentis. Et sic de iure sentio ego Anto. de But. vtriusq̄
iuris doctor. Ideo scripsi 7 anulo meo sigillauī.

Consilium lxxij.

In nomine Jesu Christi. Primo videt dñm
Franciscum debere habere illa bona precipua
q̄ quāq̄ empta sunt ex pecunia cōi v̄l ex bonis
redactis. aut pecunia redacta ex bonis cōib⁹ res tñ nō
est cōis nec propria illius ex cuius pecunia ē redacta. l.
si patruus. ff. cōia vtriusq̄ indi. C. de rei ven. l. si ex pe
cunia. 7 l. j. C. si quis alteri vel sibi de proba. c. ad p̄ba
tionem ad fi. Item certi sunt casus speciales in quib⁹
res empta de pecunia mea efficitur mea qui numerant
in l. si vt proponis. C. de rei ven. a quibus hic est exclu
sus igit̄ r̄c. Item quia vel dicimus res emptas de pe
cunia cōi fore cōes s̄m cōitatem bonoz vel pecunie. Et
planum q̄ nō. patet ex allegatis aut dicimus eam cōem
quasi inierint societatem sed hic non apparet. ipsa enim
consensu initur vt. l. societatem cōbire. ff. pro socio. hic
nullus apparet consensus exp̄sionem. Item nec tacit⁹
non enim ex sola possessione cōis hereditatis aut cōica
tione fructuum contrahitur societas tacite. ff. famil. ber.
ex parte si. §. filius. Item quia re non contrahit socie
tas vt nō. in dicta. l. societatem cōbire. ff. pro soc. Itē
ex quo alter nomina describebat contractū ex hoc ostē
debat se nolle societatem cōbire. Nam hoc est signū dis
soluende societatis si iam foret contracta vt. l. itaq̄. ff. p
soc. Hoc decidere videt. d. Bar. in l. ticiū 7 in eum
§. altero. ff. de admini. tuto. Contrarium puto. nam hic
actus cōicandi bincinde lucra vniuersaliter ex mercatio
nibus est actus qui non potest geri citra ius nomini so
cietatis contrahende contracta est ergo societas. l. p̄ be
rede. ff. de acqui. heredi. ad hoc. ff. de concubi. in cōcu
binatu. ff. de rit. nup. l. in libere. Ex quo ergo vniuersa
liter lucra cōicabant tacite contracta est societas. 7 si di
catur societas est cōtracta demum eo respectu quo act⁹
sunt cōes gesti. sed in emptionibus fundorum hoc non
est seruatum per vnum. ergo sua intentio respectu p̄prio
num immobilium videntur contrahere societatem. 7 act⁹
nostri instantū extendunt consensum in quantum se extē
dunt limites actus. l. si. C. ne vx. pro ma. ff. de iur. actu
p̄ria. l. j. §. hoc interdicto. C. de nego. gest. tutorum. et
l. tutores. ff. de admini. tu. quia pondero q̄ in emptio
nibus fundorum Franciscus patebatur lucra cōicari et
emptions de lucris fieri cōi nomine. Erat ergo actus
iste concludens societatem etiam respectu fundorum. in
quantum autem ipse occulte hoc non intimato Petro
describi faciebat. Unde eo recipiente in fundis cōicatio
nem ostendebat se velle in hoc societatem in quantum de
scribebat nomina emptionis in se contractam societatez
ad p̄iudicium suum dissoluere poterat nō ad incōmo
dum fratris in bona fide durantis. qñ talium cōionem
petere posset 7 eius portionem vt. l. actionem. §. dabi
mus. ff. pro socio. verum quia nihil in facto proponitur
emptions factas per Franciscum fuisse anteriores. et
ex cōibus lucris factas si dicatur societatem non p̄ctam
illo respectu 7 illo tempore negari non potest. qñ ad p̄e
cium 7 interesse pro rata lucroz agere posset hoc est
pro dimidia. 7 similiter agere posset petens pro cōmu
nicanda pecunia 7 ad augmentationem domoz 7 alio
rum incrementorum que de cōi lucro augmentata sunt
l. si vnus. §. j. ff. pro soc. 7 in dicto. §. dabimus. 7 hoc vl
timū tutius puto. ad hoc. l. socium qui meo. eo. titu.

Et ita dico ego Antonius de Butrio vtriusq̄ iuris
doctor. Ideo scripsi 7 sigillauī r̄c.

Consilium lxxij.

Esu Christi et matris eius virginis nominibus
i *inuocatis. Vitis allegantibus et puncto pla-*
tis mibi videtur de iure. q. si p defectu copie in
dicis fuit impediens, procurator pducere in termino suffi-
ciat pduxisse coram notario vt publica psona per iura
que allegant. s. ad qd de ap. c. si iustus. et qd ibi no. et in
l. de pupillo. s. si quis ipse et qd ibi no. de noui op. nun-
ciatione. de offi. dele. pastoralis. s. si. Sed qcqd sit de
boc puto mulierem posse restituere ex clausula si qua mibi
et. quia extraneus ex quo no est ad volumina comu-
nia descripta, pbabiliter ignoratur vt patet de fide instru-
pastoralis. ad hoc quod no. bar. in l. cum planis. ff. de re
iudi. vbi aut commissio agendi in iudicio recipit fundame-
tum a pbabili ignorantia etiam in hijs que dicta sunt ad
rigorem iuris conseruandū. quis restituitur ex clausula
et dicit Guil. in l. fideiussores. s. in omnibus. ff. mandati.
Hinc est q. lata sententia pretextu reperi nouiter instrumē-
ti quod ante pbabiliter ignorabat sententia retractatur.
Dicit Hosti. et Jo. an. de pur. vul. c. ij. ad hoc. l. si ma-
ter cum glo. et bar. ff. de excep. rei iudi. et qd no. bar. ff.
de cose. l. pe. no. C. in l. i. ff. de condi. inde. Jo. an. ad
di. spe. in ti. de execu. seu. s. postremo. v. illud aut. ad hoc
ff. quando acti. de pecu. est ana. l. ij. in fi. l. de erate. s. si. ff.
de inter. acti. no. hosti. in sūma de re iudi. sub rubrica
de sententia. s. quot sunt eius species. vbi. sed nūquid ē
hoc in fi. qd no. bar. in l. i. s. si qs aut. ff. de rei. actus pri-
uato. vbi habes q. aduersus pscriptionē causata lesione
et pbabili ignorantia datur restitutio p hoc. Non ob.
qd no. bar. in l. s. item nunciatio. q. id pcedit quando ex
sola fragilitate mulieris causatur lesio secus si ex pbabi-
li ignorantia. maxime quādo extraneus que ignoratur
deuiat a iure et est cōtra comunē vsum. l. i. s. vsum. ff. de
procura. Et hoc submittit maxime egredi ne ppter defe-
ctū procuratoris tantū dāni bona mulier paciat. Sic
mibi videt Antonio de butrio vtriusq. iuris doctori.
Ideo scripsi et sigillari mandauit.

Consilium. lxxiiij.

Esu christi noie inuocato. Prima facie videri
i *potest reuocata fore prima statuta ex vi ultima-*
rū reservationū qz eniz priuata iura non pnt
tollī p statutū. possunt tñ tolli iura que sita post iure sta-
tuti. vt dicit Inno. in duob. locis de constitu. c. que i ec-
clesiaz et in c. in nostra de iniurijs marie cū generaliter
statuendo etiā priuati ius tolli possit. l. venditor. s. si cō-
stat. ff. si fer. ven. et no. bar. in l. antiocheni palle. et l.
toriens de polici. Contrariū scio me alias cōsuluisse in
ciuitate florentie et sic nūc nouiter requisitus puto q. of-
ficia que poterāt acceptari scōm formā primorū statuto-
rum et p illos p quos poterāt acceptari ad hucodie pos-
sunt et vt nup no obstan. nouis reformatiōib. tñ q. pri-
ma statuta quo ad venientes ad habitandū et subeūdū
onera comunis q illo tēpore determinato a statuto subie-
rūt transuerūt nedū in priuilegiū sed in cōtractū et imple-
tū pro parte eorū q soluerūt a quo non licet libere rece-
dere. vt dicit prim. allegans vt no. vltra allegata p eū in
l. ij. C. de in. imuni. et in c. nouit de iudi. p Inno. Se-
cūdo q. sub generalitate verborū ultimaz reservationū
ex quo aliter fieri potest non debet inclusum intelligi al-
teri. p iudiciū. Immo semper censet exceptū. l. ij. s.
ne quis a principe. ff. ne qd in lo. pub. de offi. dele. sup-
eo. Itē et a tali generalitate verborū exclusum cense-
tur indecens. l. iij. s. scripture si procurator. q. qz iuris
ff. de condi. inde. si procurator. decet aut concessum priui-
legiū perpetuū esse vt in regula. decet de reg. iur. et in
deccens reputatur inconstancia. et varietas in superiori-
bus circa etiā liberaliter concessa igit et. Item con-
cessio generalis et dispositio non refert ad illos ad quos
ius ex prima quantūcūq. generali est ad aliquas perso-
nas specificatum et applicatum. sed restringitur ad illos

ad quos nondum est applicatus ius vt est tex. valde no-

tabilis ad propositum extra de si. presby. ex tua nobis.
 Ultimo de hac qstioe duos adduco textus in quibus
 de questione videtur casus de consti. c. si. iusto. c. statui-
 mus de ma. et obe. in quibus apparet dispensationē no-
 uā dantem formā referri ad futuros nō qbus iam in p-
 teritū ius est questū et applicatum nō refertur. Ergo
 ad illos qbus ex antiquis statutis iam questū et appli-
 catū est ius. Non ob. illa verba in prima reformatioe
 quia intelligo illa de hijs que sunt iam notarij. sed nō ba-
 buerūt beneficium primaz constitutionū et statutoz an-
 tiqnoz. Ad obiecta ex dictis patet responsum. Ita
 dico et consulo ego Antonius de butrio vtriusq. iuris
 doctor Ideo scripsi et sigillari mandauit. consueto sigil-
 lo. Deo gratias

Consilium. lxxv.

Esu Christi ac matris eius gloriosissime virgi-
i *nis marie nominibus inuocatis. Vitis statu-*
tis precedentibus relegationibus et reuocatio-
ne relegationū et circa eas questus iure comuni tantum
attento videtur antianos nō habuisse potestates relega-
tionis mutandi nec tollendi faciūt tex. expressi in l. i. s.
de qua. ff. de postu. l. i. s. si quis vltro de questi. et l. rele-
gati de penis. Quod confirmat clero relegantium man-
datur certa forma. vt non nisi consilio consulum nemine
discrepante minui suspendi tolli vel detrabi possit. Con-
trarium videtur et puto. attento iure et primo capite sta-
tuti. Nec enim relegatio prioz attenta potestate data et
pcedendi modo et causa potestatis attribueri nō est sen-
rentia sed deliberatio quedam et decretum penale et ex-
tra iudiciale pro pace et bono publico. et priuate utilita-
tis pene imponi possunt que tñ non sunt sententie iudi-
ciales. de sen. ex. c. dilecto. et c. venerabilib. l. vj. Ta-
les aut sic ex arupio suadente publica utilitate inducunt
sic et tollunt. ff. de decre. ab oz. fa. l. quod semel et extra
de iniurijs. c. in nostra. Item et statuto tollendi pote-
stas antianis reseruatur. vt patet ex primo capite statuti. i
versu et inde non discedant nisi sicut et quādo p antianos
dicte ciuitatis fuerit aliud reformatū. sed alia non repu-
gnant primeuo statuto habent antiani potestatem cōfinia
tollendi sicut et dandi quod et naturale est vt in regula. ni-
hil est tam naturale. Repugnat prima clausula antiano-
rum derogatoria in prima relegatione per quas dat for-
ma vt tolli vel minui non possit absq. consulum consensu
nemine discrepante. Hoc tollitur sub statuto eniz appel-
latino nomine antiao et reseruata est potestas sicut et quā-
do tollendi. Et sic nō personaliter relegatibus sed et suc-
cessoribus. vt. ff. de annu. lega. l. annua. s. i. extra de of-
fi. dele. qm abbas de testa. requisiti. cum si. Successori-
bus aut vltra statuti limites leges imponere non potue-
runt. ff. de arbi. l. nā et magistratus ad trebel. l. ille a quo
s. itēpestiuū cū si. Adeo q. nō est necesse de tali clau-
sula vt legem nō imponere facere mentionē vt notanter
dicit Butri. i. l. pscriptioe. C. si cōtra ius vel vti. pub.
Jo. an. post Jo. mo. de cōsti. c. i. li. vj. facit de rescriptis.
c. si. li. vj. Inq. tum ergo capitaneus illam clausulaz ap-
posuit in suo processu an illam antiani tollere poterunt
pendet ex hijs que infra dicuntur. Ad statuta que sin-
gula discutiendo dico illa nō auferre potestatem. Antia-
nis i. diminuēdo vel tollēdo relegationes a se datas et ge-
neraliter ad omnia quia statutus de relegatioe loquens
quicquid fiat per capitaneos vel alios officiales ad An-
tianorum nutus et licentiaz relegationes iducere minue-
re et tollere illa et attribuere Antianorū potestati voluit.
Statuta ergo alia loquentia de cōdemnationibus et ban-
nis etiam si dicantur Antianis auferre potestatem non
referuntur. Ad oppositum specificē prouisum in rele-
gationis pena. ff. de penis sanctio legum de verbo. ob-
ligatio. doli clausula. maxime tamen cum statuta cōmu-
niter loquatur. de cōdemnationibus bannis et sententijs

et relegate p vias relevationis provisionis nō citatur cō
dēnatio stricte. C. de sen. experi. reci. l. preses nec sentē
tia vt est dictum nec bānum cum lōga sit differentia iter
relegatōem et bannum licet quo ad quid equiparantur
insti. q. mo. ius pa. po. sol. §. flegari. et quod ibi nō. Itē
caput statuti quod incipit prouiderūt annullat et formam
dar hic nō seruatis sentētijs iudicum qui tollere vellent
aut nullas aut iniustas decernere vel executiones impe
dire condēnationem banni et in quātum passiue tollere
vellent condēnationes vel banna rectorū vel officialium
forensium. De autem relevationes in quātum attribuunt
Antianis. nō sunt sentētie officialium forensium vt de se
patet. Item nec officialium per que responderetur ad
sequētia capita statutorū. Officialis enim stricte ap
pellatur qui sub alio ministerialiter iurisdictionem exer
cet. ar. ff. de eden. l. argentarius in prin. de insti. c. ex fre
quētibz et in de. et si principalis de rescriptis de fo. cō
pe. et de app. romana. lib. vi. Similiter et rectoris appel
latione comprehenditur sub alio regens. vt in rubrica.
C. si rector prouit sit et hoc habet communis vsus loquē
di in talibus attendendus de suppl. l. labio q. rector et
et officiales appellātur qui ad particularia officia iuris
dictionalia per ciuitates assumuntur. et maxime i Tuscia
et Marchia. Item q. de talibus loqui fuit intentio sta
tutorum patet quia pmissue loquitur de sentētijs et con
dēnationibus. quas tales et non simplices administra
tores. vt sunt Antiani sub iurisdictione faciunt et pmul
gant. Ex quibus patet q. in quātum has relevationes at
tribuimus Antianis. omnia statuta prohibentia annul
latiōem et diminutionem condēnationū et bannorū nō re
spiciunt has factas ab Antianis. cum ex verbis referā
tur ad dispositiōes officialium et rectorum. Sola ergo
relinquitur dubitatio an in quātum predicte relevationes
immutatiōes earum vel reuocationes sunt secundarie
execute per officiales vt per capitaneum possunt dici ge
sta officialium dispositiue. ita q. condēnationes vel ban
na reuocauerūt puto q. nō ex pluribus. primo ex forma
potestatis a primo capite statuti. Antianis attribuit et of
ficialibus restricte. Secundo ex procedendi modo
antianorum. Tercio ex qualitate processus officialium
et rectorum. f. capitanei Statutum enim artat officiales
vt ad vorum domini compellāt precise et ad stādū ad cō
finia cum fideiussozibus et alijs oportunis. Talia enī
et similia cōgruunt executori subito et in cōtinenti exequi
vel precipere ad nudam dispositiōem vel mādātum alte
rius. C. si cōtra ius. vel vili. pub. et si nō cognitio extra
de rescriptis cum cōtingat de sen. et re iudi. de cetero de
offi. dele. pastoralis. §. q. vero. l. ij. C. de sen. experi. re
ci. et quod nōr. §. re iudi. l. a diuo pio. Sonat hoc verbū
compellere quod proprium est executorū vt in executor
ribz ad cōpellēdum de rescriptis tibi qui de cōces. pre
ben. si soli. et c. si capitulo. nō. de preben. pro illoz de re
scriptis ab excōicato cum si. Dic enī vt pica ad scripta
Antianorum habet exequi ac si legeret alphabētū. In
dex ergo est recitator et executor de offi. dele. ex litteris.
sicut et in testij examinatiōe nō. in de. i. de offi. dele. et c.
super questionum. §. i. et c. si. eo. ti. de re iudi. cuz Ber
toldus et de appellatiōibus. c. cām quia vbi datur inter
rogatorijs et capitulis examinare habet. Ita q. nihil §. se
excutei habet nudus dicitur executor. sic et iste qui vt pi
ca sequi habet dñorum boletinum. Circa principalia re
legationum et reuocatiōis. omne ergo gestum dispo
nēti attribuitur dispositi et si bannū vel condēnatio vel rele
gatio dici potest Antianorū est et non capitanei de rescri
ptis litteris. C. quoz appel. nō reci. ab execut. l. ab exe
cutiōe. ff. de appella. Et bec causa est. quare ab execu
to re et nō grauante nō appellatur vt ibi de offi. dele. super
questionum. §. i. de re iudi. q. ad cōsultatiōē. q. graua
men principaliter disponēti attribuitur et ab eo nō ab exe
quente vt nō grauante nō appellatur nisi modū excedat

hoc suadet scōdo dñorum processus qui deliberata rele
gatiōe tempore modo et causis relegādi subito et incōti
nenti cōmittūt relevationis preceptum. vt sine interval
lo temporis que in boletino cōprehendūtur exequunt.
Talia enim mādātā cadūt in purū executorē ad hoc qd
nō. Immo. in dicto. c. decetero de offi. dele. cum in iure.
hec cōfirmant vt plurimū verba pcesus executoris ca
pitanei. Nam vntur hijs verbis et similibz exequēdo
et executiōi mādando dicit boletinum. Nec ob. q. in
eis aliquādo inserat verba que sonāt in nomine senten
tiarū et condēnationū quia talia intelligūtur secūdm
subiectam materiā de vsuris. si stipularis. vt sint poti
declaratiōes aut cōdēnatiōes qz dispositiōes vt dicit
tur in sentētijs denūciatiōum ex cōmunicatiōe de of
fi. ordi. ad reprimēdam. et c. cū ab ecclesiāz §. offi. dele.
cum in iure. de appel. pastoralis que cōprehēdi possunt
sub latissimo vocabulo sentētiarū et cōdēnatiōnū. Ex
quibus concluditur q. cum omnia capita statuti impe
diunt reuocatiōes vel mutatiōes cum loquantur de re
uocatiōibus que sunt per viam petitiōis ex parte istan
ti vt in tercio capite statuti nō comprehendūtur. vel lo
quuntur de reuocatiōibus que sunt ab officialibus vel
rectoribus forensibus. et isti nō sunt forenses quozum pñ
cipali auctoritate sit reuocatio. vel loquuntur de reuoca
tiōibus que sūt per officiales vel rectores simpliciter
Et hi nō sunt officiales proprie nec secūdm vsū loquē
di. vel loquuntur de cōdēnatiōibus vel bānis et hic pro
prie nō sunt cōdēnatiōes vel banna. vel loquuntur de
sentētijs vel cōdēnatiōibus latis ab officialibus vel re
ctoribus vt nō possunt reuocari vel suspēdi vel executio
impediri. Et bec nō sunt late ab officialibus vel rectori
bus vt dicitur est. vel loquuntur de reuocatiōibus que sūt
p viam sentētie. bec aut reuocatio relegatiōis nō est sen
tētia sed deliberatio vel decretū tamē qz oīa capita statu
ti loquuntur generaliter de cōdēnatiōibus et bāna. Cla
ra restat cōclusio q. potestas ex primo capite statuti An
tianis solis attributa sicut et quādo relevationē tollēdi
nō est inhibita. nec illoz statutorū forme subiecta. Et sic
de iure valet q. qd est factum circa dictum statutū tam p
Antianos qz p capitaneū q. a capitaneo gestum totum
antianis dispositiōe attribuitur. patet ergo ad quesita
specialiter respōdendo q. dictus. g. de dicta terra fam di
scedere et reuocatis accēder impune dicta ciuitate reuo
catis stare et exire ad l. bituz et impune. Et qd dca delibe
ratio vltima oēs alias tollit in quātum repugnat et qd an
tiani habuerūt prātē et eis tribui potuit a cōitate in tollē
do sicut in dādo. et pclusiue liber ē ab oībus et per oīa.
Et sic dico et cōsulo ego Antonius de but. iuris viri
usqz doctor. M. cccc. i. vicesimal sexta augusti.

Cōsiliū. lxxvj.

Onialis quedam honestissime et laudabilis vi
m te pluribus monasterijs oblati in monasterio
ordinis minoz. pfecta ob reformationē alterius
monasterij cum licentia debita ad aliud trāsata est. Tā
dem quia ibi proficere non potuit. Secundo adhuc
cum debita licētia §. bonis oblati a fidelibus cepit mo
nasterium edificare vbi cum obseruantia regulari debi
tum deo reddere velle et famulatum. ibi cum aliquibus
monialibus ad obseruantiam aptis cepit vitam ingredi
nunc autem a fidelibus destituta in complementum no
ui monasterij dotem a primo monasterio repetere vel
let queritur an possit. Et Jesu christi ac matris eius
gloriosissime nominibus inuocatis. Videtur primo di
ctam monialem nihil repetere posse quia quod semel pla
cuit. et c. Et quia quod ab initio est voluntatis ex post fa
cto est necessitatis vt in regula qd semel. §. reg. iur. in. vj.
§. como. e. l. i. c. i. et l. i. pmodato. §. sic. ff. como. Certe n.
sunt casus in qbz volūtas est mutabilis vt in dictis iuri
bus. ff. §. condi. ob cām lege si pecuniam inter hoc non

nominatur iste remanet ergo sub regula. Itē semel deo dedicatum ad alios vsus reuerti nō potest. xij. q. ij. nulli liceat. 7. ij. q. iij. sunt qui opes d' conse. di. i. ligna. 7. c. vestimenta. xix. q. iij. que semel. ff. de reli. 7. sumpti. fun. l. si quis sepulchrum cū si. Expressum videtur vt monasteriū relinquēs nihil de prio dātis repetere valeat. vt in auten. de mōachis. §. si qs autē 7. §. si qs autē nō delinquens. Et ad plus nihil petere possit vlra vsum fructū scilicet ad sustentationem vite ne onerosa secundo monasterio dicatur. vt nō. Jo. xvj. q. vj. de lapsis 7. i. q. i. si quis rapuerit. xv. q. i. si quis incognitus. 7. nō. lx. dis. in summa de sta. mona. 7. in summa d' cleri. comu. quod ad te. Et qbus concludo dictam dominā dotem primā de iure repetere non posse nec in tam laudabili propōsio aliquāliter impedienda ad laudem omnipotentis dei 7. beati Francisci cuius institutionis ordinez proficetur Antoni. de butrio datū amore dei.

Consilium. lxxvj.

Veritur Primo an cōpromissum factuz in dictum Nicolaum. 7. laudū inde securū 7. cōpromissum postea factum in simonez quod ad huc pender valuerit de iure nō obstante statuto comunis Florenti. disponente cuius copia vobis transmittitur. Secūdo posito q valuerit 7. vires habeat dictuz laudū 7. dicta cōpromissa quibus dictus Simon arbitrer pēdictus assumptus inter dictum. b. 7. Senobium asserit se velle 7. vt iuris forma dicat iudicare inter dictas partes an dictus Senobius admitti deberet. p. tertia parte equaliter ad omnia bona que fuerunt dicti pauli fratris comunis etiam ad illa que ad dictuz paulum perueniant a dicto lapatano eoz patre vna cum dictis beate dicto 7. Simone nō obstante testamento dicti sapiani. Et si nō pro tertia parte pro qua parte succedit dicto paulo 7. in quantū 7. in quibus bonis viso dicto testamento lapatani 7. dictis laudis laus post mortē dicti pauli defuncti intestati.

Esu Christi ac matris eius gloriosissime nominibus inuocatis. Vno puncto 7. quesitis supra scriptis super validitate cōpromissi in Simonem inquantuz referantur ad portionem deferendam. Senobio ex persona pauli vt ab intestato satis clarum puto vt cōpromissa illa vt generalia ad hec non extendi sicut nec transactiones ad talia extenduntur quorum nulla est spes de presenti. ff. de trasac. qui cū tutoribus cum materia sua. 7. nō. in. l. qui rome. §. duo fratres de verbo. obli. Itē quia generalia verba cōpromissi non extenduntur ad turpia 7. bonis moribus non cōtingentia 7. super viuēte hereditate pro se vel alio modo mediante proponatur. C. de pactis. l. si. Nec talibus obuiat statutuz prohibens dicere de nullitate inquantū contra mentes cōpromittentiu extendit manus ad non comprehensa in potestate laudantis. vt nō. glo. de elec. indemnitate. lib. vj. in versi. non obstante 7. in cle. i. de sequestra. posses. 7. fructu. in spe. de senten. prola. §. vt autē. v. bic autē. per Joan. an. in addi. per que apparet non obstantibus. vñ. renunciationis in eis dicēdi de nullitate in cōpromisso appositis quia non referuntur ad nullitatem ex defectu potestatis arbitroz maxime quando causatur ex defectu consensus cōpromittentium vt hic fuit. l. si. §. itē quesit. ff. de cōdi. inde. Nec obstat q partes velint super laudatis specificē fingi cōpromissum quia fictio illa contrabentiu voluntatis ad turpia referri non potest nec sub illo inuolucro verborū relata intelligi debet cū fictio ad impossibilia referatur non iure prohibita. ff. de sta. ho. l. paulus finguntur autē super laudato specificē cōpromisse super quibus bonis moribus satis in iure non repugnante cōpromittere potuerunt. vnde pro indubitato habeo cū proponatur paulum decessisse post pupillarez etatez senobiū

non obstante cōpromisso 7. laudis quibuscūqz latis aut ferendis ex iuribus cōpromissi cuiuscūqz in vita pauli in bonis proprijs pauli 7. in legitima debita ex bonis patris eius 7. in credita que est quarta residui detracta legitime succedere pro tertia legitime 7. trebellianice taz fratribus suis. b. 7. Si. hec est in dictis bonis in tertia senobius. In alijs duabus. B. 7. Si. per. c. rainaldus 7. rainutius de testa. cum veniant diuerso tempore detrahendo super residuo autē cōpromittere potuerūt hoc super eo q veniebat in restitutione fideicō. per. l. i. C. de pac. quia hic non agitur de hereditate viuente cū ex fidei cōmisso defuncti succedant licet vtiliter vt. l. i. ff. ad trebel. per que satisfactuz est ad prima quesita. Nūc autēz discutere oporteat tentis verbis primi laudi quid de iure vltimus arbiter adiudicare debeat ex verbis enī testamenti nihil aliud consequi potest qz quod supra dixi. Et videtur quod tamen ex verbis latis laudi voluit paulum pro terna esse heredem q cū substitutus fidei cō. defunctus heres dicatur q adequatus fuit nedum inquantum admittantur ex primaria institutione. sed inquantum etiam ex substitutione cum appellatione heredis etiaz fidei cōmissarius comprehendatur. Contrarium est de iure vt puto quia i propria significatione vocabuli verbum instituo substitutionem non comprehendit. ff. de vulg. 7. pupil. l. i. 7. quia hic heres directe nō est sed vtiliter 7. improprie. l. i. ff. de fideiuss. here. peti. 7. laudā stricti iuris sunt. ff. de arbi. non distinguemus. §. vltra. 7. l. cum dies. §. plenum. ff. de arbi. Arbitri autē adequauerūt eos tātum respectu institutionis. 7. alia voluerunt firma manere vt patet ex verbis laudi. ergo remaneret quod in residuo paulo non foret remediū. Antoni. de bu. datū fuit. MD. cccc. i. x. die mensis octobris 7. latum Florentie.

Consiliū. lxxvij.

Esu Christi 7. matris eius gloriosissime nominibus inuocatis. Inquantum Paulus disponere voluisset circa bona subiecta bonore fidei cō. planum est. q senobiū nullum haberet iuris remediū. quia nihil ex hijs mutare potuit aut aliter disponere qz ante voluit lapetinus. vnde in hoc locus nō existit. Inquantū autēz de legitima 7. trebellianica vel proprijs bonis eo viuente habili ad testanduz si per duos saltem testes quos sufficere puto disponentes ibidez fuisse numeruz testiuz vocatorū ad actuz testandi 7. notariuz approbatur Pauluz voluisse disponere in soluz senobiū vt proponitur duplex competit ei remediū contra prohibentes testari vel actionez habet de dolo ad interesse. ff. de dolo. si quis affirmauerit. de prescripti. verbis. l. quotiens. vt nō. glo. in. l. lucius. §. sempromia deleg. ij. Potest etiam secunduz aliquos agere ad duplum condicione ex lege. vt in auten. vt nulli iudices. §. 7. hec peruenit. colla. ix. vt nō. glo. in dicto. §. sempromia. 7. l. eos. C. si quis testa. probi. quas sequi videtur Bar. in. l. i. ff. si quis testa. probi. dubitari tamen posse cum. §. illo d' iudi. tantuz loquitur de ratione officij testari prohibentis 7. pene restringende. 7. c. vt in regula in penis. de reg. iur. lib. vj. sed glo. habuerunt respectuz ad verbus vel alij cuiuslibet in tex. dicti. §. nisi exponatur cuiuslibet scilicet iudici vt ibi exponat forma q inducatur pene qualitas que sequitur. Vnde tutius puto primū remediū zenobio sufficere si suum consequatur interesse. Antoni. de butrio.

Consiliū. lxxix.

A nomine patris 7. filij 7. spiritus sancti amen. Vñs actis allegationibus 7. cōsilijs cōtrarijs iter marcelli 7. Colā. vt in actis cognoscatos ex vna pte. 7. dñaz Catherine 7. Guiradesca ex altera. itentio marcelli 7. cole sup pte domoz i actis d'scriptaz fundatur sup laudo 7. mibi trasmissio. Intentio autē eorum ex pluribus extenuatur ex defectu potestatis cōpro

missariorum. ut puta non habentium potestatem aliquid de
cidendi inter Andream et Joannem. sed tantum inter dictas
lenam ex parte una. et inter Joannem et Andream ex altera.
Et hoc ultimo examinato ut puta a quo dependet de
cisio. Secundo ex defectu potestatis. Nam antea ma-
super qua disponere voluerunt. velut super futura successio-
ne alicuius eorum universali. sed ut super certa re certis con-
ditionibus et modis inter eos et filios suorum differenda. et
quod consensus utriusque inter sit p. l. si. C. de pcura. Ter-
tio ex defectu conditionis quod Jo. decessit supstitit filio huic
satisfactum reputo. quod n. verba arbitror dubia sunt
et dupliciter intelligibilia in versu ita tamen ibi et filiorum suorum
et cuiuslibet eorum. etc. Uno modo ut substitutio interferat
quod hic non fuit. unde deficiente prime conditionis substitu-
tione defecta est prima inter filios filiorum ab ea dependens.
ff. de vul. et pu. le. mater. §. si filius. Alio modo nomina
tum ut sic sit sensus. si ipsi Joannes et Andreas vel alter
ipsorum decesserit sine filiis cedat domus supstituti vel fi-
liis. et similiter si filii eorum decesserint sine masculis admit-
tant filii filiorum eiusque eorum. et hic intellectus est verus et
de mente arbitror ut ex prefationibus patet in quibus ar-
bitri prestantur ad hoc se descendere ut nomen patrum p-
petuo conservetur quod non fieret si alter cum filiis deceden-
te preclusa esset via masculis tamen modo deferendi. Quar-
to extenuat intentio ex obligatione dotis resolutum est
ius doctoris. ergo et acceptoris ut in vulgaribus legibus
p. consules allegatis. nec quod ab uno dicitur quod in casibus
dotis restitutioni subiectis obligare possit. in autem. res.
C. communia delegatis quod exorbitans est lex. nec in casu no-
stro loquitur. et sic non trabenda est extra terminos contra
regulas communes. ff. de ma. l. si vero. §. de viro. Item non
disponit confessio sed emanat ad liberandum. nec ibi aliqua
verba annectunt dispositionem ob que agi posse non videtur.
Hec responsio non est penes me omnino clara. quia tamen
non discuto ob reverentiam tam antiquorum doctorum in p-
sentis consilium. et si dici posset quod quantum mulier nunc
exceptione dotis ex confessione deduceret ut probationem
recepti non ut disponentem obtineret quod immediate ex confes-
sione liberante non. producit obligatio. sed exceptione
probata p. confessionem. nec absolum est quod eadem probatio
probet actum ex quo consecutivum oritur diversum respectu
liberatio et obligatio. Quod enim si per testes aut instru-
mentum probaretur Titium dotem a Baio recepisse. qui au-
tem promisit instrumentum probaret actum ex quo surgit li-
beratio et obligatio. sed non oportet hec discutere quo
ad effectum iuris agendi. quod agentes nituntur super ple-
no iure patris domus arbitri aut absque traditione non
potuerunt dominum transferre de pac. traditionibus glo.
in fi. de officio iudicis. §. si. in fi. hic respondet. propro-
nando libellum hypothecarie que ex compromisso con-
cluditur responsioni obstat. inquantum petunt pronuncia-
ri devenisse pleno iure. Salvari tamen potest responsio
per eandem latam libelli ubi petunt iustitiam fieri non so-
lummodo iure et forma. etc. Responderi aliter posset quod in-
ter istos super divisione hereditatis questio erat. quo casu
in talibus sine traditione dominum transferri. in fi. de offi-
iudi. in fi. et no. glo. ff. de condi. fur. et ideo. l. j. ff. pro so-
cio. relinquatur sola disputatio super potestate arbitrorum
Et breviter non video quod habuerint arbitri in hoc pote-
statem. quod partes compromittunt de libris et questionibus
in vicem correspondentibus inter dominam Lenam ex
una parte. et Jo. et Andream ex altera. et sic laudando ar-
bitri se asserunt habere potestatem. Nec obstat verbum
distributionis et quilibet eorum quod distribuit et attribuit
actum compromissi in quolibet in respectu ad dominas
Lenam non in respectu ad Jo. et Andream quod probat ver-
bum ex altera quod sequitur ex quo declarat Jo. et Andre-
am unam tamen partem facere in conflictu litium responde-
ntium ad se. et dominam Lenam. Illa autem verba et qui ex hijs
magis et melius potest non sunt superflua nec appposita ad

dubia tollenda in casu in quo ipsorum alter compromit-
tere non posset. Sed ut appositum ad maiorem declarationem
ff. mandati. l. q. mutui et in regula que dubitationis tol-
lende de iure iurata. Nec ob. verba compromissi singentia li-
tem super quolibet laudato. quod restringi debet ad lauda-
tum inter compromittentes eo respectu. quod compromisse-
runt. s. in quibus laudent inter dominam lenam ex una parte.
et Jo. et Andream ex altera. non in quibus laudum porrigat
et extendat inter Joannem et Andream fingendo enim li-
tem in laudatis ex viribus compromissi. et inter personas in-
ter quas et quo respectu est compromissum. non in aliud se-
pario. et hec quod potius veritas probatione non indigens non
ob arbitrium possessionem edificare. et maxime arbitrata ad
quod principaliter laudat fatendum. n. est arbitratorum posses-
siones edificationes primas quoquo modo ad decisionem et
pacem eorum. inter quos est et quorum respectu est compromissum
componere. sed non modificationes omnino extraneas a respec-
tu compromissi ut non. maxime p. Bar. ff. de transac. l. cum
agilana non. in spe. ti. de arbi. §. excipit. v. sed pone. et. §. i.
vbi. arbitrator ibi dixerunt quod aut Jo. succedat An-
dreas et filii filiorum suorum. et e converso de hoc nulla fit lis
possibilis inter dominam lenam ex una parte et Joannem et An-
dram ex altera. Quid. n. poterat interesse domine lene super
percepto usufructu sic vel aliter illo inter se succedere. Non
ob. quedam producta alienatio in qua certas possessio-
nes vel affectas alienat. Joann. quas dicit ad se ratione
laudi obvenisse quod super illis fuit lis et esse potuit inter do-
minam lenam et Jo. et laudum approbasse censet in quibus lites
decidit inter ipsam et se. Ex illo autem instrumento vel alio
non apparet ipsos laudum approbasse in quibus decidit lites
inter Jo. et Andream. potuit enim emologari compromissum
in rite ad mensuras patris laudatis eo non approbato in-
quantum decidit lites compromissi extraneas maxime cum di-
versis forent articuli. ff. de mino. l. et extra de testa. Rainal-
dus et Raynautius de fide instru. cum Jo. cum Si. Item
vnum volo advertere in verbis compromissi. quod non excludit sim-
pliciter in surrogatione filiorum feminas. Dicitur. n. verba filio-
rum suorum p. lineam masculinam. et hec verba bis repetunt. lon-
ge autem divisum est ad surrogationem vocari solos mascu-
los vel descendentes ex linea masculina. feminina ut pote
agnati. ff. unde legi. si repudiarerit. §. i. isti. de legi. agna-
tione. §. certum. et. §. hoc quod dicitur. Et si dicatur non reservabitur
nomen parentum. certe imo in filia sed et ulterius progredi non
poterat. quod quod huic rationi non multum nititur. Ex alijs ma-
xime concludo Cole et Marcello super petitis silentium im-
ponendum ex capite ex quo agere nititur. s. ex viribus dicti co-
promissi et laudi utrumque partem ab expensis dico absolven-
das. quod probabile cum litigandi habuerunt. cum et propter con-
flictum fuerunt contraria. Antoni. de but. datum eodem.
AD. die. xxvj. dicti mensis.

Consilium. lxxx.

Esu Christi nomine invocato. et misis ei? gloriosissimi
i me. Ad qua ex themate promisso. absque dubio i-
stitutio seu substitutio illa de pculo conditionalis.
fuit vulgaris. l. gallus p. tora. l. ff. de li. et post. et an sufficiat
conditionem impletam in re non qua ad transmittendum patet et ex-
traneo de iure condictionis est certum. quod hereditas non adita
non transmittitur. C. de iure deli. l. quoniam. cum si. salvo nisi est
infra tempus deliberandi. et curreret requisita ad presumptum
vel verum deliberatum secundum formam. l. cum antiquioribus.
C. de iure deli. et quod non. ff. de reb. dub. l. qui duos.
An autem sufficiat quo ad potestatem transmittendi ex
dispositione predicti statuti. dubium ingerit quod ex quo non
ponit eorum opinionem concurrere cum veritate quod mu-
lier femella sit in venire nec aliquid pponit de scientia vel
opinionem ipsius statuti. Item videtur eum adire non
posse. quia quo ad potentiam adeundi non sufficit con-
ditiones etiam casuales facti extare nisi sciens sic adire vo-
lens. ff. de conditio. et demonstra. l. multum cum si. non

ergo delata videtur que tunc delata dicitur cum adiri potest & vbo. sig. delata. Item nec purificata conditio videtur dato qd rex natura certum fuerit i ventre famellaz fore bec. n. conditio si nullus masculus nascitur implicite comprehendit si femina nascitur & masculus non nascitur. in illis enim resolutibilis est. unde habet i se conditionem & dicit in certum natiuitatis ad quam se retulit testator quamqz ergo femella i veritate fuisse pponatur adhuc tempus expectandum erat natiuitatis. Et dubium erat unde nascere. Propter terat enim nasci & non nasci viuente & mortuo proculo. ergo condicionalis adhuc erat & non purificata. ff. de condi. & demon. l. heres meus. nec dies illa natiuitatis remouetur i hereditate. l. heremofrodita. de here. insti. qz hic dies incertus est vel incertum sit an nascetur. & consequenter quado. Item statuta que i materia iuris loquuntur interpretationes limitationes ac iure declarationes recipiunt vt in quantum possibile est ad vias iuris reducatur & limites i autem. de fili. ante instru. dora. nat. §. i. l. i. §. lex tal. ff. ad l. fal. no. in. l. ij. C. de noxa. & i. l. omnes populi. ff. de insti. & iure. Statutum ergo de transmissionis potentia loquens hereditatem delatam. exigens i suo intelligitur quando ignoranti & iam delata extitit. l. i. C. de hijs q ante aper. ra. & l. filium. §. i. de acq. her. & no. in. l. ventre. de acq. her. In extraneo autem quando scienti. l. cum antiquibus allegata. Cum ergo sciens non pponitur existenter conditionis tamen in rex natura tantum pponatur certitudo. non erit locus transmissioni. Et sic concludendum videtur prima facie. Contrarium videtur eligendum qz statutum in transmittendi potentia ponderat solum hereditatis delationem. al. delatorem. que absqz dubio delata est ex quo conditio est purificata licet in ignorante & nihil opinare vt est casus in. l. ij. de condi. & demon. Prodest enim conditionem casualem in rex natura purificari quando factum est honorario ignorante nullum autem aliud video pdesse qz delationis. Ad ob. l. delata qz duplex est aduendi potentia. Prima que ex parte comodi se realiter offert ut a aperta re dispositionis nullum subest impedimentum. vt hic modo abest vt est casus in. l. si extraneus in fi. de acq. her. de hac loquitur. l. delata. Quedam est potentia aduendi in qua respectus habent ad personam adire volentis. & talis impotentia dilationem non ipedit. vt dicta. l. ij. Nec ergo est vera hereditas non pot adiri vicio concernere personam. ergo non est delata qz hereditas consistit. ex parte rei & commodum dispositionis se offerentis qz qz organa deficiant a parte persone cui offert purificata. ergo in ignorantem vel nihil opinatem conditioe bec est vera diuerso respectu hereditas adiri pot vt. l. si extraneus in fi. que ppter hoc est facta. & l. ij. preal. & non potest adiri. vt. l. multum de condi. & demon. l. heres institutus. §. i. de acq. her. Ad ob. qz conditio purificata non dicitur. qz ex quo certum erat in rex natura. femellam in ventre fore hoc erat certum nullum masculum nascitur. Unde bec conditio non erat incerta an nec quando qz certum qz nunqz qz quo ad materiam rei substituti scientiam forte hoc est incertum an & quando certificare. qz i purificando realiter conditioem non antedixit vt dicta. l. ij. & dicta. l. si extraneus in fi. sola ergo superat dies natiuitatis que nec expectanda erat vt pote cum euenit nihil poterat operari. Atroqz enim casu femella i ventre existente siue nascere hereditas erat deferenda. An ergo existere posset non erat incertum Ideo delata est. vt est casus valde ad ppositum i. l. qd si dubiter. ff. de acq. her. & p hoc non ob. l. heres meus qz incerta erat quado hic certum qz nunqz masculus erat nasciturus. Non ob. qz statutum de delatione loquens recipere debeat iuris intellectum qz hic cum loquitur de iustitiae simul & aduente seruata pitate in vtroqz decidere videtur iuramentum statuti. vt. l. iam hoc de vul. & pu. & l. in testamento vt ita i extraneo sicut in suo sola poterat delatio realis absqz scientia substituti vel instituti. l. i. C. de hijs q ante aperta. & d.

l. si qz filium & bec absqz dubio statuti est intentio. qz in transmittendo facultatem solum poterat delationis actum tam in suo qz in extraneo. Item alia est transmissio que contigit ex actu deliberationis vere vel psumpte & tamen apud se consuleri & deliberare non cadit i ignorationem. ff. de iure deli. aristo. scientia delationis exigit. vt. l. cum antiquibus. Dic autem non contigit delatio ex deliberationis actu. sed delationis non ergo in materia iuris disponit sed scdm noua. & aliam materiam a iure intelligi. igitur debeat vt vba sonant de rebus dubi. in ambiguo d vbo. sig. nominis & rei. §. & vbum. Ex qbus concludo pculum scdm ea que dicta sunt ad heredem commodum aduendi transmississe. ff. de acq. her. l. si quis filium. §. i. Antio. de butrio Istud consilium habuit dominus Joseph. de Bononia.

Consilium. lxxxj.

Quidam testamētum in quo iter alia reliquit certis hospitalibus annuatim i perpetuum solui certam quantitatem. Item pauperibus christi & egenis personis similiter certam quantitatem arbitrio eorum commissariorum & ppetuo vt. §. & in omnibus alijs suis bonis monasterium & fratres sancti michaelis de buscho sibi heredes instituit. postea petrus ingressus fuit dictum monasterium & ordinem sancti michaelis. & ilico pfectionem fecit. post qz pfectionem fecerit ipse. p publicum instrumentum dictum testamētum cassauit irritauit & annullauit. sciens unicuique licere vtiqz ad exitum vite. voluntatem suam mutare ac dicens & declarans velle & intendere eius & ppositi fore itestatum decedere qd instrumentum reuocationis & declarationis pdictae testamēti predicti rogatum & factum fuit solum coram tribus testibus & notario ad hoc rogato ppter qd indubium reuocatur. Et primo an dictus. p. post dictam eius pfectionem p quam ciuiler mortuus cēset potuerit valide dictum testamētum & legata pia & non pia in eo contenta reuocare & annullare. Responso patet scdm omnes qz non habet pro mortuo naturaliter nec sua mors naturali equipat morti cum non habeat p omnia effectum naturalis vt dicunt scribentes in aut. si qua. C. de sacrosan. eccle. Secdo posito qd potuerit eum & ea reuocare & annullare an in ipsa reuocatione d qua supra dictum est necessarius erit maior numerus testium qz duorum seu trium i dicto instrumento reuocationis descriptorum adhibitorum vel sufficiens fuerit numerus dictorum trium testium non obstante qz i cōsecratione de iure & ex forma statutorum cōis boni. vij. testes & etiam alia certa solēnitates statuto hoc dictate in cōsecratione vt pdictae testamēti requirebatur. & quid iuris sup quolibet dictorum quesitorum. Respondeo testamētum vltimū sic a monacho factum subiecto iam ecclesie. & contra primum iure canonico iudicari debet. & sic ergo quo ad reuocandum primum etiam in piam cam cum solēnitare canonica ligatus actus clericorum vel ecclesiasticarum personarum de consuetudine ecclesie sancte marie.

In nomine sancte & indiuidue trinitatis patris & filij & spiritus sancti beate Marie virginis gloriose beatorum Petronij & Floriani & beati Augustini doctoris ecclesie pfundissimi totiusqz celestis curie triumphantis Amen. Casus pponit i bis terminis. Quidam clericus detentus p pte reus ciuitatis boni. existens in sacris deponit d certo delicto ad cuius idagationem intendit ingrederi pte ad delicti veritate in idaganda. Querit an sit dare remedium vt d tali delicto idagare possit iudex vt pueniatur veritas delicti. Ad qd declarandum suppono dictum euangelij & pphie pro fundamento. Nolite tangeri xpol meos qd intelligit. i. eccleie spōs q sunt cūci q in corpore & aiaz i forte dñi recepti sunt d pbe. c. cū scdm apm. p qd ostendit clare indicem secularem non posse tangere clericum secularem. quo ad quid hoc iure canonico inibitum est qz etiam capiēs ad finē iustitie consequende clericus

nō de licētia sui iudicis incurrit penam excois maioris. xvij. q. iij. si quis suadere nec pdest renūciatō. qz pūilegio clericali in totius ordinis clericalis cōmodū introducto vt est hoc nō pōt renūciari de fo. cōpe. si diligenti. xj. q. i. solita. 7. c. placuit. per que cōcludo qz vbi vult se potestas introuenire de clerico ingrendo de delicto ad finē vt peniteat 7 nullatenus possit. qz nō est suus iudex. de indi. at si clerici. Aut ad finē vt cognoscat veritatē delicti ad quē spectat cognoscere. l. cōgruit. ff. de offi. pfi. 7 pōt testibus 7 alijs modis inquirere nō tāgendo psonas clerici. nec cōtra voluntatez includendo. Immo includēt est excoicatus de qua non pōt absolueri nisi solus papa 7 eo ipso pūat ecclesiasticis sacramētis corpe christi. 7 oī dono 7 gratia christi nisi absolueretur per ordinarium soluz qñ ē in articulo mortis cōstitutus. sed hoc vix qñ faceret pūa auctoritate. sed de mādato iudicis ecclesiastici. adhuc nō puto qz cām criminales clerici nō pōt cōmittere inferior a papa. ergo nec eius pambulum vt ab illo eius persona tangatur ad finem criminis indagandi vt nō. glo. de iudi. c. at si clerici. Anto. de butrio.

Consilium. lxxij.

Anquid fratres minores teneant dare qrtam n partem ecclesie procbiali siue eius rectori de legatis 7 puenis ad manus eoz p corporibz dīcte procbialis ecclesie sepultis apud eos siue in cā fune ris siue i pecunia quocūqz iure 7 titulo siue pro sacrista siue pro labore veniētiū pro corpe seu alio quocūqz colore nec ne exponūt minores qz sacerdotes procbiales vltra pecunias quas exigūt 7 recipiūt pro labore veniē di ad funera dum sui procbiani tumulant apud minores 7 vltra portionem canonicā quam sibi soluūt fratres p dicti de pecunijs datis fratribus pro labore veniēdi ad funera exigūt 7 recipiūt ab executoribus funeraliū eas dem pecunias 7 candelas ac si talia funera in ppijs ecclesijs sepelirent recipiūt etiaz vltra pecunias 7 candelas q eis dant pro labore veniēdi ad funera duos solidos pro cruce vniū cereū 7 candelas noīe ecclesie procbialis 7 tūde de ecclesia noīe tumuli vel sepulchri sicut exigūt 7 recipiunt ab illis q apud eoz ecclesias sepeliunt. petunt ergo minores talia pūta ad manus sacerdotū procbialiu cōputari ipsi sacerdotibus procbialibz in sortem canōice pōndis. Iesu Christi noīe innocato. Cū pācto 7 cōsilio pdicto. videt de iure dicendū qz cū corpus adducit ad monasteriū ppter sociatū ad sepulchrū nō reperiat a iure cautū vt sacerdos procbialis non teneat vbi procbian eligat alibi sepulturā si aliqd moderatuz recipit maxime ex cōsuetudine licitū esset p labore. ar. d. fimo. ad apostolicā. Qd aut recipiūt procbiani p sepultura ac si in ecclesia sepeliret oīno illicitū est. 7 iō in quartā pputādū vt bene. d. est cōsultū. 7 13 Fede. in opere suo consilio. iij. Sic mihi videtur Antoni. de butrio. Ideo me subscripsi 7 sigillo meo solito sigillauī.

Consiliū. lxxiij.

Omnia Frācisbina filia quōdā Bartholomei de codagnel vxor Francisci quōdam ad pñens vxor Joānis michaelis de sancto martino mercatoris cirrei p xpi gloriā sanamēte 7 sensu 7 corpe languens rex suaz 7 bonoz p pñens nūcupatiū testamētū in hūc modū pcurauit 7 fecit. In primis qdez reliqt p male ablati icertis cui de iure debentur solidos. v. boni. Itē reliqt dño Egidio 7c. Item reliqt dño Joāni eiū viro vltra dimidiā dotis ipi debita dicto Jo. ex statutoz cōis boni. etia oīa mobilia 7 omne illud 7 totū qd puenit ad dictū Jo. occasiōe mobiliū ipsius testaricis. In oībus aut alijs suis bonis mobilibz 7 imobilibz in ribus 7 actiōibz tam pñentibus qz futuris sibi heredes vniuersales instituit Frōtem eiū filiū legitimū 7 naturalem 7 filiū quōdam Frāncisci aut prioris mariti ipsius testaricis 7 Ludovicū notariū filiū quōdā Bartholomei de codagnellis eiū fratrē. 7 bāc vltimā suā volūtate. 7c.

Factū sic se bz dña Frācisbina 7 soror altera pro ea tradidit in dotem dūtaxat libras qngētas boni. frontus dicte dñe Frācisbine maritus decessit superflite dicta domina Frācisbina 7 fronte eoz filio legitimo 7 naturali. post predicta dicta domia Frācisbina nupserit dicto Joāni de sancto martino cui Joāni ipsa domia Frācisbina 7 Stephanus de palmeria dudū socius predicti fronti tradidit in dotem libras qngētas ipi dñe Frācisbine debitas per dictū quondā frontū pro restitutione dotis ipso dicto frōto tradite. de qua traditiōe qngē taz libraz boni. ipi Joāni facta nullū patet instrumentū. querit an pateat tam p libros ipsius Joānis ponit modum supuenientē dicto Joāni de sancto Martino qbuldam aduersitatibus volens dicte domine Frāncisce fore cautū de dotibus eiū 7 vt ipsa domina Frācisbina defendere possit de bonis dicti Joānis qz plura possit dictū Jo. fuit cōcessuz habuisse Ludovicū de codagnel lis fratre dicte dñe Frānciscine de qbus publicuz patet instrumentū qzuis re vera dictus Joānes nunqz habuerit a dicta dña Fran. seu ab altero pro eo vltra dictas qngētas lib. boni. Primo dña Fran. decessit condito testamēto supradicto supstitibz 7 relicto fronto eiū filio 7 quōdaz frōti sui primi mariti filio 7 Jo. de sancto martino ipsius dñe Frāncis. vltimo marito. qz frontus vir 7 inde conat recuperare a dicto Jo. dimidiā dotis p ipm v. cōfessante. viij. lib. quadragin. boni. nō obstante dco testō 7 legato ipi Joāni facto 7 nō obstante qz in reuerti tate idem Jo. nō recepit a dicta dña Frācisbina siue altero pro ea vltra dictas lib. quingētas. 7 nō obstante qz dicta dña Frācisbina eidē Joāni dare nō potuisset vltra dictas qngētas si voluisset cū ipsa plus nō dederit dco pmo marito vt pmittit. 7 ad eā 7 eius manū aliquod nō puenierit ex quo ipsa dotē potuisset augere. asserens idē frontus dictā eius matrē in pūdiciūz eius filij fronti sui legitimi 7 nālis ex pmo mñimonio testari nō voluisse cui fronto p dictū Jo. obijciunt supradicta 7 supra allegata 7 scdo marito Joāni nō teneri nisi ad restitutionē dotis dimidie recepte. viij. lib. qngēta 7 boni. 7 non dimidie lib. octuaginta cōfessata 7 ipsa dimidia dicte dotis recepte prius penes ipsum Jo. retento legato supradicto 7 ipsam dñaz Frāncis. reuera potuisse testari de eo d quo fuit testata 7 ē de maiori sūma si voluisset arēto maxime statuto cōis boni. posito sub rubrica de bonis restituendis 7 eaz pte lucrāda. 7c. tenore subsequētis. videlicet Ordinamus qz si inter aliquos dissolutum fuerit matrimoniu non extantibz liberis morte vxoris. ex ea 7 ipo matrimonio vel aliquo alio maritus seu pars mariti teneat solum dimidiā dotis 7 augmentū dotis si de augmento tractaret restituere ei cui de iure restituende vel restituenda fuerit infra tempus ordinatum a iure. reliquam dimidiaz vir faciat ipse maritus vel pars eius in quibus cunqz quantitatibus sūmis vel rebus extimatis vel nō 7 a quocūqz 7 cuiusqz dos fuerit data vel constituta vel p parte mariti fuerit cōfessata vel ipi dotis augmentum. 7 si maritus dotem nō recepisset. vel nō tū qz dimidiam habet nō obstante qz mñimoniū fuit dissolutuz. Si vero ex ea liberi masculi vel femine nō tamē extant liberi masculi vel femine ex vltimo mñimonio in quo decesserit vel ex alijs mñimonijs vno vel pluribus extant liberi masculi 7 vltimo mñimonio in quo decesserit extant femine tantū tūc maritus cōnumerata psona sua cum liberis masculis mulieris si extant 7 si non extant cum feminis ex alijs mñimonijs vno vel pluribus dotis 7 augmenti dotis virilem portionē lucretur in illa legitima p cui le gitime portionis deductionē siue dēractionē dicta viri lis mariti non minuat quocūqz modo nec etiā p. l. hac edictali quā reseruare teneatur liber ex dicta muliere 7 dicto marito natus. Residuū tamen non restituere teneatur vt supra reseruare tamen teneatur maritus omne illud quod lucretur ex dote vel augmento dotis liber

ex illo matrimonio ex quo lucrum predictum habuerit. Ex hijs casibus et alijs expensis funeris dicte mulieris pro rata parte quā quidā de dote et eius augmento habuerit diuidatur. et fiant partes et si per partem mariti facte fuerint deducantur saluo si in instrumento dociū vel augmenti ipsarū pactum appositum fuerit de maiori vel minori parte lucranda solum quod deuenit pactus. Debeat conseruari nisi extaret liberi ex alijs matrimonijs vno vel pluribus. quo casu pactū de maiori parte lucranda liberis non noceat vltra dictam virilem portionem que omnia locū habeant in matrimonijs contrahendis et etiā ias contractis in posterū dissoluendis. Item distinctio quod mulier est vel fuerit confessata dote vel eius augmentū non obstante quod alius qui dotem vel eius augmentū

Registrum.

A ii a iii b iii c iii d iii e iii

dederit vel pmiserit seu confessionem pro parte viri receperit illud et illam sibi reddi fuerit stipulatus et ex eis testari valeant etiam non obstante quod talis mulier liberos habeat ex quocūque matrimonio dummodo tamen ipsis liberis existentibus reseruetur legitima secundū formas iuris et nostrorū statutorū et marito pars quā lucrari debet secundū formas presentis statuti. Et si decesserit ipsa mulier non extantibus ascendentibus nec liberis fratribus vtriusque coniunctis vel ex parte tantum tertiam partem dotis et aliorū bonorū ipsius relinquere teneat quam partem petere possint etiam si non sunt relicta per dictam mulierem prouidentes insuper quod in vltimis bonis obligatis. etc. Et ita dico et consulo Ego Antonius de Butrio.

Finis Consiliorū eximij vtriusque Doctoris Domini Antonij de Butrio Impressorum Venetij s per Dionysium de Berthochis Bononiensem. MD. cccc. lxxxvij. die. xxvij. Nouembris.

Hain 44 4179! 94 5817

stige
Utr
ctus
Qu
Utr
bea
Utr
the
Utr
nare
Utr
rere
Utr
datic
Utr
tract
Utr
ad tr
ctori
Utr
doru
Quid
Quid
volen
Quis
Si dic
incum
Utr
tua ve
Utr
vt bon
Utr
lemm
Utr
non m
ne solen